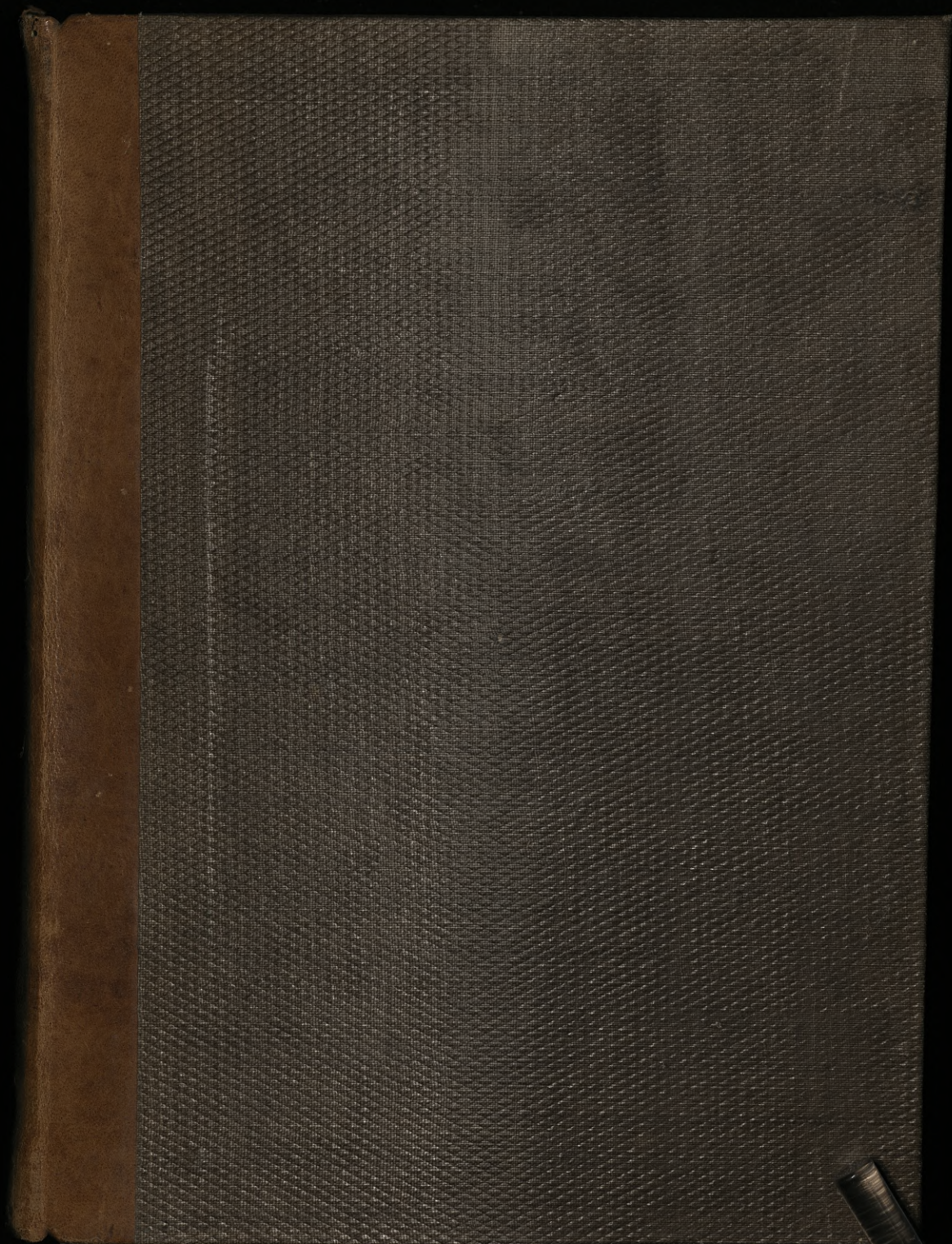
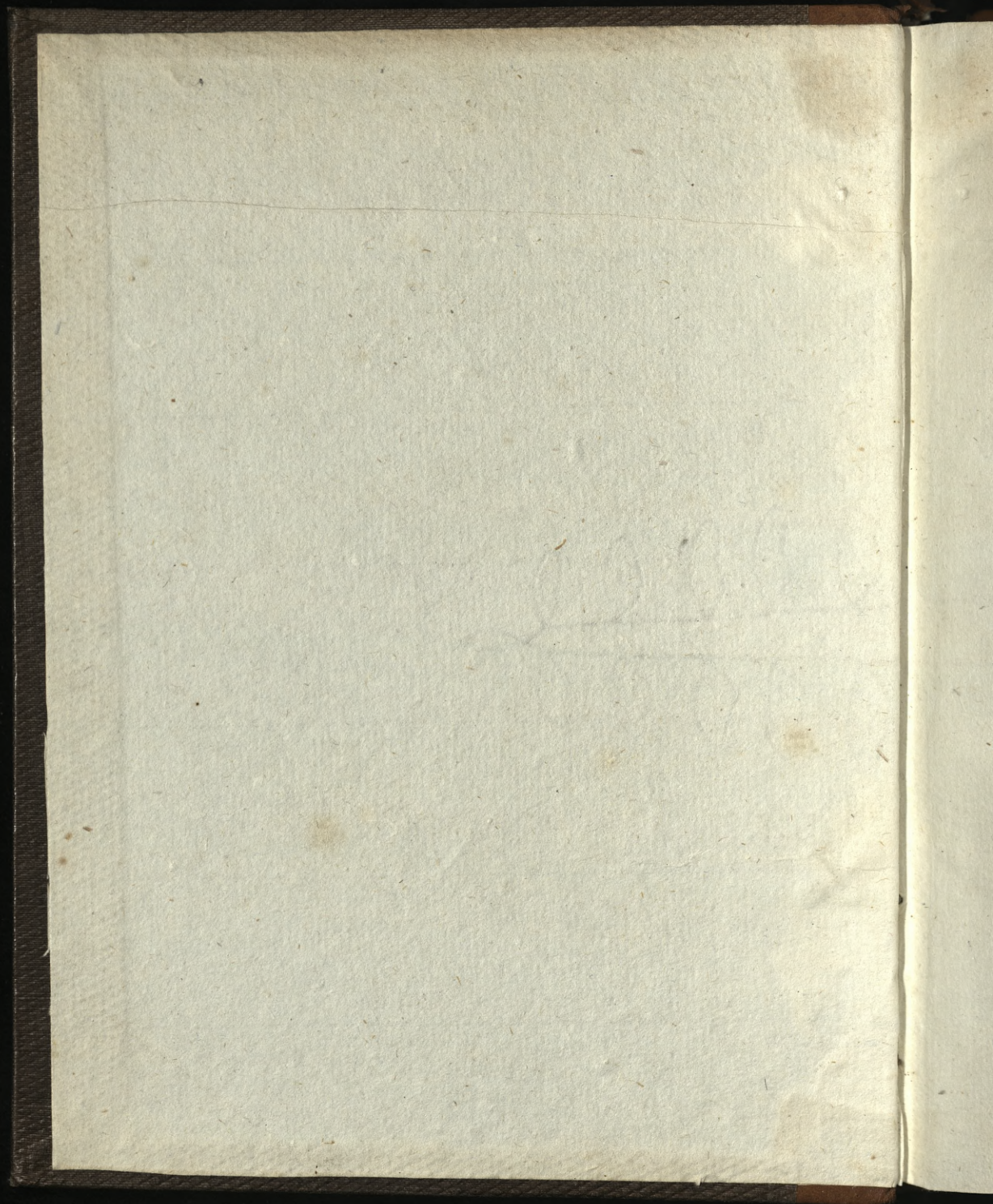
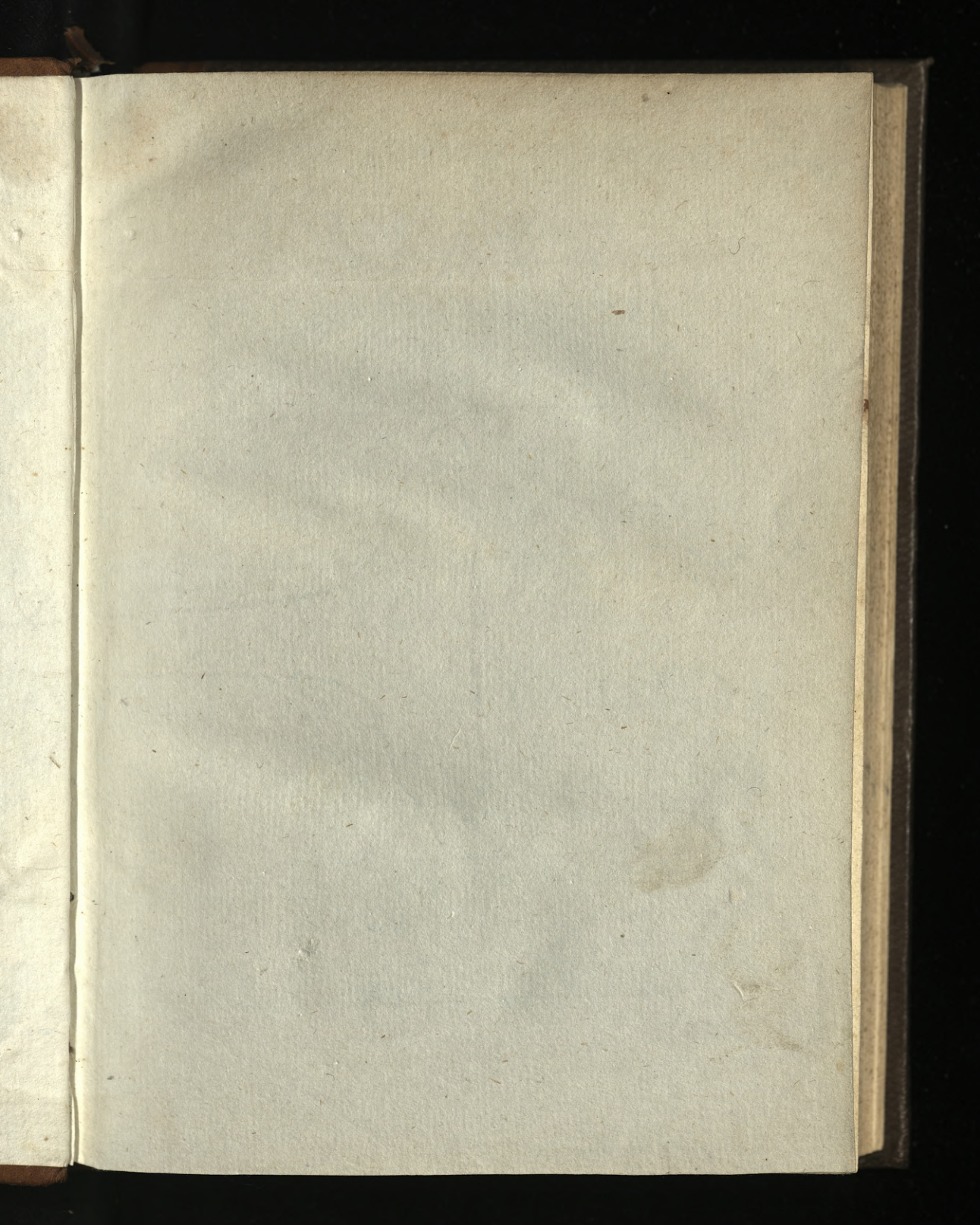
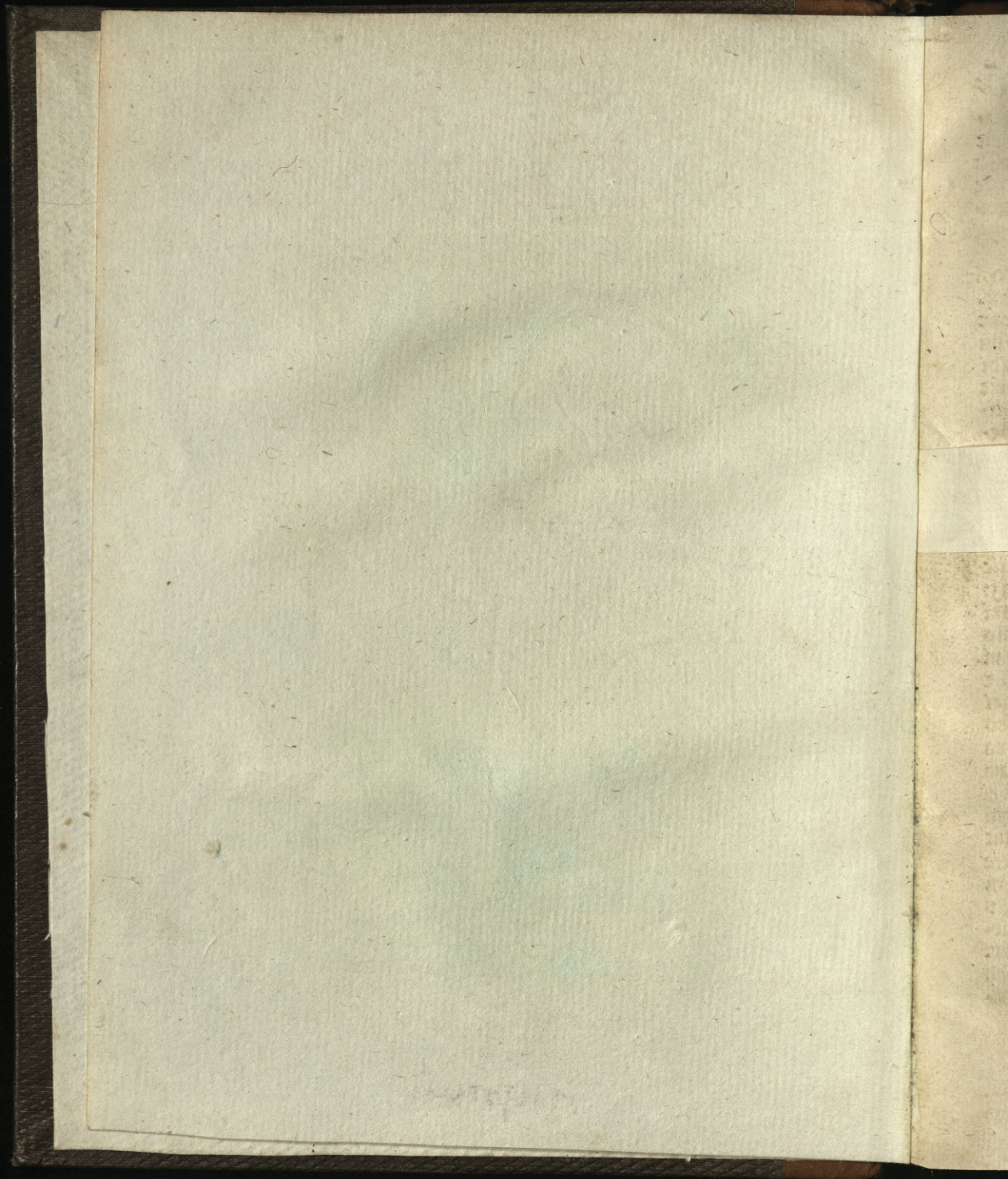






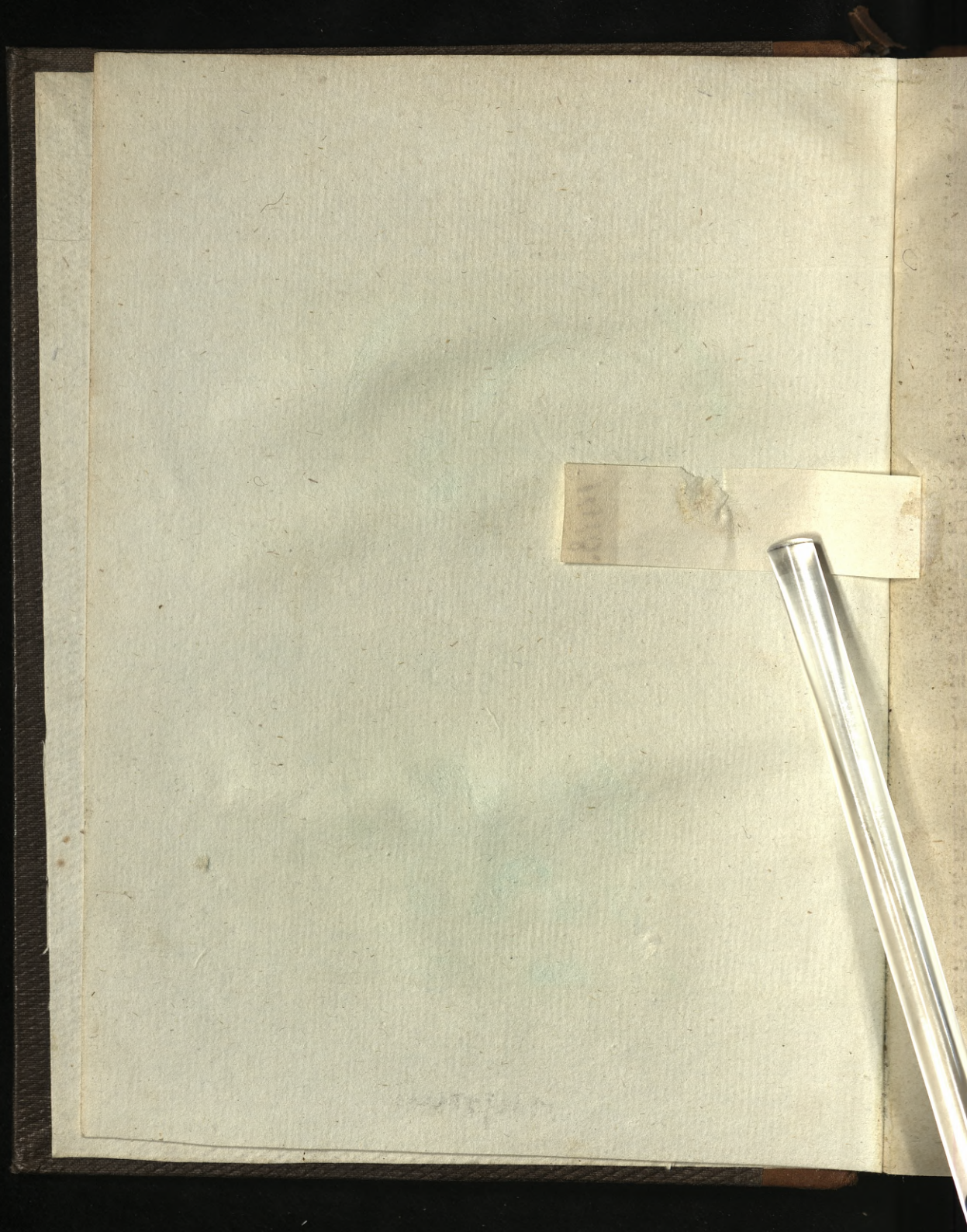




VITA ET GES: ta beati Johannis de Capistrano.



Pro septem of
Sancti Laurentii.



VITA ET GES:
ta beati Johannis de
Capistrano.



*Pro septem of
Sancti Laurencii.*

Compendiosam et pulchram satis cō-

mendationē fecit suis in Croniciis Eneas Silvius de Senis Oratorie ac Poetice scientie admodum doctus. Primū Episcopus Senensis, et tandem Cardinalis. Deinde Pontifex vniuersalis ecclesie Pius secundus vocitatus. De vita et miraculis beati Iohannis de Capistrano (quantū sibi constabat de illo) et prout etiam vidit ordinem vite et miraculorum eius in hec verba.



Iohannem hunc Capistranū: cum Legati Frederici Cesaris: plurimorum verbis commendatū accepissent. Quem virum doctum: et apostolice vite sectatorem: rumor asserbat: litteras Nicolai pontificis ad eum impetrat: quibus in Austriam illi iter mandatur. Ibi ut ex arbitrio Cesaris monasteria Vinorum oberrantia reformet: pacemque populis predicet: et viam vite in veritate doceat. Quas litteras mox Legati ad Iohannem misere. Ipse ex urbe rediit Senis: Florentie: Bononie: Ferrarie: Venetiisque cum principibus: ac Magistratibus urbium: de transitu Cesaris transegerunt: nec quēquā aduersum inuenere vniuersi honorem: aditum cōestumque Cesaris letis animis promissere. per idem tempus Iohannes de Capistrano ex apostolica iussione Teuthoniā ingressus est: ac per Carinthiam et Stiriam venit in Austriam: cui sacerdotes et plebes cum sanctorum reliquis obuiauerunt: eumque veluti apostolice sedis legatum: ut veritatis predicatorum: ut magnum aliquem prophetam: ut dei nuntium susceperūt: et quasi vel Petrus vel Paulus vel alius apostolum illac iter faceret. Omnes accole montium descendere: Iohannem occurrere: vestimentorum eius simbrias aude contingere: egrotos et male habentes ante pedes eius attulere: e quibus plerosque sanitati reddidit. Moratus est autem in Rhodani ciuitate dies aliquot. Vnde do mini predicans: mortalesque omnes ad penitentiam vocans. Interea magna miraculorum fama Viennam oppleuit aduenisse Cesaream. Sic enim Rhodani ciuitatem nonnulli vocitant) sanctum virum ut dei apostolum: qui morbos pellat: qui viam dei in veritate doceat: qui pecuniam spernat: honores fugiat: abstinentia viuat. Concurrunt tumultuantes ad eum plures: nec se tam diu victuras putant donec visere hominem queant. Maiores natu et principes ciuitatum ad eum legantur qui eum Viennam adducant: timebant enim ne vel retro Italiam rediret: vel in Hungariam alio itinere: posthabita Vienna: proficisceretur. quam rem sibi iacture magne probique loco ducebant. Inuitatus autem Iohannes Viennam petit. tantus undique populi motus fit: tantus concursus ut nulla capax multitudinis platea in-



14054

ueniatur. quocumq; transiſſus illi eſt viri ac mulieres impetum faci-
unt. premere alter alterū intueri ſatagētes virum: la chrimas letitie
deuotioniſq; mittere: leuare ad celū manus: benedicere veniēti: lau-
dare mittentem: tangere: oſculari: qui prope ſunt veſtimenta veluti
celo miſſum ⁊ angelum dei reſpicere. Apud Vniuerſos deinde ſui ordi-
nis (non ſue vite) fratres exceptus eſt. Ibi cibaria ſibi ſuiſq; comiti-
bus publicitus miniſtrata ſunt. Vitam in hunc modum apud Vien-
nenſes ducere viſus eſt. veſtitus dormire: ante lucem ſurgere: Ma-
tutinum: laudes: primam ⁊ tertiam orare: diuina exinde celebrare: his
peractis ſermonem ad populum latine pronuntiare. Poſt hec inter-
pres que dicta ſunt ab eo (quantū capax eſt) exponere populo: tres
aut amplius hore labi priuſq; fiat interpretatio: loco ſublīmi apud
Carmelitas in foro: vt inde ſermocinaretur: extructo: nam capi ali-
bi populi multitudo non potuit: finito ſermone ad cenobium ſui or-
dinis reuertit ac ſexta ac nona completis in ſermos viſere: dum apud
eos morari: manus omnibus imponere: Biretum ſancti Bernardi:
ni ⁊ cruozem quem illi mortuo e naribus fluxiſſe ferunt ſingulis egro-
tantibus ad mouere: quos raro infra quingentos fuiſſe conſtat: pre-
cari ſupplet pro omnibus ⁊ inde cenare: demum his qui ſe accedunt
audientiā prebere: mox veſperas dicere: hisq; completis ad egrotos
reverti atq; cum his viſq; ad noctem ſe exercere: tumq; demum comple-
torio ⁊ alijs dilectis precibus expletis corpus quieti dare: minimū
eſſe quod ſomno induliſſet: ad reuſendos ſacre ſcripture codices paup-
illi ſurari temporis. Sic homo quaſi celeſtem vitam in terzis agere:
immaculatam abſq; ſorde: abſq; peccato: auſim dicere abſq; pec-
cato: quous nonnulli glorioſum hominem iactatozemq; ſui ex rumoribus
hominum accepiſſe mercedem dicerent: quibus placere magis
q; deo ſtuderet. Sed ſunt unqui iudices qui nō in melius que occul-
ta ſunt interpretantur: quando que patent omnia bona vident. Cur
virum calumniemur qui longam vitam in paupertate vixit: qui mul-
tos annos docendo plebes abſumpſit: qui abſtinentia in laboribus
in humilitate perſeuerans: ac opera verbis equas. qui nihil huius
mundi appetiuit. qui nulli ſunt iniurius: eo ſeculum hoc ſuis cultori-
bus ipſe reliquit. parua fuerit merces in tantis laboribus humana
laus: ſtultus eſt qui propter rumuſculos hominum ſui corpus affli-
git: ſaumq; genium fraudat. Ego ſanctum ⁊ iuſtum hominē qui cal-
cavit auaritiā: hūidinem ſubegit: honores ſeculi fugit: qui contra
iniuriā atq; irā patientiā obiecit: qui ſouēdis pauperibus ſtudioſi
ſe prebuit: qui nullū ſuperbie fomité oſtēdit. Sola fiducia futuroꝝ
teneri arbitroz: retributionemq; theſauri celeſtis expectare: ac cum
Paulo dicere: Gloria noſtra hec eſt teſtimonium conſcientie noſtre
Et de cetero reposita eſt mihi corona iuſticie quā reddet mihi in illū

dieni iustus iudex. Indicaunt autem hoc perpetua hominis leticia:
quem nemo meum viderit sed vultu semper eodē: vt de Socrate tra-
dit antiquitas. Sciebat enim mortali culpa se liberum: bonis operi-
bus intentum: expectabat dissolui: et esse cum Christo. Quod si glo-
riam mundi quereretur: sciret deo se non esse acceptum. Videretur quod
sepe tristior conscientie stimulis actus. Nam qui laudes sectantur hu-
manas ex alieno pendētes. Arbitror sepe decepti merent. Soli sunt
serui dei: qui perpetua quiete et domini tranquillitate fruuntur. Qua-
lem esse Johannem minime dubitauerim: quem pusillum corpore
vixisse vidimus: etate senectae: annos (vt ipse aiebat) quinque et sex-
aginta habentem: sic cum aridum erbaustus sola cute: nervisque et os-
sibus compactum: letum tamen: et in labore fortem: sine intermissione
singulis diebus predicantem: altas atque profundas materias ab-
soluentem: doctis et rudibus satisfaciens auribus: mentes demul-
centem affectus (quo volebat) impellentem: ad cuius sermonem diem
viginti et triginta hominum milia confluebant: maioris ipsum atten-
tione quamvis non intelligeret quam interpretem audiebant. Cum mos
illi esset totum sermonem latinis verbis pronuntiare. Deinde locum
interpretanti facere. At hic postquam novum sui ordinis Cenobium ere-
xit: in Thorauiam profectus est. Multosque Hussitarum ab errore re-
uocavit. Hunc et Cesar cupide audiuit: multisque sermonibus eius in-
terfuit: ac vestimentis eum sacerdotalibus donatum dimisit. Hec
ex Chronicis Ipsi pape supradicti.

Fratri Nicolai de Fara ordinis Mⁱ

norum De obseruantia prefatio in vitam beati
Iohannis de Capistrano.



Agni ac excelsi dei nostri amplissimā sumamq; gliaꝝ
celis enarratibus: obticere nequaꝫ reor: debere lin-
guam humanā: mirabilia dei confitentibus Angelis
erubescere haud sari debet hō. Itaq; ideo diuini tē-
pli antistites. Spectatores operum rerūq; celestium
teste Lactantio nos effectos fuisse constat vt soli sencientes capa-
cesq; rationis intelligere valeamus deum opificem nostrum: atq;
eius opera mirari virtutem potestatemq; prospicere. Ideo consilio
mēte: prudētia: instructi sumus. Ideo soli preter ceteros animātes
corpore ⁊ statura sumus conditi ⁊ sermone accepimus atq; linguā
cogitationis interpretem: vt maiestātē dei enarremus: pōicemus
efferamusq;. Siquidē multorum gentiliū populorum principū atq;
Regum fortia grandiaq; gesta tot tantorūq; scriptorū tot tātisq;
extant celebrata laudibus tantoue verborū ornata splendorē vt
earum rerū ymago ad posterorum transfret memoriā nullaꝫ tēpo-
rum longitudine possit aboleri. Quanto maiori studio ⁊ diligētia
preclara egregiaq; ac singularia fortissimaq; Christi seruorum:
maxime nostre Religionis professionisq; nostre heroum: ac viroꝝ
fortiū: sapientia ac beniuolētia preditorū: simul ac virtutū insignis
adornatorū gesta: vt habeāt ⁊ presentes ⁊ posteri exemplar ⁊ inci-
tamentum quoddā ad bene beateq; viuendum: a nobis sunt literis
mandanda memorie: qui Christi preciosissimo sanguine redempti
Christiani nominis incōperabili prestamus splēdemusq; dignitate
Admonente nos diuino eloquio vt laudemus viros gloriosos ⁊ pa-
rētes nostros in generatiōe sua: vt efferamus deū nostrū in sc̄tis
seruis suis: vt inter gentes gloriā eius annunciemus: atq; cunctis
populis eius mirabilia predicemus. Quot si dei laudes canimus
cum suis sanctos dignis preconis prosequimur: laudandus certe
est a nobis gloriosus parēs noster Iohannes de Capistrano atq;
eius preclara facta literarū monumētis: ne eorum memoriā depe-
rire contingat: ⁊ summa accuratione celebranda quandoquidem
(pace oīm dixerim) nemo verius: nemo rectius: nemo iustius: neq;
cumulatiꝫ hac nostra tēpestate: eo sibi vendicauerit nomē sancti
monie. Quo fit vt qui eius peregrinationis set annos: comes indi-
uiduus fuit: qui secum Italiam: qui secum Allemanniā: qui secum
Bohemā: qui secum Poloniā peragrari: cōscientia in primis sti-
mulante: cui contra ire nulli fas est: ⁊ multorum prece accedente:
quibus non obtemperare impiū est: cogar eius sanctissimā vitam:

suos egregios mores: suosq; memorabiles actus cōscribere: vt ha-
 beat etas hec nostrarū: vnde merito letari gloriariq; possit: que tāto
 meruit decorari viro: et nos suarum rerum: recte mirificeq; factarū
 admiratione premioq; allecti: confractis huius labētis seculi vin-
 culis: per vite mundiciam: integritatē et innocentiam: quam secut⁹
 est magno celsosq; animo tendamus in celum. Ego quidē nīl fictū
 nīl incertum: nīlq; dubiū: sed tantum que oculis ipse vidi: vel
 ab eo sancto viro audiui: vel ab alijs fide dignis accepi: qui secum
 conuersati sunt describam. Sciens hunc illustrē virum: nostro non
 indigere mendacio: qui orbis locupletissimo letatur testimonio.
 Rarissimus certe ad dicendum est campus: sed nulla: vel admodū
 parua et exilis: ac pene puerili dicendi gratia adiutus: quandoquidē:
 vir oratorie artis prima elementa a dolescens ipse delibant: malu-
 issem hoc dictandi onus: alios quibus ars magnā sermonis cōtulit
 suppellectilem: sibi vsurpassē: q̄ tantam rem: meis viribus imparē:
 tractandam suscepisse. Vbi non modo et mea rusticana et insulsa:
 sed cuiusuis eloquentissimi viri splendorissima versari possit oratio:
 Pergant itaq; et oro et obsecro periti et docti ad hunc sanctū opus-
 culum nostrū poliendum: tergendum: emendandū: exornandūq;
 quibus ea summa ratione rem gestā nudam et apertā proponimus
 tum vt ipsi materiā habeant: inurbanitatem orationis nostre: sue
 limae elocutionis splendore: et maiestate venustandi: atq; Jobā-
 nis nostri: omni laude et preconio digni: mirifica opera: illustriori
 stilo dictandū: tum vt ceteri simpliciōres qui hec lecturi sunt pompā
 et fastum sermonis non intelligentes: veritatis nozione minime ca-
 reant. Multa certe de hoc clarissimo viro feruntur: que partim ob-
 scura et obuoluta partim detractorū calumnia debilitata apparēt
 sed vt neq; falsa pro veris neq; vera pro falsis recipi contingat:
 seriem omnē mūdoissime sanctissimeq; vite eius sic fideliter cōtexere
 curabim⁹: vt nīl qd a vero alienū sit dicere polliceamur. Interim
 nemo q̄rat porcorū filiquis pasci: q̄ optat celestib⁹ alimonijs refici.
 Ab egeno aurū et argentū nō solemus exposcere q̄ et panē non pōt
 erogare. Sic ab imperito et rusticano ore orationē luculentā nemo
 sapiens postulat audire: cum nullus possit quod nō habet elargiri.
 Floccipendenda preterea ducamus oblatranciū venenata labia:
 que gladio oris domini: suo tempore plectentur: et igne sempiterno
 ni resipiscant ardebunt. Nam Iohannis lucerna non est extincta:
 sed signis et prodigijs quotidie suum magis ac magis auget lumē.
 Et q̄p paucorum a modum detractorū maledicam nō vereamur
 audire: tamē confidentes probare vera esse que dicimus. Respon-
 demus eis non esse morbū irasci: nec cupere nec libidine cōmoueri:
 sed iracundiū esse morbus est: cupidiū libidinosum. Et omnes inquit

3
 Lactantius non intelligunt cum vicia ex homine tollunt: et virtutē
 se tollere cui solū locum faciunt. Nam si virtus est in medio: ire im-
 petu seipsum cohibere ac reprimere: quod negare non possint: caret
 ergo virtute quisque ira caret. Si virtus est libidine corporis continere
 virtute careat necesse est: qui libidine quam temperet non habet.
 Irascebatur enim hic diuinus Iohannes iustus et misericors: pecca-
 tissimo propheta et apostolorum arguebat intrepidus et se iustus
 vite bone et sancte integritate vestitus in omni patientia et doctri-
 na sciens scriptum esse. Irascimini et nolite peccare: Vocabat et im-
 pellebat exemplo et doctrina ad salutarem penitentiam ut alter ce-
 lestis angelus: omnes nunc mansuetudine nunc lenitate: nunc ver-
 borum asperitate: prout opus erat: irreprehensibilem vitam habens.
 Quibus duobus cum nihil illustrius nihil prestantius nihilque di-
 uinus inueniri posse credam quandoquidem vox domini saluatoris sit
 magnum esse eum in regno celorum qui fecerit et docuerit: non im-
 merito Iohannes laudes recensere sum aggressus. Quare de eo et
 summo et probatissimo viro iam audiamus. Sicque pius lector maxi-
 mis meis rogatus precibus hunc libellum nuper orientem disseminare
 studeat: ut nouissime confectus: nulla unquam dealeat obliuio.

Explicit prologus. Incipit vita.

Clarissimi viri fratris Iohannis de Capistrano vita feliciter incipit. Et pri- mo de eius corporis dispositioe et secu- lari conuersatione. Cap. primum.



Collabentem ferme dei ciuitatem in hoc peregre-
 nanti seculo: et si plerique magni ac excellētes christi-
 sti preces: summo studio: summaque cura veluti co-
 lūne fulserint: solidissimisque corroborauerint fun-
 damentis. Iohannes tamen Capistranensis iter hos
 diuinos consules non infimus extare videt: per quem
 misericors et miserator dominus deus noster qui facit
 mirabilia magna solus quique veluti celum fidei ecclesiam suam
 sanctam sanctissimis ornat viris antique sue misericordie recordat:
 quia visitauit nos oriens ex alto: nouissime tam munifico tamque precla-
 ro benedictiois et gratie munere suam plebem in peccatorum tibus sedere
 illustrare insignire ac locupletare dignatus est. ut in hoc vno claris-
 simo Christi precone hec nostra florentissima etas queat in omni genere

laudis et glorie cū vetustate cōtendere. Fuit enim hic Joānes na-
 tura: virtute: doctrina: sanctimonia tam excellens tamq̃ p̃clarus
 vt se amplissimum munus adeptū existimare possit: qui suis oculis
 talē ac tantū virū potuerit intueri, in quo p̃fecta illa illozū nostrorū
 maiorū: qui iure beati appellati sunt: recta sanctaq; bene beateq;
 viuendi rō eluxit. Hic sane est: qui in diuinis humanisq; educa-
 tus studiis nō sermōe mō versetiā vīta subiectos instituit atq; cōcūma-
 nit: qui se oībus oīs virtutis erēplar formulamq; p̃posuit: ex viuēdi
 norma doctrine testimonii hīs: quicq; veluti stella matutina in me-
 dio nebule primū Italīe illuxit: demū Germaniis: Bohemiis: Po-
 lōis: r Ungariis sicut sol resplēdit: instituens Christiānos populos:
 ad regna dei sermone assiduo inuictosq; labore: languores sanans
 pellensq; demonia virtute magna indutus ex alto. Inclita nempe
 coeli proles: immensū Italīe decus: clarissimū n̄rī seculi fons: Hū-
 garorū felix robur et gaudiū: Gloria quidem magna Vnozū: Tur-
 eorum terror: Inuictus pugil et Durus Christianorum: Apurine
 sane telluris alumnus: in oppido Capistrani claris parentibus na-
 tus: plūs Capistrano et sue genti nominis fame et dignitatis incōpa-
 rabilit̃ attulit q̃ sumpserit. Statura quoq; et si recta et mediocri
 cōsilio tñ altus: virtuteq; excelsus fuit. Vox clara: sermo purus: lig-
 us disertus: ingenio acutissimus: capillo canus et barba: capite calu-
 fronte crispus: vultu rubicundus et serenus: corpore robustus: venusta
 facies: aspectu veneranda: longioribus brachijs ad genu vsq; p̃ten-
 sis: erumiarū magnarūq; virtutum opatiōem p̃signans atq; p̃figu-
 rans. Bonarū proinde artiū studiis ab ineunte etate parentū opa
 dedicatus fuit: et optimis moribus imbutus et educatus. Zetus et
 alacer semp̃ fere inuentus Oleo diuine leticie maxime p̃unctus: di-
 lectus deo: acceptus hominibus: celeberrimus orbe. Vbi autē Brā-
 matice Rhetoriceq; in paternis laribus adolescens. cognitionem
 adeptus est q̃tum illa paciebatur etas Perusium mittit. qui mag-
 no ac excellenti ingenio pollens: tam magnā Iurisciuilis et Ponti-
 ficij sciētīā sibi in breui cōparauit vt inter suos coetaneos nō mō-
 p̃nceps omniū haberet: verum etiā et doctrine merito atq; p̃stantia
 ad solēna insignia p̃moueri possit doctoratus. Ad cui⁹ gradū nō
 euehi decreuerat nisi p̃us et mulcie dignitatē accepisset: la bētis se-
 culi vanitate lusus. Sepe ciuitatū et oppidorū regimini p̃fectus et
 in Iure ciuili Licēciatus. In quibus quidem magistratibus: et si
 audis honoris et dignitatis: nihil p̃suis p̃ter humanā laudem et
 gloriā sibi cupet vendicare dilectorū mūdi ceca consuetudine: nulli
 tñ vnq̃ iniuriā fecit: nullā vnquā iniustitiā administrauit. quinimo
 equissimi iuris Bisantiā tenens nec delinquentes reliquit impu-
 nitos: nec innocentes et innoxios a malis verari p̃misit. Sperne-
 bat pecuniam: renuebat munera: faciem cuiuspiam potentis p̃ re-

ritate. pro iusticia: pro deo suo nō ptimescebat. Semel namq; mag
nū auri pondus a quodā nobili & potente Perusino sibi offerebat
si in quendā ciuē pter iustitiā accusatū & incarceratū capitālē sen
tentiā ferre polliceretur. quodq; si facere recusaret: gladiū aiauer
sione se plectendū fore cito nō dubitaret. At Ioannes constantia
solidus: iudicio rectus: animo intrepidus: neq; in captiū nō tulit
sententiā mortis: sed deū magis timens q̄ hoīem sententiā statim
p̄mulgauit libertatis. Erat. n. hic Ioannes Ladissao Sicilie regi
magnopē charus: adeoq; illi morem gerere studebat vt p iustitiā
et equitatē: continuo sibi creditos populos illi redderet chariores
humanitate aūt p̄uidentia temperantia fortitudine munificētiaq;
ita p̄ditus fuit. vt omniū anīos ad sui b̄siuolentiā traheret atque
impelleret. pius in bonos: seuerus in impios. Eo namq; p̄sidente et
imperante fures et latrones timore perterriti: omnes abscedebant
Reipublica q̄ tanta pace & quiete potiebatur vt se felicem arbi
traretur quisq; sub eius iustissimō regimine degeret.

De eius conuersione et uocatione ad

ordinē mirabiliter facta Caput secundum.

Dum igit̄ Christiane pacis vinculum in agro Perusino sol
ueretur totaq; puincia bellorū impetu p̄meretur. p̄ter spem
a quodā exule clari ordinis Perusiuo aduerse partis inopi
nato casu extra perusinā urbem capitur. Rursū oppidū ducit: car
ceribus recluditur: die noctuq; compedibus tenetur. captiū aūt
fugā meditatur: & a nemine credens videri p turrim se p̄cipitat cur
sitat effugit et latitat. circumspectat fugā. tandem vt potest prose
quit̄. vires p̄stat pauor. spesq; consequēde libertatis. compedibus
manus opē tulere. Et credēs jā euitasse Caribdim incidit in Scyl
lam. Nā impedimento compedū arreptū celer nō valens continua
re iter. iterū captus ad carcerem reducitur ab agricola quodā vi
et validissimō clamore manifestatus. Diuina igitur dispositiōe in
fortiori custodia detrusus. nulla amplius spe fretus capcisiōe fuge
cū diti carceris pondere p̄meretur clamauit ad dominū et exaudi
uit eū & de oībus tribulatiōibus suis liberauit eū. Nā deambulātū
illi in loco carceris compedibus vinctuato & officiū pudicissime glo
riossissimeq; virginis Marie p̄soluētī apparuit in aere vir quidam
Franciscorū habitu indutus ita eū increpando alloquens. Quid
istas? quid moraris? quid p̄stolaris sup̄be? cui Ioannes ingenti ter
rore p̄cussus. Quid me inquit vult facere dñs? Nonne vides quid
deus de te facere statuit? Ad quem ille. Nonne cernis habitū istū
quē defero? nunc suscipe. Mundū relinque. Religionē ingredere. At
Ioannes in p̄i patris gratiā se recipiens vocantis. Licet moleste
ferret Religionis claustra subire et apparentis vox ultra q̄ credi

possit sibi dura & acerba videretur. rñdit tñ faciam quod iubet dominus & hortaris. postq̃ ita est dei volũtas & concito gradu pro-
perans vt illius pedes teneret et amplexaretur euestigio disparuit
ab oculis eius. nec est amplius potuit videre visũq; proinde est sibi
orbem quasi totũ caligine obumbratum aspicere et in medio tene-
brarũ lucis quendã radiũ pmanere. ad quã quidem lucem multi po-
puli multeq; gentes consuebant. hñc enĩ vñrũ qui sibi apparuerat
beatũ Franciscũ extitisse semp putauit et credidit. Populos aut
ad lucem confluentes Italos Alemanos Bohemos Polonos Un-
garos Galachos Transiluanos Rustianos Sclauosq; extitisse
nemo inficiari potest. Radius vero lucis ipse pfecto fuit Ioannes
qui celesti doctrina illustratus mirificisq; ac stupendis miraculoz
fulgoribus adornatus memoratis nationibus magnopere emicuit.
Nec immerito redarguitur qui tã grande miraculum dei potentis-
sima manu in se pauloante respõsũ paruifecerat & despererat. Itã
nocte cñ dormitaret crinib; nō rasis sed euulsis coronã more Fran-
ciscorũ inuenit in se nō manu factã hominis sed summi artificis: qui
nō solum dei misterĩũ nō est admiratus & perscrutatus sed seculi ce-
co amore allectus in magnũ animi furorẽ est conuersus & concita-
tus. Dicebat enim vellet ne deus vt Religionem adirem. vellet ne
forte vt sacerdotũ titulo insignirer. Itum monachali induar habi-
tũ: durus profecto est mihi sermo. respuit mens. abhorret conditio
Itunq; id deniq; facere statuo. Et prorumpens magis atq; ma-
gis in irã et blasphemĩã Itunq; inquit clericus siã. Itunq; tã acer-
bum tãq; displicibile aggrediar opus. Verum qui vocem noluerat
audire benigne inuitantis. mox delapsa visione iussũ mandatũq;
nō pterit dure aspereq; corripientis. Itic digitus dei et mutatio
dextere excelsi. Mittens namq; protinus vt potuit ad Franciscũ le-
gittimos filios qui Perusij degebant. rogat nō mediocri pce ad se
habitũ mitti. Interea ex quodam mantello vestẽ ad instar habũ
Vinorũ suis manibus parat vt vel sic pipientis expleat manda-
tum. Veniunt tandem ad eũ duo fratres habitus deferẽtes nec au-
dent induere incarcerationũ qñquidẽ sacra Religio hoĩem nō recipit
nisi liberũ. Sed ipse met seipsũ vestiens quoad vita comes fuerit ser-
uare Regulam beati Franciscĩ voto pollicitus est. Quo fit vt qui
cor totũ dedicauerat mundorũ illud summo studio cõsecrare festi-
net Christo. Nam lacrimas amaras fundit oculi qui vanitatibus
seculi in creatoris offensam fuerant plurimũ delectatĩ. Itã psalmos
diuinaq; cantilenas psoluat decantatq; lingua que de rebus ca-
ducis mundi delectabiliter consueuerat loqui. Omnis mentis cogi-
tatio iam tendit in celsũ que prius tora versabat in seculo Christũ
iam inchoat sequi in manibus hominũ qui prius captiuus teneba-
tur in manibus demonũ. Itic enim parcialis maximus erat tantũq;

optabat Ladisao Sicilie regi placere vt deo suo: non multū mag-
nificeret displicere, renunciat Dyabolo, adheret Christo, mutatur
homo interior, quandoquidē homo totus mutatur exterior ⁊ de
sua liberatione magis atq; magis inde sollicitus, data certa pecu-
nia, optate tandem restituitur libertati.

De modo receptionis ad ordinem: ⁊

quam preclara iecerit perfectionis fundamenta in principio
sui nouiciatus cap. iij.

Adeptus itaq; libertatē Iohānes Perusium regreditur, ⁊
relicta vxore nobili ac priediute virgine sibi desponsata, sed
non carnali copula coniuncta, relictis patrimoniū suribus,
relictis amicis ⁊ cognatis vale dicens oibus quondā sibi p̄ciosis
his solutis laqueis sat ve mundana dulcedine lusus, trigesimo vite
sue anno, in loco sancti Francisci in mōte, letissima iocūdisimāq;
mente se recepit. Vbi autē presidentis p̄ntiam adh̄t, sine tēporis di-
lacione: superne patri amore accensus, supplex recipi rogat atq;
vestiri, Fratres autē cōsiderantes hominis non mediocrē facultatē
quandoquidē tum doctrine prestancia, tū prefecture p̄ius habite
dignitate, oibus notissimus erat, vt magis ac magis seculi calca-
ret, dyabolū superaret, vomitū abhorreret, seculi pompis ⁊ hono-
ribus intus precordiis renūciaret, fieretq; totus mortuus mūdo
qui magnus celeberrimusq; Christi p̄eco erat futurus non nisi p̄-
batum ēē suscipere decreuerit, mittunt itaq; illi ad ciuitatē de-
spectū ⁊ mitra de papiro, vbi omnia sua cōscripserat peccata coro-
natum fingit sapiens se contēptum velut adolescentulū ac prope
infantū, Proficiscit̄ ingrediturq; urbē sordidis ac lugubribus ve-
stimētis indutus, patet oibus spectaculū, ⁊ vbi illustriori nomine ⁊
honoribus: ampliori gloria fulsit: ibi manifestiorem se intrepidus
prebuit. **O** inq; fatuitatē sanctam: que in sapiēciā mutatur sem-
piternam circuit plateā nobiliū: vbi more studentū Italoz per-
spicacissimū ingeniū exercuerat suū. Cōspicitur a studentibus ⁊
Doctoribus iurisperitus sic cōfusus: ⁊ a plerisq; derisus, Vergit̄
sic coronatus corona confusibili: vt corona in celis coronaretur
immarcessibili maximi se peccatoz ac scelestū se cunctozū crimi-
num: resū se quolibet supplicio accusans fatetur: vt inter sanctorū
⁊ angelozū agmina excusatus excipiat: voce hominū nō ma-
gnificat contemnir: vt Christi voce possit extollī: despici non curat in-
ternis: vt laudari bene mereatur in celis: concursus tanq; vniq;
sit ciuū mirantur pleriq; hominū: ⁊ quidam infantū, Quidam autē
altius sapientes: spiritu dei ebrūi arbitrantur laudant predicant
compunguntur. Mulieres vero ad fenestras confluentes rigatis
genis lacrymis flebiles voces dabant: amens effectus est sensu

hic caret aiebat. Debellato itaqz in hūc modū hoc mortali seculo
subactozqz hoc memorabili humilitatis exemplo communi hostes:
ad locum fratru: letus et victor reuertit: et spretus a Guardiano
non serior: sed ficeret hominis constantia magis magisqz pbaret:
licenciatus non recedebat redargutus non se excusabat: ingredi
locum non permissus nusqz ire clamabat. Sed genuflectus ac sup-
plex: mira quodsi humilitate recipi vestiriqz pulsat: instat precibz
impetrat lacrimis. Exceptus ergo a fratre Marco pergamen-
si viro probatissimo cure tradit rigidi austeriqz preceptoris vt spi-
rituali imbuatur doctrina: multifarie multisqz modis: velut argē-
tum in fornace probatur: egreditur vas purissimu et sanctificatiōe
plenu. In Christi autē schola apprime eruditus: tāta vite pfecti-
one primo anno fulsit: vt multa opera egerit perfectorum. Nam a
cunctis arte quadam laudabili reprehensus iuste vel iniuste: sibi
semper culpam ascripsit: cōtumelijs et obprobrijs ab omnibus sepe
laceffitus: nunq ad aliquod impatientie signū prorupit. Prelatis
vt Christo semper obedivit: paupertatē et liliū castitatis: vt puppillā
oculi diligentissime seruauit. Prima quoqz vice qua in religione:
corpus sumpsit dominicu: tribus diebz cibū nullū suscepit. Quid
plura? In humilibus fratru seruitijs primus: in officiu diuino sol-
licitus: in oratione sedulus. In vigilia nō piger: humilis in verbo: parcus
in cibo: tēperatissimu in potu: vt alter paulus ad religionē tractus: vt
princeps Aploz petrus ad sequendu Christū vocatus: deniqz ad
grandia semper perficienda paratus. Infirmus. n. semel et a De-
dicis prius diffusus: munitus oibus ecclesiasticis sacramētis: vbi
audiuit Guardianū precipientem: vt carnis porcine frustum non
parū comederet: confusus in obedientia viribus: statim peracto
mandato fuit miraculose optimā valitudinē consecutus: ita vt qe
vira presto discedere putabatur: mox de lecto surgens: sanus et in-
columis abijt quo voluit. Similiter et ouis buliens: preceptoris
iusu comedens: preter nature iura: caloris nullā sensit leſionem.
Hocē qd dum iterum ex more: panni loti a nouicijs lauarentur: ne-
moqz pre nimio calore illos contingere auderet lotus facie manu
preceptoris: et quodam panno ex lycimio calidissimo extracto: etiā
nullū ignis passus est ardorē: et vbi exusta decoctaqz facie debuit
apparere: nullū penitus cōbustiōis signū quoquo pacto pre se tulit
Neqz defuit antiquus hostis qd huius acerrimā penitentiā impedire
nō tentaret. Nam nouellus tyro cum Sacristia officiu: institutiōe
maioris diligentissime gereret: ac in ipsa Sacristia nocte oraret:
corpuqz suū spiritui subdōdo penitētiales psalmos cum disciplina
deuotissime psonaret: affuit illi dyabolus pagēdo somnu et rumore
vt vel sic timorē ingerēs ab oratiōe et disciplina amoueret psallē-
tē: Cui fortissimus Christi miles dixit: Quicqd pmittit in me dñs
exerce.)

perce. Agere in me poteris : nihil nisi quod diuine placitum fuerit voluntati. Et constantissime in disciplina et psalmorum decantatione perseverans : confusus et deuictus dyabolus abscessit. Hec sunt Johannis insignis Christi tyronis prima iacta eximiarum virtutum optima semina : que frugiferam vberumque segetem liquido indicant futuram : quia non potest arbor bona : nisi bonos fructus facere. Hec nepe sui spiritualis edificii (maximi et altissimi) erigendi : incuncta solidissimaque fundamenta que non modo splendorem et decorem : interioris hospitii Christo domino preparant : sed et rerum maximarum ab eo gerendarum imaginem pre se ferunt pulcherrimam. Hunc ergo ceteris et quodam multis et mirandis omissis : que adhuc longiorum dicendi ordinem expostulare videntur : noue sue milicie finem imponentes : ad enarranda fortissima mirificaque Johannis gesta iam accedamus : ut videamus et cognoscamus : quod multos optimos et suauissimos fructus granum frumenti reddiderit mortuum.

De eius vite institutione et penitentie

austeritate Caput Quartum.

Flos igitur pulcherrimus et omnium gratiarum odore redolentissimus Johannes Capistranensis in agro minorum exortu desupto nouiciatus anno iactis maximis sanctimonie fundamentis : ad solenne professionem omnium sententia benemeritus : suscipi : decorisq; admodum paucis mensibus ad sacros ordines promouetur : Diaconus autem effectus : Christi prece statim ante susceptum sacerdotium designatur : et ne alijs predicans : ipse reprobis efficeretur : ubi degende vite liberior sibi fuit tributa potestas : crebris disciplinis et ieiunijs castigans corpus suum et in seruitutem redigens : artificiam vitam semper duxit. Nam nudis pedibus calopodis tantum contentus ad senectam usque prexit : licet in sua iuuetute septem fere annis discalciatus incesse. Equum vel asinum nunquam equitauit : nisi postquam ad ingrauescentem puenit etatem. Et licet dominus comes esset semel. Vestimentis pro totius ordinis reformatione : equitare compulsus fuerit : post tamen quadrimensem finem imposuit huiusmodi labori : qui vacuus fructu reddebatur : nulla sequente ordinis reformatione : humili vilique habitu semper vestiuit : circulum ligneum : et cilicium multo reponere die ac nocte ad nudam carnem deferens. In lecto plumeo nunquam dormire voluit : oblatum autem in domibus secularium peregre dum euangelizando proficisceretur : usque ad paleas euacuari semper iussit. Carnes nunquam nisi aliquam magnam egritudine affectus : coactus tamen a socijs : comedat. Et quamquam quibusdam mensibus eo senescente Eugenii pape mandato edere cogeretur : parum nihilominus sumebat : sicque cito fuit ab illo mandato absolutus : ut triginta sex annos illi nunquam carnes comedisse asserere valeamus. Vini ita limpatum

bibebat: vt potius aqua q̄ vini ab alijs censere degustatū. Itā
 etiā ad voluptatē: sed ad reficiendas vires: voluptatū domitor vi-
 uendi tantū traxit rationē. Medicinā nunq̄ sumpsit corporālē licet
 multis infirmitatibus sepe numero afficeret. Tres quadragēsimas
 in beatissimi Frāncisci regula expressas nec graui egritudine press⁹:
 nec pegrinatiōis magnitudie lassus: nullo vnq̄ tpe soluit: q̄d spi-
 ritū reddidit celo. Et cū sibi esset rigidissim⁹: cūctis tū bene esse
 semp cupiebat. Soporē q̄dem tribus vel quatuor horis se dabat
 licet sepius duab⁹. Postea matutinale officiū cū socio mira mentis
 attentio: et decora nimis pronuntiatio cū honore et dignitate p-
 soluebat. Et q̄q̄ multis: et arduis negocijs sepe p̄pediretur nulla
 etiā tam grandis occupatio illi obstringere potuit: nulla sollicitudo:
 nulla t̄pis breuitas: nullaue honestatis ratio: que ab instituto per-
 orandi mō est reuocare valuerit. Fitq̄ proinde mea sentētia: vt ne
 mo diligētius: nemo accurat⁹ diuinū officiū dixerit: q̄ hic diuinus
 Jobānes dicebat. Officiū aut mortuorū: tristissime v̄gis: psalmosq̄
 p̄nāles: Benedictiōesq̄: q̄ oīa multū frequētare cōsueuerat: Si qñ
 vtiliorib⁹ occupat⁹: etiā in festis duplicib⁹ omisit. Postea in
 itinere posit⁹: pluries atq̄ pluries replicabat. Cibi p̄ oē tēpus vite
 sue: mane parce sumebat cū ceteris: et si qñ longiore itinere nimis
 fessus fuisset: parua admodū libatio cōtent⁹ sero lassū corpusculū
 reficiebat: hac sane gratia maxima p̄stabat: vt tantū vigilaret qñ-
 cū vellet. Siq̄dem vna vel duabus horis dormire statuisset: mox
 illis decursis nullo excitāte surrexisset: et omnis vite eius actio: aut
 in lectione: aut p̄dicatiōe: aut oratiōe: aut in dandis consilijs versa-
 batur. Et cū multis egregijsq̄ eximijsq̄ virtutibus esset excultus:
 ita vt oēm p̄fectiōis gradū videret adeptus: beatiorē tū se neminē
 videri: qui otii in negotio: et negotiū in otio semp habuerit.

De p̄claris opib⁹ cōfectis: et acumine

intellectus: deq̄ p̄fūditime eius memorie thesaur⁹: Et quomodo
 Frāncisci familiā semel ab unminētissimo excidio misericē liberauit.
In lege domini semp fuit anim⁹ eius: et in lege eius assidua me-
 ditatio sua. Quāob̄re repertus est vt lignum quod plantat⁹ sec⁹
 decursus aquarum: quod fructū suū dat in tēpore suo. Itā sac-
 tos libros legēs: tenacissimāq̄ memoria eos tenens: ita in diuinis
 scripturis doctus supra humanam opiniōē euasit et peritus: vt nō
 modo et quotidiana predicatione: qua Christianos populos p̄pe
 quadraginta annos fructuosissime aluit et educauit: sed in plerisq̄
 libellis et tractatibus: quos in sancta dei ecclesia reliquit amplis-
 simos et plene gustatibus suauissimos: effusus omni cū copia diuinis
 scripturis: veluti magnus inundās et exuperās fluuius legētib⁹ ap-
 pareat. Hic certe p̄clara m̄traq̄ putilia p̄te scripsit et grauitē q̄

qui imbiberti: nō minus doctrine q̄ predicationis munere locuplex
fiet. Dia namq; firma offia librata: oia examinata differuit & ex
sacris fontibus hausit. In manibus sunt p̄clara opa eius. Hā op̄
insigne & mirabile de ecclesiastica dignitate edidit. Sūmo pōtifici
Nicolao quito intitulatū: vbi quicq; in laudē robur & tutelā eccle-
siastice potestatis dici vel scribi fere possit: & doctissime coniecit: &
firmissimis scōz patrū sentēcijs munivit. Ad adeo: ipi sumo Ro-
mano pastori placuisse cōstat vt ducētos aureos famulo dei Jobā
ni donauerit librarijs suo arbitratu distribuendos. Ad seruandā
insup conscientiā aliud grande nūmis opus: orthodoxis cōfecit vbi
tantā rez varietatē & cōsciētie casu eruditionē & doctrinā effudit
vt viridariū florentissimū credas: oimq; ad anie salutē cōferāt. De
vsuris & Contractibus vsuraz etiā amplissimū tractatū cōposuit.
Sup. c. Dis vtriusq; ac in ipso Canonico iure: multa perutilia itē
cōfecit. Inter que: tractatus aureus extat: quē Clericorū speculū
voluit appellari: de censuris: de inferno: de iudicio: de cōfessione de
blasfemia: deq; innumeris rez gñibus & virtutū laudatione & vici-
orum detestatione nō dicā pōicationes: sed libellos cōstat edidisse:
vt nō per anni: sed per annos: & annos: quisq;: semp res possit pre-
dicare nouas. Libellos preterea acutissimos in Rochazanā & in
multos Bobemos hereticos. In Verbagallū hispanū. In Vratī
lauēses iudeos. In tutelā tertij ordīs & iusticie mltorū: quos lon-
gū esset enumerare: itē diuino quodā spiritu cōscripsit: de cuius ore
ob excellētis ingenij acumiē quo mirifice p̄stabat: tāta scripturaz
vbertas fluebat: & densius ingruēbat: vt de quacūq; re sibi propo-
sita: que maxime ad ius ciuile vel Canonicū pertineret statim pro-
batissimā ferret sententiā. Erant em̄ huius dei famuli verba tante
auctoritatis: tā apud seculares q̄ religiosos: vt suscepto ab eo cō-
silio cuiuslibet cōsciētia: sine vlla hesitatiōe lucida & serēa statim re-
maneret. Nec dedignabant̄ magni & pitissimi doctores: ab illo cō-
silio expetere sed ad hūc veluti orbis oraculū: & veritatis epimiū &
singulārē doctore: cōficti vtriusq; ordinis: in causis arduis & dubijs
confluebant: nec mīz si tātum diuinaz & humanaz scripturarum
lumē cōsecutus fuerat. Quippe cū nocte dormiēs: Craterā argen-
teā vini: de manu gloriofissime virgis Marie (cuius deuotissimus
semp fuit) sibi apparētis & p̄pināris dicebat bibisse. Quo factū p̄
inde ē: vt licet mltā & variatū corā tū scriptis in plerisq; orbis pri-
b: cōsilia fidelib; dederit: nūq; tū verbū aliqui protulit: qd̄ reuoca-
re sibi necesse fuerit. Quin imo ipse potius magnorū doctoz sen-
tēcias min⁹ rectas sepe im̄pbauit & diluit: de veritatis luce rediit.
Hāc semel centū & decē doctores rogatu Nicolai Marchionis
Estēsis: matrimonij inter Illustrē Franciscū Sforciā filiū & dñam
Blancam Philippi Marie Mediolanensij: & ducis vnicā filiam

multis pollicitatiōibus et scripturis contractū: dirimunt: et Leonello
 Marchionis filio: in legitimā uxorem sociari posse asserēbāt. At
 magnus Jurista Iohānes qd sentiret requisit: vno tractatu prius
 edito: in oēs contrariā sententiā dedit atq; firmavit: et ita firma-
 uit: vt dux ipse Blance genitor nūq; ab ea discedere voluerit. De-
 moria p̄terea q̄s Iohāne Capistranēsi tenacior. Scia iuriscūilis
 et p̄dificij quis locupletior. In diuinis codicibus quis doctior.
 Mito quattuor Euangelioꝝ volumina: taceo doctoris gentiū
 Testamētū vetus et nouū. Sacras leges sacrosq; canones quoz
 tantā familiaritatē habebat: vt nesciā quis sibi certe par potuisset
 inueniri: et aliqua breuissime attingā que et diuinū ingenij et impa-
 rabilē memoriē eius thesaurū nobis aperte indicāt et demonstrāt.
 Alfonso magnus Rex Aragonū: post obitū Iohanne scōe regnū
 Sicilie cū terra mariq; copiosissimū conflaret exercitū: vt regnum
 Sicilie: quod iure dicebat suū sue ditioni vendicaret: ab Eugenio
 papa Iohānes ad regē mittit iniustum bellū disuasurus. Cū autē
 Capuā se cōtulisset: vbi Tarētinus princeps tūc aderat: et interro-
 gatus de belli iusticia: equū nequaquā respondisset: accersiti sunt
 duodecim doctores qui dei famulū ratōibus et argumētis cōuin-
 cant talia pferentē. his igit in vnū conueniētibus cū oēs tribus et
 quattuor argumētis arguissent. Tandē apostolicus orator: q singula
 armariolo sue memoriē recōderat in eū deducta prius per ordinem
 reasumpsit: deinde ad singula respondens: oia peritissime destruxit
 et fortissime cōfutauit. Erat. n. ita ei recens memoria: et tenax app-
 hēnsio scripturaz quas legerat: vt repertus sit tpe Martini qnti
 Rome in cāpo florio euangelizās quadringētas cōclusiones semel
 in vna contione predicasse: miranda certe que diximus. Sed mira-
 biliora q subnectemus Martino quinto in Petri sede sedēte ac-
 cusant Francisci filij q nouitates in sancta dei ecclia periculosas
 pariāt. Aduocant Romam centū quinquaginta patres: noue Frā-
 cisci familie. Conueniūt oēs in loco sc̄i Francisci trās tyberim: nō
 sine timore stāt sine pastore oues extra Frācisci caulā formidātes
 lupi opera abouci: Nonnū em̄ modernus regendi viuendiq; modus
 ab ap̄lica sede cōcessus fuerat maiorā nāq; capita: et obseruantiss
 grege: non p̄ficiebant. Spem ergo (vocati) vultū simulant: p̄mūt
 altū corde dolorē. Cū autē sic suspensis mētibus vocari p̄stolarent
 ignorantes causam tante congregatiōis. Surgit in mediū diuinus
 Iohannes: qui tali oratione: patrū conuētum allocutus est. Viri
 patres et fratres hūc in locū sumū p̄dificis mādato nos accersitos
 fore: neminē vestrū latet. Ad qd autē vocati sumus proxijs ignora-
 mus. Parua. n. res non videt pro qua tantus patrū cetus hic col-
 lectus est: sed grandis: sed periculosa nimis: vbi de nostra salute

agetur. **O**bea ergo sentētia eligendus est aliquis nostrū qui si op⁹
 fuerit: nomine oīm sit respōsurus. **H**ūc autē perspicite quē p̄ficere
 debeatis. **E**t cum oībus sapientissimus sermo vehemēter placuisset
 in **J**ohannē ad responsa danda: aptissimū conuenerunt. **U**na itaq;
 dierū accersitis fratribus in locū vbi tres dñi Cardinales aderant
 a maximo pastore constituti. **S**urrexit in mediū quidā episcopus
Francisci veste vestitus sed eius sequēde vie parum amicus: qui in
 sublimi ornatissimāq; cathedra pestilentie sedens armatus ⁊ ac-
 cinctus per tres antea menses ad expugnandā delendāq; prorsus
 a terre facie Christi dilectā familiā: tam grandia: itā enormia: itaq;
 scelestā facinorā in dei seruos p̄ tres horas eructauit: falsa tñ oīa
 ⁊ ab oīni veritate prorsus aliena vt neq; impudētius vel turpius
 audiri queat vel effari. **C**onatus est enī oīm heresum que hactenus
 in christiana religione pululauerāt causas explicare: illa tionē tan-
 dem faciēs: q; sicut multe p̄ncipiose hereses quorundā nouitatibus
 fuerūt exorte. **I**ta nouitate horū fratrū nudis pedibus incedentū:
 humili veste indutoꝝ ⁊ pecuniā non contrectantū: ni respiscerent
 in sancta dei ecclesia erant ob hec aliē pululāde: ⁊ excrefēde: tui-
 nā ⁊ euersionē oīmodā huius noui tēpli dei viribus quibus valuit
 suadēs. **A**t **J**ohannes verbo ⁊ ope spectatissimus: ⁊ sapientie mīte
 sacrarū literaz alūnus: cū oīa ⁊ singula maledicta: tenacissima
 memoria perstrinxisset: genu flectēs cū ceteris humili audiri prece
 deposcit. **E**t quoniā pacte oratiōis magnitudo: ⁊ nō mediocrē mo-
 lestiam attulerat: dixerūt illi sacri Senatores: hora iam est prādī
 abeamus: ⁊ respōdenti dei famulo: nequa q̄ horā fuisse prandī qm̄
 tot ⁊ tantis maledictis in insontē christi familiā: benignū auditum
 p̄buerant: dicēdi libera licētia cōcessa est. **Q**ui ab orātis episcopi
 exordio incipiens: diuino quodā spiritu: oīa ⁊ singula argumenta
 reassumpsit: omnes cōclusiones ⁊ sentēcias: cum summa oīm laude ⁊
 admiratiōe replicat. **D**emū respōdere inchoāte ad prima deducta
 ⁊ aduersariū episcopū fortissimo sacraz scripturaz mucrone per-
 cutiente: atq; maxima cū facilitate ⁊ eruditione oīa confutante ⁊
 refellente: **S**tupefacti ⁊ admirati de viri dei mira sapiētia ⁊ scien-
 tia: omnes illi sacri mundi cardines: cognoscentes falso criminari
 dilectā Christi familiā silentiū imposuerunt pacēq; inter vtramq;
 partē confecerūt. **F**rāncisci autē legitimi filiū gaudentes ⁊ exultātes
 ad propria rediere: magni **J**ohannis Capistranēsis lingua liberati
Ipse vero dei famulus ⁊ ea die insigni vere cōfecte pacis. **U**na cū
 episcopo: dñi de **U**rsinis tunc religionis protectoris hospes factus
 est atq; conuiua. **O** vere virū mirabilē o maximū dei seruū: o dig-
 nissimū **F**rancisci filiū. **Q**uis te non magna veneratione suscipiat:
 attollat dignitate locet alto: sublimiq; fastidio: **Q**ui collabentem
Francisci domū erepisti, **Q**ui veritatē ⁊ innocenciā supplantari nō

pmisisti: quicq; nos oēs a tāto piculo: summa cū tui gloria libera sit,
 Tibi igit magnas laudes canimus tibi ingētes gratias habem?
 Tibi perpetuis seculis nos oēs deuinctos confitemur. Quid enim
 hoc triūpho speciosius. Quid hoc certamie et cōgressu excellenti?
 Quid tandē hīs meritis tuis inueniri posse pulchrius dicam? Di
 cam certe liberius adhuc et apertius: que de preclarissimis gestis
 tuis sentio: quorū pauca iā attigisse profiteor. Hunc ergo ad pre
 stantiora et alacriora nos conferentes et emisisse professionis vota
 principaliora examinantes: paulisper Iohannem intueamur cum
 suis publicis et priuatis hostibus viriliter et strenue dimicantem.

De accuratissima obseruatiā pauper-

tatis et castitatis et custodia sup̄ius:

Capitulum Septum.

Dilectus Deo et hoībus Iohannes cui? memoria in b̄dicti
 one est: in Ch̄ri penuria se gloriās: vt celestes thesauros sibi
 mercaret: tanto studio paupertatē cōplexus est: in omni vita
 sua. Et nō modo plerūq; nature virib? necessaria denegarit. Vex
 etiā extrema aliqñ vir ministravit. **Barc? n.** cibis insipidissq; pot?
 a deo eius corpusculū macilentū et exāgue reddebat: vt ei? familia
 res comites suā quortidianā continentia contēplātes sepe admira
 rent: quo pacto vitā posset trāfigere suā. Et licet sancta paupertas
 in oībus suis actiōibus maiore inmodū semp illuxerit: celibē tamē
 vitā actitans: m̄sioissimus ex oī opere suo: in rez abundātia tempā
 tiam: et in penuria inuictā patientiā seruās: quē sicut nulla viciavit
 libidinosa cupiditas: ita nec sedauit immunda paupertas aut sordida
 simplicitas cuius pietatis viscera sic in Ch̄risti paupes fuere effusa
 vt quicq; in mēsa sup̄uisset: regis et medicis semp tribui et largiri
 mandarit: nolens quicq; in crastinū reservari. Quo factum est: vt
 affluens eo copiosioribus elemosinis: ante eius hospiciū oī sacri
 fluenta euangelii dissemīnādo pēgre proficisceret: magnā paupū
 turbam discubentem sepenumero aluerit. Illud crebro repetens.
 Si pauci paucis: Si multi multis affluemus bonis: fiebatq; pin
 de: vt firmissimā in domino fiduciā habens nīl minus q̄ de crasti
 no cogitaret: sicq; suis extremis necessitatibus diuinā clementiā
 sensit prouidentem vt inter sanctissimos et acceptissimos dei ami
 cos velut verus euangelici expletor eloquū: his tantum duobus
 miraculis que subduntur: dignissime possit annumerari. Semel dei
 famulus Roma Neapolim ibat: cūq; allachrinante nimis celo
 ipse cum suis socis: ad quoddam hospiciū in Campestris apud
 publicam viam situm: madesactus totus peruenisset: nec quicq;
 ad eundem ei esset conuersus ad hospitem dixit illi. **Ministra** no
 bis queso omnia necessaria deq; tuo non cures premio. Nam for
 te quispiam Mediolano ad nos sero venet qui pro nobis tibi sa

tissacturus erit. **O** prophetica[m] vocem **O** diuinam promissionem.
En sero festinus **L**abellarius **M**ediolano veniens applicat: litera[m]
 fascem sancto viro obsignat: omniaq[ue] pro refectione accepta: sua
 pecunia libentissime persoluit. **Q**uodam hiemali tempore magni
 Regis seruus **J**ohannes **B**ononia florentiam cum suis socijs
 proficiscebatur: quos precedens niues eis frangebatur cumq[ue] iter
 non mediocri labore prosequeretur: obuium quendam habuit: non
 nullos candidissimos panes ad se deferentem: quos cum ei obtu-
 lisset: sic ab eius oculis euauit: vt nec vnde venisset: nec quo abi-
 isset amplius visus fuerit. **Q**uanto autem studio thesaurum in
 precia bilis pudicitie sibi comperauerit: difficile profecto dictu[m] est.
Nam inedia: algore: siti: vigilia: disciplina: Cilicio carnem suam:
 cum vicijs et concupiscentijs crucifigens: tanta sensuum venustate
 fulgebat: vt omnis sanctimonie et honestatis et exemplar quoddam
 singulare videretur cuius cor sicut radijs fulgoris Christi: per con-
 tinuum eius meditationem illustrabatur. Ita spiritalem leticiam
 in omnibus sensibus pre se ferebat et decorem: quibus adeo hic ho-
 mo dei prestabat: vt inter multos religiosos existens facie incog-
 nitus ab exteris visus: nemine docente: statim cognosceretur. **Q**ui
 sicut ceteras virtutes summo cum labore adeptus fuit: ita illibate
 castitatis gloriam: summo cum triumpho certaminis sibi vendica-
 uit. **S**emel enim vehementissime tentatus cum nec oratione nec ie-
 iunio nec disciplina hostem posset profligare flammamq[ue] libidinis
 extinguere in locum illum vbi estiuo tempore fratrum tunice pur-
 gantur et excruciantur se immergens: per longo temporis interval-
 lo pulicibus totus coopertus: immobilis tam diu ibi nudus per-
 mansit: donec perfectam sentiret de aduersario victoriam consecu-
 tum: fieriq[ue] cibis pulicum non horruit: ne cibis fieret ignis et de-
 monis. **Q**uid referam de nouo bellandi genere quo inclytus sui vi-
 ctor in suos domesticos hostes vsus est. **N**am cum ardentissimis
 voluptatis flammis aliquando vteretur: multaq[ue] spiritualia re-
 media esset expertus: sanitatemq[ue] nullam sua egritudo inueniret:
Christi **J**esu amoris flama succensus: vt castitatem imaculatam sibi
 custodiret: in propria carne non semel bis terq[ue]: sed pluries atq[ue] plu-
 ries accessum facie extinxit: igne igne superauit: hostem hosteq[ue] sube-
 git. **V**iderunt huius sanctissimi belli: preclara in carne decocta: signa
 multi ex fratrib[us]. **U**idi et ego hec narras meis oculis sanctar[um] cicat-
 ricu[m] imitanda vestigia. **Q**uid tandem de toti[us] eius vite honestate
 loquar: q[ui] nulli carnis voluptati animu[m] dedit: q[ui]do ociosa verba
 et murmurat[i]o[n]es: vt vir[us] semp[er] abhorruit: q[ui] sol[us] cu[m] sola nu[m]q[uam] nisi
 in p[er]iculo visus est loq[ui]: vas suu[m] possides in sanctificati[o]ne et honore.
Nemo q[uo]d de p[ro]pria vxore: sicut hic de seruata pudicitia suspect[us]
 fuit: o[mn]e viciu[m] excludens ab anima sua: vt virtutib[us] o[mn]ibus repleret.

panu[m]
oblato.

facilis
agnitio

Carnis
tanta.

De causis maximis ei a quattuor sumis

Pontificibus commissis: et sue obedientie maximis et pulcherrimis fructibus

Caput Septimum.

Sed qua digna laude promptissimā ad suos maiores obedientiā prosequemur. Quo eloquentie splendore summā vigilantiam in commissis declarabimus. Quibus tandē triumphis celeritatem in conficiendo: mansuetudinē in agendo: sapientiā in consulendo: prudentiā in disponēdo celebrabimus. Ab obedientie sane leuissimo suauissimoq; iugo: nō modo nunq̃ se subtraxit: sed volūtate et voce: maiorū suorū omni tēpore morem gessit. Quot ingentes labores quot discrimina: quot mortis pericula pertulerit: vt arduas sibi commissas causas expleret. Testis est in primis oīs ordo minorū: cur negotia: dum Martini pape mandato in gñali capitulo Assis celebrato de cōmuni reformatione agere diligētissime et sapiētissime pertractauit: et ita ptractauit: vt cōstitutioēs quas nos Martinianas appellamus: oēm beneuuēdi rationē et disciplinā cōtinentes ipse cōfecerit: et ministrū generalē Guilhelmū de Casali q̃ iuramento totū ordinē iam collapsū: reformare pollicitus fuerat: et ab ipso iuramento nunq̃ querere solutionē (licet nihil seruauerit) nonnullis mensibus comitatus fuerit: vt vel sic oēs ad bene beateq; viuendū verbo et exemplo induceret. Testis est vniuersa Frācis corū noua pgenies quā veluti frugiferā et deo acceptissimā vineā vallo et fossā munīuit ac multorū apostolicorū priuilegiōrū ab eo impetratorū sepibus circūdedit: quā nō modo per Italiā: Alemāiā: Balliā Bohemiā: Poloniā: et Ungariā dilatauit et ampliāuit: sed bene multis sumis et maximis periculis de manibus querentū animam eius: eque grandī labore liberauit et illesam seruauit. Testis est Ballia: vbi tēpore scismatis Basiliensis iuxta Eugenū pape iussū multa sibi ecclesie et ordinis negotia commissā accuratissime et laboriosissime cōpleuit. Testis est Philippus illustris Burgundorum dux: qui hūc ab Eugenio ad se missū: ne scismati Antipape Amodei de Sabbaudia adhereret: orantē et predicantē audiuit: quicq; in Eugenū obedientia a Iohanne confirmatus: tantā fidē: tantāq; deuotionē erga eū tūc cōcepit: vt pro maximo munere duxisset illū reuississe in dominio suo. Testis est Alfonsus magnus rex Aragonū apud quē Eugenū mandato: altissimas ecclesie causas sepe nūero perorauit. Testis est iterū Ballia qui ab his: qui sanā doctrinā nō sustinebāt quosq; Religionis institutū dedecorauerat: bis veneno potatus fuit: licet Christi clemētia liberatus ad maiora reseruatus. Testis est Italia: que tū in Marchia Anconitana: tum in agro Romano perniciosissima heresi fraticelloz: quos de opinione vocant: turpissime sedata erat: huius opa et studio purgata est: quorumquidē

17
 rſi quidē hereticorū triginta ſex loca cōbuſſit: quosdam relapſos ig-
 ne cremari fecit: nōnullos autē ad eccleſie ſctē ſinū iuramēto addux-
 it: pleroſq; vero adiuramēto celeberrimi viri fr̄s Jacobi de Marchia
 quē vnice ſemp dilexit: in Greciā pepulit. Et quāq; illorū impietas ſe
 penumero dei ſeruſi interimere tentauerit: Chriſti tñ munit? p̄tectiōe
 iter medias paratas inſidias tranſiēs ſemp illeſus eſt ſeruatus? tātaq;
 ſemel in quodā nemore Marchie Anconitanē: dū a magna ſatellitū
 turma obſeruare? aq̄rſi emerſit altiffima inundātia ⁊ tēpeſtatū: vt
 nemine arma ſūmere valēte Chriſti ſeruus: p̄cedētib? p magnā ſpa-
 tiū forſis cū ſol? remāſiſſet: incolūis euāſerit: neci firmiſſima ſentētia
 dandus. Teſtis eſt omnis Venetorū populus ybi anime ſimplicis ex-
 ortā peſtiferam herēſim Eugenio papa mandāte grādi labore extir-
 pauit. Teſtis eſt Federicus modernus Ceſar qui hūc a Nicolao pa-
 pa impetratū ingenti gaudio excepit: et nō modo euāgelizantē ſepe
 numero voluit audire: ſed in rebus maximis tuende orthodore fidei
 habere conſulentem. Teſtis eſt Bohemia: Teſtis eſt Morauia: que
 Huſſitarū damnatiffima herēſi infecte: huius induſtria ⁊ ſapientia
 circiter duodecim milia hereticorū: ad ſctē eccleſie Romane obedi-
 tiam reductos cōſepererunt. Teſtis eſt Roma: ybi Bagellū Roma-
 ne ſynagoge magiſtrū diſputatiōibus cōuictū: ad fidei lūmē traxit.
 et cum eo q̄oraginta alij iudei ad Chriſtū verū paſtorē cōuerſi ſunt.
 Teſtis eſt Galachia et Ruſſia: in q̄rum oris ſupra decē millia ſciſma-
 ticoz nō recte baptizatoz: baptizari fecit ⁊ fidei vnitati coaptauit.
 Teſtis eſt Hungaria: q̄ cū validiſſimo ac potētiffimo Turcoz exercitu
 fra Danubioq; p̄meretur: Calixti pape inſtitutōe ⁊ obediētia crucē
 aduerſus Othomethū Bey ſeuiffimum Chriſtianorū hoſtem: diuino
 Joanne fortiſſimo ſpiritu p̄dicante: ⁊ cruciatorū copias mira ſollici-
 tudine cōgregante: ac eiufdem crucis ſigno ſe intus ⁊ extra ſignāte
 ⁊ muniēte: et p̄prio in habitu illud geſtāte ⁊ circūferente: tamq; re-
 gis altiffimi ⁊ dñi exercitū ſtrenuus p̄mipilus et ſignifer inſignis
 nō ſubſiſtens ſed p̄iens: et nō dicens iter ſed venite: zelans temp. ma-
 gis q̄ p̄pria vitā: inimicis ⁊ crucis Chriſti hoſtibus audacter ſeipſū
 obiciens: et ſpiritus ſui robore ac dilectiōis feruore eſtuante: claſſi-
 coq; ſue vocis populum labantē: ⁊ cōmūis cū hoſte validiſſimo ac
 ſatellitibus Zemathan ppugnantem ⁊ dimicantē animabat: corro-
 borabat ⁊ confortabat. adeo q̄ a Turco magno tunc caſtrū Belg-
 rad opinatiſſimū ⁊ munitiſſimū: vt pote arcem ⁊ aſylū illius regni: ⁊
 q̄ſi antemurale Chriſtianitatis in cōfinib? Turcoz ſituatū reſpect-
 um magnū hoſti de ſe faciēs: armis ac machinis bellicis validoq;
 exercitu circūvallatū ⁊ obſeſſum: ⁊ fere iam ab eo expugnatū et ob-
 tentum defendit recupauit: et ne penitus in ditionē illius deueniret:
 ſudore ſuo: magno ac ſtrenuo perfecit ope. Debellato itaq; hoſte ⁊
 turpiter de ſubcaſtro pfugato: ac conſracta illius virtute et potētia

p[er] e[ss]e[nt]i[am] v[er]o cui[us] a dextris d[omi]ni confregit in die ire sue reges) castr[is]
 sibus pecul[is]: armis et machinis bellicis in quibus hostis cōsuebat
 derelictis et obtentis: q[ui] amēs confusibiliter ipse aufugit et euasit.
 sicq[ue] patrie et genti illi locū dicitatē et letitiā attulit: et sibi gloriam nō
 parua[m] comparauit: cuius apud eandē gentē ob tā preclarū facin[or]
 memoria in b[e]n[e]d[i]ctiōe est et erit in sempiternū. Quāobrem p[re]fatus Ca
 lixtus papa huiusmodi celebris ac victorie diē obseruandā et vt ob
 seruandā ac venerandā ab omnibus Ch[ri]sti fidelibus decerneret et
 illustratā: nō solū p[re]clara d[omi]ni transfiguratiōe: sed et ipsa de q[ui] loqui
 mur victoria glorio[sa] ipsa eadem diē a deo optimo: a quo sal[utem] om
 n[is] existit populor[um]: data pro reuerentia inde omnipotēti deo gratia:
 ipsam illustriorē magisq[ue] celebrem redderet: institueret et cōmitteret:
 sub ritu maioris festi duplicis debinc in ecclesia dei celebrandā et ve
 nerandā instituit et ordinauit. de his p[re]fata Ungaria testimoniu[m] per
 hibens: nulla regū nullaq[ue] principū ope: sed tantū dei auxilio: et hui
 us d[omi]ni famuli opa et virtute confessā est se fuisse liberatā. Testis est
 potentissimus Ladislaus Rex Ungarorū et Bohemorū: et Illust[ri]s
 Nicolaus al[s]o Wayuoda Transiluanus: qui inter primores regni
 Ungarie primus semper habitus est: et tandē ad sublimitatē regiam
 euectus: diademateq[ue] regali decoratus et insignitus extitit. In cui[us]
 omni regia: q[uo]ppe in sede ei[us] p[ro]pria de wylak: diuinus Joānes obdormi
 uit in d[omi]no: et ibidē in eade[m] p[re]cellē virginis dei genitricis Marię: regie
 ipsius de wylak vicina et fūdata: apud fratres Minores sui ordinis
 dictū miraculis choruscās: glorioso sepulchro rechesit i pace. Qui
 ambo libera voce in cōspectu p[re]sētissimū. D. Cardinalis sc[ilicet] Angeli
 Apostolici legati: Ungarorū gentē de Turcorū manibus opa et in
 dustria Joānis Capistranēsis eruatā extitisse p[re]fati sunt. Testes deni
 q[ue] sunt huius sc[ri]ssimi viri obediētie q[ui]tuor Sūmi Pōtiffices Mar
 tinus sc[ilicet] Eugenius: Nicolaus: et Calixtus: qui populū sc[ilicet] dei eis
 creditū: huic innumeris et amplissimis indultis et priuilegijs com
 misere: apud quos tanta fuit eius extimatio et opinio: vt v[er]o nulli v[er]o
 pauci inuenirent: qui verius et excellētius v[er]edicarent apud eos no
 men sc[ilicet]tatis. Nam Martinus hunc primo in toto terrarum orbe
 generalē heretice prauitatis inquisitorē designauit. Eugenius autē
 nō mō p[re]firmavit: sed tot et tāta illi cōcessit et in Iudeos et in hereti
 cos atq[ue] p[er] Ch[ri]stian[os] aīa[m] salute[m] et religiōis dilatatiōe[m] et incremēto
 vt aliter p[er] papā illū crederes. Voluit q[uo]ppe e[ss]e aliqui ecclesie Reatine et
 Aquilane pastore[m] p[re]ficere s[ed] franciscina b[e]n[e]dictiōe induit[ur] vt p[re]s[ent]ib[us] p[er]
 desset: maluit rēnuere pōtifficalē dignitatē: q[uam] toto orbi p[re]dicatiōis
 subtrahere ministeriū. Diceb[ant] n[on] se nolle in tā paruis oris recludi cul
 ad diffeminandū dei verbū toti[us] m[un]di latissimā d[omi]ni dedisset capā.
 Nicolaus v[er]o q[ui]nta b[e]n[e]uolētia et deuotiōe h[uius] p[re]sequit[ur] fuerit: non
 mō ex largissimaz gratiaz cōcessiōe: sed et s[er]mō[rum] verbor[um] verissimō

testimonio liqdo cōstat. Qui tā magna tāq; sublimis de viro dei sen-
 tiebat: vt diceret: inter loquendū de illo: si obierit hic tpe meo scōz
 cathologo eū ascribam. Qua tanta fide in eū concepta factū est: vt
 magis sua q̄ aliorum prece allectus fuerit ad Canonizandū sanctū
 Bernardinū. Nec mirū: q̄ppe qui meminerat: cū epus Bononiēsis
 fuisset prefectus eū cito ad summū apostolatus apicē sublimandū:
 sibi pphetico ore predixisse. Calixt⁹ quoq; nō minori fide ⁊ deuotiōe
 hūc cōplexus est qui in minorib⁹ existens. nō solum sua familiaritate
 eū mirifice donauit: sed ad celsitudinē apostolatus assumptus: ⁊ in
 Turcos cruciatā predicandā inuēnit: ⁊ suoz pdecessoz priuilegia cō-
 firmavit: atq; multis familiaribus literis eum dignū effecit. Quem
 sicut in vita magnopere dilexit: ita post obitū: in eo maxime priuile-
 gio: quod de officij Dñice transfigurationis institutione condidit:
 maximis ⁊ summis laudibus eum ornat: prelibatam victoriam de
 Turcis apud Belgradum magnifice factam sibi attribuens ⁊: Jo-
 hanni hūc nū ad Pius insuper modernus pontifex dum in Imperiali
 esset Aula quantū hunc domini famulum amauerit ⁊ coluerit: quō-
 ue de erimīs eius virtutibus senserit: ⁊ suo elegātissimo libello hui⁹
 etatis historiārum patere potest: vbi non modo maximis ⁊ incredibi-
 libus eum laudibus attollit dum pclaras res suas: in Germania ge-
 stas magna dicendi copia summaq; eloquentia enarrat. Sed in ple-
 risq; epistolis ad Nicolaum papam: vt ad Firmanum: ⁊ sancti ange-
 li Cardinales destinatis: vltra q̄ meo possit: epili explicari sermone:
 laudat predicat ⁊ effert: cuius consiliis ita Iohannes semper obtem-
 perauit: vt prescium sue amplissime dignitatis illum existimares.

De obedientia irrationabiliū creatu- rarum ei exhibita ⁊ Demonum. Caput Octauum.

Probatur igitur obedientiam Iohannis ad deum ⁊ suos maio-
 res non tantum homines: sed etiam irrationabilia suo modo
 laudant ⁊ consentantur mirificam. Nam Tiburtino populo
 orto minorum semel viro dei euangelizante: cum Cicadarum cantu
 numium sua predicatio prepediretur: verus Trinitatis cultor: sic eas
 affatus est. In Spiritu sancti inq̄ virtute vobis precipio: vt obmu-
 tescentes me predicare sinatis. Quia certe res ⁊ celebri memoria
 digna facto precepto: quasi rationabiles creature sui creatoris fide
 lissimo seruo obediētes: euestigio siluerūt: nec vnica vocem amplius
 dederūt quoad: sine dei verbū clausum est. Expleta autem predica-
 tione. cantandi licentiam dei famulus illis tribuente: oēs vt baten⁹
 indefinenter cātare ceperūt: omni plebe Tiburtina presente. Alio q̄q;
 tpe simili etiam miraculo Rancianensis populus letatus est. Seruo
 domini ante ecclesiam sancti angeli predicante: vbi cum ex frequenti

exitu et ingressu per templi fenestras: cantantes et garrietes irundines
 multum predicationem perturbarent iussu ut silerent: et firme persistenter:
 illico obtruncuerunt et steterunt: quousque diuina predicatio consummata fuit
 Neque silentio preteribimus quod diuina virtus in Angulono regio opi
 do per christi ministrum operata est. Nam manu domini facta super illius
 loci incolas: tanta murum in agris eorum exorta est multitudo et frequen
 tia: ut Blada singulorum prius deuastaret: et omni arborum radices
 corroderet. Quod domini flagellum moleste egregio populo ferente: in
 stitute sunt a dei famulo processiones: et promissa confessione ad perci
 piendum officii corporis sacramentum: omnis plebs iussa est et inducta:
 quibus peractis: effusa oratione per diuinum Iohannem: cessauerunt peri
 cula: perierunt mures: multitudoque eorum maxima: fossis sepulta est: me
 sanus aer illorum fetore corrasperetur. Et ut sanctimonia predicantis
 magis atque magis illis pateficeret: doctrinaque eius maiori adhuc mi
 raculo comprobaretur: predicante diuino Iohanne extra oppidum: conti
 git ut bos quidam a longe currere versus populum verbum dei audientem
 veniret: qui cornu suo pregnantem quandam mulierem feriens: et per se
 cretum nature locum eleuans: post tergum potenter proiecit: quam cum
 astantes populi: mortuam omnes censerent. Vocatus est dei famulus: ut
 sua oratione defuncte subueniat. Qui cum pro mortua orasset: et ut
 surgeret in christi nomine precepisset: statim femina (quod dictum mira
 bile est) sana surrexit: et non modo vitam quam omnem sententia priuata puta
 batur: sed optimam valetudinem consecuta est: et puellam incolumem emixa
 que adhuc hodie superuiuit. Neque pretereundum censeo huius domini
 famuli eximia virtutem et sanctitatem: que et celo violentiam fecit. Nam
 in valle Zelina que in longo Lombardie partibus sita est: in oppido
 quod Borgensi vocatur: cum christi seruus predicaret: ceperunt semel
 densari nubes et aer obscurari: Populus autem licet futuram formida
 ret pluuiam: nemo enim auditate audiendi verbum dei abscedebat e
 capso ubi euangelii fluentia effundebantur. At amicus altissimi Ioha
 nes timens: ne populus ob vicinam pluuiam recederet: una cum astanti
 bus breuem orationem effudit ad dominum: et ecce circumquaque cum plu
 eret: intactus penitus remansit locus predicationis: ita ut nec gutta
 super solum illud caderet: populo vero discedente: facies terre aqua et
 inundatione madefacta extra circuli: magnopere reperta est. Qui
 tanta nouitate miraculi stupefacti et admirati: tanta deuotione vi
 dei deinde persecuti sunt: ut alterum apostolum venerarent: et eius pal
 lum retinerent: per quod altissimus multa beneficia prestat fidelibus
 suis. Alio quoque tempore cum in ciuitate varadini Ungaricali: coram an
 tistite: et innumera populorum multitudine euangelizaret: superuenit
 tanta pluuię inundatio: ut omnes madeficerent: hi enim cum interrogati fuiss
 sent a christi precone: si recedere vel persistere voluissent: unaque voce
 respondissent a predicatione nullomodo se discessuros: inducti sunt omnes

ad deū exorandū : cū quibus cū dei famulus orasset : illico cessauit
pluuia : disparuerūt nebule. Solq; vt prius splendidissimus refulsit.
Ipsē id quidē tēpus diuino Johāne in eadē vrbe corā dicto epō pre-
dicāte: multisq; prelatis et populis: atq; vt quidā passer ita familia-
riter et domestice inter brachia euangelizātis volaret : vt capi omīo
p eū valeret. Subrēpsit homo dei et ad volandū auem puocauit : que
cū circa pulpitu volitaret ab eo vocata in suis brachijs secundo se
locauit. Demū in episcopo gremio nō sine omnī admiratione se po-
suit. Hunc etiā et demones parere cōpuli sunt : et vocati respondere.
Nam in platea maiori vrbis Aquilane : vbi primum sua predicatio
magnopere floruit : cū de excellentia et potentia gloriosissimi nomis
domini Ihesu Christi: quodā tēpore predicaret : validissimaq; voce
demones omnes vocaret: visi sunt et auditi multi ei respondētes: quā
vt oues: quidā vt vrsi: quidā vt lupi: quidā vt Leones: quidā aliarum
bestiarū more: terribilibus vocibus et nutibus mugietes et fremen-
tes: nō solum p̄sentes: sed in remotis agentes: vident hoc excellēs sin-
gulareq; miraculū omnis Aquilanus populus. Viderūt hoc inaudi-
tum spectaculū prope centum milia hominū: qui ad celeste pabulum
suscipiendū cōuenerant ex vicinis regionibus. Silendum nequaquā
videtur qd in Guardia Breli regio oppido gestum esse constat. sem-
piterna memoria celebrandū. Nam ibi diuino Johanne cum magna
circūstantiū populorū frequētia p̄dicante: illata est ei quedā mulier
multo tpe a demone verata et oppressa : pro cuius liberatione cum
deuotissimā orationē effudisset in christi virtute: demoni mandauit:
vt ab illa exiret: et obfesse femine vt spueret. Que cum lumbicā nu-
dam nigram et longā expuisset: statim cōuersa est in materiā quandā
quadram adinstar magni tarilli nigri. At dei seruus sciens demonē
esse: nasitergio alligās: extra celle fenestrā suspendit. Cūq; tandem
inde abire vellet: vanitatesq; illius populi cōburere decreuisset: car-
tas scz : tabularia: tarillos: laruas: fucosq; capillos mulierū et his
similia: ex quibus spectaculū magnū paratum erat: recordatus pen-
dētis ad fenestrā demonis: iussit eum afferri: qui in ignē semel et bis
proiectus: illico vt serpens sibilando in altum volitās: videntibus cū-
ctis exiit: tertio in ignem mādante dñi famulo pulsus : consumptus
est vt stipula: qui adeo suo horrendo fetore nares populi cōpleuit: vt
omnibus suffio fuerit stupori et admirationi qui aderāt. Venetis in-
super Johanne actu p̄dicante in templo Minorum: delata est ei que-
dam mulier longo tēpore ab hoste verata: que cum violenter intro-
duceretur clamare terribiliter cepit. Ne mihi dicens hodie ppter te
Capistrane: qua cum in virtute nominis Iesu christi dñi nostri de-
monem ieicisset: cecidit femina quasi seminiua. Erurgēs autē velut
a somno liberata: poptime ad ppria rediit. Altera hō die ad domini
famulū rediens vix cognoscebat: que quantū antea nutibus gestib;

voce aspectuq; videbatur terribilis: tantum postea venusta denota et bene composita apparebat. Quin virum ineffabilem ad cuius preceptum cicade parent. Irundines obedivit. Mures moriuntur mortua mulier suscitatur. Celum famulat. Demones apta voce respondet vocatur: quibus tantum hic homo dei terrori fuit: ut vel raro vel nunquam quisque obsessus est adiit: quin liberatus non abierit. Longum esse singula recensere: et arduum nimis cuncta per hunc patrata miracula breui narratione complecti: que si omnia conscribantur: magnum voluminis corpus conficere necesse sit. Bene itaque et quoque iure omnia sibi parent qui domino suo semper paruit: contemptor sui: Calca tor missi di: Terror Demonum: paucor infidelium.

De quotidianana missæ celebratione: et

quæ miranda ostenderit sibi in ea dominus Capitulum nonum.

Multa quidem sunt divini Jobanis Capistranensis officii laude et predicatione dignissimi: preclara ornamenta. Sed illud summa admiratione habendi censeo: quod de eius quotidiana Sacre missæ oblatione vidimus et cognovimus. Nam pro se et delictis populi orans ad placandum in omnes divinum maiestatem: corpore sanus missam singulis diebus celebrabat: quam nec algoris formidine nec hiemis magnitudine deterritus: aliquando ommittebat: cum tamē populi bene vestiti et pellicibus tecti in Almania Polonie et Hungarie frigidissima aura: pre algoris rabie ad eam auscultandam viri possent perseverare. Tantam enim in Polonie regno frigoris acerbicatem sumus experti: ut licet vinum et aquam et calicem calefacere non in missæ exordio: sed statim post offertorium: celebrante divino Jobane omnia simul ministraremus: constringentem calicem panno calidissimo: cum viri a congelatione servare sacramentum possemus: nec ob hoc senior sanctus: cum summo omnino stupore a quotidiana celebratione discooperte capite cessabat. Quippe cum in ea non modo gustaret se: pissime quæ suavis sit deus. Sed tanta spiritus sancti gratia et claritate aliquando illustrabatur: ut et futura luculenter præsideret: et absentia quasi presentia liquido intelligeret. Nam in loco nemoris Mustelli in agro florentino: dum generale capitulum celebraretur: in villa certior factus fuit: ipsum preficiendum esse ministrum generale totius familie Cismontane: quam electionem de se factam nequaquam acceptasset nisi divini voluntatem per revelationem accepisset. Similiter expeditionem in Turcos ut caperet: dum Hurenberge celebraret per revelationem etiam didicit. Et ut de multis unum tantum commemorem: Illud immensa laude et gloria perpetuis seculis celebrandum videtur quod in Hungaria huic almo viro celebranti contigisse refertur. Nam tempore quo Belgradum: modo premisso Turcorum potentissima manu obsidebatur: ubi et ipse dei famulus erat obsessus commonefactus

est ab illo fortissimo Christianorum pugili Johanne hurni ad in ripa
 ultra Danubium aduersus Turcorum classem pugnante: ut relicto Bel-
 grado: de quo quod iam actum esse omnino credebat apud se tutum
 rediret: eo quod arbitrabatur: hostium seuiam: remissionem fieri debere
 eo absente quam presente: ob eas cruciatorum maximas copias: quos
 in illos grandi studio prouocauerat. Cui diuinus Iohannes talia
 verba respondit. Rogabimus omnipotentem deum: ut sua de hoc: quod
 a nobis petis patefaciat voluntatem: cumque sepius orasset: et nec ex mo-
 tu mentis nec exteriori aliquo signo intelligere valeret: quod deo grati
 acceptius esset: stare vel abire. Tandem cum diuina in sacra mensa
 offerret. Sagitta a celo delapsa in medio are: ante oculos serui altis-
 simi appareret: his aureis verbis insignita et circumscripta: esto postans
 Iohannes. Qua diuina visione et preceptione confortatus: intelligens de
 hoste iam de primo paratum esse triumphum: firmus postea et intrep-
 dus ceteros exhortando permansit. O certe virum mirabile: et sanctimo-
 nia maxima prefulgidum: ad nostra illustranda tempora celsus morta-
 libus donatus cui in sacro altari salutare hostiam offerenti: sagitta
 de celo mittitur: constantia litteris aureis suadet: felixque de Tur-
 cis victoria nunciatur.

De efficacia sue predicationis et mira-

bilibus fructibus eius. Et vnde principium sumpsit noua

Francisci familia. Cap. I.

In signis domini famulus Iohannes: ubi primum a suis maiori-
 bus christi prece designatus fuit: ita infatigabiliter ad erudi-
 dam christi plebem prope quadraginta annos omnem operam de-
 dit: ut nullo ocio torpere aliquando sit visus. Discretissimus in silen-
 tio: prouidentissimus atque fructuosissimus in verbo plus habes bone et
 perfecte actionis quam eloquentis et falerate predicationis. Hic vere fuit
 homo missus a deo: cui nomen erat Iohannes: qui rectas vias fecit in
 deserto: pariter et obliquas. Quicquid non modo Italiam sed et multis aliis
 nationibus ducatus rectum prebuit sequende immortalitatis. Hic alter
 Paulus: qui gladio verbi dei: sane doctrine contra dicentes: fortiter pec-
 tere potuit: et obediētes saluberrime instituere portas triumphale no-
 men domini nostri iesu christi coram regibus principibus et gentibus. Hic alter
 angelus a solis ortu ascendens: qui eternum euangelium innumeris populis
 predicauit: qui innumeros hereticos: scismaticos: iudeos et peccato-
 res: ad Christum verum pastorem conuertit: qui Francisci religionem non
 solum quo ad primam: sed quo ad secundam et tertiam Regulam plus ceteris
 auxit: crexit: dilatauit. Nam prouintiam sancti Bernardini que de-
 cem et octo nunc decoratur locis: antequam Italiam exiret: fere totam
 per se confecit et plantauit. Prouintiam Austrie et prouintiam Bohemie

vbi prope vigintiquinq; modo sunt loca in qbus octingenti serui dei
 nunc degūt. Ipse cum venerabilis vite viris fratre scilicet Gabriele
 veronensi: et fratre Cristophoro Clarisensi eius dilectissimis coadiu-
 toribus infra paucos admodū annos: a primo lapide erexit et ampli-
 auit. In puintis autē Ballie: Saponie: Argentine et Bugarie mul-
 toꝝ item locoꝝ auctor ipse fuit. Deniq; in Italiā pter ea que cōme-
 morauimus multa et alia loca cepit atq; cōstrui fecit. Ita vt vir vlla
 sit in ordine prouintia que ab eo magnū Religionis nō suscepit in-
 clementū. Eo nāq; tēpore quo hic vir dei sacram Franciscōꝝ adiit
 religionē: tam exiguus numerus extabat eoꝝ: qui professionē serua-
 rent suam: vt incredibile dictu videatur: quo pacto tam cito hec no-
 uella Francisci sit aucta plantatio. Nempe in Italia vt diuinus Jo-
 hannes dicere solebat: ducenti obseruantū degebāt quādo ipse in-
 gressus est religionē. Loca vero circiter triginta: tamē ita pauci inha-
 bitabant: vt tribus vnus satisfaceret sacerdos. De illis dicimus tri-
 bus: q in agro Reatino sunt sita: pauci quidē erant numero: sed pau-
 ciores qui sciētia et doctrina prestarēt: parui et abiecti in conspectu
 hominū: sed magni accepti in cōspectu dei: vtpote qui magna ex pte
 ignari exstāt literarū spiritu tñ dñi et sancta eius operatiōe minie
 carebant religione insignes: fide p̄cipui: paupertate diuites: chari-
 tate feruentes: castitate nitidi: orationi super modū instātes. Seq;
 humillima subiectione supantes: vultu mortificati: pedibus discalci-
 ati: humillimo habitu oēs vestiti: demissi: pauidi: tremētes: repāgues:
 Deo dilecti: mūdo abiecti: egentes: multos aut locupletates: tanq;
 nihil habentes et oia possidentes. Hi quidē a viro optimo et religio-
 sissimo fratre Paulucio Fulginēsi: nō tā religione: q; genere claris-
 simo duxere principii. Hic nāq; Paulicius cū multis varijsq; impe-
 dimētis: abuocaret: quo min⁹ deo posset seruire: affectus innumeris
 iniurijs et obprobrijs faciatus: quippe q multas et prope indicibiles
 psecutiōes: pro iusticia: pro veritate: pro religione: p deo suo: proq;
 seruāda Frāncisci regula ptulit opera tandē dominoꝝ Fulginēsum
 quibus affinitate erat cōiunctus licentiā cū vno socio: a e locū Bru-
 liam: qui inter Camarinū et Fulginū situs est: vbi arbitratu suo:
 suā posset transigere vitā a generali ordinis Ministro impetrauit.
 Abi em̄ multo tēpore religiosissimā vitā ducēs: multos filios in oīso
 pturiuit: quos Christi imitatores: verosq; Francisci filios exemplo
 magis q; doctrina effecit. Erat em̄ laicus. Hoꝝ igit sc̄ti et pudice
 vite suauissimo odore allecti: multi quidē hinc inde cucurrerūt post
 christū: et iugū leue et suauē relictis oib⁹ q; habebāt amplectētes
 Qui oēs passim extendētes alas suas: bonoꝝ presidio: ad capiēda
 loca cōuersi sunt. Hec sane prima acies multos egregios et singla-
 res habuit viros. Sed beato Bernardino presta ntiorē neminē. Hic
 em̄ doctrina locuplex: genere nobilis: sanctimōia p̄cipuus: candoreq;
 virginis

virginitatis pſulgions: ad p̄dicatiōis officiū euectus: cū septē p̄di-
 casset annis: nunq̄ populis gratus acceptusq; fuit: quia euāgelizā-
 di gratia diffusus: cogitauit aliqñ predicationis officiū dimittere: et
 sibi soli vacare. Verſenimvero decurſo ſeptennio: apertū eſt ei popu-
 lozū hoſtium: munus donatur predicaōi: concurſus ad ſanctas ſuas
 predicaōes vndiq; ſit gentiſi. Cumq; Mediolanenſem urbem ſe cō-
 tuliffet: vbi p̄miſſi ſua predicaō ſlozere cepit: Ioannes Capiftranē-
 ſis ſeculo eripitur: ſit p̄eco dei: Frāciſci filiū: Chriſtiq; diſcipulus.
 Qui poſtq; fluētia euāgelij cepit diſſeminare: tū ſua: tū Bernardi-
 ni: tū et fratrum Alberti Sarcianēſis: Jacobi de Marchia: Antho-
 ni de Bitonto et cōpluriū alioz p̄dicatiōe: quos nimis longū eſſet
 enumerare: multi nobiles: multi ſtudentes: multiq; doctores ad reli-
 gionē ſe cōtulerunt: ex quibus nōnulli acceptiſſimi et fructuoſiſſimi
 euaserunt predicatores. his nimirum tantā euāgelizādi gratiā: tan-
 tāq; populozū audientiam elargitus eſt domin⁹: vt Italia tota ſub
 eozū pedibus ſtrata videretur. completūq; in eis ſicut in aplīs illud
 p̄phetiū cōſperimus: Subiecit populos nobis et gētes ſub pedib⁹
 noſtris. Hec mirum ſi hec noua Franciſci familia orbem fere totum
 complexa ſit: ſuoſq; vſq; ad vltimos terre limites extēderet palmites
 que tā celeſtib⁹ ſuit ſecūdata patrib⁹: et tam p̄claris inſignita
 conſulib⁹: qui in omni ſapientia et doctrina ſlozentes: nō modo om-
 nem Italiam: horredozū ſcelerum ſentibus et tribulis obzutam: ſed
 iam fere omnes Chriſtianitatis ozas optimis et chriſtianiſſimis mōri-
 bus et doctrine p̄ceptis compoſuerint et illuminauerint. Quozū etiā
 pleriq; poſt dormitiōnē: multis ſignis: multiq; poigñs coruſcarunt.
 Hozū tñ omnīū nemo Ioanne Capiftranēſi fratrib⁹ acceptioz. Ro-
 mane Curie nemo gratioſioz. In iure ciuili et canonico null⁹ doctioz:
 memoria nullus tenacioz: corpore laborioſioz: in hereticos et ſciſmati-
 cos Iudeoſq; nullus ardentioz. In religionis dilatatione nullus ſtu-
 dioſioz: In miraculozū perpetratiōe nullus potentioz: in tuendo reli-
 gionē nullus aptioz: in martirij deſiderio nullus cupidioz: in ſanctita-
 tis fama nullus clazioz eſt inuētus. Duo facti eſt vt in multis Ita-
 lie puinchs inuitus maximos et ſūmos honozes ſuſceperit. tantuſq;
 fuerit ad ſuas predicationes concurſus populozū: vt apoſtolozū tē-
 poza in eo ſlozuſſe cognoſcamus: Ad ingreſſum quidem eius ciuita-
 tes omnes et oppida cōmouebanť: turmatim ad ſctās ſuas predica-
 tiōes conſuētes: hinc etenim litteris: hinc oratorib⁹ a populis accer-
 ſiebatur: ac per apoſtolica mandata a maximis et potentibus viris
 impetrata ſepe plebib⁹ predicare cogebat. Sermo aſit domini erat
 in eo efficax et viuus et nō in hūane ſapientie verbis ſed in virtute ſpi-
 ritus ſancti ānunciabat omnibus regnum dei: oñio cooperāte et ſer-
 monem cōfirmāte ſequētib⁹ ſignis. Qui licet ſanctitatis nomine
 celeberrimus omnib⁹ Italie populis grat⁹ charuſq; magnope eſſet

Aquilanis tamen Senensibus: Aretinis: Florentinis: Venetis: Patavinis: Tarvisinis: Vincentinis: Veronensibus: Mediolanensibus: Briensibus: Mantuanis: et Atinensibus gratior et acceptior supra humanam opinionem fuit. hi enim et qui in regno Sicilie incolunt populi: hunc tam honorifice tamque auide suscipiebant et audiebant: ut eorum amplissime platee latissimique campi hominibus sepe repleterentur: qui ad audiendum verbum dei confluiebant, ita ut aliquando viginti millia: aliquando triginta millia: aliquando quadraginta millia: aliquando supra centum millia hominum sue predicationi interessent. Deuotio autem populorum tanta fuit erga hunc dei famulum: ut sepe de loco ad locum duci non valeret propter eorum multitudinem: qui ut aliquid suorum vestimentorum haberet: et mantellum et habitum sibi incidere presumebant. Britie namque ultimo anno quo Italia egressus est: tanta et ciuitatis et conuicinorum populorum multitudo eo predicatione conuenit: in eo amplissimo campo qui est apud portam sancte Apolonie: et mensurata loci magnitudine: cum in platea urbis communi pre nimia populi multitudine dei famulus predicare nullo pacto posset: vni predicationi centum et viginti sex millia hominum verissime affuisse conspexerimus. Qui non modo ex Britiensibus: sed ex Cremanensibus: Pergamentensibus: Mediolanensi agro conuenerant. Neque enim quisque vocem eius audire valebat: sed sat eis videbatur hominem dei vel visisse vel tetigisse. arbores namque in propinquis ortis onerate hominibus stabant et cum earum rami sepe pro multitudine ascendentes frangerentur: et ex his caderent multi: nemo tamen eorum ob casum ledebatur: sed statim incolumes et leti surgentes: famulum domini vel audire vel saltem videre queriebant. Simili quidem deuotione Vincentini: Veronenses: Tarvisini: Patavini et Mantuani hunc eodem anno prosequuti sunt, apud quos per domini famulum multa etiam patrata sunt signa et prodigia: quorum nonnulla Vincentie et Verone gesta: manu publici notarii fuerunt examinata et conscripta. Florentinique adeo huic afficiebantur: ut pre nimia multitudine irruentium populorum: volentium eum vel tangere vel osculari: per urbem amicus altissimi incedere nequiret. nisi vel accensis facibus: vel in medio quattuor lignorum: vel multitudine armatorum munitus et protectus. Hos itaque honores: passus populorum commotiones vas ipse humilitatis Joannes crebro certe declinauit: crebroque certe subterfugit: furtim ac laudabili quadam arte se nocte subtrahens plebibus. Quando autem nec prohibere: nec effugere poterat: cum Propheta sepe dicebat. Non nobis domine non nobis sed nomini tuo da gloriam.

De pietate in pauperes et de gratia sua:
ma quam habuit ad pacificandos principes et populos, Capitulum undecimum

Ardentissimam autem eius charitatem qua omnis complec-
 tabatur: sermo certe non explicat, perspecta enim est omnib⁹
 sui animi intima compassio: q̄ ad Christi pauperes ferebatur,
 quibus non solum ad releuandas eorum inopias calamitates ⁊ pres-
 suras: sed ad erigenda construendaq; noua domicilia maximo adiu-
 meto ⁊ incitamento fuit: Nam in Aquilana vrbē: Hospitale auit, S. Marie ala Scala
 qd̄ Hierone celebratissimū est: vno consilio secundissimo: qd̄ in suffi-
 fauorem multis lucubrationibus edidit: duodecim milia ducatorum
 aureorū acq̄sui. Si preter iusticiā pauperes vel incarceratos male
 tractatos audiuit: mox principibus ⁊ secularibus potestatibus qb⁹
 ipse semper charissimus fuit: pro eorū liberatiōe libētissime supplica-
 uit. Si bono pauperū: dirimi, Si viduas: si orphanos: si pupillos
 opprimi ad eius aures puentū fuit: scutū iusticie ⁊ innocētie semp se
 opposuit ⁊ fecit. Et in his religionis ⁊ pietatis operibus q̄ sedulus
 ⁊ officiosus fuit: nō tantum erga gentes sue prime: sed ⁊ erga offies
 miserabiles personas ⁊ egros: maxime domesticos fidei. Nam ⁊ in
 Hungaria constitutus ⁊ perambulans ac euangelizans: inter vite
 sue instituta: curā de infirmis (motus tenerrima cōpassione ⁊ viscero-
 sa pietate erga eos) specialē: ⁊ item hanc laudabilem consuetudinē
 habebat: vt singulis diebus: more boni ⁊ p̄i medicī: bis in die com-
 pletis prius diuinis officiis ⁊ celebrata missa: post habitum ad po-
 pulum per interpretem sermonem: postq; completas horas canoni-
 cas septim videlicet ⁊ nonam infirmos visitabat: non perfunctorie
 pertransiens: sed diu apud illos moram trahens: ac manus omni-
 bus imponens: biretaq; sancti Bernardini quam penes se habebat
 eos contingens: deprecabatur dominum supplex pro omnibus: de-
 inde cenabat: ⁊ interea ad se accedentibus: audientiam benignam
 prebebat. Morg; completis vespers ad egrotos reuertebatur ma-
 terna viscera gerens: e eis operamq; suam impendens: et cum his
 vsq; ad noctem occupatus: dehinc vt erat officiosus ad alia officio-
 sa se conuertebat: ⁊ sic diem p̄is ⁊ sanctis exercitijs excludens: qui-
 eti tantisper corpusculum suum dabat. O lucerna lucerna inq̄ splē-
 dens super candelabrum sanctum: cuius lumen super terminos terre
 quandoquidem ad hungaros vsq; dilatum peruenit. Quod enim lu-
 men agit enatura sui: nempe quia habet communicabilitatem in
 sui diffusionē. Semper enim generando se multiplicat: donec totum
 replet emisperiū: hoc egit hoc iubar p̄fulgidum vite celestis viri:
 opere: diffundens lumen suum p̄ dilataciōē boni operis ⁊ pietatis.
 Tunc enim in genere moris vnūquodq; perfectum est: cum bonum
 cognoscitur: cognitū habetur: habitum dilatat ⁊ ad alios diffun-
 dit. Sed de his satis: vt a diuerticulo: repetat fabulatio sc̄a redea-
 mus vno digressi sum⁹ ⁊ calamo meciatur reliqua ipsius pietatis

ac sanctitatis opera. Quot gladio anaduertendos: et perpetuis vin-
culis affligendos iste liberauit: Quot hostes et sibi mutuo aduersa-
tes effecit amicos: quot oppida quotue vrbes intestinis discordijs
laborantes: ad pacis seruanda perpetua federa reduxit: quod intestina bella
compressit: inueterata odia extinguit: rixas fugauit: seditiones compes-
cuit. pacis: amicitie concordie et beneuolentie sanctum semine seminauit.
Aquilanam namque urbem ab ira et furore Alfonsi magni regis Ara-
gonum: qui maximo exercitu conflatore: ad illam delendam se se accinpe-
rat: auctore diuino Joanne meminimus liberatam. Urbem Salmati-
nam diuturnis intestinis discordijs agitatam: huius dei serui opa
usque ad eius dormitionem uidimus pacatam. Ortonenses et Zantianen-
ses populos: multis bellis et iniurijs lacessitos: huius item studio et in-
dustria cognouimus ad pacis osculum eductos. In cuius sancte con-
cordie testimonium ceptus est locus apud Zancianum: quem Joannes
sanctum Angelum de pace voluit appellari. Quo tempore Ortonenses
miraculum non paruum videre meruerunt quod subnectitur. Cum enim de
componenda pace ageretur: et finem optatum quorsum impedimento ad-
ipisci Joannis labor nequireret: dum ante ecclesiam sancti Thome euange-
lizaret: dixit omni astanti populo: Canis est qui idem qui pacem quam vo-
bis suademus confici non permittit: hunc quidem canem omnes vestris
oculis videbitis. Quibus verbis dictis: En niger canis affuit: qui
per medium populi audientis verbum dei currens: acclamantibus omni-
nibus pre nimio stupore: Misericordia: Misericordia: ita statim eua-
nit: ut nec unde venisset: nec quo abisset: quisque scire potuerit. Urbem
insuper Reatinam: post quadringentorum hominum necem: et multa commissam
bella: huius domini famuli opera non ignoramus cum cantalicio concordia-
tam. ubi quod memorabili letati sunt miraculo breuissime enarremus.
Cum enim pacis tractatus haberent: quidam de ciuitate ducali a quo-
dam pariali capite crudelissime ceditur. Infixum astitit vulnus ita mag-
num erat: ut et cerebrum crinibus obuolutum: et scissa ossa cunctis apte pa-
terent. Cumque medicorum auxilia nulla suppetere: et spes nulla de vita
relinqueretur humana. vocatus est Joannes pacis mediator: qui amaritu-
dine totus confectus: ad egrotum cum accessisset: crines primum a cere-
bro separat: manibusque propriis in sanabile constringit vulnus: Dein
de fusa oratione dicit vulnerato: In Christi Iesu nomine surge et esto
sanus. Mirabile certe dictum: euasit sanus et incolumis qui omnium iu-
ditio citissime moriturus credebatur. sicque consolida sunt diuisa frac-
taque ossa atque caro bene sanata ut solum vestigium remaneret cicat-
ricis. Quo stupendo miraculo visum adeo viscera omnium ad seruandam
pacem sit commota: ut tranquilla quies et beneuolentia sit postea multo tempore
inter illos subsecuta. Tanta enim huic celesti viro contulit deus gra-
tiam vniuersi pacandique discordes: ut plus ipse simplici verbo effecerit
quam plerique resonantibus cotionibus. Quidam reliqua que magni volu-

minis corpus facile nō explicat. et ne lōgior nimis nostra euadat nar-
ratio gratiē huiusmodi sibi diuinitus collate: exemplum vnum decla-
rat magnitudinē. Tres fuere in Appulie partibus adolēcentes: quo-
rū vnus vndecimū: alter quintūdecimū: tertius vero decimū octa-
uū attigerat annū. his igitur ludendi causa in campis conueniētib⁹:
locutus est ad socios: eligēdus est vnus nostrū qui ceteris p̄sit: nūc
ergo decernite quem eligere debeatis. Illis autē eum in domū p̄fici-
entibus dixit. Ego quidē vestra sententia iam p̄esse debeo: vos autē
mibi parere debetis. Et cōuersus ad iuniorē diabolico spiritu duct⁹:
de scelestissimō innominabili vicio eū redēbat. At ille tantū abhor-
rēs facinus assentire nequaquā decreuit. Sed cū crebris adulationi-
bus suaderi: flectiq; nō posset: morte a socijs omni bestia senioribus
affectus est. Qui aperiētes martyris corpus sic equo iure dicere au-
deo. Viscera primo extraxerunt: quibus in spinis glomeratis: epar
tollentes coterunt: et cū domū rediissent casu incidit in interfecti
pueri patrē: Cui et dixerunt. Est nobis bonū epar coctū: vis nobiscū
tabernā adire: et illud iā comedemus. Quo annuēte pergunt pariter
oēs: vbi autē ad mēsam perueniūt miscius pater de epate comedit filij
finita autē collatione dicit ei. Quod edisti epar scito tui fuisse nati.
Quibus dictis celerrimō cursu fugiētes statim abierūt. Pater autē
dictis non facile credens: punctatus de valitudine filij: tandē mor-
tuū et iugulatū fuisse ab illis cōperit: ac eius viscera inter spinas
cōglomerata: hunc itaq; beatissimus Iohānes: cū illic euāgelizaret
ita diuino verbo ad pietatē et misericordiā flegit et indurixit: vt tā gra-
ui iniuriā: tāq; irrecuperabili dāno lesū: cū suis hostibus (qđ dictū
mirabile est) recōciliari: et ad sanctū pacis osculum conduceret.

De magnitudine eius fidei et excellenti

gratia faciendi miracula sibi diuinitus concessa.

Caput .xii.

Fide autē plenus ita profecto fuit: vt vetustissimis illis beatissi-
mis patribus illū cōparare minime vereamur. Nam hic preter
ea miracula que incidēter supius enarrauimus in monte Sus-
culo puez mortuū suscitauit. Cobellā Celanī comitissimā a phisicis
diffisam: a mortis faucibus eripuit: Ciuem quendā Aquilonum qui
desperatus: de cōuentus minorū fenestra altissima se precipitauerat
confractū et fere mortuū liberauit: Puellā in Almanā quodāduā
nā: vite restituit. Et filia multos cecos quibus visum tribuit: multos
claudos quibus gressū impetravit: multos surdos quibus auditū
prebuit: multos mutos quibus loquelā reddidit. Afflictos plerosq; et
varijs egritudinibus detētos quibus bonā valitudinē cōtulit. Que
quidē mira cula ideo silentio hoc in loco pretereamus. Tum quia Io-
hannis detractores ea sancto ascribant Bernardinō qñquidē ad
tactū suū et reliquiā multa: et si non oīa facta fuisse cōtendant: et tū

quia: ne longiori oratione lectorē fastidiosum molestūq; reddamus.
 Sed enarranda que post ipsius dormitionē gesta sunt iam festinam?
 quibus sole clarius patere poterit: q̄ multū desipit: qui ita de diuī
 no Iohanne sapiunt. At ne mirabilem quadriduane puelle resurrecti
 onem omnino pretereamus. Quo pacto id gestū sit breuissime demō
 strems. Viennē que prouincie Austrie suprema ciuitas est: quam
 maiores nostri Flamam dixerunt: clarissimo chulsi preconē Iohā
 ne: cum incredibili populorū frequentia euāgelizante: puella trium
 annorū cum dimidio: nomine Catherina vnica matris filia in villa
 quadam que ab opido quod dicunt Lach: duobus miliaribus Alma
 nis distat: a sua genitrice vocata Clara Petri sartoris vxore amit
 titur. Duobus aut diebus apud amicos et cognatos quesita nequa
 q̄ inuenit. Suffocata aut ab hauriente aquā ausculo de puteo ex
 ertrahit: atq; afflicte matri defuncta p̄stat. Quam vt primū vidit:
 dixit germano suo: audiui frater hūc diebus venisse Viennam: quē
 dam sanctū virū Italicū per quē oipotens deus multa operat mir
 racula rogo te vt hāc defunctā puellā illuc deferamus. Spero enī q̄
 ille eam nobis viuam restituet. Quo annuente currum ascendentes,
 Viennam pariter pergunt: quartaq; die a suffocatione: sancto viro
 post missę celebrationem in altaris scabello: stipatam in ecclesia mi
 norum multitudinem populū: euacuari expectant: vt inde in campū:
 quiescit ante templū ad predicandum eriret: puellā mortuā coopertā
 obtulerit: quā cum tetigisset et b̄nedixisset vna cum ceteris infirmis
 qui altari propinquare poterant: ad euangelizandum statim se con
 tulit: nihil expectans seu expetens: si qd gratie et beneficii cuiq; egro
 tantū dñs elargitus fuisset. Nam mane infirmorum visitationi: nisi
 cōpleta predicatione nequaq; vacabat: sed tantū vt deuotioni eorū
 responderet: quos in via euitare nō valebat benedicendo simpliciter
 tangebatur. Mater aut secedēs ad quoddā altare sancti Bernardini
 puellam quam in vlnis tenebat discopuit: eamq; viuam inuenit. Nō
 stupendissimum miraculum vt factum vidit clamare fortiter cepit.
 Sed non audita. Quippe cum multi populi vi pressire similiter cla
 marent. Omnesq; ad capienda loca properarent: ad propria leta
 nimis: cum filia resuscitata et germano reuertitur. Hos vero Viennē
 nihil de hoc mirabili signo facto sciūmus. Sed cum in prouinciam
 Morauie proficisceremur: transeuntes per memoratū Opidū Lab
 cū parū ibidem pedū sisteremus illud primū didicimus a primatib?
 illius opidi demū a genitrice suscitare puelle: q̄ p̄cibus sancti senioris
 Ille cū filia ab illis oppidanis fuerat accersita curiose namq; a ple
 risq; examinata semper idem asseruit: idemq; per ordinem semp affir
 mauit. Erat hōc puella ipsa mire pulchritudinis et grauitatē ita vt
 non rusticis: sed principis filia videret. Cuius venustatem singulārē
 ego admirat: interrogauī genitricē: si huiusmōdi elegātie p̄tea et p̄

tiffet: respondit: nequaquā: sed eam pulchriorē venustiorēq; post re-
 surrectionem euasissē. Quante itaq; virtutis magnus iste Christi p-
 co extiterit: quātisq; splendeat testimonijs sanctitatis: et si ex iam
 dictis satis demonstratum sit: vnum tamen miraculum multis mira-
 culis cumulatū: quod nostris oculis vidimus adhuc adficiemus:
 In inclita ciuitate Aθēnēsi a dei famulo patratū. Per id quidē tē-
 pus quo dicta defuncta puella ad vitā rediit. Adueniente itaq; fes-
 to Penthecostes: cū maxima et ppe incredibilis populorū frequētia
 ex circū adiacentibus regnis et puintijs aduenisset ad audiendū ver-
 bum dei: superuenit etiā magna infirmorū copia oratioē viri dei libe-
 rari sperantium: et cum hora vespertina more solito ab eo fuissent visi-
 tati nemo illorū liberatus est. Quidam autē ex socijs videntes tā cele-
 berrimā diē sine signis et poignīs defurisse: nullūq; egrotantiū sana-
 tū abisse: ceperūt murmurare quib; dñi famulus dixit. o modice fi-
 dei qre dubitastis crastina. n. diē videbitis gl'iaz dei. postera vō diē
 pacta pōicatiōe: cū tetigiss; nōnullos infirmos sex illorū mirifice sa-
 nati ad ppria rediere. ex qb; tres fuerāt lumie puatiz: vñ furo; et al-
 ter mēbus destitit: qdū miraculorū tā; rumor p ciuitatē isonuit: vt
 hora vespertina nul; locus in minorū cōuentu repiret q male hñtibus
 nō replet; esset. liberatis itaq; nōnullis ex mltitudine q erat in cūmite-
 rio et in supiori et inferiori clauistro: venit tādē ad ecclesiā quā vt vidit
 infirmis plenā: nō cōfōdes p nimia multitudine singulos tactu solari:
 Biretū hñs in manibus s. Bernardini cepit eos bñdicere vt vl sic in
 pace dimitteret et iā sessus ad cellā rediret. At illi contēplātes vultū
 ei; sicut vultū angeli desiderātes tangi manibus sc̄i viri: altissimis
 vocibus miam implorabāt. plorabāt quidē p nimia deuotiōe omnes
 et vir deo plenus Joānes bñdictiōibus eos replebat. factus est autē
 plactus adeo magnus in omni multitudine: vt spiritus sc̄i grā om-
 nes accēsi videretur. et cū infractis vocib; magis atq; magis cresce-
 ret plactus: lachrimis dei seru; nimis resolut; vir domū rediit qsi se-
 miuuius. In ipā quidē maxima lachrimarū effusioē multi de suis in-
 firmitatibus cōua luerunt et ad ppria letissimi deū in famulo suo glo-
 rificātes redierūt. Nocte autē sequēti turba magna popli in ecclesia
 excubauit in lachrimis orōe et deuotiōe expectātes mane dei famu-
 lū videre. Interrogat; q; vir sc̄us a socijs qd faciendū q; plena ho-
 mib; ecclesia nocte tota remāssisset rñdebat. illos ille cōsole; q vt veni-
 ret incitauit et puocauit. Huic etiā miraculo simile vidimus in agro
 Brixienēsi apud pratū Albuinū: vbi nri degūt frēs. Vbi cū vero vigin-
 ti millia hominū nocte ex cōiunctis regionibus conuenissent ad au-
 diendū verbum dei: tam excelsus clamor plorantis populi factus est
 vt ad lachrimas dei famulus vehemētissime concitatus coactus sit
 per magnū spatium predicationē dimittere. Qua qdē completa visi-
 tauit egrotantes: quorū supra viginti diuina sibi assistente virtute

magnifice liberauit: et letos ad propria dimisit. Et ne putemus ea meritis beati Bernardini tantū facta extitisse: et nō suis: similia autē dormitionē Bernardini per illū: dñm operatū fuisse: in plerisq; Italiae partibus: nō est qui inficiari possit. Nam hic: viuentē adhuc in hoc seculo beato Bernardino multa signa et prodigia fecit. Inter que illud nūeratur mirabile nimis: Quot post triennū ab ingressu religionis patratus est. Semel enī cū amicus altissimi p̄ Claustri loci deambularet: obuiū quendā amentē habuit: cui intimis cōpaciens precordiis: suū biretū dedit: atq; eius capiti suis manibus imposuit. Quod ut ille accepit: mox diuinā virtutē sentiens: bonā rectā et validā mentē adeptus est et sanitati restitutus. Alio quoq; tēpore in Apulie partibus: dum quidā Bromatarius: per multos annos tā graui egritudine afficeret: q̄ nec per se moueret: nec in lecto potuisset volui: delatus est ad ecclesiā per quā dei famulus erat transiturus: quē ut vidit homo diuinus sic miserabiliter contractū: et virib⁹ oīno destitutū dixit ad eū: quid est hoc paupercule. Qui cū omnē languorem suū per ordinē explicasset: cū lacrimis se Christi famulo deuotissime cōmendauit. Cui Iohānes dixit. Si volūte diuina decreuisset: ut semp ita infirmus pmaneres: et aīo assentures? Ad quē ille: utiq; pater: tūc euangelicus prece adiecit: quam gratiā iam anim⁹ optat tuus? Et ille ut saltē ad ecclesiā et ad Apothecā pergere quēdam dei famulus: confide in domino: quia et longe maiore gratiā consequeris. Et apprehensa eius dextera statim erepit sanauitq; eū. Qui continuo suis pedibus libere incedens sic incolumis euasit: ut diceret se etiā illa hora posse duo miliaria veloci cursu peragere.

De eius studio singulari orationis et

de spiritu prophetico sibi mirabiliter a domino collato. Cap. xii.

Ad hec autem et ad offia eius perficiēda opera studiū suū et singulare habuit oratiōis. Qui sicut pbatum habitum ad omniū virtutū cultū semp habuisse inuentus est: ita cōtinue orationis arma: se induisse est cōpertus: in eternoꝝ cōtēplatione cor suū semper preoccupatū tenens: et a seculi huius illecebris mundissimā pudicissimāq; mentē sibi preferuās. Qui et si ymnis vocalib⁹ conditionē suā semper efferre nequiret: diuinis tū meditationib⁹ alere et saginare cōtinuo studuit animū eius medulla tū corporis et aīe sacrificiū deo suo offerens. Quo factū est ut inuictū spiritū ab oratione vocali vel mentali nō relaxans: in tantā dei sui notionē: et cōtuberniū et amicitia venerit: ut propheciē spiritū nactus multa mirabilia ab oīta panderet: et futura multa p̄uidendo prediceret. Hic est enī q̄ circa inītiū conuersionis sue: spōse sue: ingressum religiōis suae: de horribili dei flagello super eā v̄turo cōminatus est: nisi perpetuo voto virginitatē suā dño suo cōsecraret: tantū immortalī copulanda.

landa sponso. Que sancti sponsi nequaquam exhortatio sua: mortali
 tandē coniuncta sponso: horrendissima Lepia percussa est. Hic est qui
 Martinū pape aulam eriens fulgor de celo cadens vidit: ubi legit:
 nō videbit lucem surgētis aurore: propter quod ut presto factus est:
 ipsum Romanū pontificem moriturū liquido cognovit. Hic est cui
 orāti ante altare in loco nostro sancti Angeli in Apulie partib: ter-
 ra visa est erigi et celum flecti. Hic est qui assumptionē Eugenij ad
 apłatus celsitudinē pluribus mēribus ante psciuit: illiq; adhuc epō
 Senensij pphetico ore intimaunt. Nam semel dum eum visitasset: p
 ea incredibili familiaritate quā secū habebat valedicēs: in longin-
 quam regionē abiturus: in terrā pcedit: deosculatusq; est pedes ei.
 Quāobrem admiratus episcopus valde interrogauit dñi famulum
 quare sic fecisset: respōdit. Non credo amplius te videre nisi Roma-
 nū pontificē. Hic est insup: q; missus ab Eugenio papa ad Alfonsū
 Aragonū regē nauale bellū cū Ianuensibus apud urbē Baietanā
 habiturū dissuadens captiuitatē suā ac omnis sue milicie vaticinio
 predixit. He inquit precor dñe Rex: bellū capias: capieris nempe tu
 cum oībus principibus tuis: in meis aquiescas cōsilijs. Que rex ipse
 nō sequēs: ad bellum pperans statim succubuit: Ianuensib: pda
 factus est: et sic homo dei predixerat de Aragonensi classe Ianuensib:
 enī minor virtus: felicissimā victoriā reportauit. Hic item est qui dor-
 mitionem Eugenij vno anno anteq; obiret psciuit: eamq; hoc ordi-
 nē ipsi Romano pōtifici indicauit. Cum enī pro canonisatione sancti
 Bernardini supplicasset: respōdissetq; summus pōtifer se illo anno
 Nicolaum de Tolentino. altero vero Bernardinum canonisaturū:
 his verbis apłicū pastore affatus est. Alius. n. veniet post te beatif-
 sine pater: q; bñm Bernardinū canonisabit: sicuti factū est. Succes-
 sor nāq; suus. Nicolaus sequēti anno creatus: anno Jubilei: die cele-
 berrima penthecostes Rome in ecclesia beati Petri marina ac in-
 credibili honorificētia: et frequētia plator: ac omnis nationis que
 sub celo est: sanctū Bernardinū colendū venerādūq; cūctis ecclesijs
 vñficiant: atq; mōdaunt. Hic est qui in loco nostro apud Burgum
 fcti sepulchri explet a pōdicatione in laudē et gloriā beatissime virgīs
 dei genitricis Marię: in die Assumptionis eius: in mensa sedens: ce-
 lestis illius tube. S. Alberti Sarcianensis brām animā: ad celos re-
 cto tramite migrare vidit. Ita nāq; letissima angelica facie quadā:
 me et cōpluribus fratribus pñtibus: in celū suspiciēs affatus est.
 Video inq; animā vnus fratris nostri ad celū euolare: en vadit: en
 pperat: sepe replicās. Cumq; statim in Romandiolā pficisceremur:
 certiores facti sumus: eloquentissimū et clarissimū illum virū Sar-
 clanensem: qui et multis miraculis claruit Mediolanipsa die assūm-
 ptionis animā celo reddidisse. Hic est insup: qui defuncto Eugenio
 papa Aquilanis euāgelizans: assumptionem Nicolai ad summum

apostolatus apicem: duobus modis vaticinatus est. Nam et populo
 poicans se penumero inter differendū Nicolai vniuersalis ecclesie
 pastore designatū esse denūciauit: et sochs quādoq; secū diuinū offi-
 cium p̄sistentibus: post Salue regina: orationē illā, Deus omnium
 fidelū pastor: et rector famulū tuū Nicolai qui est: pastorem eccle-
 sie tue preesse voluisti: palam p̄nunciauit. Necq; tacebimus mirabi-
 lem visionem quā Ungaris euangelizans vidit: quāq; dño Dñico de
 Capranica dignissimo Cardinali Firmanor: religionis p̄tectori ma-
 nu pp̄ia significauit. Cuius veritas vt magis elucescat: ipsius Joā-
 nis verba per ordinē sunt ponēda. Deterrebat me inquit aliquātulū
 mens ambigua: si describerē an silerem. Vicit tandem zelus antieque
 confidentie: quā secure gessi in Reuerē. U. D. potius exprimere: q̄
 suppressere: quod vidissem in festo Bartholomei anno p̄senti in Ab-
 ba regali poicans: multis milibus christicolis interprete quod edip-
 eram declarante: de pp̄inquis periculis fidei interpretare. Vidi quatu-
 or flumina inuicem decertātia: quorū primū ab oriente: secundū ab
 occidēte. Tertiū a meridie. Quartū vero a septētrione: et quodlibet
 nitebat in mari magno cuius impetu fluere et refluere. In refluxu vero
 quodlibet violenter agebat: vt aquā totius pelagi secū traheret: vicit
 postremo flumen occiduū. Quid hec velint attendite. Quid spūs in-
 dicet pp̄ulsate. Hac die in festo sacrorū stigmatū seraphici sc̄i Fr̄a-
 cisci incl̄yri patriar̄che: dñi interpres exponeret: q̄da me prius audie-
 rat de ip̄essione signaculorū christi iesu. Vidi seruulū tuus in celo
 p̄liū magnū inter solem et lunā et stellas. Luna et stelle cōtra solem
 irruētes victoriā referebāt. Stupefactus et admiratus q̄o hec vellēt
 ignorās audiui. Sol a luna supatus est iudicia dei abyssus multa.
 Tanq̄ attonitus deplorabā q̄ nō esset Astrologus hoc decernens.
 Iterum vox intonuit spiritualis. Incōprehensibilia sunt iudicia dei.
 Abissus abissum inuocat. Iterū explorabā: et cōclusionē hāc p̄cepi.
 Maior seruiet minor: et finis p̄perat. Nec amplius quicq; hec ille:
 cuius est cōdere et enodare. Preter hec et aliud ad̄icim: q̄ multi ex
 fratrib' ex eius ore audierūt: mortalibus nullo mō silendū. Cum dei
 seruus Ioannes in oppido Themesswar: q̄d in Ungaria. plaga fiti
 est: triduo gradu sisteret: semelq; cubaret solo fratre Hieronymo. At
 censi eius scriba comite: singultibus nō paruis dormientē Hierony-
 mum excitat. quē bonus socius: suspirantē ab imo pectore sentiens cu-
 riosus obseruat: ingeminat planctū senior sanctus: et crescēte cordis
 merore: crescit raucus quidā in guttore murmur amaro. Rigit Hie-
 ronymus cōiectans q̄d nā aduersi cōtigerūt: in vocē prumpit fletus.
 Requirit a comite que nam mestitia p̄mat: plāgebat dei famulus.
 Cui Hieronymus. Quid incōmodi accidit pater. Quo nihil r̄sidente
 sed tri singultus: la chrymas: et amarissimū planctū augmentāte: ac-
 cerfunt fratres: q̄ cōtuentes eū la chrymaz ruulis vndiq; pfusum;

queritāt: admirātur: cōsolant. At dei famulus miserabilē prosequēs
 luctum: acuta voce clamat. Miserere miserere offe deus clemēs mi-
 serere populo redēpto p̄ciosissimo sanguine tuo. Miserere p̄ vulnera
 tua: miserere p̄ crucē tuas. Et singula: nouissime passionis mysteria
 recēdens: diu miserere clamare nō cessauit. Respirantē demis p̄fecto
 lantur importuni: que nā molestie tristitie ue ratio. Quibus cōpul-
 sus ait. Et si sener et decrepitus septuaginta vnus annor: iudicer
 forte delirare. Hec tñ sub oculis diuine maiestatis vera sunt. Tot. n.
 aduersa: tot infortunia: tot et tātas calamitates et angustias mūdū
 quasiatur as vno breui momēto contēplabar: quot et q̄nte ab initio
 nō fuere. Et oibus his indicio euentus erit. Sed minime inquit vo-
 bis excidāt verba mea: Quequidē p̄phetica vox q̄ clare: q̄ apte
 maxia ex pte fuerit expleta et quotidiē a dimpleat: rex bis q̄ post do-
 micionē Jobānis gesta sunt: queq̄ gerūt cōstat. Que an ridicula et
 pro deliramētis sint habēda edixerūt experti. Dicāt q̄ sentit: dicāt
 Ungari: dicant Anglici: dicāt Itali: dicant et Germani. Nam post
 domini famuli gloriosum obitum: qui eodē anno subsecutus est: ma-
 gnus ille comes Cilicie a Ladislao filio Iohannis. Brnū ad Bel-
 gradi: volens occidere occiditur. Pro cuius ultione Ladislaus ipse:
 a Ladislao Ungarorum et Bohemor Rege Bude capite trunca f:
 septuaginta milia cruciatorū exercitus in Turcos coadunatus et col-
 lectus: ad propria cum omni ingenti dolore licentia f: Ladislaus
 mortem timens ab Ungaris fugit: a Bohemis honorifice excipitur.
 In vbe sua Pragensi: a quibusdā Baronibus miserabiliter inte-
 rimitur. Post quadraginta dies. a famuli domini doxmitione in festo
 Barbare vndecima noctis hora in toto Sicilie regno fundamenta
 terre contremuerunt. Cuitates multe: oppida castella et arces cor-
 ruerunt et dissipate sunt: ac super sexaginta milia hominū: vno fere
 momento mortui sunt. Sequenti anno peste crudelissima Italus et
 Almanus populus percutitur: postea Calixtus papa Alfonsusq̄ po-
 tentissimus Aragonum rex moritur: Rex Francor et Angloz mun-
 do eripitur. Incendium maximū bellorum in Italia Almania Hun-
 garia Anglia Hispania et Aragonia conflat. Multi principes:
 multiq̄ magnates e vita discedūt: mutatur dominia: crescit lūor re-
 gnandi:q̄ libido: filius in patrem. pater in filiū: germanus in germa-
 num arma sumunt: premit valida fames Sicilie regnū: datur queq̄
 p̄ciosa pro cibo ad refocillandāq̄ animā. Post quinquennisi a do-
 mitione bti Joannis sunt sterū magni terremot in Apuntina prin-
 tia. Nulla tñ crudelius cedif: q̄ Aqlana plaga. Regnū tñ totū bel-
 loz impetu ita miserabiliter p̄mitur et sterit: vt nō possunt de eo nisi
 luctus carmina decātari. Nā itus pauor: gladi⁹ foris pestis et fames
 intrinsecus. Quis enī explicet q̄t et quātos p̄sumpsit fames: deuora-
 uit gladius: pestisq̄ deglutit: et nunc dum hec scribuntur: deglutit

perijt iam certe hoc anno in hac prutina prouintia medietas populi in his prefertim locis vbi corruptus aer vigit: sicq; plenos manipulos mors repentina et furibunda continuo merit iustorum et impiorum vt nulli hominum genus impune euadat. Et cum hec et copula alia mala gesta sint que calamitas non facile explicat: nodum tamen finis aduenit: sed quotidie noue clades: noueq; strages et ruine christiani nonnunquam nunciant: vt sic propheticus beatissimi Joannis Capistranensis sermo adimpleatur: qui (vt superius meminimus) ideo hos miserios euentus vehementer deſtuerat: quia Christo reuelante prenoſcerat illos omnino in christianam plebem futuros. Neq; eum latuit sui corporis domicilium: quod anteq; Italia egrederetur: regnum Hungarie predixit eſſe futurum. Neq; ignorauit vberimos fructos quos ſua predicatio in Germania erat paritura. Sed illis Venetis euangelizans: cum in loco Aquine confratres et filios ſuos exhortaret ad bene beateq; viuendum: lacrimis pre nimio ſpirituall gaudio perſuſus declarauit. maiora inquit operabitur adhuc dominus per vnu membrum iſtius religionis: q; a tempore beatissimi patris noſtri Franciſci fecerit vſq; in hodiernum diem. Et preuidens ingentem illam perſequutionem quam quidam qui exierunt a nobis ſed non fuerunt de noſtris in creditas ſibi oues excitaturi erant: lacrimas oculis adiecit. Ne homini illi qui dei familiam fuerit perſequutus. Neq; enim neſciunt Venetorum extinctam deuotionem quam vaticinatus eſt omnino poſt mediu quoragefime reaccendendam. Neque inquit multe non potuerunt extinguere charitatem. Et dolentibus ſocijs illum dimiſiſſe deuotiſſimos Rugarie populos: ad indeuotamq; gentem Venetorum veniſſe: que de audiendo verbum dei parum curare videretur dixit. Inducias fecit nobis cum dominus vſq; ad mediu quadragefime: frangentur poſtea treuge. Sicq; factu eſt. Nam loquente vno puero muto per tactu manus eius ea preſe die Iouis: que quadragefima mediat: et liberato in conſpectu populi ſepuerti ſecunda feria quodam manibus et pedibus contracto qui de Bergeria in ſede delatus fuerat: cui neq; gradiendi neq; manus aperiendi vel mouendi facultas vlla erat: lacrimantibus pre ſuma deuotione aſtantibus cunctis populis tantus ad ſuas predicationes Venetorum plebis concurſus factus eſt vt ad predicandum ampliffimum campi ſancti Pauli egredi ſibi neceſſe fuerit: et ſic a que multe Venetorum vti predixerat: non potuerunt extinguere ardentiffimam charitatem eius: que tam magnam deuotionis flammam emiſa eſt: vt nec vbi ſeruari poſſet illeſus a preſura irruentiſſi populorum volentium eum tangere vel oſculari: niſi manu forti et accuratiſſima opera quorundam officialium: quos ad cuſtodiam eius perſone ſtatuerat Illuſtriſſimum dominum Venetorum. Quid multa? Tanta enim fuit in hoc clariffimo viro vite bonitas et innocentia: tanta mentis ſinceritas et puritas: tanta animi maſtuetudo et perfectio orationisq; vis tanta vt quoties

37
 seipsum ad deuotionem excitasset: statim lacrimarum effunderet im-
 bres: et eorum que vel facturus esset: vel scire pcuperet aut per reuelat-
 tionem aut per aliquam apparitionem: aut per spiritus sancti infusio-
 nem intelligeret dei voluntatem. Semel quidem dum Rome predicaret
 audire vocem exclamantis deuotissime femine que nimio diuini amo-
 ris ardore succensa: seipsam continere non poterat. intelligensq; cor-
 dis secreta et quid in breui de ea facturus esset dominus: coram omni
 multitudine dixit ad eam. O mulier presto te prepara domum redi-
 turam quia omnino morieris: que cum viri dei iussa compleuisset: leta
 nimis mox migravit ad dominum. Dormitionem etiam Nicolai pape
 dum apud Cesaream moraretur maiestatem in nona ciuitate episco-
 po Papiensi apostolico in Germania legato predixit. de qua cum le-
 gatus ipse per tabellarios certior factus esset dixit. Nunc vere scio
 fratrem Joannem spiritum habere prophetie. Longum esset singula ab
 eo prestita enarrare: et arduum nimis singulas reuelationes deprome-
 re. quandoquidem nemo sit qui eius familiaritate vel parum usus fu-
 erit: qui vel in se vel in alio non didicerit experientia magistra dei ser-
 uum Joannem propheticum possedisse spiritum: et singularem vatici-
 nandi gratiam habuisse.

De egregia singulariq; gratia regendi

subditos sibi diuinitus collata: et de sancti Bernardini canonisac-
 one Capitulum. xiiij.

Gubernacula religionis regenda dei famulo sepe commissi ita sa-
 pienter ita prudenter gessit: vt nemo melius: nemo vtilius Gra-
 tifici noua plebs eo regerit conseruauerit foueritq;. Quamuis enim
 dei nostri muneribus instructus atq; peditus ecclesiasticis prelatis:
 adeo gratus acceptusq; fuit: vt ad propellendam vel vulpinam calidi-
 tatem: vel diabolicam astuciam quorundam: versus religionis positum et institu-
 tum: supplantare euertere et abolere: summo studio querentium: summa
 semper prebida: et adiumenta postulata inuenerit. Illo namq; super
 gregem suum vigilante: nulla luporum rabies: insidiantium calumnia nul-
 laue excogitata improborum hominum malicia: aliqui nocere potuit.
 Quin ymor sagitte eorum facte sunt plage eorum: et veratio incrementum
 semper attulit religioni. Colubina profecto simplicitate: sic vir iste
 sanctus: in omni vite ratione vestitus fuit: vt in gerendis gubernacu-
 lis religionis: nulla serpentina sapientia careret: idem ubiq; apparens:
 seuerus et rigidus viuendi genus quod ab initio sue conuersionis sibi
 delegerat: nunquam soluens: studensq; plus amari a subiectis quam timeri
 et re magis quam verbis: illorum mentes ad vite perfectionem instruere. Quis
 sane nulla in consiliis imprudentia: nulla in cogitatu stulticia: in vbo
 inconstantia: in re gerenda ignauia: in moribus corruptione: in po-
 testate elacionem in aduersitate deiectionem: in felicitate honoris vel

vane laudis ostentationē visus est exhibuisse: cuius erimie virtutis et
 scitimonie vite: tā preclarā tāq; insignē imaginē cōfratres sui attēden-
 tes: si fieri potuisset semp generalē pastore religioni p̄fēcissent. Quip-
 pe cū intueō ampliatōq; illā: nullū aptiorē: nullūq; potentiorē
 eo aliqui inuenerunt: cui adessent oīa affluēter: que ad verū dignūq;
 pastore p̄tinere viderent. Illo. n. p̄sidente: oēs summa pace: sumaq;
 quiete pociēbant. Illo loquēte om̄es sue religioni aduersantes ob-
 mutescebāt. Illo deniq; pugnāte: cōsilio et sapientiā prudētia auctori-
 tate et bonitate: p̄cipue religionis: iustitie et veritatis hostes: semp
 victi fuere. **Q**uiens autē sanctus Bernardinus in hac mortali carne
 et si innocēs et sine macula calumniatus et accusatus: sepe tamē dū
 Jobānis lingua: summo cum honore fuit ab om̄i sorde false crimina-
 tionis liberatus et purgatus. **M**ortatus quōdē et incusatus de heresi
 pro his maxime predicatōibus quas de excellētia et potētia nomis
 Iesu: eiusq; sculptura ad christianos populos habuerat: a nullo for-
 tuis adiutus et defensatus q̄ a Jobāne fuit. Sepe .n. pro Bernardi-
 ni tutela disputant. Sepe pro eo ad ignē se obligauit: sepeq; maxi-
 mis periculis pro illo se obiecit: hi quidē fuerunt due florētissime
 oliue: et duo luminaria magna lucētia ante dominū: q̄ maxima morū
 et doctrine docimēta vbiq; diffundētes orbē terrā et illuminauerūt:
 q̄ p̄fectionis viam iam oblitteratā renouauerūt: q̄ Frācischi euerfam
 fere domū erexerūt. Qui tandē lucis exēpla oībus exhibentes: immu-
 merabiles perituras animas ad celoz felicia regna puerperūt: hi p̄-
 fecto incliti extiterē principes et duces Frācischi nouelli exercitū: quo-
 rum sonus in oēm terrā epiuit: et in fines orbis terre verba eoz egres-
 sa sunt. Bernardinus autē aliqui Jobānis platus: Bernardini disci-
 pulus et comes. **I**am vt predicādi modū disceret Joannes: Bernar-
 dinum vno anno secutus est. Ille pacē p̄dicabat: iste pacē inter dis-
 cordes cōficiebat. Amabāt .n. mutuo se vehemēter nimis: et reuoluto
 triennio vt plurimū alter alteri imperabat. **U**bi autē Jobānes intelle-
 git beatum Bernardinū sibi subiectū obisse coruscareq; miraculis.
Mor Aquilā p̄fectus est: et sacri pignus honorifice collocari fecit:
 in capsāq; ferrea: ferreis catenis munita recludit: atq; miracula di-
 ligentissima examinatiōe cōscribi. Quoz magnitudinē vt vidit et ef-
 ficatiā: canonisatiōe eius apud Eugeniū Romanū pontificē primū
 pmouit: et vt alij principes et poplū eam pmouerent: grandis solertiq;
 studio incitauit. Verum ne inuacū laboraret cū per confratrū suoz
 oratiōes oīi beneplacitū expostulasset: ipseq; vehemētissime oīpotē-
 tem deū obsecrauiſſet: apparuit ei Senis in quadā cella orāti Ber-
 nardinus sanctus: et ad p̄sequendū sc̄trā in chonati opus multū ani-
 mauit: replēs eū incredibili cōsolatione eo quidē tpe quo hec agebā-
 tur: ingressus est quidā ex socis cellā viri dei cui et dixit. Domin⁹ tibi
 p̄cat fr: **H**ūc ego cū sc̄tō Bernardino sermonē habebā. Quāobrem

excessiua quadā in eum deuotione accensus : ita postea sollicite ita
 seruēter ita demū instanter : et Eugeniū et Nicolai papā ppulsauit
 vt designari quosdā Ep̄os fecerit ad examinandū miracula q̄ mul-
 tis in locis de sancto Bernardino referebant. Quicquidē ep̄i circū-
 entes vñcū vīro dei multas ciuitates Opida et Castella duos pr-
 cessus solēnes p̄mo cōfecerūt. Postremo dñs Anglicus de Capra-
 nica : tūc ep̄us Estulanus : nūc aut tituli sc̄tē crucis in Hierusalē dig-
 nissim⁹ Cardinalis itute insignis fama celebris : sc̄titateq; p̄cipuus
 pacto tertio p̄cessu cū varia loca comite viro dei plustrasset : singla-
 rēq; de Bernardini examinatis iā miraculis relationē p̄tiffici Nico-
 lao fecisset Tandem post indicibiles Iohannis labores : sexto anno
 ab eius sc̄tā dormitione : viri dei opa sanctus Bernardin⁹ beatorū
 cathologo cōscriptus est : Rome anno iubilei : celebrantib⁹ s̄ribus
 ḡniale caplm totius ordis vtriusq; familie : in sacro puētū Are celi.
 In ip̄a aut miraculorū examinatioe : visis quibusdā miraculis manu
 Iohānis patratīs : que vir dei sc̄cto ascribebat Bernardino : ea me-
 morat⁹ D. Cardinalis : neq; b̄ti Bernardini miraculis annuerari
 pmisit. Sed cū Bernardinū : maximo p̄tiffici : canonizatioe dignissi-
 mū asseruisset et dñi famulū Capistranensē Iohannē adhuc in terris
 conuersantē huiusmodi singlari p̄stantiq; titulo b̄meritū p̄stantis
 sine p̄fessus est. Per hos q̄dē annos q̄b⁹ p̄ obtinēda Bernardini
 canonizatioe tātope laborabāt : cōtigit vt frater Thomas de Flore-
 tia vir quidē maxime virtutis et sanctitatis in vrbe Reatina moreret⁹
 per cuius merita et inuocationē cum multa signa et prodigia fierent
 timens ne beati Bernardini canonizatio : vel impediretur : vel nimis
 retardaretur : precepit illi in virtute sancte obedientie : eo q̄ Nica-
 nus generalis officio fungeretur : vt nulla ampli⁹ miracula faceret.
 Qui sicut promptissimam obedientiam in hac vita sibi exhibuerat :
 Ita in celestibus regnans : mox sibi viro dei Iohanne mandante
 Quod dictū mirabile est : a perpetratione destitit miraculorum : qui
 vt meminimus multis antea signis et prodigijs coruscauerat.

De vlcionibus quas fecit dñs contra

sue doctrine detractores

Capitulum .xv.

Quante autem virtutis huius viri dei verba extiterint : quā-
 tamq; vlcionem exercuerit dominus in eos qui deserui sui
 integritate maligna locuti sunt : ex his aduertere possumus
 vlcionibus : quas nonnulli (vt indubitatissimū est) experti sunt. Vt
 quidam fuit : quem magna dignitas decorauit cui non credenti mi-
 racula sancti Bernardini : et a viro dei illo suadente petenti mortu-
 um septuaginta horas sibi probari debere : alter nullo pacto fidem
 dictis adhibituro : talia Iohannes respondit : Resurrectio Christi
 q̄ quadraginta horas p̄bat : vera. Si alicuius mortui vera resurrectio

tio diei nō pōt: quia per septuaginta horas non probat facta: con-
 stat Christi resurrectionē veram nō fuisse: qđ impiū esse asserere: nō
 est qui inficiatur fidelis: et in spiritus seruiore adiecit tē sibi dicens.
 Caue a iudicio dei. At incredulus ille minantis vocem nō formidās:
 non post multos dies equo cadente oppressus: suū diem clausit exte-
 mū. Alio quoq; tēpore murmurātibus de illor: cuidā petulanti sacer-
 doti: et cuidam lasciuie mulieri: in ampla vrbē Bermame quā vocant
 Ratisponā: contigit vt cū alter ab execrāda ludī cupiditate didicis-
 set precipue scelera quedā oriri solere moleste egreq; acerbū sermo-
 nē ferens: quandoquidē in ludis totusmersus erat: negat proflus
 tot capitalia ludo posse oriri peccata: neq; ab hoc animi sui libidinē
 velle minuire: cū sit ludere vite solatī: et ingenij acūmē. Altera vero
 dum mulier vanitates et adulterinos intelligeret capillos damnari
 insana mente grauius veritati: officiosa detrahit. Ecce duo veritatē
 mutuo pessundantes: sequēti nocte eodē momento subitanea morte
 corruerūt. Reliqui aut timore correcti: queq; ludibria suppellectilia
 procacesq; muliebres illecebras obsignarūt: offiaq; igni publice cō-
 cremata sunt. Alio etiā tempore quo seruus dei in vrbē Cracouiensi
 euāgelizabat: que in Polonie regno sita est: cū ludī multa instrumē-
 ta ad virum sanctū portarent cōburenda: contigit vt camini fuligo
 copiosa igne accēsa magnā ignis flammā in domicilio quo Iohānes
 collocatus fuerat emitteret. Quod vt vidit quidā emulus: detestari
 cepit populū credentē ludī tam magnū esse peccatū et existimans
 domū illā oīno cōburendam: pro eo qđ tabularia ibidē seruabantur
 igni: anichilanda: et populus dictis sancti senioris nimis esset pñus
 ad credendū: ea dē die domū propriā cōbustā fere totā vidit: domici-
 lio famuli dñi illeso proflus et intacto remanente. Quamobrē desinē-
 dum est oīno obrectatoribus hūc sanctum virū maledicere vel car-
 pere quē Christus bñdixit: et tāta gratiarū vbertate repleuit. Quin-
 ymo admonēdi sunt et inuitandi vt laudent et benedicāt ne sicut vesti-
 mentū ita per tempus ipsi deficiāt: et vt lanā comedat eos tinea. Ille
 nāq; diuinas virtutes annūciabit hoībus qui magnifice dominū in
 seruis suis voluerit laudari coliq;. Laudemus et nos famulū domini
 humilē pium et sanctū: quē sepe numero vidimus honores fugientē et
 in faciē laudatum nōnunq; lacrimantē: laudemus inq; virum omni
 virtute prestantē affectus suos bene regentē et animo suo poptime
 et rectissime impantē. Narrabo et ego omnibus desī colētibus qnta
 in Germania p seruū suū Iohannē ostēsa sunt diebus vite mee. Pre-
 bete itaq; obsecro adhuc pias aures qui bec lecturi estis: et intelligi-
 te quantū magnus et excelsus deus noster in fidelissimo seruo suo
 Iohanne magnificandus laudandusq; sit.

De accessu ad Almanniam Bohemiā et

Poloniā

Poloniā. Et quanta his in regionibus magnalia fecerit Cap. xvi.
Celebre itaq; ac gloriofum Johannis nomē cum ad Fridericē
 Cesaris noticiā peruenisset: remissentq; Romā Eneas Silvius
 Senensis Episcopus nunc maximus summusq; Romanus pon-
 tifer: et Cesaris germanus Albertus illustris Austrie dux: impetra-
 uerunt a Nicolao summo pontifice Cesaris nomine vt seruus domini
 imperatoriā adiret maiestatem. Qui et si antea ad euangelizandum
 Ungaris pficisci decreuisset: missus tñ a papa in Germaniā anteq̃
 in Ungariā ingrederet libentius accessit. Cū igitur Venetijs suas
 predicationes cōsumasset: vbi tota quadragesima aplico precepto
 coactus est predicare: plustrata verbo dei nobiliori parte prouincie:
 Forlūm cum multis signis et prodigijs atq; incredibili oim illorum
 populorū deuotione et frequētia: Valliacum primū Almanie Opidiū
 satis populosum: in itinere quod ducit ad Austriā se contulit. Qui
 tñ ob apicē sanctitatis eius: tñ miraculorū preclara fama in Forli-
 uo et Almanie cōfinibus factorū: magna leticia: magnoq; honore: a
 Valliacēsis susceptus: diuina operāte gratia supra viginti infirmos
 prima die qua predicare cepit cū interprete latino vtens eloquio: mi-
 rifice liberauit. Vigebat em̃ ibi quedā generalis egritudo qua hoīes
 illi viribus in oībus membris destituebant: vt nemo ad vrsū dei:
 nisi delatus proficisci potuisset. Quorū cū quatuordecim suis pedib;
 ad ppria rediissent letissimi ab huiusmodi pestifero morbo liberati
 dimissis grabatis vel sedibus quibus ferebant: illuminatiq; duo ex-
 titissent: qui lumē celi videre nō poterant atq; vnus surdus: alter po-
 dagrosus: necnō et duo manibus et pedibus cōtracti: pedesq; ipsos in
 modum crucis trāsuerfos habentes: et quidā Uicarius cathedralis
 ecclesie qui gutta percussus diuina multo tēpore celebrare nō pote-
 rat optimā valitudinē de suis infirmitatibus cōsecuti fuissent: tanta
 ibi accensa est erga vrsū dei deuotionis flāma: vt alter apostol' ab
 illis crederet. Quo rumore per vicinas regiones diffuso adeo diui-
 ni Johannis apud Carinthios Stirios et Australes celebris opinio
 creuit: vt inde multi populi cū ornatissimis processionibus ei occurre-
 rent ad Cesarē proficiscēti: cantantes et dicentes benedictus qui ve-
 nit in nomine domini. Vbi autē imperatoriā visitauit maiestatem: ab
 eadem in primis et a Ladislao Ungarorū et Bohemorū rege atq; ab
 oībus principibus et Baronibus eorū vt angelus dei: visus est et au-
 ditus: locatus egregie: honoratus magnifice et frequētissima pcerū
 et populorū visitatione: predicañ. conuentus. Qui cū multū per id tē-
 pus orationi se dedisset: petēs a dño vt viā suā secundū suū benepla-
 citū dirigeret: et tandē per reuelationē diuinā didicit vt in Bohemie
 regnū iret: ingentia ibi ad orthodoxe fidei exaltationē facturū. Con-
 sumatis itaq; nōnullis p̃dicationibus in noua ciuitate apud Cesa-
 rem cū nōnullis signis et prodigijs: tum Cesaris: tñ wiennensii Ora-
 f

torū precib⁹ aduocatus Viennā pfectus est: q̄ vna est de formosiori
 bus ⁊ famosioribus Germanie ciuitatibus: litterarū ⁊ diuinarū arti
 um florentissimū Gymnasium habēs: ad quā ⁊ Cesar ipse accedere
 voluit: ⁊ Christi seruū se penumero audire. Vbi quantū Johannes
 pferit: q̄ honorifice habitus ⁊ letatē exceptus fuerit difficile p
 fecto enarrare est. Nam ibi religiosum locum pro suis fratribus re
 cepit: vbi postea centū ⁊ decem ⁊ octo cōmorati sumus: ibi studētes
 baccalaureos ⁊ doctores multos ad diuinas religiones cōcitauit:
 nōnullosq; Francisci veste suis manibus vestiuit. Ibi populū quin
 quaginta diebus celesti doctrina aluit. Ibi summo cū omni gaudio
 ⁊ stupore multorū miraculorū gloria claruit. ibiq; sepe cōsuentibus
 Ungaris Morauis Australibus ⁊ Bauaris non modo amplissima
 cōmunis platea hoībus stipabat⁹ tota: sed ciuitas ipsa ita replebat⁹:
 vt Iubileū celebrari crederes. Qua gloriosa de eo per omnem Ger
 mania fama volitātē: cum ad probandā Bohemorū ⁊ Morauorum
 reductionē: eorū inq; qui Hussitarum heresi maculati: Romani pō
 tificis obediētia recesserāt: in Morauia ⁊ Bohemiā se contulisset:
 ac pinder licet cū maximis ⁊ summis vite periculis magna hereticoz
 tam Baronū ⁊ nobiliū q̄ plebiū cōuersione facta: Bauariā Bisiā
 Turingiā Saxonā Silesiam Poloniā Franconiā Sueuiāq; qua
 tuor annis plustrasset: tāta celebritate adēsi pcedebant ⁊ obuia
 bāt ppli oēs: abeuntēq; comitabāt oīs etas: vt aplm dei haud ma
 gis venerati fuissent. Nam hūc reges: hūc principes: hūc ppli: hūc
 nationes: tū crebris lris. tū nūchs: tū oratoribus ⁊ ornatissimis le
 gatiōibus audissimē accersiebāt: hūc deniq; ad eos pficiscentē: nō
 modo inelyti Reges ⁊ clarissimi Seculares pīcipes: sed ecclesiasti
 ci plati ac oīs clerus: ⁊ religiosorū cetus: cū crucib⁹: verillis: reliq̄s:
 hymnis ⁊ cāticis spūalibus pulsantibus cāpanis ⁊ organis: ineffa
 bili pietate gaudio ⁊ veneratiōe excipiebāt: ⁊ ad cathedrales eccle
 sias pducebāt: vbi cantādo Te deū laudamus: susceptaq; a viro dei
 bñdictione: comitabant⁹ eū vsq; ad pparatū domiciliū: ⁊ in sua letis
 simi reuertebant⁹: agētes maximas gratias deo q̄ in suis terris ⁊ ci
 uitatibus tam celestē nunciū videre meruissent. Postera autē die in
 choabat pplō pōicare verbū dei pīco Christi: nec vlla dies p̄rerisset
 apud illos manēs: qua celesti pabulo eos nō refecisset: ⁊ licet Latīn⁹
 sermo in longū tēporis spatīū ptraheret: sepe hyemali tpe in publi
 cis plateis: audissimī tamē oēs videre ⁊ auscultare famulū dñi per
 quatuor ⁊ quinq; horas in niuib⁹ et frigoribus libētissime stabāt:
 quo ad interpretes declarasset quod Johannes prius latine edixerat.
 Infirmos ⁊ male habētes q̄s vel in ecclesiis vel in publicis plateis
 collocabāt: vir dei fere singulis dieb⁹ circa horā vespertinā visitabat
 pmissa ofone: ⁊ quotiēs egredi domū voluisset: nobilib⁹ ⁊ egregijs
 viris comitabāt: ab illis tamq; cundo q̄ redeundo vt oculi pupilla

seruabat. In Bohemia vero et Moravia manu forti semper ducebat
 catholicos: ne in hereticorum praevalentem deveniret. qui minis et terroribus
 orthodoxos illi suscipientes adeo perturbabant: ut servum omni de multis
 locis pepulerint et fugaverint. Et quicquid omnes Alamani Bohemi et Mo-
 ravi principes, plati magnates et populos: eos dico qui catholicam perfitent
 fide: huc veluti celo dilapsam susceperint atque dilexerint. Brunnenses
 tamen Olomuncenses Snyomenses: dux de Rosis: Patavienenses Egren-
 ses Murenbergenses Amergenses Wagoiburgenses Aiptzenses Wra-
 tislavienenses. Australes: Bavari: Wisnenses: Borlicenses: Silesitenses
 fere populi omnes: Ludovicus dux Bavariae: Joannes et Albertus
 Marchiones Brandenburgenses: Fridericus et Gulienus duces
 Saronie Episcopi: Burcei. quo devotior nescio quem in terris pu-
 dicissima habeat Maria: Eystatensis: Wagoeburgensi. qui et primas
 est Germaniae: Curatislavienensis. Paburgensi. et Olmucensis. Splendor
 et honorificatus: Monacenses: Augustensi. Fracfordi. et Herbipolenses
 maximus et potentes populi: licet non eo processione splendoris et faustu occur-
 rerit non minoris nihilominus devotionis ad audiendum verbum dei ostende-
 rit et frequentia. Tanta enim populorum commotio in tota Germania sancti-
 monie eius vite et miraculorum testimonio per divinum Joannem facta est: ut
 sepe numero quinquaginta millia: sepe numero sexaginta millia: sepe nu-
 mero supra centum millia hominum Erphordie maxime conspexerim. Sig-
 na insuper et prodigia ut superius commemoravi in omni fere civitate et
 oppido ubi vel parvi pedes fixerint multa facta sunt quae a plerisque secularibus
 fuerunt examinata et conscripta: quae nullus inficiari potest nisi aut in-
 vidus aut malivolus extiterit. Tempora praeterea et religiosa loca tot et tan-
 ta in memoratis regionibus hic mirifici Christi praeco edificari cura-
 vit: ut sumus et divini cultus et christiane fidei incrementum omnibus sit
 maxime et incredibili admirationi. Qui licet recusantibus Bohemis
 Metropolitana illa Pragensem urbem adire nequerit: in ea tamen locum ca-
 tuli sui ut prodigerat ceperunt per eius dormitorem. Multitudinem autem
 vanitatum: tabulariorum: tapillarum vehicularum et aliorum ludorum pestife-
 ra instrumenta quae in Germania ipsa Vulcano tradidit. non est mei in-
 genii explicare. Nam cum vidissem Mureberge sex magnos currus ta-
 bularum plenos ad commune forum duci ubi etiam supra septuaginta vehi-
 cula depicta ab equis hyeme per civitatem tractatis volupratis causa
 multa scelera perpetrabant: etiam igne spectantibus cunctis consumpta sunt
 putavi per nimiam multitudinem in tota Italia tot invenire non posse. Quid
 dicam de maxima juvenum turba quos ad Christi obsequium his in oris
 allegit et traxit. Cum enim ille de mortis memoria in universa terra Typ-
 tzensi ardentissime praedicasset: adeo animos omnium ad mundi contemptum
 provocavit: ut centum et viginti studentes ad varias Religiones infra
 paucos dies se contulerint: quorum prope sexaginta ipse Franciscus veste
 vestivit. Vestissetque plures in locorum idoneorum penuria prohibuisset.

Quid de vrbe wratislauiensi loquar: vbi cōstructo templo in honore
 sc̃i Bernardini ⁊ loco supra sexaginta fratres collocauit: quos sua
 predicatione e seculo eduxit. Quid tandem de vrbe Cracouiensi ⁊ ex q̃
 ppe centū ⁊ triginta studentes extraxit: ⁊ ad Fr̃sc̃corū cetū induxit:
 quorū ppe octoginta in nouo loco sc̃i Bernardini ibidē recepto sū-
 mo omniū gaudio dimisit. Qui postea nō solū in Polonie regno mul-
 ta religiosa loca construxerunt: sed etiā in Teopoli quod est in Rus-
 tia famosum oppidum Tartaris vicinū locū plantauerūt: qui p ling-
 uarū varijs generibus ibi degentibus nagnum est lumen catholice
 fidei. eam quidē Cracouiensem urbē studentū ⁊ doctorū multitudi-
 ne refertam cum rogatu inēiti Casimiri Polonorum regi vir dei ac-
 cessisset: nō solum omnis populus et clerus atq; studentū et docto-
 rum cetus omnis ei cum ornatissima pcessionē occurrerit: sed rex ipse
 cum regina matre sua et S̃bigneo dignissimo Cardinali Cracouiensi
 si obuiam extra ciuitatis mēia factus est. qui tanta deuotione tan-
 taq; beneuolētia eum complexus est: vt nouē menses illū retinuerit
 ad erudiendam Polonicam gentem. cui tum miraculis que per eū
 dominus operari dignatus est: quorū supra centū examinata et an-
 notata fuisse constat per D. Nicolaum Cracouiensem iuris pontifi-
 cū doctorem eximium: tum quotidianis predicationibus nouem il-
 lic mensibus factis quod doctis admirationē nō mediocrē attulit ⁊
 stuporē: adeo gratus acceptusq; fuit vt alterū aplm his vīsum fuis-
 se credas. Inde tandē cōbustis multis ludorū instrumētis discedēs
 multitudine ploratīs populi stipatus: ⁊ a sancto illo viro Cardinali
 cuius magna laus est in Polonia in edificandis ecclesijs nutrien-
 disq; Christi pauperibus ⁊ alendis inuitus comitatus: perlustratis
 multis oppidis in Wratislauiensi urbē rediit. Hec est enī illa pulcher-
 rima ⁊ deuotissima ciuitas: in qua vberrimos fructus ei⁹ predicationis
 bis tam produxerat: que faciem eius videre et contēplari non pote-
 rat satiarī: queue quasi ex sua sede euulsa: in eius occurū tanto om-
 nis etatis ⁊ sexus gaudio ⁊ plausu tertio venit vt videre nūq̃ illū
 aspersisse. cum tamen bis antea sūma et incredibili honorificentia sus-
 cepit. Ibi enī q̃ grande q̃ue excellens de Eucharistie sacramēto
 miraculū contigerit breuiter eloquamur. Rusticus quidā fuit in vil-
 la nō multum a Wratislauiensi vrbe remota qui pecunia corruptus
 nouē consecratas hostias de p̃xide furatus: Iudeis Wratislauiens-
 sibus vendidit. Quas seniores iudeorū super pannū lineū ponentes
 singuli virgas habentes impurissimis ac scelestissimis manibus per-
 cusserūt: dicentes: hic est deus Christianorū: hic (sepius replicando)
 est deus Christianorū. Quod tantū nephas cū perpetrare: cepit in
 tanta copia miraculosus sanguis de hostijs emanare: vt pānus ille
 lineus magna ex parte tinctus redderet. Et vt scelus ad lucē venit:
 quod diu celatū esse diuina iusticia non pertulit. Statim captiuare

sunt omnes Iudeoꝝ familie quoz nonnulli : auctore diuino Iohānez
 aīre officij generalis inquisitionis quo fungebat : cū ad torturā po-
 site fuissent : sicut expressimus : verissime miraculū fuisse affirmarunt.
 Hec dū agerent : venit ad sanctū seniorē : quedā mulier Christiana :
 que hactenus extiterat Judea dicēs : memini inquit dū adhuc essem
 in Iudaisino sex annoꝝ vidisse multos Iudeos ad ignē non parū
 cōgregatos : deferriq; quandā hostiā cōsecratam quā quidā furati
 fuerāt : ea enī ludibrio in medio ignis piecta est : sed in nulla ex sua
 parte lesa : statim miraculose exiuit : secūdo ⁊ tertio similiter in ignē
 cōiecta : integerrima de igne exiuit. Quod stupendissimū ⁊ admi-
 rabile prodigiū : vt factū vidit quedā vetula : in terrā illico procidens
 adorauit eam ⁊ dixit credo te esse deum esse : saluatōrē meum esse : ⁊
 Messiam quē expectamus te tota mēte adoro : teq; ex toto veneror
 ⁊ colo : Christū iesum dominū meū. Iudei autē hec egre ferentes : illā
 baculis statim interfecerūt : ⁊ in tali dom' angulo sepelierūt. Addēs
 se ⁊ vidisse puerū Christianū furtim sublatū : clam a iudeis deliciose
 nutritū ⁊ impingatū in cado magno multitudine clauozum vndiq;
 trāsfigo ⁊ perforato : positū tā diūq; inter densa clauoz acumina cō-
 fossū ⁊ la ceratū : donec beatū emisisset spiritū : cuius sanguinem
 in sacrificiū iudei obtulerūt : ⁊ ad alias vicinas sinagogas miserūt.
 Corpus vero pueri sancti : in tali parte domus sepulture dederunt.
 Cuius reliquijs : vt deuota femina docuerat repertis : quas meis ocu-
 lis vidit in manibus sancti senioris : factū est : vt cōsilio Iohānis : ad
 Ladissā Regem Ungaroꝝ ⁊ Bobemorum : magna pericia digesto :
 transmissor : sanctū fuerit per Regē : vt omnes filiī Iudeoꝝ a septē-
 nio citra baptizarent : ⁊ a Christianis nutrent. Reperti autem in
 crimine vna cū rustico Christiano igni traderent. Ceteri vero extra
 Regia dominia in perpetuū exilium destinarent. Combusti itaq; fu-
 erunt vnus ⁊ quadraginta : magister autē Sinagoge se ipsum nocte
 strangulauit : ⁊ ad simile faciendū offes animauit. Rex quoq; bona
 omniū accepit imitatus Albertū patrē clarissimū Romanoꝝ Regē
 qui pro simili scelere : in prouincia Austrie : duo milia Iudeoꝝ vna
 die : vnoq; domicilio inclusoz cōburi fecerat. Consumatis tandē nō-
 nullis predicatiōibus in vrbe Iuratislauici : non sine ingenti dolore
 illius populi. Iohānes abscedens in prouinciā Morauie rediit : ⁊ in
 vrbe Olomuncsi : nonnullas predicationēs peregit. Ubi cū miracula
 alias ibidē gesta per eū : hereticos calūniatos fuisse cōperisset : dixit.
 Si quis hic adest : qui superiori tēpore dum vobis euangelizārē : mu-
 nus sanitatis eger accepisset : surgat ⁊ testimoniū perhibeat veritati
 Et ecce surrexit viro dei predicāte : coram omni multitudine quidā
 dicēs infirmus eram quādo hic pater nobis alias predicauit : ⁊ ita
 egritudine affectus ⁊ viribus pedum destitutus : vt per meipsum ince-
 dere non valerē. Delatus autē ad eum ⁊ sua manu tactus ⁊ signatus

statim sanus factus fuit: et solus ab huius quo voluit. Ad enim dei famulus
ideo fieri voluit ut hereticorum calumnie veritatis testimonio amputa-
rentur: et pia eorum qui per eum ad fidei unitatem redierant pectora: in ve-
ritate oribodora: et Romani pontificis obediencia magis firmaretur:
Husitarum erroribus nullo unquam tempore amplius adhesura. Erat enim
hic vir dei in humilitatis abyssus fixus et fundatus: ut omnia sua opera:
que humanam laudem et commendationem sibi ascriberet: diuine maiestati
attribueret. Sepe cum apostolo ingeminans. Non quod sufficiens sumus cogi-
tare aliquid a nobis tanquam ex nobis: sed sufficiencia nostra ex deo est.
Cuius quidem humilitatis magnitudinem: licet vilis vestis: contemptus
sui: crebre lacrimae: honorum fuga: dignitatum renuiciatio: summa reue-
rentia in ecclesie platos: suauissimaque humanitate in omnes officia satis
atque declararet. Unum tamen singulare exemplum adiciemus: quod eam vir-
tutem in eo excellentissime extitisse liquido manifestabit. Semel quidem
dum humilis dei seruus a Nicolao de stella armorum imperatore: qui
que patibulo suspensus: impetrasset posse deponere: et sepulture tradere
abhorrebat: cepisset: mortuorum horribilem aspectum seipsum vincens:
alterum suspensorum strictissime in spiritus feruore complexus: caput
totum in eius ventrem immisit: qui nullo prius fetore lesus tanto
statim odore suauitatis respersus est quanto magis ex multorum aro-
matum fragrantia repleti potuisset: et ubi humanum debuit sentire fe-
torem: tibi diuinam maximam sensit: ex sui profundissima humilitate
consolationem. Quod vere diuinum et apostolicum virum cui apud exteris ge-
tes: tantus impeditur honor: signorum et prodigiorum amplissima diuini-
tus praestatur potestas: dilatationis noue Franciscorum prolis: heretico-
rum et iudeorum explantationis: ex alto summa conceditur gratia: suauitatisque
incredibilis in cadaveris amplexu donatur maximus odor.

De accessu ad Imperatorem et ad Hun-

gariam. Et de cruciata ibidem predicata. Et de aduentu Turcorum: et quo
modo primo fuerunt victi in Danubio apud Belgradum. Cap. xvij.
Postquam igitur Christi prece mirificus Johannes in prouinciis
Austrie Bohemie et Polonie: magnam religiosorum cetum ad di-
uinum cultum coadunauit: locaque plurima eis auxit: tum Ene-
Silium tunc Imperialis Secretarium exhortatione tum Constantino-
politane miserande cladis nunciato: dolore prouocatus et compul-
sus conuentum Christianorum principum Frankfordie designatum: ex
Bohemia discedens: per maximam et latissimam terrarum spacia labori-
osissime adiit: ubi cum omnium animos ad tuendam fidem et ad vlcis-
cendum iniuriam: quam pro amissione Constantinopolitane urbis
Turcorum grandis victoria: Christiane reipublice attulerat: ardentissi-
mis predicationibus per aliquot dies excitasset et inflammasset: speras

illos eas maximas et summas copias in Turcos conflatu-
 ros animandum: sicut per reuelationem a domino Hurenberge acce-
 perat postea profecturus. Multi enim principes multiq; potentissimi
 Christianorum populi: aduersus Turcos se pugnatu-
 ros sponderant. Verum cum designata esset altera dieta apud Cesaream maiestatem: tum p
 proficiendo exercitus imperatoris: tum pro componenda inter Christianos
 las pace: ut domo parata relicta: libentius omnes arma capesserent: ad
 eandem dei famulam? Enee Silvius tunc Senensis episcopus: nunc autem Roma-
 ni pontificis summi literis admonitus: se contulit ex Viena: ubi secundo cum
 summa omni leticia et acceptatione per multos dies scriptum semen verbi dei
 seminauerat. Sed ut cognouit antiqui hostis opera expeditionem iam
 institutam in Turcos prepediri: cum non modo in rebus maximis tractan-
 dis tuende fidei sed in ipso modo sedendi: ut quis nam primum: quisue
 secundum apud Cesaream locum esset habiturus: concordare nequiverit
 non auditis qui illud euangelicum in medium protulerat. Qui maior
 esset inter eos fieret sicut minor: de omni ope Christianorum principum fere
 desperatus: recepto et readducto prius: rogatu cesaris. conuentu Ju-
 denburgera: ad Ungaros quamprimum transiit. Galachie Transiluanie
 Rascieque limites plustravit. Quod cum hi populi: multa signa et prodigia
 facientem vidissent: veluti angelum dei Christianique apostolum: incredibiliter hono-
 ribus: ingentibusq; apparatibus ubique exceperunt. Ibi quod de innumeris populos
 ad audiendum verbum dei ex remotissimis oris confluentes. Ibi stipatos
 amplissimos campos gentibus. Ibi ornatissimas processiones: Ibi ple-
 bes: Ibi proceres: Ibi platos: Ibi religiosos et clericos ei summa cum le-
 ticia et veneratione occurrentes vidisset. Spirituality catholica: dulcissi-
 ma melodia resonantes. Et quod Germani Poloni et hi Bohemi et Slo-
 rauri: quod catholica persistens fide: hunc summa honorificentia susceperint:
 non minore tamen deuotione et honore et Hungari exceperunt: omnes illum
 sanctum: omnes illum beatum patrem appellantes et predicantes. Per id quod
 de tempus Dometh Bey Turcorum Imperator: inflatus gradi victoria
 et extrema ruina grecorum ex Campanis Constantinopolitanis machi-
 nas ingentes construxit: et innumerabilia bellica instrumenta con-
 fecit. Classem potentissimam per Danubium traducendam: exercitusq;
 terrestrem maximum et copiosissimum confluxit. Quem cum Ungari
 cognouissent aduersus eos pugnaturum: pro colligendis copiis
 multas dietas celebrarunt: quibus diuinus Iohannes impiger
 certe excitator affuit: licet imminente exitio tanto periculo: nulla
 adiumenta: nullaq; presidia maiores natu attulerint miseris: pre-
 ter illustres viros Iohannem Brownhad Regni gubernatores: cuius
 filius Mathias in Regali nunc Ungarie sedet solio: et Iohannem
 de Korogh qui perpetuus vocitatur comes. Et hi quidem cum parua ad-
 modum militum manu comparuerunt. Ibi autem beatissimus Iohannes in-

tellerit Cardinale S. angeli apostolicū legatū : Būdā venisse illuc
se statim contulit : et per eius manus et Christi crucē a Calisto papa
transmissam : et predicande cruciate auctoritatē per apostolicas lite-
ras sibi creditam accepit : hac itaq; die : que fuit prima dñica qua-
dragimesime apostolica suscepta potestate : quasi altifona tuba : exal-
tare incipiens vocem suam ad crucē accipiendā : seq; imitandū : mari-
mam Christianorū : infra paucos menses turbā allerit et incitauit : et
eo fortius incitauit : quoad tuendā orthodoxā fidem : celū ipsum : qñ
binis celestibus tubis de mense Junij per multos dies : suo modo :
ante Turcorū aduentū clamauit : binis enī apparentibus cometis :
vna ante aurorā : que pre sui magnitudine : omnes orbis nationes ter-
ruit. Altera post solis occasum : que etiā similē mortis vmbra pferre
vibebat : cepit dei famulus bone esse spei : qñquidē Christo reuelate :
illas : fortissimā victoriā de Turcis premonstrare cognouit. Quāob-
rem omnes exhortabatur : et singulis palā predicebat. Nolite timere pu-
sillus grex : nolite cōtremiscere. Dabit quidē deus nobis optatā vic-
toriam de inimicis nostris : quā precurrentia astra designant omnino
futurā. Accelerante itaq; Turcorū Imperatore versus Ungaros se-
stinat Iohannes ad tutelā Christiane Reipublice : hinc literis : hinc
nuncijs cruce signatos cōuocare. Ipseq; cum nōnullis Belgradum
ad cuius expugnationē Turci se preparauerant : nauigauit : magno
honore incredibilisq; leticia susceptus. Nam Turci tertia Julij Bel-
gradum : primo a longe : deinde : vbi omnis applicauit multitudo : ter-
ra Danubioq; propinquius obsederūt. Erat quidē illoꝝ exercitus cē-
tum et viginti millia bellatoꝝ : equis Camelis : Bachinis curribus
opibus : auro et argento affatim instructus. Classis autē in Danubij
flumine sexaginta quatuor trirēmes : qñ vltiori vocabulo Balleas
appellamus habebat : exceptis alijs minoribus nauigijs. Vbi autē
dñi seruis Belgradū obsessum vidit : ad constantiam primo adhorta-
tus est omnes. Deinde Zalonkemen nauigauit : vt cruciatoꝝ exer-
citu rediturus Belgradū liberaret : vbi cū paucis admodū diebus
predicasset assistente sibi illustri regio gubernatore Iohāne hynij-
ad : potentissima et copiosissima cruce signatoꝝ classis parata est :
qua statim in Turcorū classem irruente : cruciati adeo viriliter et stre-
nue diuino Iohāne in Danubij rippa orante et validissima voce Ibe-
su Ihesu acclamante : pugnātibus etiā Belgradēsisibus dimicaret :
vt infra quinque horas omnē Turcorū classem expugnarent. Ibi enim
maxima cedes facta est Turcorū : multiq; in ore gladij dati sūt. Tres
trirēmes in aquis periere. Quatuor in Christianorū potestātē deue-
nerunt. Reliquę autē tam atroci bello propulse sunt : vt Christicolis
nūq; amplius obesse potuerint. Parauerat quidē illustrissimus gu-
bernator regni : nauē quandā pergrandē : multis propugnaculis mu-
nitam : in qua omnis Christianorū spes locata videbat. At ipso belli
seuissimo

seuissimo cōgressu impudentia quorundā: igne in Machinaz pulueribus cadente: et plerisque miserabiliter cōburente et ledente: multitudine in ea designata cruciatorum: egredi coacta est: vt daretur intelligi: felicem illam victoriā: non humana sed diuina potius virtute Christianicis fuisse concessam. Et licet statim nouis recentibusq; intromissis bellatoribus re integrata ad pristinum statum extiterit: communis tamen omnibus victorie triumphus fuit.

De secundo conflictu Turcorum nocte

facto apud menia Belgradi

Capitulum .xviii.

Profligatis itaq; ex Danubio turcis ingressus est Belgradus senior sanctus: plaudentibus pre gaudio cunctis qui emissis vulneratis et debilibus omnibus: nouos recentescq; bellatores intromisit. mane aut cum ad viriliter resistendum populum dulcissimis adhortatus fuisset eloquijs in castra rediit que apud Danubium posita sunt. Ibi enim sexaginta millia cruciatorum conuenerunt et cum eis multi sacerdotes et religiosi: qui sacramenta illis ministrabant diuina. Inermes tamen fere omnes erant: quibus aut inerant corporis vires arcum et pharetram et scutum gestabant. Saudet deus famulus cruciatorum tanta multitudine visa et letissima facie complectitur omnes. parent cuncti eius imperio negantq; se alium habere ducem preter Joannē Capistranensem deuotissime gētes. Et quāq; princeps bello christianorumq; exercitui prefectus esset fortissimus Turcorum debellator: et malleus Joānes Bwñhad: nihil tamen gerendis rebus cōsulare. nullas instaurare acies sine dei famulo valebat. Porro tota Ungarica gens Joannis Capistranensis auspicio ducebatur. et nō modo robustissimi iuuenes quibus ebullit sanguis et maturus labor solet esse iucundior: sed senes et etate grauescente cōfecti: hunc ducem: hūc imperatorem sequebant: secum p Christo monturi aut victuri. Ipse vero dei seruus instantia quotidiana sacris orationibus et hostijs incubēs: oēs p Chfō: ppria p qz cōmuni oīm salute ppellēdos hostes magna animi virtute incredibilisq; spūs feruore animabat et impellebat: docens eos nec rapinis nec spolijs inhiare: sed assipugnā oratiōi deuotiōi confessioni sacriq; viatici susceptiōi vacare: rectissimo incorruptoq; animo pugnare. Instituerat. n. gloriosissimum nomē illud Iesu crebro ab omnibus christicolis acclamandū in crucis hostes: nec aliud siue in castris siue in bello nisi Iesu Iesu p christianorum ora volitandum. Erant aut Joannis verba apud illos tante estimationis et opinionis: vt singuli quasi de Christi ore illa sūma deuotiōe et obseruantia suscipere viderentur. omnibus quidem vnicuique exoptabat: sacrum inclitūq; martiriū cum eo libētissime suscepturos: nec a suo latere vsq; ad sanguinis effusionem quoquo pacto discessuros: quandoquidē ad opus sane omni laude omniq; gloria dige-

nim atq; celesti ingentiq; pmo destinati: eoz animos suasos & cō-
 citatos intelligebant: fiebatq; proinde manente obsidione: vt multi
 pmissa confessione: sumptisq; sacro viatico benedictionē fletis genib;
 a viro dei susciperēt: & ad pugna Christi amore accensi proficisceren-
 tur. ac gloriola inclitaq; morte occūberent. Quorū capita Turci pre-
 cidentes: lanceisq; fixa: in altum tollentes in terrorem spectaculūq;
 christianorū apud Belgradi vallum ferebant. Quid multa: equatis
 solo primi Castelli menīs: fractis euerfisq; magna ex parte turribus
 per ingentes machinas. Regius gubernator ad eum nocte venit: in-
 credili timore pculsus. Vincti sumus inq; pater: in Turcorū potestatē
 Castellū cito venturū est: nam ingrediēdi adytus patet hostib;. Hos
 ad tantam multitudinē inperptos & inermes bellatores habemus.
 Cui Christi seruus magis in dño q̃ in homine cōfidens dixit. Ne for-
 midet animus tuus dñe: q̃a dñs erit nobiscū qui potēs est subigere
 & enervare nostros hostes. Tūc illustris gubernator crastina inquit
 die Castellū nō erit nostrū. Nequaquā respōdit dei famulus: erit qui-
 dem nostrū: & illud nō auferet a nobis. Adueniēte itaq; vigilia mag-
 dalene: facta prius oratiōe more legis spurcissimi Baamethis: cir-
 ca horā vespertinā Turci pugna ineunt cū christianis: atq; impetu
 maximo facto: Castellū primū ingredi cōtendunt: fit atrox cruentis-
 sima cedes: replētur a Turcis fossata: pugnatur vtrinq; pro viribus
 ad primā vsq; noctis horam. Potitur primis menīs grādis Turcorū
 virtus: et vt celsū nives: & nubes plumā: ita hostiū Christi arcus da-
 bant sagittarū multitudinē. O seuissimū belli genus. O dei manum
 oīpotentē. O clementiā saluatoris imensam: neminē vnq; derelinquē-
 tem ad se toto corde confugientē. Circa noctis mediū: vallante totū
 Castellū omni Turcorū multitudinē: committit pugna crudelissimā:
 obtinet tota planicies primū Castelli a Turcis: perueniturq; vsq; ad
 pontē secūdi qđ magnis vallatur fossatis & difficillimis turribus et
 ppugnaculis. Turci autē non aduertētes multos adhuc christianos
 remāsisse in circuitu primi: irruentes in pontē nō eleuatū stantē. Ca-
 stellum secundū fortius pmo intrare satagūt. Qui autē remanserāt
 in primis menīs ignitos lignorū fascēs in fossata imittunt: q̃ Turcis
 plena erat castellū ingredi cōtendentibus. Turci itaq; flāmis vndiq;
 vallatos se cōspicientes: in fugam se vertūt: sed egredi nō valentes:
 aut igne cōsumebant: aut a tergo a christianis per pontē ereūtibus
 gladio interficiebant. Pugnatū est. n. fortissime vsq; mane. Turcorū
 autē tam magna cedes facta est: vt vndiq; effusus sanguis cōspice-
 retur: & in fossis per multa cadauera Turcorū apparerēt: quorū tanta
 erat multitudo vt christianis liber transeundi aditus non esset. Chri-
 stianorum vero pro quibus dominus mirabiliter ea nocte: orante di-
 uino Iohanne & vehemēter. Iesu iesu acclamante pugnauit: vir sex-
 aginta occubuerunt.

31

De vltima victoria obtēta: de Turcis

in planicie extra Belgradū: relictis fere centū Machinis. Cap. xix

Ilucescente itaq; die diuinus Iohannes castra omnia posuit apud flumen Zauer: et in loco vbi Danubio iungitur. Nam Belgradum quod Mandozalbam Ungari vocāt: quod et Latini Albam grecam dixerunt: his duobus fluminibus cingitur: tria Castella habens: vnum alteri coniunctū sola iam aqua Saue inter Turcorum christianorūq; copias mediat. Vides autē senior sanctus quosdam admodū paucos cruce signatos in Turcos irruisse et multitudinem hostium magnā viriliter repulisse: ad martyriū flagrans: irruente in se spiritu sancto: hec est inquit illa dies quā expectabamus: transeamus: et non annuente Iohanne roayuda sepe rogato: quando quidem pene capitali subiceretur: quisquis contra eius preceptum Sauam transisset: iussit omnē christianū exercitum Sauam christi feruus transire: nec seruatum est humanū preceptum vbi preualuit diuinum. Timebat enim Regius gubernator: ne victoria nocte obtēta verteretur in calamitatem in die: et in planicie sub Turcorū equorum pedibus: inermem pedestrem exercitum conculcandum: ob eamq; rationem mandauerat: ne vlli de cetero liceret cum hostibus bellum intrare: permittente domino: vt vel sic in diuino Iohanne virtus magis claresceret Christi. Transiit itaq; ad vocem famuli dei omnis christianorū exercitus: remanente illustri Iohanne roayuda in Danubio: quem nulla prohibitio tenere potuit. Vbi autem christiani pugnare ceperunt machinarū stationes. Statim turci terga vertentes relinquerūt: ac simul sese in Castris cōstituerunt ingenti dolore et pauore correpti. Diuus vero Iohannes Capistranēsis vt vidit omnes machinas in christianorū potestatem deuēnisse: magno repletus gaudio in crucis postes ardētor animosiorq; reddi. Acclamatur sepe per eum mellissimum potentissimūq; illud Iesu nomen: et respōdentibus circūquaq; christicolis oibus: ita huiusmodi vox celo potēter volitabat: vt Regio illa tota cōtremiscere videret. Erigit tandē suorū cōmilitonum animos dñi famulus dulcissima oratione sua. Adhortatur omnes ad fidei defensionem: dicebatq; illis. Ecce nunc tempus acceptabile: ecce nūc dies salutis: occurrite inimicis crucis Christi. Nolite timere eos qui occidūt corpus: animā autē nō possunt occidere. Sicq; his et alijs similib; verbis et scripturis: qbus maiorē in modū affluebat multorū corda ad pugnā excitabat et animabat: vt non ad bellū sed ad nuptias pergere viderent. Cōgressus itaq; seuissimus fit per sex horas cōtinuus: vīm potentissimā inferit feroces hostes. Certatur vtrūq; p viribus. dei autē famulus vt al-

ter Josue cum suis bellatoribus procedebat baculo sustentatus: in
 cuius similitudine erat thau quo eos animosiores audacioresq; redde-
 ret. qui dum semel conforti sui instantia repetitis vicibus ex ipsis mor-
 tis faucibus reuocaret. He vadas pater ne vadas pater neci dede-
 ris: ad martirium aspirans. ad hoc veni respondebat: qui vult fuge-
 re fugiat. et vt in manibus omnium pugnaret oratione vocesq; fortis-
 sima Iesu nomen inuocando et clamando vt alter Moyses pro dei
 populo diuinum interpellabat auxilium. Et cum vnicuique sagitte vo-
 litarent multosq; necarent et letaliter vulnerarent: eum tamē Christi
 ptectione munitum illesum intactumq; semper reliquerunt. Fit tan-
 dem Turcorū cruentissima cedes: omnib; christicolis Iesu acclama-
 tibus. terga vertunt hostes: christianis deo p eis pugnāte mirifice
 preualentibus. cedunt in gloriam qui cum centum et viginti millibus ve-
 nerant gloriosi. fortissima enim cede percussit: terroreque ingentissimo
 incessabili acclamatiōe nominis Iesu consternatis: dissolutis castris
 relictis viginti quattuor millibus interfectis: relictis multis maxi-
 mis machinis et bellicis instrumentis mirabili artificio extractis: in
 fugam se turpissime dantes: per viā qua leti venerant mesti cum cen-
 tum et amplius vulneratoribus curribus ad propria redire. Et qui
 omne Romanum imperium sue ditioni subigere arbitrabatur: nouē
 diebus pre nimio timore pedē nō fixerunt. Tantis namq; terror eos
 inuaserat: vt timētes ne facies terre in eorū oculis periret. nihil p:er
 fugam cogitarent. Uidebat quippe illis: maximas militū copias a
 tergo sentire: cum reuera nullus christianorū planiciem vbi atrocis-
 simum bellū cōmissum est: postremū egressus fuerit. Neq; in bello
 totus christianus exercitus fuit. Sed vir quinque milia: et vt quidam
 affirmāt tria milia extitere qui victoriā fecerunt. Quis igitur audi-
 uit vnq; bellum tale: aut quis vidit huic simile: vt pauci admodum
 agricolae: fossores et aratores fere inermes: tam grandem: tam fortē
 tamq; copiosum exercitū effugarent multitudinē tantā interimerēt:
 copiamq; tantā vulnerarēt. Multi quidē ex nobilioribus Turcorum
 ceciderūt. Imperator autē eorū in latere sinistro cuspidē percussus:
 pre nimia doloris rabie dentibus stridebat suis: huiusmodiq; lamē-
 tationes ingeminabat. Ode pfecto nō Marchio: nō Dur: nō Pri-
 cept: nō Rex: nō Cesar: sed ruriculi aratores terre et fossores vilissi-
 mum hominū genus pūgauerunt. Sciebat nāq; voladissaum Ungaro-
 rum et Bohemorū potentissimū regem ex Australi sede nō discessisse:
 Iohannem wayuodā suos fortissimos milites domū dimisisse: et so-
 lum cum sua familia in auxilii Belgradi venisse. Sed tantū Iohā-
 nis Capistranēsis opa rusticos incultos in eū arma sumpsisse: quos
 facillime supare posse: firmissima sententia credebat. Immo necato
 Grecoz imperatore: subactis grecis. Victaq; Constantinopoli tam
 insigni tamq; excelsa Urbe per Christianorū ignauia male defensa:

m
 124.
 Turcorū

m
 3.
 Scitia
 op v
 heres.

53

luciferina superbia elatus: omnē meridianā occidētalemq; plagam
domitare: sibi subiugare nequaquā diffidebat. At inuictissimus im-
perator Christus Ihesus oīs de' n'r: qui cū suis fidelibus: vsq; ad
seculi consumationē semp esse pollicitus fuit: qui p Petro rogauit
vt non deficeret fides sua: quiq; semper exaudivit voces pie clamantiss
ad se: non passus ecclesie sue sancte dominari barbaras nationes:
non Italorū: nō Gallozum: nō Germanorū robustissima militiā: sed
sola inuocatione excellentissimi sui nominis: opera ⁊ industria fide-
lissimi serui sui Iohannis Baumerbis atrocissimi cruetissimiq; Chri-
stiani nominis hostis superbiā contriuit saluans populū suum: per
nomen suū: vt notā faceret potentiā suam. Iohanni aut breue mar-
tyrium denegauit: ne Ungaria interiret coronā tū martyrii nō abstu-
lit. Quippe qui periculis: qui missilibus: q sagittis: innumeris inter
cōgredientes cuneos: mori pro Christo cupiens: vltro se penumero
se obiecit: quiq; in tota illa Belgradi obsidione nūq; sibi pepercit
In celerrimis discursibus: In solis ardoribus: In noctibus: in som-
nibus: in siti fame ⁊ laboribus adeo multis: vt tenue corpusculum
plusq; dici possit exhauserit. Nec enī felicissima gloriofaq; de Turcis
victoria: auctore diuino Iohanne ⁊ nullo alio: dicāt qui velint mil-
lesimo quadringētesimo quinquagesimo septimo Marie magdalene
natalicio obtenta diuinitus per Ungaros fuit: qua die Iohannes
Hispanus Cardinalis sancti Angeli apostolicus legatus Buda dis-
cessisset. Belgradumq; tandē perueniens: cruciatorū Castra: pecu-
nie inopia soluta inuenit. Que licet per eū adiūmēto famuli dei: re-
integrata postea fuerit. Sorte tamen tū Iohannis washuode: que
vigesima die subsecuta est post victoriā tū Iohannis Capistranēsis
qui inde ad tres menses spiritū celo reddidit: tū etiā Comitis Cille:
qui Belgradi a Ladislao filio Iohannis washuode gladio occisus
est: iterum dissoluta fuere: nec vnq; secreto dei iudicio Belgradum
preteriere.

De eius felici transitu: ⁊ quō fuit sibi

diuinitus: vltimus terminus mortis reuelatus: propter quod defer-
ri voluit wishlak.

Capitulum. xx.

Diuus itaq; Iohannes Christiane fidei defensor infideliumq;
ingēs pauor ⁊ terror profligatis Turcis: liberatisq; Ungaris
febris irreuocabili furu. vii. idus Augusti torqueri acriter
cepit. Quam egritudinem nimis laboribus compatam laudans ⁊
magnificans desi: septuaginta octo dies paciētissimo certe pertulit
animo. Et licet hactenus: dissolui apprimē affectasset ⁊ esse cū Chri-
sto: sepe illud prophetici ingeminans heu mihi quia incolatus meus
prolongatus est: habitauī cū habitātibus cedar: multū incola fuit
anima mea. Cupiebat tū pro orthodoxe fidei exaltatione adhuc ali-

quantū supuiuerē ad expeditiōē Christi hostes destruendā semp
aspirans: decernēsq; potius in castris vel in bello obire: q̄ a sancto
 proposito resilire. A quaquidē sentētia etiā ppositis multarū miseri-
arum incōmodis: nūq; sui socij eum reuocare potuerunt: quoadusq;
natalis gloriose virginis diem: de sua dormitiōe: per diuinū oraculū
certiorē fecit. Ut autem per reuelatiōē cognouit: ex illa egritudine
se ex hac luce discessurū in eterna tabernacula suscipiendus: deferri
voluit ad conuentū *Winoz wylak*: quē ad regularē obseruantia nō
meditocri labore readduxerat: vt vel sic ipso ibi moriēte vilo vnq; tpe
obseruantes fratres illum nō relinquerēt. Locusq; ille nullis seculis:
laude diuina esset cariturus: vbi tam preciosus sui corporis thesau-
rus erat collocandus. Ibi enim visitatus est a *Radisla*o rege princi-
pibusq; suis qui *Ungaroz* gentem de *Turcorū* manibus eripuerat:
splēdidissima stella seculi nostri. Scripturarū armariū *Winoz* om-
nium ppulchra corona. Spes. n. vnica & *Bermanicarū* natione in eo
locata fiducia: altum pmebat dolorem affligebatq; animū q̄ peri-
piebatur: quādoquidē ob sui deuotiōē incredibilē christianoꝝ erer-
citum intuebat: cōtinuo ad se venire: cum *Martino* tamē sepe dice-
bat. Domine si adhuc populo tuo sum necessarius: nō recuso laborē
fiat voluntas tua. Desiebat aut nūmum miseros euentus quos pui-
debat proculdubio futuros. Ob idq; diuinā indulgentiā profluenti-
bus lachrymis interpellabat seculus. Pare inquit dñe: parce po-
pulo tuo: & ne des hereditatē tuam in obprobriū vt dominantur eis
nationes. Miserere dñe: miserere nostri: miserere christiano populo
redempto p̄ciosissimo sanguine tuo dñe deus benignus & misericors
nō scdm peccata nostra facias: neq; scdm iniquitates nras retribuas
nobis. Sicq; lachrymis futuras pressuras redimere conabatur: mens
sacra peni studio supnis cōiuncta: vt mole corporis pressa nullo pa-
cto ociosa videri potuerit: sed solatiū eius erat diuinis laudib; vaca-
re: missas attentissime auscultare: cōfessiones frequētare: sanctissime
cōmunicare: & postremo stipēdia vite flagitans iam solui se: gaudius
est: cōfiteri nouissime: cōmunicare: perungi: & animā deo cōmitti: nō
in strato: nō in mollibus: nō in delitijs: sed in paupmēto mori voluit:
nihil minus q̄ ceteri pro seipso deprecās. Sancta maria ora pro me.
Sancte *Abraam* ora pro me: & cetera referens plaudētib; & elena-
tis vicissitudine manibus: cum dignitate & reuerētia cunctis astanti-
bus attentiō: & ita attentior: vt minus bene pferentem ac barbari-
zantem ebdomadariū sepius corripere & emēdaret. Sabbato itaq;
vicesimatertia scz *Octobris*. 1457. cū omnes cōfratres: deuotosq;
ordinis atq; suos per orbē dispersos: multis diuinis benedictionibus
repleset: dispositis cunctis erga socios suos necessarijs: dum primū
vesperis daretur signū: pfecte mentis compos ac sensu viuax fratrē
Hieronymum Utinensem: cuius relationem: in hoc viri dei transitu

55

magna ex parte imitatur: nutu vocans auxilij ferendi gratia sedere
 voluit: et inclinans ad pectus suum titubans caput: sua ueritate ore sen-
 sim aperto: inter illius uinas inexamine corpus reliquit: plenus diez
 et operibus bonis. cuius transitus fama totum perlustrans oppidum
 adeo populum omnem commouit ut turmatim festinantibus cunctis be-
 atum videre corpus: fratribus periculo sit in longum ponere funus
 Desertur itaque ad ecclesiam quo plebs omnis collachrimans occurre-
 rat. Erequis solennibus hymnis: laudibus dignisque honoribus sin-
 gulisque pro cuiusque dignitate complent. Seruat in medio chori vndique
 ardētibus faculis et luminum copia: alternati excubitis et callida cura ti-
 more sufferendi inhumatum per aliquot dies. Claudis postremo archa
 ferreis laminis circumsepta: cathenis clauibusque munita, beatum illud
 corpus: molle: flexibile: ac per omnia tractabile. Quod ad octauam
 diem nos veluti preciosissimum thesaurum videntes et pre summa de-
 uotione osculantes atque multis lachrymis respergētes: ita etiam fle-
 xibile tractabile: et nullum prorsus habens malum odorem inuenimus
 ut vivere quodammodo videretur. Ubi autem spiritum celo reddidit:
 statim miraculorum gloria florere cepit: ut qui forma iusticie: veritatis
 tuba: perfectionis norma virtutumque et charismatum domicilium exti-
 terat in vita: miraculorum etiam fulgor fieret in celestibus regnans.
 Nam quem dominus tantis signis et prodigiis: hac in peregrinatio-
 ne illustrem effecerat: illustriorem reddere voluit post dormitionem
 cum angelis et sanctis suis in supernis habitantem. Quorum miracu-
 lorum magnitudinem: et si magnum voluminis corpus non facile expli-
 cet: aliqua tamen ex his propinquo iuramento diligenter examina-
 ta que ad nostram noticiam peruenerunt ex registro Civium wylak:
 ad id per magnificum et illustrem virum, d. Nicolaum wayuodam spe-
 cialiter deputatorum extracta breuius quo poterimus ad dei laudem
 et Johannis sancte vite insigne testimonium in medium afferamus.

De miraculis perpetratis post obitum.

Et primo de multis paraliticis: claudis: mutis: et cecis liberatis. De
 quibus aliis infirmitatibus multis: a plerisque fugatis. Cap. xxi.

Cum igitur de more celestis viri corpus in publicum prolatum
 esset: conflueretque passim populus videndi: osculandi: illius
 causa ducta est Elizabeth filia Balthasar pellificis de wy-
 lak: collo et capite paralitica: et tres annos penitus ceca: que manus
 sacras defuncti osculata: statim diuini Johannis virtute et visum re-
 cepit: et a paralisi extitit liberata: quemadmodum eius genitor coram
 designatis testibus iuramento firmavit.

Petrus Zeep dictus de wylak filium habens quinque annorum

seuissimū vlens: ita patientē: vt bibere nec edere aliqūd valeret: emissō voto visitandi tumultū viri dei illoꝝ adimpleto: ipsum filiū sanū ⁊ incolumem recepit.

¶ Helena mater Iohānis lapicide de w̃slak: vnius manus ⁊ vni⁹ pedis officio destituta: facto voto accedendi: ad sepulchrū eius: diuina ope Iohannis merito donāte: optimā valitudinē statim adepta est: filiū Michaele Legzes dicti de w̃slak quinq; annoꝝ qui febre tertiana per mediū annū: ⁊ postea quotidiana ita affectus fuerat: vt nec bibere nec comedere valens: morti vicinus censeretur: parentum precibus inuocatus: a faucibus mortis eripuit.

¶ Filia Anthoni⁹ Porokolab nuncupati de w̃slak: pestilētico morbo adeo grauata iacebat: vt nulla spes relinqueretur humana recuperande sanitatis: que dum delata fuisset ad tumultum beati viri: subito anihilato ⁊ dissipato apostemate: ad propria sana ⁊ incolumis remeavit.

¶ Hec minore laude memorandum videt: q̃ Laurentium Iap dictum ciuem vtiq; w̃slak constat cū ultra annum cecus extitisset ⁊ contractus: ita vt nisi sustentaculoꝝ adiumento hostium domus egredi non posset: audito tantoꝝ gestioꝝ rumore: beati patris auri liū cū voto inuocasse: inuocatoꝝ illico valitudinē restitutum fuisse.

¶ Et vt illi⁹ dona vberiora apparerent Margarit̃a vxor Bartholomaei filii habens paruulū a caduco morbo veratū: mor vt illi steris genib⁹ ⁊ lachrimis ad sc̃i viri tumultū ferre deuouit: incolumē accepit: cuius nulla spes erat recuperande sanitatis.

¶ Preter hec ⁊ illud est memorabile: quō Barbare vxor Balthasar pellificis de w̃slak contigit que per annū incredibilem dentium dolorē ⁊ validā in collo palissim passā: ita vt nec caput erigere: nec collū vertere valeret emissō ad tumultum proficiscendi beatissimi Iohannis voto statim optimā valitudinē recepit.

¶ Qua vero laude psequar q̃ in filio cuiusdā Georgij nobilis gñe dicti Therewk: magnū ⁊ singulare liberationis signū ostendit: quē in extremis agonizantē: beatissimus hic vir precibus matris interpellatus: que ad eius tumultum venit: ita adiunxit: vt rediēs genitrici domum: sanū ⁊ incolumem inueuenerit filiū quem in Athēa villa non multum a w̃slak distante reliquerat seminiūm.

¶ Quid vxorem Pauli pellificis de Fw̃thak loquar.

¶ Quid Casparem filiū Valentini pasge de Chitel: qui omnis caducum morbi patientes alterū per decem annos: alterum a iuuentute sua veratos: emissō voto ad eundē sepulchrū sancti viri: ope illius peroptime liberatos ratum est.

¶ Quid Valentinum Zabo dictum de w̃ssaly lumine oculorum tres annos ob quandam egritudinē priuatum etiam inuocato deum illo recte illuminatum conspexerunt.

Quod aliā

C Quis aliā Elizabeth Petri Zebeer de Zegedino vxor em claudā miserabiliter ab vno pede vltra annū adiuvāte vtiq; illo liberatā.

C Quid insuper benedicti filii Georgii Brozaar dicti de Uozues q̄ talē infirmitatē paciebat : vt nature secreta p̄ vrinālē viā egredere-
rētur : quicq; cū laboraret in extremis facto voto per genitricē dese-
rendi illum ad tumultū famulū dei : mox bonā valitudinē cōsecut⁹ est.

C At claudis cecis & agonizantibus illi opē attulisse non satis est
surdus etiam & mutis cōstat vt loquerent⁹ & viderent dedisse. Nam
Georgium de Bede virū vtiq; nobilem : septem & decem annos pe-
nitus surdū nihilq; audientē nisi nutu : interuentione huius sanctis-
simi viri sanati extitisse : emissio ad eum voto : per totam prouintiam
Bachensem per celebre est.

C Stephanū insuper Sergiiartho de Bodizzenthmisklos : q̄ cec⁹
mutus & surdus cum quatuor annos extitisset : facto voto adeundi
sepulchrum viri dei : sanatum constat in via dum ad persoluendum
votū deferretur : sicq; lingua illius resoluta fuit : aperti oculi : & audi-
tus integre restitutus vt plenam de omnibus gratiam impetrarit.

C Nec tacendū videt q̄ Nicolao filio Mathie Zede de Kense-
res notū est accidisse : qui cū in nemore incideret ligna : quadā repen-
tina infirmitate preuētus loquelā amisit : & per quatuor ebdomodas
nec pedibus ambulare : nec manus vel brachia flectere : immo nec
cibum nec potum per idē tempus sumere valens : ad patris votum &
lachrymas beatissimi Iohannis patrocini incolumitati restitutus
est optime : ita vt qui clauso ore & strictis dentibus stabat : tantum
stillatione alicuius nutritus liquoris : mox emissio voto ad tumultum
serui dei : liber ab omni egritudine euaserit. Quorū prodigiorū vul-
garissimā famam animaduertens Dorothea vxor Emerici Instito-
ris de Themeshvar fide & animo recto : cum supra annū quibusdam
pelliculis contactos oculos habuisset. Ita vt per tres menses mul-
tis adhibitis remedijs : nihil prorsus videret : emissio voto abesidi
beati viri tumultum : enestigio clarissime illuminata fuit.

C Febricitantibus autem deq; vitā iam desperatis optatam valē-
tudinem etiam liquido constat attulisse.

C Nam Margarithā vxorē Benedicti de Chijka prope Bachsā :
vehementissimis tertianis febribus : & quartanis supramodum &
annū tortā. Et Scholasticā vxorē Petri de Zelews longis & leta-
libus febribus agitatam : tribusq; mensibus adeo tumefactam : vt
omnis species sublata esset recuperande sanitatis suppliciter inuo-
catus magnifice liberauit.

C Mathiā filium Benedicti Zongo de Karom decem annorū ab
ineunti etate caduco morbo affectū : ita vt consumptus iam propin-
quus esset morti ad patris votum perfecte restituit sanitati.

C Benedicti dicti Mathie genitorē grauissima egritudine pressū :

caputq; ita inflatum habentē vt aperire oculi nulla sibi esset facultas ab omni infirmitate exoratus eripuit.

C Blasius filius Petri inſitoris de zegedino a natiuitate manibus et pedibus cōtractus et retroſum curuatus: ita vt tanq̃ arido lignū nec flectere nec extendere quoquo pacto ſe poſſet extento pectore apertisq; oculis ſurſum fixis ſacens: os ue clauſum tenēs adeo vt vix violenter valeret aperire ad ſumendū lac: immo per dies ſexdecim mammā ſugere nō valens continuoq; deſiciens et ſpe vite priuatus: quippe qui putrefactus tum ex curuatione ſub brachijs: tū ex cōglobatione manuū et pedum erat: huius ſancti viri celeſti virtute ad patris votum integerrima ſanitate potitus eſt.

C Quia multa Laurentiū filiū Joānis Hemes appellatū de zegedino iam agonizantē: ita vt iam diſcerni nō poſſet: vtrū viueret vel obſiſſet: parentū lachrymis et voto vite reſtituit. Sed ipſo emiſſo voto nequaquā pſoluto: poſt nōnullos dies miſerabiliter puer recidinauit: grauiori egritudine affectus: atq; ita vehemētibus febris verat: vt vitalis in eo nō ſentiret ſpiritus: quā negligentia parētes lachrymis multis et voti pſolutione ſtatim redimētes: filiumq; ad ſacrum pignus celeriter deferētes: cōcupitam a viro dei gratiā feliciter impetrarunt: ita vt qui meſti ad ſacrum Jobānis tumulum venerant leti et pericundi ad propriā cum liberato filio rediere.

C Cui miraculo ſimile manifeſtū eſt contigſſe Jobanni filio Stephanī Bakardi de zegedino: qui viribus omnibus per octo dies deſtitutus: nec loqui nec vocem emittere valens: ad matris votum: interceſſione beatiffimi Jobannis optimā valitudinē eſt conſecutus.

C Silentii etiā nō videt excellens munus quod Margaritę vxori Auguſtini Chepley de Pocha tribus miliaribus ciuitate Waradienſi diſtante diuinus Jobānes cōtulit: quę ſeptem annos niſi ſuper manus et gēua geniculādo incedere nō valens: nec manibus comedere ſuis: emiſſo voto: ſtatim gradiendi facultatem bonam accepit: ita vt ſuis pedibus libere ſerui domini tumulum adierat.

C Hęc tacebimus filiū Nicolai Kadafi de Wylak ab egritudine quā dicūt lupam ſeu canem liberatū. Et Jobannem filiū Andree de Haghsalwa caduco morbo miſerabiliter afflicto: mirifice erutum.

C Hęc Barnabam filium Valentini Bathaky de villa Theutes ſilentio preteribimus quē a quarta die natiuitatis ſue vſq; ad decimam iacentem prope emortuū: ita vt nec plangere: nec mutas voces ſeu minutas reddere: nec vbera matris ſugere valeret: ſanum et incolumem vir dei ad parentū vota erexit: et qui vtrum e vita exceſſiſſet: vel viueret cognosci non poterat: delatum ad ſacrum Jobannis pignus: mox bene conualuit et reuixit.

C Ad Annā vxorem Simonis ſutoris de Wylak etiā obticebimus quā ſupra tres mēſes brachijs et pedibus viribus deſtitutā ex puer.

perio: cui neq; mouendi neq; vertendi neq; sedendi erat facultas: sed ab alijs deferrebat: delatam ad eius sepulchrum mirifice adiunxit ita vt in crastinũ rediens libera ⁊ sana ab omnibus cognoscereſ.

¶ Non filiũ memorati Simonis quẽ in vno pede contractũ rogatus, idem paternis ꝑcibus votoꝝ suppliciter inuocatus: apud eius tumulum sanauit.

¶ Adrianũ filiũ Michaelis de Sisygh quẽ miserabilẽ plagã ⁊ ⁊ tumefactionẽ in facie patientẽ adeo vt illi oculi videri nõ possent ad matris votũ curatũ esse oĩbus illius ville incolis notissimũ fuit.

¶ Ad Bartholomeũ filiũ Demetriũ de peczki: quẽ caduco morbo laborantẽ p octo diesq; mãmas sugere nõ valentẽ: bñssimĩ Joãnis ope inuocata p matrẽ: pristine sanitati redditũ esse nemo non vidit.

¶ Ad Petrũ filiũ Helye Rednek de Sisygh ad matrẽ ꝑces ⁊ vota a mortalib; p eũ febribus liberatũ: cui nulla amplĩ spes erat õ vita

¶ Non Dionysũ filiũ Jacobi Thoth de Janusfalwa quatuordecim annos in fatuitate agentẽ: ⁊ ita viribus destitutũ: vt eptensus super manus ⁊ pedes tribus serperet annis gradiẽdi nullam habẽs facultatem: quem ad votum matris ⁊ preces viro dei: porrectas liberum euasisse multi viderunt.

¶ Ad Wagoalenã filiã Blasij sutoris de villa supra dicta acutissimas febres vltra annũ passã: quã ppinquorũ illius excitatus ꝑcibus paulatim sanauit. Sed vbi suis pedib; ad tumulũ bñ viri incedere valuit: suũ votũ pfoluens: pristine sanitati integre restituta est.

¶ Non Helenã vxorem Wicci de Wylak per annum oculoꝝ luminã priuatã ⁊ ydopis morbo miserabiliter languescentẽ: que cum deuotissime tumulũ beatissimĩ patris adñsser: ab eo optimã liberationis gratiam sortita est.

¶ Non Elizabeth vxorem Georgij Usaij de Sabritolcze quinq; annis a caduco morbo veratã.

¶ Non Katherinã filiam Michaelis Pykij de Sisygh etatis. xij. annorum aliquãdo quartanas aliquãdo quottidianas febres cum vehemẽti dentium stridore supra sex menses passã.

¶ Ad Ursulam filiam Cosine de Sisygh duobus annis quartanis febribus tortã.

¶ Non paruulum filium Georgij Kalmar de Hemethi nõ multũ a Wylak villa distante fere emortuum.

¶ Non Watheum Osualdi filiũ de Pesth ex opposito Wylak curuatum dextrũ brachiũ adeo habentẽ vt erigendi illud ad os nũq; ei esset facultas. Non eundem postea ob grauẽ quandã egritudinem duobus mensibus cecum factum.

¶ Non Catherinã filiã Michaelis Raacz de villa Thancwos per tres menses pgere nõ valentẽ: quibus omnibus ad vota parentum integre sospitatis munus beatissimus Jobãnes impetrauit.

¶ Sed qua digna laude celebrabim? **¶** vxori memorati Warbei Osualdi de Pesth contigisse clarum est: que astantium iudicio ob quandā egritudinē nullo pacto mortē in breui euasura sancto oleo iam vincta facto pro ea voto ad tumulum beati viri mox conualuit et pristinae fuit incolumitati restituta.

¶ Quid insuper eius filium Iohannem amentem factum ex quadam infirmitate loquar.

¶ Quid alterū filium Emerici adeo magnam lupe plagam in ore habētē: vt in maxillā digitus immitti potuisset. Quid eundē puerū grauiori egritudine interueniēte auditum amittentē: quibus famul? domini sanitatē poptimā largitus est a patre inuocatus: vt et tertium filium Petrum in morte agonizantē facto voto deferendū illū ad tumulū eius vite mox restituerit q̄ nec in crastinū supuictur? sperabat.

¶ Hōne et Helenā vxorē Iohannis Lokh ciuis de wōslak: pestilētico morbo visu auditu carentem et loquendi facultate priuatā. Suario quo tactū fuit beati viri corpus anteq̄ fuisset tumulatū: se deuotissime tergentem et lacrimis osculantem iste integre liberauit.

¶ Non Elizabeth vxorē Nicolai sartoris de wōslak in morte agonizantē et candelā accensam in manu tenentē: astantiū oīm sententia: vir ad horā superuicturū: suauitate quorundā viro dei se deuouētē: a mortis faucibus mox eripuit: ita vt perfecte sanata in crastinum emissum votū exoluere inchoaret.

¶ Hōne dicte Helene filiū longo tempore febricitantem: et nullo remedio sanari valentē ad matris votum incolumitati restituit.

¶ Hōne etiā Agathā filiā memorate domine p̄ tridū freneticā iacentem et semiuivā sine intellectu inania loquentē ad matris preces et votū curauit. Eandēq̄ Helenā vehemētissimū dentium dolorē patientē tribus diebus nihil gustantē quietis locū nō inuenientē: seq̄ sancto viro apud eius tumulū cōmendantē sanā statim effecit.

¶ Elizabeth filie Iohannis werew de wōslak per annū terribilib? febribus agitate et ad extremū iā perueniente atq̄ quasi emortue trib? vicibus ad sepulchrū diuini Iohannis a matre voto delate optimā incolumitatem contulit.

¶ Agathe vxori Georgij pellificis de Barfan prope wōslak ob quadam plagā Apostematis in pede dextro super manus et pedes gradientī emissio voto aduēdi tumulū eius munus liberationis donauit.

¶ Michaelēq̄ filiū Stephani de Bauch in extremis laborantē ad votū patris mirifice adiunxit et qui infirmus p̄ mensem iacuerat san? poptime euasit: et vna cū patre bti viri tumulū suis pedib? visitauit.

De quibusdam mortuis resuscitatis:
et multis alijs miraculis.

Capitulum, xxij.

A et multis mortuis restituisse vitam non ignoremus. *Ita et si supra duodecim parentum iuramento constet hunc diuinum Iohannem a mortis faucibus liberasse.* Septem tamen in presentiam ad fidelium consolationem in medium adducemus et explicabimus. Inter quos Petrus filius Clemētis Elhōa de Chazar extitit primus hic enim cum cadu- co morbo pluribus diebus die ac nocte vexatus fuisset: tresque dies mamas sugere non valuisset: audito miraculoz beatissimi Iohannis rumore defertur a parentibus ad eius tumultum. Cum autem ad primam plateam wylak peruenissent: puerum pannis inuolutum mortuum infrigidatum et denigratum inueniunt. Quot cum uidisset mater viro suo mari- mo fletu dixit reuertamur et sepeliamus eum quia defunctus est: et palantes iterum puerum auresque nares et cetera membra constringentes: mortuum oīno iudicant. Pater vero fide et animo erectus: portemus inquit eum ad tumultum huius sancti viri: potēs est quidem deus per eius merita illi nobis reddere viuum: et euntes maxima cum deuotione: ceperunt circuire sepulchrum: facta autem trina circuitione: puer in omni sanitate reuixit pulcher recens et delectabilis.

E Andreas proinde filius Laurentij Berwik per sex annos caducum morbum passus singulis mensibus cum a quinta feria usque ad diem dominicam vindemiae tempore validius solito opprimeretur: contigit ut quadam die dominica in matris brachiis expirasset: Quamobrem misit filiam suam in campum post patrem: ut ad sepeliendum filium rediret. Interim autem lacrimis multis diuinum auxilium implozat: ut diuini Iohannis intercessione filius sibi restituatur uiuus qui iam frigidus erat: et nigrefactus. Mirabile certe dictum: fusa oratione cepit albes- se puer et oscitare: manusque mouere: et antequam pater rediret et vitam adeptus est et bonam de pristina egritudine sanitatem.

Filia insuper Nicolai de Petbend cum ab hora vespertina usque ad matutinum mortua iacuisset voto et lacrimis matris vitam nacta est beatissimi Iohannis intercessione inuocata mirifice opitulante.

Puerum et filium generose domine Elizabeth: relicte quondam magnifici D. Iohannis de Rozogb perpetui comitis de Castellis de milij fovea mortui oīno extracti: vite inuocatus vir sanctus a patre: cum voto visitandi sepulchrum eius pristina magnifice restituit: sic dicte Comitisse testimonio comprobatur.

Filia item Barnabe de Rozzwaach distante a wylak decem miliaribus Italicis: que a die precedenti: usque ad horam missarum defuncta iacuerat: delata per genitricem ad sepulchrum beati viri diuina gratia Iohannis virtute interneniente spiritu vite suscepit: hec enim cum ad hominum nimiam pressuram in Capellam introducti mane non potuisset ubi sacrum pignus requiescit: extra collocata est pannis inuoluta: vita omnino priuata: hora autem vesperorum posita est iuxta sepulchrum: ut sancti interuentio ad vitam restitueret. Dictis autem vesperis orate pri-

nua pro ea matre et deuotissime illā beatissimo Iohāni cōmendāte cepit puella calefieri et moueri: sicq; statim suscitata est et recēs effecta.

¶ Filium item Pauli nobilis genere ad votum patris defunctum potius q̃ viuū a mortis faucibus liberauit.

¶ Catherinā insup filiā Gregorij Castellani de wōslak que defuncta etiā credita est: ad matris votum et lachrymas a morte suscitauit.

¶ Sed qua laude prosequar Blasij Thozogh dicti et Fabianum de Buda quorū alter uehemētissimo intestino dolore puentus ceciderat quasi mortuus sine loquela et sine colore iacens. Alter in tali uite extremitate cōstitutus: vt facta sibi anime cōmendatione accēsisq; de more cādelis nō nisi spiritū eralare expectaret: facto voto p Fabiano a suis: et a Blasio pro seipso meditatione interna: ambo Iohānis patrociniō liberi et incolumes mor euaserunt.

¶ Quid vxorem nobilis Luce Adungā filiā cuiusdā nobilis Nicolai de Adō et Radislaum filiū Iohannis institutoris de Themesswar iam in mortis articulo agonizātes: loquar. qui nulla uiuē. ipe freti ad propinquorū vota a mortis ianiis eruti sunt.

¶ Quid Radislaum virum nobilē de Bancha egritudinē quandā horribilē decē mensibus patientē quā dicit lupam: qua paulatim eius caro vorabatur: cuiq; nullum adhiberi poterat remedium.

¶ Quid Nicolai Golachum de villa Jubagh pestilētico morbo adeo affectū in parte sinistra in humeris: vt ex eius inflatione: et in gutture et in pectore vsq; ad supercilia videretur deperditus.

¶ Quid Dorotheā filiā Stephani de Rees p septē hebdomadas vt truncū immobilē iacencem sine visu tamē quindecim diebus.

¶ Quid Catherinā vxorē Laurēti sutoris de zylzegh quinq; mensibus grauissima egritudine cruciatā: ac ita manibus et pedibus viribus destitutā: vt nec voluendi nec sedendi nec ambulandi vlla esset facultas.

¶ Quid Ursulā vxorem Andree Bathas de koruska a cingulo infra aridam effectā et viribus destitutā: adeo vt per quatuor menses nec verti posset: nec lectum egredi: nec ab alijs deferri.

¶ Quid Helenam vxorem quondā Jacobi de waradino ambobus pedibus contractā: ita vt nullo modo per quinq; menses incedere posset vel se mouere genibus nisi delata.

¶ Quid Radislaum Bagar de zegedino supra quadraginta annos morbo caduco aliquādo tribus: aliquādo quatuor: aliquando quinq; vicibus in die torti: quos omnes tum ad propinquorū tum ad ipsoz vota adeundi tumuli eius: beatissimus Iohannes a suis infirmitatibus potenter liberauit et optime validudini restituit.

¶ Quid insuper Claram vxorem Stephani de Gara per mediū annū cecā penitus effectā: que manu ducta mariti ad sepulchrū beati vin facta est: ab ea caligines oculoꝝ et tenebras adeo discē-

fisse: vt videret sibi quasi lucidā stellam videre in primo circuitu tumuli. Secundo autē magis illuminata est. Tercio tandem circuiens plenum videndi munus sortita est. Cuius miraculi nouitate adeo populus gaudius est wylak: vt difficile profecto dictu sit.

¶ Quid preterea eloquar Catherinā Balli Soka in Pesth ex opposito wylak vno oculo cecam per tres hebdomadas: cui vouēti visitare tumulū beati viri: post trinam circuitionē clarissimum lumen Iohannes inuocatus reddidit.

¶ Quid Stephanum nobilem genere septem miliaribus a wylak distantem: quem octo annos grauissimā egritudinem adeo patientem: vt instatus corpore nec se mouere: nec ambulare valeret nisi delatus ab alijs eritisset.

¶ Quid alium nobilem de Enoch cecum vtroq; oculo: ob quādam egritudinem effectum.

¶ Quid Ursulā vxorē Balli Banebi caduco morbo .x. annis veratā

¶ Quid Laurētij de Hagbeer filiū vehemētissimas quartanas febres per annū patientē: quibus optimā valitudinē exoratus cōtulit.

¶ Quid Margaritā vxorē Nicolai parui de villa kerezthvor manib; et pedib; aridā lumieq; oculor; iā fere ob hmoi infirmitatē puatā

¶ Quid Fabianum Keiver de platea kisseuvas iam ex vehemēti pectoris dolore agonizantem et freness laborantem.

¶ Quid ipsi? Fabiani filiū Nicolai terribili morbo caduco adeo afflictū: vt ex magna gutturi et faciei tumefactione eius oculi duo qua viderent: quos Iohānes diuina ope: cum voto visitandi sepulchrum eius suppliciter inuocatus. constat fuisse liberatos.

¶ Nec pretereundū quoquo pacto videt quod in Bathia filio Zuce Zugia de Zatha gestū est. Nam hic per mediū annū grauissimo caduco morbo die noctuq; veratus sicq; consumpt; vt brachia et pedes desiccati apparerēt nullosq; pacto flecti possēt aut curuari. os aut ita clausū erat vt etiam gladio disungi nō valeret sed lactis vel vini vel aque stillicidio p tres mēses nutritus est. Collū vero ita etiā incuruatū erat ad scapulas cōstrictū et putrefactū et cōtinua squame siue sanie emissiōe vt puer in extremis laboraret quē lachrimis de ferre ad beati viri tumulū parētes deuouētes absoluto voto cū bis sepulchrū circuisent mox sanū in omnibus suis mēbris acceperūt. et qui etiā loqui nō poterat statim pisces ad comedendum pect.

¶ Idem singulare munus consecutus est Lazarus filius Petri Thereyck de Zentblazlo qui cum ab eius natiuitate febres passus fuisset: et caducum morbum quatuor mensibus: nullaq; iam esset: et patris et vicinorū sententiā spes cōsequende sanitatis: parentum voto adeundi cum eo et imagine cerea tumulū beatissim Iohannis emissio: statim sanus factus est ab omnibus infirmitatibus suis: quē etiam lumen vnius oculi iam amiserat.

¶ Quid multa? Elizabeth vxorem Egidij Altansi de Zopoz de salute diuinam: Barbarā filiā Valentini Saghas de Bhen in mortis articulo constitutā: que per integrā ebdomodā: ob quandā oui corticis susceptā puellari inſipiētia particulam: nec matris vbera ſugere nec aliud quicq̃ deglutire valuerat.

¶ Lucam filium Jobānis magni de Cbedo ſiniſtro pede miſerabiliter contractum: ſuper manuſq̃ ⁊ pedes gradientem,

¶ Agatham vxorem Radisai Bentz de villa Bodogazzonthele: horribilem in dextro vbere vulnus habentem ⁊ remedium vllum humanum non inuenientem liberauit.

¶ Blaſij Sarkezi de Chzeegh filiā vno oculo orbatam ſanauit.

¶ Philippū filiū Jobānis ſellatoris ad propinquoꝝ vota ⁊ lachrymas: valitudini reſtituit: q̃ oīm ſententiā citiſſime erat neci dandus.

¶ Et vt eius vberiora dona apparerēt Elizabeth relicta Nicolai Zeeleb de roſlak ab eius egritudinis voragine fere cōſumptā quā lupam vocant: optimē ſanitati reddidit: ⁊ que e mortua iacebat: ⁊ p quindecim dies nunq̃ fuerat locuta: emiſſo voto in corde ſuo adeſſo ſepulchrum beati viri Iohannis mox ſanata eſt ⁊ in omnibus membris conſolidata.

De nōnullis alijs ſignis ⁊ pdigijs etiā

poſt Iohannis dormicionē patratis. Capitulum. xxiij.

Iam vero quid huius ſanctiſſimi viri meritīs ad propellendas a multoꝝ corporibus pleraſq̃ alias infirmitates diuina valuerit virtus: breuius quo valuerimus demonſtrems.

¶ Nam Helenam vxorē Stephani Hyſpan de Symelchen cum in puerperio ambe ei manus cōtracte ⁊ inflatē ac miſerabiliter curuante exiſſent: nullāq̃ valitudinē per tres annos recepiſſent: facto voto viſitandi preſentiā beati Jobānis dum adhuc viueret: ſtatim cōualuiſſe magna ex parte conſtat: ⁊ que nō potuit viſitare in terris cōuerſantem: ſepulchrum in celeſtibus regnātis adiēns: ab omni ſua infirmitate libera facta eſt. Ita vt cuius digiti ariditatē ⁊ contractionē incurrerant flexibiles ⁊ viuaces euaserint.

¶ Valentini de Zegedino per annum grauiſſima egritudine adeo affectum vt niſi alioꝝ adiūmēto in lecto volui non poſſet: ⁊ ſanguis fluxum inceſſanter patientē: quo nullo humano auxilio poterat liberari: tope beati viri invocata cum voto adeundi ſepulchrum eius perfectam valitudinem adeptam fuiſſe percelebre quidem eſt.

¶ Demones etiā huius mirabilē virtutem declarant dñi ab eo pulſi Nicolai Glauſi carpentariū habentem demonia in roſlak quem quindecim annis vexauerant: coacti ſunt dimittere quamprīmū ad ſepulchrum beati viri proſiciſci deuouitur.

¶ Nec minore laude celebrandū videt̃ grande munus liberationis
q̃ Agnes

¶ Agnes vxor Nicolai Rusa de Batha ad suorum vota nacta est: hec enim cum per annum a demone verata extitisset delata in curru ad tumultu viri dei cepit terribiliter clamare: nolo nolo ire aliquo pacto ad sepulchrum illius monachi et sic talia sepius replicando tantum strepitum et impetum fecit: ut in plano capto: currus penitus dirumperet et frangeretur. Tunc mulier naturali voce clamavit cum lacrimis dicens, En liberata sum per dei gratiam et illius beati patris fratris Iohannis: et ostendit eis pedis digitum unde exiuerat demon: in quo vestigium parui apparebat vulneris: de sanguinis cruor effluebat. Iuerunt nihilominus omnes ad tumultu beati viri sua vota soluentes: et etiam ad propria cum liberata femina redeunt.

¶ Pariendi etiam gratiam Susanne vxori Blasii nobilis ex opposito wylak concessit inuocatus. Nam hec bina vice abortum passa erectis fetibus: modo nature contrario id est per pedes. Ipsa quoque natis sine baptismo morientibus: simili in periculo tertio laborans: cum magna deuotione beato viro se commendasset: mox insans ingressus est maternum uterum: et egressus est nature modum seruans: qui pedes iam extra miserat.

¶ Quantum autem presidio et adiumento affuerit multis alijs cecis et mutis: caducis quoque morbo patientibus: atque in mortis articulo constitutis: Testis est Stephanus Serghartho de Boohzethmikhlos qui cum per quatuor annos cecus mutus et surdus fuisset emissio voto visitandi tumultu hominis dei mox miracula impetrauit gratiam. Nam cum suis duceretur wylak in itinere resoluta est lingua eius aperteque sunt aures: apertae sunt oculi: ita ut perfecte liber a suis infirmitatibus euaserit.

¶ Testis est Catherina vxor Ladisai Koboz de Candentz cuius filia paruula fuit vno anno prius lumie unius oculi priuata quam ut deferre ad sepulchrum beati viri deuotum statim accepit liberatam.

¶ Testis est Valentinus clericus de Themeshwar utroque oculo cecus multo tempore et quatuordecim febris affectus: qui statim ut votum emisit a deo Iohannis sacrum pignus: ab utraque sua infirmitate liber factus est.

¶ Testis est quidam de waradino qui Roma rediens cum maxima comitum praeter spem amisit loquelam et brachium quod contractum fuerat factum relictumque apud quinque ecclesias a focis: coactatus verbis omnium Valentini Canonici maioris ecclesie magistrum in artibus: ut se beato Iohanni commendaret et voto astringeret. Qui cum id fecisset: statim loquendi gratiam adeptus est: brachio remanente sibi infirmo. Sed ut a memorato sacerdote suatus est ad proficiendum wylak si vellet brachium validum amissum recuperare: subito persoluto voto apud sacrum pignus sanus factus est.

¶ Testis est Catherina filia iamdicti Blasii Turci que caduco morbo iam fere consumpta cum laboraret in extremis ita ut funeri prepara-

te essent cādele: emissio voto deferēdi eā ad presentia bti viri adhuc in terris puerantis p matrē: statim oculos apuit: et infra paucos dies sanitatis optimū mun⁹ suscepit: sicut ppinq postea ad visitādū illi⁹ sepulchrū veniētes pfecti sūt cū g'az actiōe et magna ppli exultatiōe.

¶ Testes sūt vxor Joānis Helye de Kyr algeur ppe Zege dīnī: et puella quedā filia cuiusdā nobilis de Buda: necnō et Simon filius Margarithe relicte de Athīa: q ad parentū vota a caduco morbo vehemēter verate mirificā liberationē cōsecute sunt. Itā et prima nō solū caducū morbū p. xx. annos passa fuerat: sed ex ipso morbo paralysim in oībus suis mēbris incurrerat. Scda autē p'tinuo sanguis fluu. gu. Tertia vero caduco morbo septies infra diem et noctē torquebat.

¶ Testes sūt nobilis dña Elena vxor cuiusdā nobil' viri de Erderod et Helias Delichor qz filios in p'inctu mortis cōstitutos: ad ipsorū pentū vota et lachryas btissim⁹ Joānes ad vitā reuocauit exortatus.

¶ Testes sūt etiā Demetri⁹ Hemeth de Hripor et Egidio⁹ de Athīa in mortis articulo agonizātes: quos emissio p pces voto visitādū sepulchrum eius statim de mortis faucibus erutos: nemo nō vidit.

¶ Testis est insup Margaritha vxor Fabiani de quadā villa ppe Apathi que qndecim annos destituta pedib⁹ audiēs beati viri gl'io sa miracula: mox vt ad sacrū pignus accedere deuouit aliq'liter cōualere cepit. At cū puenisset et tumultū circūisset: magna voce magnaq' leticia dixit. Vere iam ad propria currēdo valeo remeare.

¶ Testis est Blasius fili⁹ Bathie de villa quā dicit Kyn dioceſ Chana diēſ. qui cū fere per annū nō potuisset de lecto surgere oībus mēbris destitutus paulatim deficiebat: nullog remedio sibi poterat subueniri. Audiēs autē splendidissimā viri dei famā: ob maxima signa que fiebāt apud sepulchrū eius: cōcepit erga eum summā deuotionē sed nō audebat se cōstringere voto: quādoquidē egrediēdi lectū nulla sibi aderat facultas. Coitāq' dormiēte apparuit ei in somnis vir sanctus dicens. Si vis Blas de tua egritudine liberari fac votum venire ad tumultū meum. Qui licet adire diffideret ob otineris longitudine: distabat em̄ viginti miliaribus ab wylak: mox tñ vt deuouit ad illud ire: statim mirifice conualuit.

¶ Quid p'inde dicā de Houiga filia nobilis viri Nicolai de Adons: et quid de Blasio Therek de waskapw.

¶ Quid de Fabiano de Buda qui in mortis agone cōstituti intercessione viri dei ad eorum vota vite restituti sunt.

¶ Quid illud item quo vxor cuiusdā Luce genere nobilis pari egritudine mortisq' periculo laborās: pari etiā ope liberata est.

¶ Quid vō illud qd Paulo sacerdoti Capellano in Kanſſa accidit: nōne magnū et memoratu dignū videt: quē qnq' ānos lecto iacētē itestino apostemate affectū: ita vt sine alioz adiuuēto se nō possit in aliud p'tere latys: apud bti viri tumultū certū est illico pualuisse

T Parum ne etiam esse arbitremur quod filius Michaelis de platea piscatorum in wylak undecim mensibus manibus et pedibus contractus ad parentum vota incolumis Iohannis inuocata ope euaserit.

E Dignum proinde laude maxima videtur quod in Helena de Posoga vxore Jacobi de wylak gestum esse constat: quod duos annos surda: ubi delata ad sacrum pignus fuit mor optimi auditum recepit. Sed quorsum pergo: nonne Rufina filia. M. de Kereszthor et duos natos Emerici de villa quam dicitur Illye dioecesis Bachsterniam morti omnium iudicio qui aderant vicinos: a mortis faucibus eripuit.

E Demetrii de wylak piscatoris in Athina carcere reclusum et pedibus cippis fortissime vinctum atque in Danubii flumen proiciendum potentissime inuocatus liberauit.

E Neque silentio preteribimus Jacobum filium Nicolai de Kurth: qui ex hac luce discessurus in breui: parentum voto deferendi illum ad sepulchrum viri dei primum vite incolumitati restituit.

E Non Margaritum Nicolai de Chiska prope Bachiam quinque annos caduco morbo affectam.

E Non Demetrium sacerdotem de Zagrabia ab ignis incendio circumdatum: quos diuina Iohannis interuentu ope liberatos nemo non vidit. Nam cum Pandor alba undique combureretur: volens hic sacerdos domum egregi suam: conspiciensque se omni ex parte flaminis vallatum: ita ut flante in eum valido vento nihil expectaret preter mortem: ut primum flexis genibus deuouit se iturum ad beati viri tumultus cessant ventus: et licet totum oppidum fuerit combustum: domicilium tamen suum cum summa omni admiratione illesum intactumque remansit. Quod multa numero alia: quod pauca hec: que iuramentis et testibus firmata et examinata certiora accipere valui: scripserim: fieri ab eo mira et incredibilia referuntur. pleraque namque alia adhuc in manibus sunt que calamus cōticescit: ne fastidium legentibus nimium rei pariat magnitudo.

E Et ut Iohannis nostri: emuli si qui sunt: per ea que gesta sunt post mortem: credant verissima extitisse que gessit: dum adhuc in terris peregrinare: consulantque vite sue qui de viri sanctimonia obloquuntur: vnius detractatoris exemplum hic describemus in quem amore seruitutinis diuina exarsit ultio: ut vel sic iam ad calcem et nos perueniamus: qui diutius fortassis quam arbitramur locuti fuimus.

De ultione diuina ostensa in quendam

Religiosum eius detractatorem: et munere sanitatis a viro dei illico ei impetrato et consequente qui contritus resiliit. Cap. xxv.

Procurante itaque viro dei Iohanne eodem anno quo debitum humane carnis persoluit Conuentum Monachorum wylak iam fere dissipatum ad Regularem statum reuocare: ut vel

sic domino inspirate suo corpori Dominici prepararet: ubi legitimi
 Francisci parentis degerent filii: aduersabatur: maiorem modum sancto
 operi: quidam religiosus de genere Franciscorum: qui cum custos illi pre-
 esset custodie: parsi de deo confidens cultores in vinea domini con-
 ducere recusabat: victus extrema formidans penuriam coactus tamen
 Apostolica auctoritate: qua domini famulus erat suffultus: agrum
 domini omni excolere: murmurat obloquitur de Iohannis sanctitate.
 Sed non longo post tempore: ut spiritum reddidit celo senior beatus:
 corripit ille diuina ultione: acerbè scilicet anhelitus pressurè: attrac-
 tusq; pene suffocatur. Et de salute desperans: omni subit in mentem
 celestium donorum gratia: que Iohannis meritis fide postulantibus elar-
 gitur. Contritusq; et supplex: edito visitandi sepulchri voto: mox ab
 ipsis mortis faucibus ad bonam salutem reuocat: male dicti impe-
 tras veniam saluus et de saulo factus est Paulus: veniens ad tumultum
 hominis dei qui detrahebat sibi adorans reuerenter vestigia pedum suorum.
 Ex quibus omnibus que pro nostri ingenio sanctimonie Iohannis excellentiam
 et adquerere liquido iam possumus sanctimonie Iohannis excellentiam
 et quod fenerus fuerit in penitentia: ad calcandas illecebras passionum mo-
 ribus admirabilis: consilio altus: virtute conspicuus: doctrine maximè
 inder: fidei tutor: religionis auctor: caritate diues: heresim sumus ex-
 pugnator: fidei precipue pudicitia nitidissimè: Christi spiritus plenè: paupertate
 locuplex: in commisso fidelis: miraculorum fulgor: minorum singulare decus
 et ornamentum: vita clarus: morte clarior: beatitudineq; clarissimè: pro-
 fecto cum demonstratum iam sit hunc diuinum Iohannem non modo in
 vita: sed post dormicionem claudos contractos et aridos sanasse: a
 paralisi et caduco morbo liberaffe: cecos illuminasse: a carceribus
 eruisse: a multis periculis preseruasse: parietum facilitatem prebuisse: mutis
 et surdis auditum et sermonem contulisse: in articulo mortis constitutos
 ad vitam reuocasse: mortuos multos suscitasse innumerosq; languores
 fugasse. Que omnia et si magna miracula sint. Maiora tamen et prestantiora
 fuisse quam sua predicatione viuens gesserit nemo dubitauerit: ut diuinam
 scilicet religionis tot loca auxisset et construxisset. Christianum cultum confir-
 masset: populos et principes ad pacem et amorem inflammasset: a viciis et sce-
 leribus reuocasset: dignitates et honores spreuisset: tot perituras ani-
 mas verborum ac vite sue testimonio seruasse. Hungarosq; a Turcis
 liberaffe. Nam ea plurissacio quam surdis auditum: mutis lingue usum
 mortuisq; vitam reddidisse. Accipe itaq; pater sanctissime hanc tui
 qualicumq; laudationem: quam comes quondam tui itineris Ilico-
 laus in tuorum preclarissimorum gestorum memoriam cudit: suis qui-
 dem viribus imparem: et pro summis maximisq; meritis tuis epilem
 ac minimam. Et benigno presidio in terris peregrinantem a peccato
 serua: ut ille tandem per te merecipiat: qui te ad celestia regna per-
 uerit Amen.

Finis.

69

Incipit epla p̄hemialis q̄ mittit̄ a Vi-
cario puincie. S. Antonij: ffr̄i Hiero-
nimo ad p̄ponendā vitā. S. senioris
nr̄i Johānis de Capistrāo. Sc̄da v̄o
epla capit totā vitā articulatā tñ per
rubricas in capla ad facili⁹ inueniendū.



Optimo religioso ac venerabili patri Hieronymo
de Utino: frater Petrus Mauroceno puincie
sancti Antonij Vicarius immeritus. S. P. D.
Cupienti mihi imo sciētī aliquo literaz tuarum:
opportune se nobis obtulit frater Joannes portu-
tor libroz. Sanctissimi senioris nostri: quem cum
enestigio offendissem munus literaz tuarum si forte adesset pecū
mihi dari. Scripsit aūt superioribus ad me diebus. R. pater Vica-
rius frater Gabriel pro mutua beniuolentia paucis verbis: tum eo
magis q̄ tu amplissimas: ac lucubratissimas: in causa mihi optaris-
sima demandares. Expectabam itaq; a te in morte tantī patris: quē
alterum: non vidimus historiā accipere facile em̄i: et viri auctoritas:
et scribentis facundia: et rerum copia: hec pollicebantur: verum cum
in mediū deductum est parum volumē literaz: et ante ipsarum resera-
tionem: iā dico me fallit spes. Audissimus tamē iterum atq; iterū
legēs cōtemplor: si forte aliē nō obsignate dirigerent nulla est mētio
Paciēter me obiurgantē: imo amantē feres. Nō te fugit: multa le-
gisti: tāta forte celebritas: ac gloria: non quāta: ab eis gesta magni-
fica emanarūt. Sed magis quāta fuit in scribēdo dignitas. Quina-
mēta essi scriptoz viris illustribus asserre consueuerūt eam dignita-
tatē mortuūq;. Et faciūt sidera micātia celo. Te igit̄ hortor vt pro
vetere cōsuetudine bonoz. Nō paciāris virū celo datū (vti licet) in
terris obmutescere. Te decet iste labor: Te bonoz cōsuetudo inuitat
amicitia nostra hec maximo in munere sibi dari petit. Quot si currē-
tem forte excitare. Da veniā stimulauit consciētiā si tacerē impo-
stoz dignissimas luere penas. Rapidissime hec scripta sunt. Non vt
elegantia sapiāt: sed vt amor et consciētie pareāt: terminus scribendi
constitutus est in prandiolo vale optime pater. Ex loco. S. Blasij
prope Vincentiam Die. xxvij. March. 1457.

Sequitur plogus in legendā bti patris

Venerādo patri fratri Petro Mauroceno frater Hieronymus de Utino humilē ac deuotā cōmendationē. Rogarū me suauē littere tue p̄colēde pater vt ad te de viro religioso: sed in q̄ diuino defuncto Seniore nostro olim facile diuino principe lras darē honesta poscēt: libēs tibi facerē satis. modo si mihi respōderēt ingenij facultas et copia dicēdi. Sed cū ad īgenioli mei exiguitatē me refero morē equidē phorresco. Cū plane cognoscā prestātis amplitudinē viri toto fere terrarū orbe celebrem: admirabilēq; vix posse laudari satis: et admirari. Quid enim insulsus imbecillis et aridus ego? Audens siquidē parerem minime. Diserto inter satyros monēti poete. Sumite materiā vestris qui scribitis equā. Viribus et versare diu quid ferre recusent. Quid valeant humeri. Quare pater optime nō exilitate mea: sed ornatissimi cuiusuis oratoris faciliōssimiq; pēritia pariter et eloquētia viri ad diuinas tāti patris laudes recēsendas opus est. De cuius p̄fecto singularissimis virtutib' et si plurima essent dicta sano iudicio: lōge tamē plura foret dicēda: verum ne me tuis meritis ingrati laborēq; fugientem accuses. Satiū esse duxi: pro modulo meo tuis votis morē gerere q̄ paucula quedā iners silentio p̄terire: vt saltem ex paucis his pro tua innata virtute: solita prudētia ac inueniendī facilitate multa queas excogitare.

De ciuitate ac prosapia sancti: et studio

vitutū ac litterarū in habitu seculari. Capitulum primum.

Et in primis satis probata veritas: vt arbor bona: fructus bonos facit. Quoniā de spinis vinas: vel de tribulis colligi ficus insolens est. Quo fit: vt plerūq; generis honestas propaginē proferre soleat ingenuā. Quantum enim virtutis et honestatis: conferat posteris vera nobilitas: in Iohanne satis exploratū est. Qui cum Capistrani oppido ceteris eius agris: tum situ tum amenitate loci non inferiori foret orisidus plurimū a nobili p̄scarsi lare dignitatis et honestatis traxit. Verum tua bona venia Capistranū dixerim plus tibi decoris et nominis Iohannes attulit: q̄ Iohāni cōtuleris. Quod cum nō inter prima terrarū loca: clarū teneres titulum: factum est Iohānis virtute quo passim per orbem frequētius nomineris. Sed nec abste defuit virtus. Nam et ab ineunte etate nō infirmo studio parentū domi sub pedagogo optimis educatus institutus ob ingenij solers acumen et innatā memoriā: vsq; adeo liberalib' p̄fecit disciplinis: vt oībus firmū relinqueret argumentū: Iohannem in virum perfectū eyadere debere. Cuius rei neminē fessellit exitus: at huiusmodi etatis egregia: que bonis p̄fecte sunt radicibus: tā etsi memoria tradēda forent: singula tamē recēdere nō est sententia.

Ne sermo prolixior fastidii pariat: fecerit itaq; decus quidā. Spectabilis tenereq; venustas indolis necnō et morum grauitas ornatū adolescentulū: atq; omnibus pericundū: ita piucundus vt de se sit meritū latū: Gratioz et pulchro veniens in corpore virtus. Quā rem nōnunq; inter loquendū ipse memorabat pater asserēs tam innata quodā pudore q; parentū timore: q; etiā moribus imbutus bonis. Quādoquidē si qua percipiebā que ad honestatē vite minus pertinerent adeo execrabar: vt odio viciosi sermonis perfusus rubore q; primū in fugam cōuerterer. Nec pudici pfecto: decozq; fuerāt indolēcia animi. Ineunte tandē a dolescētia post artium primordia: maiorum suāsu Ciuilibus operā dedit: vbi quantū scientie breui cōparauerit frequētiōz sollicitudo demonstrauit. Hāc cū inter coeuos intelligentie palmarū teneret adipiscēde laudis gloriā: quē admodū is ipse predicabat: tā opere dies et noctes incumbēbat studiis: vt merito iureq; optimoz studentū princeps haberet. Qua de re factum est: vt ne dum auditorū plurimi: verum etiā ex doctoribus consiliū capescendi gratia: sepius eum adire minus erubescerent.

De zelo iustitie sancti in rigoroso regimine ciuitatis: et eius incarceratione et fuga a carcere. Cap. ij.

Hinc itaq; tam diu creuit integritas viri: vt regendis populis ciuitatibusq; cum omni laude et admiratione pfereretur. Quisq; quanto seruande iustitie zelo: acquirendiq; nominis gloriā velut ceca solet humane laudis ambitio appetere: tanta proposuit gerendis in rebus vti seueritate: quo nec suozum cuiq; nec ipsi sibi pro equitate parcendū statueret. Quam rem nec surda preteribat aure: sed quid diuini sentētia consilij statuerit aduertendū est diligenter. Dum enim in sublimi fastu: stabilisq; gradu gloriosus fixisse pedem arbitraret: contra inopinata fors dissipans hominū cōsilia: factiones in ciuitate suscitauit: insurgit turba: furit: pars altera cedit: reum mortis ciuitatis rectorem clamat: captiuat furor insanus: vincit: carcerat manicus: pedibusq; stringit: detrusus carcere iacet in gloriis: qui imperiose gloriari solebat: obprobriis: impropertis: iniuriis: a mutuis et subalternatibus laessitus vigilibus: qui vicissim exprobrabant: impingebant: angebant. Perferens attamen letabatur Iohannes magnanimus tunc ab Aragonum rege prefectus: pro gloria seruate in domini fidei: quacūq; vel turpi morte occumbere. At vbi sedauit populi furentis impetum dierum intercapedoz diminutis turbarū vigilis suggestit animi industria: nacta tēporis opportunitate: vtrūq; tetrū euadere carcerē. Successit optata fors que protinus indulsit eum per turrū reperere: atq; ex alto nemine teste precipitari. Dedit vires timor: compedibus manus opem tulere serpit: cursitat: effugit: latitat: circumspetat: fugam prosequitur.

Sed proch deſi imortalem. En inuiſus agricola per deuia fugientē ac pedū obſtaculo laborantē cernit: continuo ſuſpicat: vinctū a bire cognoscit exclamat: heu ho accurrite accurrite eſſugit oppreſſor patrie noſtre proditor factiōis: obrigit illico miſer Iohannes cuius animū iniuria ſuccendit arreptoq; foſſorio impiger ruricolā impetit cōminans: niſi ſileas ruſticoꝝ nequiſſime hic te morti tradam: ſubtrahit trepidus ille. Juratq; cōgenti rem nemini pandere.

De ſancti reductione ad carcerē ⁊ mi-

raculoſa conuerſione ad ordinē in apparitiōe S. Frāciſci. Ca. iiii.

Aſte celer hic viā ſuā: euolat ille ad ciuitatē captiuū fugam proclamans. Inſurgit manus furēs: ſubſequit gradū cōcito berentē vepribus laſſum tandē comperunt. Captiuant inſanientes: reducit: teterrimo carcere: decluſit arcioribus grauioribusq; vinctū cōpedibus clamauit ad dñm cū tribularet. Et de neceſſitatibus eripuit iam deſperantē. Surripuit eſſi oipotens regie poteſtati altā Iohannis fidē: Quaeſtati ſue preſtandā: vt quod p manū facere decreuerat p ſēpiternā eſſiceret gloriā: dilectū ea dere ſibiq; cōparem ſeraphicum Frāciſcū quem milicie ſue donauerat ſignis: ob amoris indicū precipuit: ſuſſio demitſit olimpo: adiacentē in tenebris. Qui radijs eterne lucis domū tenebroſam oppido fecit illuſtrē. Tristemq; Iohannē expergiſcens Frāciſcus: me propediem liberāduſ ſequaris inquit hic digitus dei ⁊ mutatio dextere excelli: Quāſueſcit feror Leo: ⁊ vt agnus ſe dedēs. He quicq; renitiſ: liberaliq; fide ſue cōnumerāduſ milicie ſe dedicauit: quā diu peregrinaretur. Pacatis igiſ deo auctore tumultuantibꝫ populis libertati Iohannis donatur.

De abdicatione ſpōtanea ac omni re-

nūciatione ⁊ cōfuſibili fuga ad ordinē. Capitulum. iiii.

Et vt milicie promiſſa erequatur. Datur ſibi corone ſtipendiū. Nam carceris diri pōdere cōpreſſus: decumbit ⁊ caluiciū ad inſtar corone deferentē: polliciti memorē fecit. Qd intelligēs plenius: ⁊ deſponſatā ſibi nobilem prediuitēq; virginē ⁊ omnia patri monū iura necnō ⁊ queuſ ſeculi blandimēta penitus abdicās velut adoleſcentulū ſe cōtempſit ac ppe inſanū finxit: ac ea de re amplā ſibi mitrā in q ſe ſceleſtū: ſe cūctorꝝ criminū reſi: ſe quolibet ſupplicio dignū: accuſās parauit. Quā capiti mor adſciēs ſordidus ac lugubribꝫ veſtimētis indutꝫ: vbi clariꝫ nomē eiꝫ ⁊ dignitatis āplior glia fulſit: ad plateā ciuitatis ſub ſolis ortu: intrepidꝫ inuerecundꝫ tēdit. Conſcendēſq; ad angulū quēpiam pretereūtitibus ſingulis accurrentibusq; ad concionē a mane vſq; ad vepērā ſe ſpectaculū prebuit. Quibus aſit mens inſanior erat: quē ſpīritus impleuerat deriſere: illuſere;

illudere: amentē dīgere factū sed immobilē constantiā infracti animi
videre: cognoscere: admirari ope precisi fuit. Consumatis deniq; mu-
sterijs ad legitimos vocantis seraphici patris filios leto animo se
recepit. Qui precibus eius victi: hominem trigessimū etatis annum
habentem: ad regularem obseruantiam gaudentes assumpserunt.

De anno pbatōis ⁊ ineffabili fructu

ac constantia predicationis eius post professionē. Capitulum. v.

Nauigans ergo in portu perfectionis q̄ pie q̄ honeste: q̄ pru-
denter: q̄ religiose q̄ deniq; sancte: se gesserit haud facile di-
ctu. Nam cū talia imprimis iecisset virtutū semina: que mes-
sem optimā futuram predicerent. Non iniuria graues p id tempus
ordinis patres a ceteris nouellis singularem voluerunt: qui neq; pba-
tionis signis: neq; mortificationū experientia neq; postremo discipli-
narū asperitate: quemadmodū fieri assolet: sed venerabili quadā in-
eum consuetudine vsi sunt. Zumpidiū quippe contuebantur ipsū in-
effabilem vanit atū suiq; contemptorē: perspicuū humilitatis imita-
tozem ac acerrimū voluptatū domitorem. professō tandē sacri preco-
niū euangelij cōmittitur accuratius vbi quāto opere errantibus assu-
erit: nō est ingenij mei docere. Exortum namq; fuit lumē in tenebris
quod veritatis callem: Christi doctrinā: apostolicā vitam demonstrā-
uit edocuit seruauit. Quis nā vt ille nostris emicuit seculis: qui tot
yberimos in ecclesia dei fructus produxit. Quis christianam religi-
onem cumulatius auxit: quis ordines habūdātius ampliauit: quis
pro sacrosancta Romana ecclesia: pro veritate: pro fide: p equitate
pro animarū salute: fidelius certauit: Quis tandem gloriosius no-
men ob plenas virtutes ⁊ peculiarī laudū pignora sibi merito vōdi-
cauit: Fateant emuli necesse est pusillū statura: altum consilio: cel-
sum virtute: munere ⁊ gratia diuina refertū: vel raro sui similem vel
forsitan inuenisse neminem. Sed sepositis in presentiarū plurimis ce-
lebrī memoria dignis: summis labijs paucula quedā libabo: que sibi
non paruo cesserunt ornamento ceterisq; ad gloriā Christi Jesu sa-
lutarī emolumento: Postq; paraclētus superna gratia vocatum ig-
niuit ad religionis cultum: quis mensuram rectitudinis equo viuen-
di sine consultu cōstantius modestius equis prosequutus est: Hā-
cum dignit atē rebus nō ex opinione sed ex earū natura constitueret
idem vbiq; erat. put rerum tum et temporū necessitas postulabat.
Non enim dicentis auctoritas ab equo mouere potuit: quem facilis
credulitas nō seduxit: sed magna beneq; viuendi fidentia liberum fe-
cit animū in trepidūq; potissime criminis expertem. qui idcirco sce-
lestis pro veritate odiosus: presertim infidelibus errantibusq; instā-
tem toriēs necem nullibi formidauit. audaciam enim irreprehensibi-
lis vite conscientia prestetit. qua ppter celibem vitā nulla viciabat

cupiditas: quæ nō ad voluptatē sed ad reficiēdas vires trahit viuē-
di ratio. Nulla ideo fuit paupertas immunda. Nulla parsimonia la-
guida: nulla simplicitas sordida: nulla tandē eriguitas angusta: vn-
de seueri animi modestia suoz fugacem: aliozūq; vicioz honestū cor-
rectorem effecit. Quocirca recto gradu pertrāsīens humane socie-
tatis equā consuetudinē eousq; sequutus est: vt oibus prodesse: nul-
li nocere: nocētes pphibere: prohibētes iusta deprimere: deprimētes
iniqua diligere: extollere cōplecti inuariabile sibi studiū fuerit.

De studio orationis et diligentia dicē-

di officium.

Capitulum sextum.

AC quorsum euadam? Cum omnis eius vite versaretur actio.
aut in oratione: aut sermone: aut lectione: aut p̄is factioni-
bus et preclaris. Neq; mihi psuadere velim se beatiozē vidisse
qui ocium in negotio: et negotium in ocio semper habuit. Laudatur
em̄ orandi cura: que sibi pre cunctis mortalibus cōmuni iudicio cor-
di fuit. Et vt pretergrediar tacitus ingem illā celestis patrie cōtem-
plationē: hoc tamē memorandū est. Cultum diuinū ceteris semper ne-
gocijs pretulisse. Fuit quidē vehementior cura et attentior auris ad
verborum integritatē et prolātionis rectitudinē in persoluēdo: sed ita
psoluendo vt neq; negociū: neq; sollicitudo: neq; temporis breuitas:
neq; honesta ratio quepiam ab instituto: porandi modo: suis quoad
fieri potuit tēporibus illum posset renocare. Neq; potuit quēvis vr-
gens necessitas posthabitis diuinis laudibus lassum corpus vel mi-
nimo cibo potuq; reficere. Neq; vulgare iudicabā exemplar in sene
vel sospite vel egroto: q̄ nūq; libaminis nec liquoris vel medele q̄o-
quam nūq; puram loturā: os aquam: in salutate virgine gloriofa:
cum solita benedictione hausisset. Quod et iam vite extremum agēs
deficiēte iam officio lingue vt valebat bleso et anxio ore cum manus
elevatione nūq; ommissit.

De studio lectionis et prudētia in cō-

silijs dandis. et numero Bohemoz conuersoz.

Cap. vii.

Duturnitatē vero studioz suoz nō est brevis orationis pro-
mere quibus longam adiecit vigilantia. Non enim quicquid
restouum erat momenti vacuum sinebat: quinimo vite neces-
saria demere solitus est: vt plus temporis pgrate lectioni cōmenda-
ret. Et cara libroz suppellectilī nimirum tante suauitatis et solatiū
capiebat: vt in dandis cōsilijs gerendisq; rebus plane cōstaret ope-
re fructus. Admirabat itaq; mirum in modum gentium frequētia:
tam paruo Capitulo tantū salis conditū esse: vt varijs hominū sen-
tentijs casibusq; diuersis: perfecta respōsa darentur: nullatenus re-
sellenda: hinc eiuscemodi vigiliāz fructus digna pphibent opuscula.

Quequidem vsq̃ adeo peroulcia sunt plene gustatibus: vt vir satis inde saturari valeant: hinc p̃terea recondita docebāt sermones vberēs et profundī: qui rectas in deserto semitas faciebāt pariter et obliquas: nō exquisitē sed fructuosē dirigebant. Testatur enim Italia omnis. Testatur Gallia. Testatur Alemannie partes. Testatur Bohemia vbi nefandissimorū hereticorum circiter duodecim milia damnatas Hussitarum hereses reiectis erroribus ad abiurandū perduxit: ac sacrosancte Ro. ac vniuersali ecclesie salutari gremio coaptauit. Testatur etiam ardens Polonia.

De ingressu ei⁹ miraculosē antea ostē

so ad Hungariā et numero walachorū et aliorum infidelū ad fidem Christi conuerforum. Capitulum octauum.

Testatur deniq̃ eius lucidissima opera deuota Hungaria: quā Venetijs constitutus p̃phetico p̃dixit oraculo domicilij corporis sui futuram: cui q̃ affuerit euentus probauit. Nam cū haud dubiū sit gentem petulantē Cereriq̃: Baccoq̃ nimit̃ inuigilare: iustitie et equitatis decorē minus seruare: bonos mores ad corruptelam vertere: adeo seuerus et acer in vita surrexit: vt plerumq̃ effrenorum habenas cohiberet. Et quid modestū: quid equum: quid sit imitandū intelligant: obseruent: erequantur. Ea p̃pter tantā expectatio passim facta est: vt etiā Hungaris cōuicine regiones sanctum patrem: sic enim appellabat: vt aplm p̃stolarentur. Cui deniq̃ proficiscēti ad Hungarie metas et Christi fidem et veritatis lumen permagna auctoritate nuntiāti: vsq̃ adeo tum inter walachos: tum Rascianos: ceterosq̃ scismaticos cooperatus est digitus dei: vt ex hīs longe plures decem milibus ad orthodoxā fidem suis hortatiōibus allererit: quos ex infidelibus Christi baptismate renatos: catholicos fieri minime neglexit.

De assumptione humili p̃dicationis

cruciate et cōfluentia ac seruoze populi ad eundē Cap. nonū.

Interea vero dum habūdantius lux veritatis tenebris precelle-
ret: vnde fructus vberiores ad bene beateq̃ viuendū prouenerint
E regione descēdens ad Hungariā ab apostolica sede Legatus sancti Angeli Cardinalis ad predicandum in Trencos sensissimos hostes. Crucem Capistranum aduocat: et merito. Nam sancti patris auspicio tota fere gens Hungarie ducebatur. Itinere longo tandem aduentanti Apostolice sedis imperio promulganda creditur cruciata: quam ad martyriū flagrans animo leto senior amiserat. At vbi promulgare feruentior cepit: diuino siquidem p̃sagio atq̃ precurrentibus astris comete potissimum: turmas gentium vndiq̃ confluere. Duceq̃ sancto patre et mori et viuere vnica vox erat.

cōmune christiane gentis: reperiit in medium crebro ferebat. cōmiserans senior futurorū malorū diuina reuelatiōe prescius: expugnate omnes vehemēter ad consulendū malis repetens: q̄ sepius in quadā ingenua pietate: vt inā supēture Christianis pressire: in hoc misero corpore terminarētur omnes: ⁊ periculo capitis mei humanum genus saluum fieret.

De obsidione Castri Belgrad numero

rosorū apparatu Thurcorum ac machinarum ⁊ Sancti Senioris subuentione.

Capitulum. x.

Sed prochdolor accelerante nimis Maumeth Bey. cruentissimo Turcorū imperatore: valida fortisq; manu Mandoralbā Castrū: Hungarie Ianuā munitissimū inuadit audacia. Nunciat senior hunc litteris: inde festinatissimis tabellariis: vt cruce signatū: ⁊ quorū interest nō tñ incliti regni verū etiam totius Christiane reipublice periculo nihil morantur adesse. Nam hostis infensissimus tāto apparatu: tot bellicis instrumētis: tot bellatorū copijs properat munitus vt de nobis actū videatur esse ad hanc excelsam vocē: impigre insimorū turme sed potentū vel nemo: vel pauci concitant. Et ita concitantur: vt indubie celestis ignis incendio alter alterū cōmouerit. Vt nime quidē potuerunt inhiberi: quominus impotētes inualidi. Cum senibus iuuenes: ad sanctū patrem pro Christo morituri secum aut victuri: etiā isalutatis domesticis festinarēt: proch deū imensū: q̄ as fatum arsit ignis ne quicq; matres vngarorūq; vxoꝝ: Persarū feminis Alstragis bello fuerit inferiores timētes em̄ cōmuni saluti filios vnico: virosq; dato viatico: incōplexus ⁊ oscula profusis lacrimis vbertim ruentes properare sat agunt. Cōtra crucis blasphemos impellitq; hī vero alacres impurbato anio emicāt. Quid multa? Conueniūt copie sub crucis vexillo velut inermes. Sed quib' inerāt Corporis vires arcū pharetram: cū scuto gestātes: sub ductu sancti patris militaturi. Gaudet senior ⁊ leto vultu: cōplectitur oēs eius imperio incunctāter parent: negantq; se aliū habere ducē gentes indomite. Quancū princeps bello Christianiq; ductor exercitus p̄ficeretur ille magnanimus Theucroꝝ debellator: Iohānes de hroniādo cuius procul dubio strenua virtute: industria: consilio piculis egregie consultū est: nihil tñ gerendis rebus cōsulare: nullas instaurare acies absq; senioris opera valebat. Quid multis immoror? castello sagax hostis: Terrestri solo centū viginti milib' expeditoꝝ. Danubio sexagintaquatuor turrentibus haud numeratis minoribus nauigijs potēter insidiat: vim infert suggestisq; diris p̄p̄tre cētis machinis: ceterisq; belloꝝ instrumētis expugnat: corrūt turre. Multis paucorū eius bellis ille se: solo equant mentia: certat vtrinq; pro viribus: cedes cruentissima: potiunt castro Turci arce tamen seruata.

De desiderio martyrij in psecutione

77

Turcorum cum fugam darent.

Capitulum. xi.

O Insolitū belli genus: Et manum omnipotentem: fidei Christi-
ana: Quis nostris audiuit seculis ardentissios: calidissimos
erptissimos pugnatores ab inermibus fere ruricolis: ab ara-
toribus: ab humilibus pastoribus summo dedecore superari p-
pellit: et p-
figari cedunt in gloriam: qui bis oppido potiti sunt gloriosi terga dāt
castris: qui orientē subiecere: cōsternati fugam amāt: qui nomine pa-
riter et re vniuersum fere terrarū orbē fugant: hanc nobis Maria
magdalena q̄ septē demonia vicit suo natalicio victoria: hūano qdē
ingenio posita celitus implozauit. Profligatis igit inimicis veniā
indulget sibi fatigatus senior: qui ad extremū vsq̄ spiritū nūq̄ sibi
pepercit in celerrimis discursibus in solis ardoribus: in tenebris: in
sombribus: in siti: fame et calamitatibus multis quibus p-
e nimis
tenue corpusculū penitus exhausit. Negauit hic autē domini manus
martyrij palmā seniori: quam pridē cōcupitam cū inter congregiētes
cuneos: assequi peroptaret consulto se periculis: iaculis missilibus
innumeris sagittis exponere: que plurimos dum lederet necarent:
letaliter vulneraret illesū intactūq̄ circumflantes relinq̄re: pcedebat
nōnumq̄ audacter omnibus prior: vt poterat: cū baculo festinus:
quo Christianos audaciores redderet. Qui dū se penumero conso-
ciorū instantia ex ipsis mortis faucibus reuocaret repetitis vocib?
Nō vadas pater: nō vadas p-: neci dederis: ad hoc veni r̄spondebat.

De grauissimis languoribus et cōpassi

one cordiali fidelis populorum.

Capitulum. xii.

Negauit inq̄ omnipotens breue martyrij. Ast acerba valitudi-
ne nimis laboribus compata ipsum. viii. idus Augusti visita-
re cepit. Diuturnis enī febrib? irreuocabiliq̄ fluxu: dies sex-
aginta octo incessanter tortus est: his perinde succedētib? Doloro-
idarsi grauedine: lapilli: et arenas dolore hiliū aculeis femorumq̄
longiturna fractura Que cuncta laudis semper: et glorificans deū
atq̄ suis assignās demeritis: magno tollerauit aīo. Et quanq̄ gra-
uiter egrotaret: ad expeditionē tū huiuscemodi: in hostes fidei semp
aspirant decernēs proflus vel in castris vel in bello pro Christo op-
petere: a quacūq̄ sentētia etiam prepositis miseriāz incōmodis
eius animū reuocare nequaq̄ valebamus. Quoadusq̄ natalis glo-
riose virginis die de dormitione diuinū oraculū cerciorē fecit. Qui
iam iam colligens cōstitutos terminos: qui preterire nequeunt let?
arbitrio diuino nixus est. Unica tamē altum premebat aim pietas
Quot cū non paruo intueret adiūmēto: se fore Christiane religioni
oīsq̄ spes germanicarū nacionū ad tuendā catholicā rempu. in eo

k. iij

locata fuisset: e medio sufferebat: sepe cū Martino sentiens. Dñe si
 adhuc populo tuo sum necessarius nō recuso laborē: fiat tamē volū-
 tas tua. Deslebat nimis euentus miseros quos nouit aliqui futuros
 Ob hoc em̄ misericordē deum p̄luentibus lachrymis interpellabat.
 sedulus inquires. Parce dñe: parce populo tno. Et ne des hereditatē
 tuam in obprobriū: vt dominent eis natiōes. Miserere dñe miserere
 nostri. Miserere populo tuo christiano: quē tuo p̄cioso sanguine re-
 demisti. Dñe deus benignus ⁊ misericors. Non scdm̄ peccata nostra
 facias nobis: neq; scdm̄ iniquitates nostras retribuas nobis. Et bre-
 uiter huiusmodi scriptura ⁊ pias preces quibus affatim erubera-
 bat: ymis p̄cordiis deo placendo lachrymosus offerebat.

De planctu super quadam visione di-

uinitus viro Dei reuelata.

Cap. xii.

NEc mirū: nam cū crebro diuinaz reuelationū: particeps fie-
 ret vnam dūtarat impresentiaz expleri nō sit alienum: pro-
 ficientibus nobis: a remotis partibus Trāsiluanis Budā
 ad Apostolice sedis Legatum: precipua ratio quepiā obuiavit Ioi-
 bus Ianuarij sistere gradū in oppido Themeshwar: ad triouū necesse
 fuit. Senior vigil nimis interdū curis solutus: sibi quietē indulgere
 solebat. cubat me solo comite: regione pedum eius me sterno: oppri-
 mit me somnus leuis: patrem qui semper spiritualibus imitebatur
 puto dormiturū: an dormitet an rapiatur ignoro. paulo post vel leui-
 ter soporatus ego suspirantem ab ino pectore sentio: singultus cum
 lachrymis afflūcter emittētē obseruo: ingeminat: ⁊ crescētē cordis
 merore crescit quidā rauco in gutture murmur amarior. rigeo: cōiec-
 turās quid nā aduersi acciderit: ⁊ tamē notorin vocē prapit plāctus
 pro illo sciscitans que nā calamitas premit: defleat: ⁊ rursus causam
 doloris enarra obsecro pater. Lamentatur: currens fratres aduoco
 festinare accelerantes: heus quid est? Contuemur lachrymis vndiq;
 perfusum: queritamus: contrectamus: consolamur: miserabile p̄se-
 quit luctū acuta voce clamitās. Miserere miserere miserere dñe de-
 us clemēs miserere populo redēpto p̄ciosissimo sanguine tuo: misere-
 re p̄ vulnera tua. miserere p̄ crucem sanctā tuā. miserere p̄ mortē tuā.
 Et singula nouissime passionis misteria recensens diu miserere cla-
 mauit. Respirantē demū p̄stolamur importuni. Que nam molestie:
 tristitieq; ratio? Importunis cōpulsus ait: ⁊ si senex ⁊ decrepit? sep-
 tuaginta vnus annorū: iudicer fortiter delirare: hec tamē sub oculis
 diuine maiestatis necessaria sunt. Tot em̄ aduersa: tot infortunia:
 tot ⁊ tātas calamitates angustiasue mundi quassa turas: vno bre-
 ui momento cōtemplabar: quot ⁊ quāte ab initio nō fuere. Et omni-
 bus his iudicio euentus erit sed minime vobis erodant verba mea.
 Nichil tunc pendimus in cōsideratū: verum enīvero que postea gesta

sunt: quæq; geruntur: an ridicula et pro deliramētis sunt habenda: edisserāt experti quorum posteritati plana malorum monumenta erant. Significauit namq; deus interdū seruo suo Iohanni: que oportet fieri cito: sed de his satis: ob hoc enim lachrymis afficiebatur futuras p̄luras redimere mens sacra p̄benni studio: cōiuncta superis et salutaribus hostiis cumulatius intenta. Non enī mole corporis pressus potuit ociosus videri sacer animus: sed solatiū eius erat diuinis laudibus vacare: missas attentius auscultare: confessiones frequentare: sanctissime cōmunicare.

De transitu sue mortis et fratrum mirabili

li lamento et extollentia excellentissimarū virtutū eius. Cap. xliij.

Et postremo stipendia vite flagitans iam solui se gauisus cōfiteri nouissime cōmunicare perungi et aīam deo cōmitti. Non in strato: nō in molibus: nō in delicijs: sed pauimēto voluit nihilominus q̄ ceteri pro seipso deprecās. Sancta maria ora pro me. Sancte Abrahā ora pro me: et cetera referens: plaudētibus et eleuatīs ordinate vicissitudine manibus: cū dignitate et reuerētia cunctis astantibus attentione: et ita attētor vt minus bene proferentē ac barbarizantē ebdomadarū sepius corripere emendaretq;. Superfuit nobis posthec dies seprē vno duntaxat ouī vitello: ac tribus uarum granis cōsotus. Sabbato igitur quo seraphicus p̄f dum primis vesperis daret signū p̄fecte mētis cōpos: ac sensu uiuax me nutu vocans auxilij ferendi gratia sedere voluit. Et inclinans ad pectus meum et tubans caput suauiter ore sensim apertor: inter vlnas mihi inextranī me corpus reliquit. Heu diem amarum. Heu lachrimabilem horam. Heu lamentabile tempus. Quod putas illud sapere cor a profluuio lachrimarum abstinuit? Eulabāt fratres: lamentabāt fratres: beatum corpus deosculabant fratres: quod tametsi vascens antea pulcherrimū formosumq; fuerit: ab cuius scz ore vt priuatim: sic et publice tamq; ab angelica facie cōtuentes p̄debāt: lōge tñ exhaustum pulchrius et formosius et vt aridēs videbatur. Querebamur singlī celeberrīmo patre orbatī: singulares titulos cōmemorātes. Hos mī seros deslēs vnus inq̄t: quo pacto cecidit ordinis corona q̄p cūctis veram religionē ornauit: ad cultum diuinum cultores et agros multiplicauit: ad bene beateq; viuendum omnes zelauit: Succedebat alter: quis ille qua dragestimū religionis superauit annū eque vt hīc quis eo vnq; existens perseverantior: et eo recto et inoffenso pede per gente honestior? Sed narrat terti⁹ quis nā ecclesiā dei tā dilexit feruētē: tā tutatus cōstanter: tā auxit incūctāter? Uerū faris inquit alius: sed quis mortaliū imaculatā prebuit deo fidem? Capistran⁹: quis iudeos hereticos scismaticos fere innumeros pourit ad fidē? Capistran⁹: q̄s deū habūdati⁹ p̄dicauit deū vuz et xp̄i fidē? Capistran⁹:

hunc mihi dicendi locū dari queso: proximū petit septuagesimo primo potitū anno: statura pusillū: viribus robustū: ingenio promptū: studiis deotū: laboribus indefessum: moribus compositū: sanctimonia probatū: sui simile profecto vidi neminē. Probe laus fert: quidē vite sanctimonia. Nam in humanis egentē unico cibo dietim refectū fuisse: cōtinuo ieiunasse: carnes sibi abdicasse: purū vinum nō bibisse: in plumis nunq̃ iacuisse: parce comedisse plurimū laborasse nō humani sed angelici muneris esse reor. Et si cuncta meminisse fas sit: non preclarū esse cōstat: aliquis ait beatū patrē: vt virtute ceteros: sic et dignitate prestitisse qui cū austerius iudicaret: Iste dū maior verbis obnoxius: fuit sed et cuiq̃ vel minimo et socijs humilē se tradidit. Inopia iura vsq̃ adeo obseruauit: vt vir necessaria vite mīstraret: quo voluptates diligētius reprimeret. Iam impudici vel inbonesti animi vestigiū de se nemo percepit aliq̃. Quodq̃ iā dicere liber maceravit supq̃ carnē diuturna horridi asperitate cilicij: ac nōnunq̃ dum acrioribus vigere stimulīs aduertite queso: candēti ferro ipse sibi genitalia decorit. Plane differit alter sursum descendit olimpo. Qui non tantū deo meritis gratus quantū diuina gratitudine miraculis clarus. Quē ea de re nunq̃ videntes solo sanctimōie testimonio amabāt: appetebāt venerabānt: hūc etenim reges: hūc principes: hunc papa: hūc nationes cū litteris: cū nuncijs: ornatissq̃ oratoribus audi vocabāt: Et vt eorū votis fieret satis apostolicis mādatis impetrabāt. Testis enī sunt accepte cōsuetudines: sumiorum Pontificū Romanorū: qui populū dei sibi creditū probe viro priuilegijs indultis et gratijs cōmiserunt. Testes diui Cēsares: qui pro cōcordia pro pace: pro sumia reipublice: pro amplitudine maiestatis pro imperij dignitate: magna gratia cōplectebant. Testes inclitantes illustrissimi principes: clarissimi deniq̃ tā ecclia sticti: q̃z seculares fastigij magnates: q̃ ineffabili pietate gaudio veneratione seruabāt admittebant carum habebāt. Quibus rebus erāt testimonio solēne processiones: apparatus ingentes: religiosa spectacula et festi dies: tanta nempe celebritate obuiā adeunti procedebant: abeuntemq̃ comitabant omīs etas: vt apostolū dei laud magis veneratū fuisset Sed quid verbis opus quispiā nūciat. Breuis est dies ad celsa precōia et gloriosas virtutes dinumerandas.

De exequijs septem dierum et corpore

condito ac conseruato.

Capitulum. xv.

Iam transitus fama: facto celerior totā perlustrans ciuitatē oēs cōmouit festinant semianimes turmatim. beatum videre corpus adeo sitientes: vt nobis sit periculo in longū producere sumus: Curamus igitur et piūcundū corpus: ad ecclia deferimus: quo ciuitas oīs collacrimas accurrerat: Exequijs solēnibus septē diebus studiosus

studiosius cū hymnis laudibus: dignisq; honoribus: singuli pro cuiusq; dignitate cōplent chori mediū: vndiq; ardentibus faculis: et luminū copia: alternatis excubiis: et calida vigilū cura: timore suffe-
rendi corporis: hōse dies inhumatū seruauit. Postremo archā fer-
reis laminis circūsepta: cathenis: et clauibus quinq; munita btissi-
mum clausit. Et circūquaq; sigillata cōtinet intrepida: hanc ornatū
sepulcrū sustinet vbi signa et miracula gratie: et dona dei plurima
indies magis magisq; coniscant.

De oblocutiōibus et detractationib⁹

patris post mortem.

Capitulum. xvj.

Sed quia inuideat prestanti florentiq; virtuti nō abest imperfecta
mortalitū cura: eorumq; luoz emulorū: quibus minus pensī vel equi-
tatis inest. Criminant enī susurrōnes seniorē q̄ satis est laudis
pprie cupidū: hōiemq; subitacundū fuisse. Verū emvero nec quēq;
moueāt nō insolita labe: quoniā ab initio seculorū inuidia dyabo-
li mors intrauit in orbem terrarū et eū sequūt qui ex parte eius sunt
nec prudētī sensatōq; viro: nouū hoc: vt et Capistranū: ne quicq; nisi
in laudibus dei gloriāti mordētes emulent. Quia si me persequuti
sunt et vos inquit veritas psequēt. Parcedū quid nī de la bonibus
quibus et ipse: senior vite proximus ignoscēs ait palam: detrāhent
mibi nōnulli. Et mordebūt impropērātes: sed cū sit gloria nostra te-
stimonij cōscientie nfe. Dñe parce illis obsecro. Sed cogitāti mibi
venit in mentē: his seculis nostris in modū gratulari: q̄ nobis attule-
re virū cuius lumē corā hōibus lucere: vt viderēt bona opa eius pla-
ne intuiti sum: et ita sum? intuiti lucere: vt glorificārēt patrē q̄ in ce-
lis est. Nec verendū est denigrari ab emulis quē clarificauit lumen
eternū. Tranē maledici: dissecant: ipsis rūpanē illa: et suis rumoribus:
quod virtuti debet: vicio dent. Mā et irasci licet: et acrē et turbidū
habere vultū: et iusticia in iniūstos vti decet. Engēbat et enī tantū
senior bonus quantū amabat. Irascebat iustus: et misericors pctis:
minie tñ odit quo extingueret (vt asserēbat) ocul? caritatis: fateor
equidē malis nōnūq; succēsum: bonis nūq;. Tali nāq; ex sacra sūtia
nō imputat deus peccata sua: quia nō fecit aliena: quia nō appba-
uit negligentia: quia nō tacuit supbiā: quia in vnitāte veritatis per-
mansit: Quare desināt maledicere quem Christus benedixit: et cum
se obudicauerit: infontes fontem damnent.

De plagis diuine vlcionis in detracta:

(tores: in et post mortem.

Capitulum. xvij.

Athina duertāt impēsius queso: ne iusti iudich plectant vlcioē
quē admodū in ampla Germanie ciuitate petulātī viro lasciu

neq; mulieri indubitatissimū est cōtigisse. Nam cū alter ab execra-
da ludi cupiditate differeret: p̄cipua scelera quedā oriri solere: ferēs
egre durū sibi seniorē. Nā totus in ludis merlus erat: detestādo seni-
orem. Negat penitus tot capitalia crimina ludo posse oriri: neq; p̄-
pterea libidinē animi sui velle minueret: cum sit ludere vite solatiū: et
ingentū acūmē. Altera vō dū mulierū natiuos et adulterinos intelli-
geret fucos bānari infana mēte gannēs veritati officiosa detrahit.
Iudicia dei abyssus multa: ecce duo mutuo: veritatē pessundātes
sequēti nocte. Miserere mei deus eodē momēto subitanea morte cor-
ruerūt: cōterriti nouitate reliqui: queq; ludibria suppellectilia p̄ca-
celis mīheres illecebras seniori p̄nt auere: q̄ vulcano publice cōmissa
sunt continuo. Quamobrē vite sue consulāt qui de viro integerrimo
maligna loquunt: me amore serui dñs irascat: quē in seruis suis deus
laudari. Quodā scz v̄bis nō imponerē: si cūcta conarer pādere. sola-
bor tñ b̄tō viro deferētes: exēplo detractionis cuiuspiā: q̄ cū religio-
sus esset: et min⁹ religiose ageret nouit aliqui q̄ seruis dei sit deferre.
Zelās mirū in modū cultū diuinū senior: nonnunq̄ coopatus est: vt
religiosum claustrū quodāmodo suffocātū: esset ad laudē dei et po-
puloꝝ edificationē celebris. Repugnat loci p̄positus min⁹ plene deo
cōfidens cultores in vineā dñi cōducere inopiā formidās. Coactus ē
studio senioris agrū dñi diligēter excolere: murmurat: obloquit: nō
recte sentit haud lōgo post tpe defungit senior dñia corrept⁹ vitiōe
detractator: acerba hābellitus pressura arctat⁹ pene suffocat⁹. De-
sperat anio: subit i mentē celestis donoz gr̄a: q̄ meritis b̄i senioris
suo postulātib⁹ elargit⁹: p̄tritus et supplex edito visitādi sepulchri vo-
to: sine mora ab ip̄is mortis faucib⁹ erutus: vti me testet: p̄fessus est
maledicti veniā ipetrauit saluus. Et ex Saulo: paul⁹ factus est. Et
venerūt ad se: q̄ detrahebāt sibi: et adorauerūt vestigia pedū suoz.

Conclusio operis.

¶ Habes igitur pater obseruāde breui tabella quedā de primis in-
stitutis: de cōsilio vite: de bono progressu: et de p̄fectu ocl⁹: de pere-
grinationis sine Senioris n̄ri beati. Quē in celis sancti: licet appel-
lare: festino eparata calamo. Neq; sum inscius quantā susceperim p̄-
uinciam qui rem meis viribus imparē: impudens aggressus sum: vt
viri integritatē minūā: cuius equidē preclara gesta: magna comple-
rent volumina. Valui tamē pro meo in te officio etiā cū rei defectu
voto tuo aliquantisper satisfecisse: q̄ penitus insolens neglexisse.
Tu vero pater optime: quod minus rectum factū est refice. Quodq;
diminutū pro tuo singulari prudētia maturitate: dicēdiq; facilitate
restaura. Vale ex Conuentu nostro sancti Libolpi in suburbio
Gisnensi. Quintodecimo Calend. Julij. 1457.

¶ Explicat vita beati patris. A fratre Hieronymo descripta.

83

Fratri Christofferi de Varisio : socij beati patris Johānis de Capistrano in vitam eiusdem Prologus.



Euerando patri fratri Gabiēli de mēvā ordinis
Bdinorum prouinciarū Austrie Bohemie. &c. Vi-
cario dignissimo. Frater Christofferus de Varisio
eiusdem ordinis minimus et indignus : promptam
obedientiam et omnē subiēctionē. Juxta P. A. de-
siderium deo auxiliante vitā et gesta beati patris
nostri fratris Johannis de Capistrano ad finem
deduci. Et quia ad hec me insufficientē cognosco esse : cum tante san-
ctitatis vir : requireret aliquem virum doctissimū : qui eius gesta or-
dinato cōpositoq; eloquio describeret. Precor vt singula perlega-
tis : vt si quid inordinate aut minus bene positum inuenietis : illud
emendare et corrigere pro voluntatis vestre arbitrio dignemini :
hunc autem ordinem vt in processu videbitis obseruau.

- ¶ Primo. De eius in seculo conuersatione.
- ¶ Secundo. De eius ad religionem conuersione.
- ¶ Tertio. De nouiciatus sui probatione.
- ¶ Quarto. De eius professione et predicatione.
- ¶ Quinto. De indeorum hereticorum et scismaticorum persecutione.
- ¶ Sexto. De aliquorum miraculorum perperratione.
- ¶ Septimo. De locorum et fratrum multiplicatione. Et sc̃i Ber-
nardi canonizatione.
- ¶ Octauo. De multiplici sibi facta reuelatione.
- ¶ Nono. De scientie irradiatione et multiplici disputatione : et plu-
rimorum opusculorum compositione.
- ¶ Decimo. De eius ad Alemaniā missione et prouincie Austrie in-
ceptione et miraculorum operatione.
- ¶ Undecimo. De eius ad Hungariam ingressione et Turcorum deu-
ctione : et felici ab hac vita migratione.
- ¶ Duodecimo. De multorum miraculorum post eius obitum per-
perratione.

De eius in seculo conuersatiōe. Cap. j.



Rope ciuitatē Aquilanā in qua venerabile corp⁹ sancti Bernardini conditū est. Quoddā oppidum munitissimū et decorū nomine Capistranū existit. De quo parētes beati patris nostri fratris Johānis moribus et vita et parētela prospicui originem traxerūt: huncq; in eodē oppido genuerūt et aluerunt. Qui dū adhuc puerulus esset: patre viā uerſe carnis ingressō orbatus: matre sup̄ſtite: quasi tā se futurū predicatorē euangelicū indicaret. Cepit continentia vidualē predicare eamq; blandis sermonibus ne aliū virum caperet allicere. Tradit de hīc artibus libera libus imbuendus: in quibus super omnes coetaneos suos adeo breui tēpore profecit: vt oēs de eius subtili ingenio mirarent: postmodū ad ciuitatē Perusinā vt in ea ius pontificium pariter et ciuile studeret: destināt. Mansit ibidē decē ferme annos et in tñ facultati illi opam dedit vt omnes consilio indigētes demissis Doctoribus nō mediocriter famosis ad eū pro cōsilio recurrerent. Fuisset autē doctoratus gradu in vtroq; iure sublimatus: sed adhuc que mundi sunt id est: humanā gloriā desiderans: molebat in iure doctorari nisi et simul militaria insignia susciperet.

Interim tamē puellā quandā forma et nobilitate preclarā: que in opulētissima hereditate paterna successura erat despoſauit. Arridensq; ei fortuna eū carissimū et amicissimū regi illius regni in tantū fecit: vt ei ciuitates et castra nō modice estimationis cōmitteret: et magna illi munera cōdonauerat. Dū vero dicta ciuitatū et oppidorū regimē ageret: tāta sapientia et prudētia oīa pagebat: tāta maturitate cūcta disponebat: tāta seueritate iustitie malos puniebat: tāta deniq; clemētia bonos fouebat vt circūquaq; fama eius diuulgaret: et indies regi carior et familiarior efficeretur. Sic cunctis sibi p̄spere succedētib; honorabat ab oībus ita vt fellic se crederet: q̄ eius amicitia iūgi posset: ex quibus mēs eius ad mundū et mōdi honores totaliter dedit: minus ad ea que dei sunt intēdebat: sed post ipsius mōdi blādiās ambulans. Hoc solū die noctuq; qualiter se regi suo terreno placeret: sat agebat. Inerat tñ ipsius p̄cordis tāta ad pauperes et tribulatos miseratio vt et illis iuxta posse cum facultatibus suis suffragaret: et dulcibus verbis cōsolaret. Sed et scelus iusticie adeo ipsum affecerat: vt ab eo nec prece nec precione: nec amore nec odio: vllomodo diuelli posset. Propterea in ciuitatē et oppidis sibi cōmissis tanta pax et securitas vigeat: vt vnusquisq; re sua secure potiret: et vt vulgo dici solet. Cuiusq; etiā in manibus aurum portātū iter tranquillū preberet. Zelo enī iustitie eius latrones p̄terniti procul abscesserāt. Fures quoq; et predones: necnō aliarū rerū

inuafores a patria exulauerat. Taceo ceteras eius virtutes quib⁹
eſſi decorauerat altiffimus. Ita eſſi prudentia: tēperantia: fortitudo
magnificētia: liberalitas ⁊ cetera virtutes inuenē illi adornaueſſi
vt ſi ſingulas enarrare velim: timeo q̄ ſermo noſter nimis in longum
protendatur.

De beati patris ad religionē conuerſi- one.

Capitulum. ii.

VOlēs igit̃ miſericors deus qui ſua ineffabili miſeratione mſa
oī in ſingulis etatibus per ſanctos ſuos viſitare non ceſſat
in hoc malo tēpore in quo iam oī caritas refriguit ⁊ in om̄i
pene ſtatu habundat iniquitas hunc beatū virum quaſi ſaculam
ardentē ⁊ pconem euangelicū cuncto populo deſtinare vt eum ab
amore mūdi in quo totus inuolut⁹ erat retraheret: pmiſit in varias
tentatiōes incidere: tribulationibus quoq; ⁊ veratiōibus vt ex illis
erudiret ⁊ intellectū ſeruiedī deo caperet: ipſum affecit. Sicq; ſac-
tū eſt vt paratis ſibi inſidijs ab emulis tā regis cui ſeruiebat q̄ ſuis
eaperet: ⁊ in artā cuſtodīa manciparet: putabant eſſi ſe magnū the-
ſaurū reperiſſe oī tam pclarū viz: tantaq; amicitia regi conuinctū
in viculis detinebāt: Dū eſſi in vinculis detētus mūdā mentē ad
ſeruiedū deo inclinabat: ſed cōtinue per regis ſuffragia a vinculis
liberari: ⁊ ad priſtinos honores redire ſperabat. At deus miſericor-
diarū q̄ modo triſtibus: mō letis electos ſuos ad ſeruiedū ſibi voca-
re nō ceſſat. Cernēs q̄ necoī per vicula mēs eius fuerat inmutata
cepit quibūſdā reuelatiōibus animū electi ſui ad ſe trahere ⁊ ad ei⁹
obſequiū inclinare. Quadā ergo vice cū in amaritudine poſit⁹ eſſet
diuerſaq; vt moris eſt huuiſmodi viroz incarceratoz cogitaret: ap-
paruit ſibi quidā habitu fratru minoz indutus in virū dei oculos
dirigēs: quē cū intuitus fuiſſet tāta teneritudine cor eius demollitū
eſt: vt oculi eius quaſi in fluuiū lachrimarū prūperent: ⁊ de viſcerib⁹
cordis eius mugit⁹ ⁊ ſuſpiria nō modica redundarēt. Quis dubitet
fratrē illum ſeraphicū patrem Franciſcū extitiſſe: qui de tā magno
ordinis ſui incrementō per hūc fīdeo gaudebat: ⁊ ideo ad ipſum con-
ſolatiō: tanq̄ ad fidelē filiū ſuū futurum ⁊ diligētiffime regule ſue
obſeruatorē a deo miſſus aduenerat. Eodē quoq; tēpore vt ſibi vide-
bat quidā radius ſolaris derima carceris exibat. Quot quodā mō
totum mundū illuminare conſpiciebat. Hoc abſq; dubio ſignificās
Quot vir dei futurus erat in lumine gentiū: ſuaq; mirifica vita: exē-
plis ſanctitatis: ⁊ pclara doctrina: mundū illuminaturus eſſet. Itē
dum tū ex pmiſſis viſiōibus: Quid circa ſe ageret intelligēs a mūdi
blādijs alim reuocauerat: aut ad religiōis ingreſſū q̄ quo mō men-
tē inclinauerat. Quia vere difficile eſt eos q̄ ſe diuicijs ⁊ honorib⁹
ſubiecerūt: ab ipſis amplius niſi violentia maris reſilire. Tercio itaq;

cum se sopori dedisset: nihilq; prius de quacūq; religione cogitasset: volēs clemētissimus deus per euidentē signū eū ad religionē aduocare disposuit: vt de vertice ipsius dormientis capilli deciderēt: ita q; vertice capillis priuata: coronā ad instar fratru *Edinorū* gerere videbatur: quā postea toto tempore vite sue in religione existēs in signū miraculi semp habuit. Nec ei nouacula ad radendā coronā manu dei dispositam vllō tempore dñi viueret fuit necessaria. Qui dñi a somno euigilans: capillis pulcherrimis in quibus antea tamq; de corus iuuenis magnā p̄solationē habuerat in vertice in modū corone se priuatū sentiret p̄ma facie q̄si indignatus in filia verba prupit. Cū nullū affectū ad religionē habeam: miror de te omnipotens deus q; me inuitū religiosum facere pponas. Nescio quid horū magis mirari debeamus an scz dominū tam dulciter vocantē: an seruū tā fortiter renitentem. Sed utrūq; merito possumus admirari: scz nūtiā clemētiā dñi vocāti: qui ex hac grādi vocatiōe mundū illuminare decreuerat: et magnā humilitatē serui renitentis: qui se diuinis revelatiōibus iudicabat indignū: nec facile huiusmodi visiōibus ad instar nōnullorū superbiorū qui per eas decepti sunt fidē adhibuit: sed docēte apostolo: prius pbare voluit utrū ex deo sp̄s esset an nō. Cū ergo diuinā vocatiōem paulatim agnosceret: spiritu sancto inflāmatu: cōtinuo volūtātē suā volūtati diuine toto corde copulauit: et ad ingrediendum ordinē bti *Frāncisci* de obseruātia mentē suā totaliter inclinauit. Et ibe totis p̄cordijs modū omnem cogitare cepit quomodo tā sanctū ppositum: quod deo inspirāte firmiter in mente cōceperat: adimpleret. Qui tandē custodē carceris ad se vocans eū precibus quibus valuit rogare cepit: vt sibi pannū griseū quo indui solēt: fratres de obseruantia. *S. Frāncisci* forpices: filiū et acū ad carcerē deferret: pmitterēs ei omnia et plura restitūtū si deus eū a carcere liberaret. Annuit ei volūtati carceris custos q; eū ppter virtutes suas maxime diligebat et res postulas sine mora ei ad carcerē detulit: quib; susceptis sibi ipsi put meli; seruit et potuit habitū pparauit: et eritis seculi vestibulis: quibus indutus erat: cum maxima deuotiōe illachrimatus habitū quē spiritu sc̄to dictāte p̄pauerauerat induit. firmiter pponēs in corde se nunq; illū amplius dimissurū. futurū se ex hoc iudicās seraphici. *p. Frāncisci* imitatorē verissimū: quē simili mō primū habitū sibi ipsi fecisse et iposuisse p̄decessorū scriptis edocemur: Nec illis q; eū in vinculis detinebāt audientibus: subridētēs similia verba pferre ceperūt. Nouimus nequitias et astutias cordis eius: inuaniū laborat: credēs p̄ has malicias nos decipe et per huiusmodi fictiones de manibus n̄ris effugere: multiplicabimūs ei custodes et vincula et videbimus si machinatiōes sue eum de potestate n̄ra poterunt liberare. Referunt hec verba viro dei. quibus auditis mox totū ad oratiōem se dedit: et precibus quibus valuit causam suā dñi cōmen-

dante dicens. Tu domine qui hac sanctam volūtatē in cor meum im-
 mittere dignatus es dispone de me seruo tuo p tue libito volūtatē
 siue em in carcere moriar: siue extra es tuus sum. Tibi duo minuta q
 habui: id est corpus et animā volūtarie obtuli: et quātūz possum offe-
 ro. Nec enim mihi ignotū est q cū me ad seruendū tibi ppetuo i hac
 religione deuouerū: neq velle amplius neq nolle adiacere: fiat ergo
 altissime deus in singulis voluntas tua. Sed quia deo erat cura de
 seruo suo nō post multū tēporis in corda eoz qui ipsū detinebāt im-
 misit vt rei veritatē an scz vere vel fecte in hoc negotio pcederet inq
 rerēt. Accedētes itaq ad locū in quo detinebat solerter ab eo idaga-
 re ceperūt quare tāta fraudulētia: puta per religiosi habitus dela-
 tidem eos decipere niteretur. quibus ille. Nō ego vos decipio: neq
 vnq moris mei fuit simulate sed aperte in omnibus rebus p me ge-
 tis procedere. addit quoq facite fratres a liquos de obseruātia qui
 parū rerum experientia habeant ad me venite: in quibus et vos fidu-
 cia habeatis: et illi vos an ficticia vl vera sit vocatio mea plenius in-
 formabunt. Locat interea nō parue estimatiōis frater de obseruā-
 tia moribus et vita venerabilis omnibusq qui es nonerāt: ppter ei-
 us vite sanctimoniam gratissimus et acceptus: qui etiā serui dei dñi ad-
 huc sibi cūcta pspere succedebant plenā notitiam habuerat: veniēs
 ad locū carceris et videns eū nescio quo malefacto habitu religiōis
 indutū subridēs qualē (inquit) dñe Joānes religiōis habitū assūm-
 psistis. cui omnia q circa es manu dñi facta fuerant: et eo modo quo
 cōtigerant a principio vsq ad finem cum multis lachrymis plenarie
 referauit. In testimoniū qz pmissoz caput sibi diuinitus in vertice
 depilātū in modū corone etiā demonstrauit. intelligēs religiosus ille
 deo deuotus mutationē illā mirificā nō ficticiā esse sed verissimā: nec
 pfatas visiones fantasticas esse: sed diuinas mēte nō parū exbila-
 ratus eos q vinctū es detinebāt festināter adiit: et eis totius rei se-
 riē p ordinē enarrauit: Subintulit deniq: nolite in aliq dubitare: qz
 in veritate toto corde sine simulatōe aliq: puerfus est intendēs oīno
 dīspectis mūdi et carnis delictis dñō in ordine nō fidelit militare. Et
 si vultis p ipso me obsidē habete: donec quo sine negociū termine-
 inspiciatis. Quō si vba mea vera fore nō ambigitis: pcor vos vt amo-
 re dei et ordinis nri es libez dimittatis: qtinus sanctā et a deo sibi in-
 spiratā voluntatē suā ereq possit. Hīs auditis emollita sunt corda
 eoz et tam ipsius venerabilis fratris q serui dei pcribus ad descētes
 eū liberū dimiserūt. Reassumptis itaq pcribus vestibus ad ciuita-
 tem Perusina in qua omniū qñ notitiā habebat cū dicto fratre pue-
 nit. Quē vidētes domesticū gaudio pariter et ammiratiōe repleti: qli-
 ter ex manibus hostiū euasisset sollicitē pquirebāt. Ad dictā astit ci-
 uitatē ideo puenit nō q ei amplius de visendis amicis cura esset: cū
 mundū iā in mente sua totaliter cōculcasset: sed vbi prius p lasciuas

et dissolutiones suas superbie et vanitatis exempla prebuerat: per inaudita ad dei conuersionem et mundi abiectiorem humilitatis preberet et sanctimonie. Non post multos ergo dies virtute armatus ex alto dum iam ad ingressum ordinis totaliter esset dispositus. Cupiens pro nomine Ihesu obprobriis et illusionibus saturari. Omnia peccata sua et multoties quanta fecerat in quadam mitra depingi fecit: in ipsa quoque mitra descripsit: hic est ille malefactor qui omnia maleficia in hac mitra depicta et multo maiora perpetravit. Quam sic ut preferre depictam et scriptam capiti suo feruenter imposuit: vilius subiectum a fello per totam ciuitatem Perusina deferri se fecit: mitram semper habens in capite: in qua omnibus que fecerat peccata patebant. Illius nimis profecto imitator: qui pro peccatis nostris coronam spineam in sanctissimo capite suo portare non erubuit. Quem cernentes qui prius eum nouerant: quidam in erubescencia: qui et amicitia iungebantur. Quidam in risum: qui esse insanire putabant: quidam vero in amaras lacrimas: qui eius conuersionem perfecte intelligebant mouebant. Idueri etiam post esse festinantes in eum lapides et luti laciebant: futurus reuera verus beatissimum patris nostri Francisci discipulus qui in exordio conuersionis sue a pueris eum insanum reputantibus luto et saris impetitus est: sed et precones siue sibi videntes tot et tanta scelera que tamen non perpetraverat in ipso mitra depicta esse ad iudicium deouenerunt. Qui a iudice interrogatus: an talia commisisset delicta: humiliter respondit: maximus sum peccatorum et omnium tormentorum genera super fures latrones et homicidas ego promerui. Cuius deuotionis seruatorum: cum iudex et qui cum eo essent cognouissent: reus sanctissimam voluntatem tanquam viri prudentes laudauerint increpatis preconibus et qui eum adduxerant abire permiserunt.

Denouiciat⁹ eius probatione. Cap. iij.

Statutus igitur ut premissam est tribulationibus derisionibus et obprobriis: missusque pompa calcata: ad locum fratrum minorum de obseruancia extra ciuitatem Perusum positum. Qui locus ad montem dicitur. In quo et beatus frater Egidius socius beati Francisci multa miracula perpetrasse legitur properauit: ubi pedibus fratrum aduolutus humillime supplicare cepit: quatinus ei sacre religionis habitus donaret. Et in numero fratrum poneret. Cui fratres (qui neminem blanditiis solent ad religionis ingressum allicere) ieiunia: vigilias orationes: disciplinas: pedum nuditatem: maximam ree egestatem et cetera huiusmodi ad plenum declarantes an talia paratus sit sustinere interrogant. Quibus ille mirabili ignis diuini calore succensus hilariter vultu et voce iocunda respondit: paratus sum non solum que dixistis: sed multo maiora pro nomine illius qui pro salute nostra in hunc mundum nasci: mori: voluit: libenti animo usque ad diem mortis mee sustinere his auditis fratres de eius tam magno seruiore plurimum consolati relictis

relectis vestibus secularibus ei sacre religionis habitū cum magna deuotione contulerūt: et militaribus armis insignē Christi militem effecerunt. Statim circūquaq; fama diffundit dominū Johannē de Capistrano religiosū effectū. Cuius rei causa tota ciuitas in admiratione posita nihil aliud nisi de hoc celebri facto loqui videbatur. Sed et spōsa eius de qua supra narratū est: hoc intelligēs in multas erumpens lacrimas propter nimīū amorē eius quo ipsum tenerrime diligebat cucurrit ad claustrū festinat: et vt ei cū sponso suo q̄ omnia dereliquerat loqui liceat fratres gemitib⁹ et lacrimosis vocibus interpellat. Contradicūt fratres et hoc ei minime licere constanter affirmāt. Sed tandē nimia mulieris importunitate demittit: confidentes nihilominus de fratris constātia: sapientia et grauitate difficulter annuerūt et vt ei loqueret: consenserūt: quantas lacrimas: q̄ dulcia verba: quātas preces: vt etiā pposito reuocaret: effuderit qui legit intelligat. Ipse vero qui iam spiritum gustauerat propter quē omnis caro desipuerat nullo modo fractus aut mutatus extitit: sed benigna voce demissis oculis eam erudire cepit vt in virginitate p̄sisteret et altissimo deseruiret. Intelligēs itaq; sponsum suū supra firmisimam petrā fundatū nullatenus immutare posse firma se sponcione astringit nunq; aliū quēpiā ducere velle in maritum. cui ipse vindictā dei super eam si contra p̄missionem faceret futurā prophetā. p̄dixit: quod et factū est. Nam more muliebri instabilis effecta: priorisq; sponsi penitus oblita: in sui dānationē alium sup̄dixit: cum quo filiā habuit: que breui tēpore defuncta est. Ipsa vero diutino lāguore corepta finaliter lepra inualescētē: consumpta est. Cepit ergo famulus Christi in anno nouiciatus viriliter agere: et nouū hoīem: dimisso penitus vetere induere. Et quia sciebat deficiente fundamētō super edificari non posse. In ipso sue cōuersionis erordio ita se deuotioni mācipauit: q̄ omnes fratres eius futurū magne sanctitatis virū p̄dicebant. Nam sepius Christi passionē in corde ruminās: maxillas: pectus et terrā lacrimis pfundebat: et quasi totaliter dissolui vellet: maximis gemitibus suspirabat. Benitricē vero dei magno noiabat affectu: et eam cū angelo Gabriele crebrius salutabat: sciens neminē absq; auxilio virginis gloriose ad palmā posse pertingere. Quante vero humilitatis et faciētie fuerit: ex paucis que referā luculēter clare potest: licet etiā tante scientie prudētie et sagacitatis: tantēq; reputatiōis in seculo fuerit. Nihilominus fratres qui nemini nostram religionē intranti parcere consueuerūt: quin probent an luteus vel argenteus sit vt ipsum in humilitate fundaret: sub regimine cuiusdā fratris laici magne austeritatis et sanctitatis viri posuerunt. Qui diligentissimā curam circa eū agere cepit modos oēs exquirens per quos eū humilē et patientē efficeret et in religiosis moribus erudiret. Quotidie ergo eū increpabat et nouas ei penitēcias imponebat.

Nam aliqui disciplinas aliqui ieiunia aliqui solii esum panis et aque
 potum: interdu vt genuflectus in terra coram fratribus in mensa sedenti-
 bus comederet: et alias huiusmodi mortificationes et penitentias in-
 iungebat: sed seruus christi ois sciolitatis et mundane sapientie oblitus,
 ita illi fratri laico in oibus parebat: ac si vir magnae stature vel Mi-
 nister generalis extitisset: propter quod promissa oia non solum gratanter et le-
 to animo perficiebat: sed vt tales ei penitentiae sepius iniungerentur sup-
 plicabat. Quia vt supra tactum est: vir magni consilii et prudentie vel
 scientie habebat a ciuibus et alijs ad eum pro consilio venientibus fra-
 tres interdum negare non poterant quin ipsis eius presentia exhiberent.
 His itaque post habita consilia recedentibus frater ille laicus tunc ne-
 sumus alijs vane glorie mentem eius inuaderet tanquam prudens medicus
 aggrediebatur ipsum verbis agrestibus dicens. O superbe iam credis
 te aliquid esse: cur non manebas in seculo si huiusmodi vanitates sequi
 volebas. Et multa alia super ipsum clamando dicebat. Genuflecte-
 bat pauper nouicius et humiliter caput inclinans omnia pacientissime
 sustinebat. Quada vice dum valdeissime eum febres detmeret nec sana-
 ri posset. Cepit frater ipse forbiuncula quandam quaz adhuc ignitam
 estuantem et calidissimam ad discipulum egrotantem detulit: et vt sic eam
 ebullientem edibat iniungit. Quod ille perficere volens et in sancta
 obediencia sperans eam sic fumantem et calore stridentem exhibuit. Mi-
 rabile certe dictum: forbiuncula sic per obedienciam accepta nihil ei
 omnino nocuit: et febres totaliter effugauit: dum vero interrogaretur
 an illam bibere timuisset. Credebam inquit quod et guttur et linguam
 penitus comburere debuisset: sed de sancta obediencia confidens illam
 natura abhorrente recepit. Alia vice dum panni aliqui lauandi essent
 per nouicios: vt moris est: stabant in circuitu nouicij nec pannos con-
 tingere presumebant: quia a qua adhuc pre nimia caliditate stride-
 bat. Accedens laicus ille et spiritu dei: vt credendum est: redactus: et ali-
 is nouicijs in pace dimissis: hunc solum verbis molestat: vocans eum
 pigrum: somnolentum et negligentem. Deinde pannum calidissimum
 accipiens in faciem eius profecit: Cuius caliditate et combustionem
 sentiens: coram magistro humiliter genuflectit: credens totam faciem
 excoxiatam esse et lumen oculorum perdidisse. Sed propter meritum hu-
 militatis et patientie: nullum propterea in eo signum combustionis ap-
 paruit. Multiplicibus alijs modis per ipsum fratrem comprobatus
 euidentissime: quante sanctimonie futurus esset: demonstrauit: de ip-
 so fratre laico sepe numero magistro suo referebat. Deo omnipoten-
 ti gratias ago quod mihi de tali magistro puidere dignatus est. Quia
 si mihi ita austerus non fuisset: nunquam virtutem humilitatis et pacien-
 tie acquirere potuisssem: hec fuere beati patris aurea fundamenta:
 hec columnen marmoree super quibus tam speciosum edificium posi-
 modum construxit.

91

De eius p̄fessione ⁊ p̄dicatiōe. Ca. iiii.

Adueniente p̄fessionis tempore quia iuxta seraphici patris Francisci regulā: finito probationis anno nouiciū qui laudabiliter in anno nouiciatus vixerit recipiēdi sunt ad p̄fessionem. Rogare cepit dñi seruus humiliter fratres corā eis genuflectēs ⁊ lachrymas habūdantissime fundēs vt eum ad p̄fessionē recipere dignarent. Semibolominus indignum asserens tanto dei beneficio: eo maxime: quia cum ipse maximus esset peccator nō merebat in societate seruorum dei cōputari. Et quia bonarū mentium est ibi culpam agnoscere: vbi culpa nō est: de multis trāsgressiōibus in anno nouiciatus commissis: puta de inobediētia: de negligētia ⁊ ceteris multis se accusabat. Fratres vero cōsiderantes eius profundissimā humilitatē: frequentes oratiōes: ingenū viuat: ⁊ ardens desiderū eum nō tam libenter q̄ desideranter ad p̄fessionē cū magno desiderio receperunt. Post p̄fessionem ex humili factus est humilior: ex deuoto deuotior: ex feruenti feruentissimus. frequenter enim scopabatur domū: lauabat scutellas: seruiebat fratrib⁹ ⁊ alia humilitatis opera verus Frāscisci ⁊ Anthonij ac Benauenture imitator exercebat. Agitur adueniēte tempore quo eū dñs in vineam suā mittere decreuerat: egressus est famulus Christi tanq̄ leo rugiēs ⁊ quasi tuba celestis vocē suā exaltans annūciauit iuxta prophetici dictū vniuersis populis scelera ⁊ peccata eorū. seruiore maximo hincinde circumtens: vicia fore deuītada virtutes vero amplectēdas ex diuinis scripturis luculentissime demonstrabat. Sed verus dei imitator ne eius sermo contemptibilis haberetur: nō solū que predicabat: sed ⁊ multo maiora opera perfectiōis peragebat. Unde diuersas ciuitates vt in illis diuina eloquia sūderet continuo perlustrans. non equo non asino aut quouis alio vtebatur iumento: sed solus libellos ad vsum sibi cōcessos suis humeris imponebat ⁊ circumquaq; portabat donec senio ⁊ arduis pro fide catholica prepeditis negocijs necessitate cogente aliter facere cōpulsus est. Post longos ⁊ feruentissimos sermones: licet ex motibus corporis ⁊ clamorosis vocibus plurimū fatigatus: nihil tamē se fecisse reputās capiebat sacculū suū ⁊ cū socio hostiatim necessaria mendicabat secutus beatū Franciscū q̄ ad mensas diuitum quq; inuitatus: panem tñ amore dei tanq̄ sibi gratiorē mēdicabat: ambulabat nudis pedibus: nec quantūcūq; inualescente frigore calciamēta portabat. Ciliciū quoq; aspersi per multos annos nudo corpūculo imposuit. Sed ⁊ abstinentiā eius ex vite parcatatē q̄s enarrare valet. Postq̄ religionē ingressus est vsq; ad eius obitum nunq̄ nisi semel in die comedit: ⁊ ea vice ita modico cibo contentus erat: q̄ vix infanti sex annorū sufficisset. Nunq̄ carnibus vsus est: nisi aut vgeret necessitas: aut cogeret obedientia.

Timentes aut fratres aliqui eſſe pre nimis laboribus ⁊ debilitate de-
 ficere supplicauerunt inter oſi ſummo Pontifici: vt eū carnes mandu-
 care preciperet: quas in tāta paritate: ⁊ cordis amaritudine ſume-
 bat: vt illarū eſus potius ad penitentia q̃ ad refectionē aliquā eſſe
 videret. Preterea ieiunia panis ⁊ aque: cōtinuas diſciplinās ⁊ ali-
 as carnis maceratiōes faciebat: ex quibus domesticū poſtem ſub ra-
 tionis freno ducebat: ⁊ carnē cogebat ſeruire ſpīritui his namq; ab-
 ſtinētie mutatus anguſtijs: his armatus virtutibus: cū oſi fiducia
 p̃ponebat verbū dei: domino coopante ⁊ ſermōnē confirmāte ſequē-
 tibus ſignis. Nam virtute indutus ex alto audiebat ab omnibus:
 inuitabat a pplis ⁊ beatam ſe reputabat illa ciuitas q̃ eū includere
 merebat: propter q̃ aliq; ciuitates a Papa: aliq; a p̃ectore ordi-
 ſi vt ad ipſas p̃dicaturus accederet impetrabāt: cōſuebat vnoiq;
 populus ad eius ſermōnes ⁊ ſepius in tāta multitudine vt vix ecclia
 aut platea aliqua eū capere poſſet. Nam ſepe numero: quinq; milia
 octaginta milia: centū milia: centū quinquaginta milia in eius ſer-
 monibus cōputabant: durantiſſimis eius ſermōnibus ita claudebant
 apotece: abſtinebāt homines a laboribus: ac ſi ſolenne aliquod feſtū
 agere: ſi vberiores fructus quos in horreo domini cōgregauit enar-
 rare voluerō: diſcurrēs per oēs Chriſtianorū regiones videlicet per
 totā Italiā: per Franciā: per Almaniā: p̃ Poloniā: per Hungariā:
 per Bohemiā ⁊c. Fateor impericiā meam quia nō ſufficio: ⁊ magni
 voluminis liber capere nō poſſet: vbiq; capitales inimicos ſermōnib;
 precibus: minis ⁊ modis alijs quibus poterat ad amicitia deduce-
 bat: ⁊ vt intelligat quāta in concordādis inimicis erat ſermōnis ei⁹
 efficacia. Accidit in quadā ciuitate Italie quoddā nepharū nego-
 ciū: auditu horroſiſſimū: duo paſtores etate p̃uerti cū exarſiſſent in
 quendā puerū gregē custodiētem: nec eis ſuper innominabili vicio
 propter quod ira dei in filios hoīm venit: diſſidentie: cōſentire vellet
 indignati illi puerū ceperunt: interfecerūt: ventrē aperuerūt: ⁊ epar-
 cum corde ⁊ alijs inteſtinis recipientes: decorerūt: ⁊ inaudita rabie
 a dyabolo excecati patrē pueri vt cū eis manducaret: inuitauerunt
 Comedit pauperculus pater ignorāter inteſtina filiū ⁊ illa fore bona
 ⁊ ad comedendū dulcia laudabat. Sed quia nihil occultū quod non
 reuelet: poſt comeſtionē auferūt ſiccari illi. Non redeunte vero
 puero hinc inde queſitus: mortuus ⁊ euiceratus inuenit. Maſſe-
 ſtaſ delictū ⁊ rumor nō modicus inſonuit. Quātus fuit dolor patri
 eo maxime quia inteſtina filiū comedit: quāta indignatione contra
 malignos iſtos: quāta deniq; iracūdia vniuerſi populi contra eos:
 nullus ſane mentis ambigere debet: veniēte vero dei ad ciuitatem
 illā accedūt ad eū malefactores ipſi humiliter ei caſum q̃ acciderat
 exponētes: quatenus eos cū patre pueri ⁊ cū tota ciuitate concor-
 dare vellet: offerentes ſe ad omnē penitentiam ⁊ vitā ſuam: omnino

emendare: pmittentes: **O**bstupuit homo dei audito tā nepharo de-
 licto eos vehemēter reprehendit: nihilominus pietate motus ad pe-
 nitentiā illos icit auit: misericordiā dei magnā asseruit: et vires suas
 inter eos et patrē interfecti pueri: nec non ciuitatē interponere pmi-
 sit. Quid plura: ita seruēter de pace: de dilectione inimicōz: de mise-
 ricordia dei: de extremo iudicio predicauit: quod in presentia totius
 populi plorantibus oībus pater defuncti pueri dictos homicidas in
 signū pacis ampleratus est: vbiq; ergo terraz considerans qd dñs
 noster Ihesus Christus veniēs in mundū attulit pacē: recedens de
 mūdo reliquit: predicans in mundo docuit pacem: inueteratas ini-
 micitias ad pacē reduxit: et diutinos rancores ex cordibus hominū
 extirpauit. hoc egit non solū in singularibus personis: sed etiā intesti-
 na bella ex cōtrarijs partibus orta sedauit: ciuitates quoq; mutuo
 litigātes amicas fecit. Sic et ciuitatem Aquilanā cui a potētissimo
 rege Aragoni expidit parabat suis precibus et laboribus a piculo
 liberauit. **N**ō erāt: sicut legit de sācto Frāscor: verba eius inanias:
 nec risu digna: erant medullas cordis penetrātia: ideo multi obstina-
 tissimū et indurati peccatores de quibus nulla spes cōuersionis habe-
 batur: eius ignitis sermonibus penitēcie subdebant: fures latrones
 ysurarij: et rerū alienaz detentores in diuersis mūdī partibus: quod
 iniuste tulerāt cōscientia cogente reddere festinabāt: Similiter inpo-
 neste mulieres relicto meretricio aut nubebant aut aliter domo ser-
 niebant. Tanto seruoze et clamorosis vocibus contra aleatores et
 alios lusoze exclamabat: qd quasi in oībus ciuitatibus in quibus
 p̄dica bat congregabant oīa tabularia: cartule: scachi: et alioz lu-
 doz inuentiōes: quibus congregatis et in cumulū redactis: iubebat
 pater sanctus eas igne succēdi in presentia vniuersi populi: vt sic dy-
 abol⁹ ludoz inuentoz cōfunderet: deus glorificaret: et hoīes a ludis
 talibus arcerent. Et quia huiusmodi actus deo erat gratissimus:
 placuit maiestati sue quedā mirabilia in ipso actu demonstrare. In
 quadā ciuitate Italie dñi premissa ludoz instrumenta vterentur ad
 maiore dyaboli confusione quedam turpissima demonis imago car-
 te papiree depicta sup comburendoz instrumentozū aceruū posita
 erat quā vehemens fumus ex tabularijs exiens in altitudine aeris
 cernētibus omnibus eleuauit: quā in altū cōscendere p̄spiciens au-
 diētibus oībus mādauit dicens. In virtute dñi nostri Ihesu Christi
 p̄cipio tibi vt ad locū a quo recessisti festine reuertaris. **N**ō fit mora
 et ecce corā omnibus imago ipsa per rectā sumi lineā in ignē decidēs
 cōbusta est. Dum in quadā ciuitate almanie nomine Ratispona de
 hac materia predicaret: et populus turmatim ad incendiū tabularia
 deferret: quidā sacerdos nō parue estimationis inuidia motus cepit
 viro dei detrabere: et quosdam qd stulte facerēt increpare. **I**n iudicia
 dei illa nocte qui detraxerat mortuus inuentus est. **P**redicante p̄fe
 m iij

bñ in quā ciuitate Polonie nomine Cracouia ⁊ portatib⁹ cyt moris
 erat dñib⁹ instrumenta ludoz ad cōburendū accidit vt a casu ignis
 egressus modicu de ista domo cōbureretur in qua cōgregata erāt ta-
 bularia: quod cernens quidā offibus detrahē cepit: asserens hoc
 accidisse ppter peccatū credulitatis: quia populus nimis facili-
 ter credebatur tam magnū fore peccatū cessauit paruo tēpore ignis
 ille ⁊ eadem die domus detractoris quasi totaliter igne cōsumpta
 est. Alia in diuersis mñdi partib⁹ huiusmodi signa visa sunt sed pmi-
 sa recitata sufficiat: vnū tñ ommittendū nō est: q ppter eius seruētis
 fimas pōcations cōtra luso- res in diuersis mñdi ciuitatibus cōtra
 omniū cōsensum facta sunt statuta: grauius penis roborata ne q̄s
 publice ad aleas ludere psumat: vt lucidius lectores intelligāt q̄s
 viuus ⁊ efficax erat sermo: qui ex ore serui dei Iohannis pcebat.
 Quantū deo gratius existeret censui silētio nō pterire quedā facta
 mirificat que in eius sermonibus visa sunt. Semel dñi in quadā ciui-
 tate pōicaret: verbū eius multitudne populoz audiente sup caput
 eius tres auicule pulcherrime alias in partib⁹ illis incognite in aere
 ipso hoc ignozate volitare ceperūt nec inde recedebāt: admirās po-
 pulus auiculas illas alter alteri digito demōstrabat. Mirabat vi-
 uinus preco qd hoc esset ⁊ tandē sup caput suū aspiciens cū ingenti
 gaudio auiculas vidit q̄ ptinus disparuerūt nec vīq̄ amplius vīse
 sunt. Alio tpe laborāte eo propace iter Aquilanos ⁊ regē Aragonū
 reformāda: pōicaretq̄ corā rege in ciuitate Tiburtine cicade garri-
 le adeo clamoribus instabāt qd nō modicu impedimentū eloqo diui-
 go p̄stabant: quas ille cū seruoze increpās: in noie dñi nři Iesu xpi
 vt tacerēt imperabat: quo mādato obticuerūt oēs: nec aliq̄ ampli⁹
 durāte sermone audita est. In ptibus Lombardie in valle Telina in
 quodā oppido qd Morgobegnuū dñ cū euāgelizaret preco mirific⁹
 ⁊ in circuitu multitudo ppli cōgregata esset: ceperūt nubes dēfari:
 ⁊ aer obscurari: ⁊ q̄ in cāpo pōicabat cepit populus futurā pluuiā
 ptimescere. Hec tñ auditate audiēdi verbū dei quisq̄ a loco recede-
 bat. Quod vidēs vna cum populo ad deū breuē oratūculā fudit:
 ⁊ ecce circūquaq̄ pluuiā cadit: ⁊ solum illud spaciū quod a beato
 patre ⁊ eius auditoribus tegebat immune a pluuiā mansit. Itaq̄
 nec minima aque gutta: solū illud: neq̄ quenq̄ audientū madida-
 uit. Recedētibus ipsis ⁊ extra circūlū id riuulis pre nimia pluuiā de
 currentibus tangunt: nouitate miraculi stupefacti: tanta ad vīfū
 dei deuotiōe sunt astricti: qd eum licet inuitū palliū quod gesta-
 bat pro memoriale ipsis relinquere coegerūt. Quod vīq̄ hodie cum
 magna deuotiōe obseruāt: ⁊ ex eo multa dei beneficia meritis beati
 Iohannis demōstrata sunt. Simile in quadā ciuitate Hungarie no-
 mine Zaurinū factū est cū pōicaret corā ipsius Anstite ⁊ innūera
 multitudo populi quā nulla ecclesia capere potuit: supuenit tante

pluie inundatio q omnes astantes madesiebāt. Qui eos an recedere vellent interrogās: respōderunt se velle vnanimīter libētī animo pluuiā sustinere: hortat ergo populum vt deum oret: et statim dictis p̄f̄ n̄f̄. Aue maria: et duabus collectis scz Deus q corda fidelium: et p̄ serenitate aeris: imēdiate cessauit pluuiā: et disparētibus nebulis sol vt prius imēdiate refulsit. Similia per beatū patrē nostrum Anthoniū legunt facta. Eodē tēpore in dicta ciuitate Iauriēsi inf brachia ip̄sūs p̄dicantis coram ep̄o et q̄ pluribus alijs p̄relatis ac Barōibus ac innumera populi multitudinē: quidā passer aduolauit ita domestice q per eū cōprehendi potuisset: subristit pater et euz ad euolandū incitauit: qui circa ambonē volitās iterū ab eo vocatus iter eius brachia secūdo se collocauit: postea in gremio ep̄isopi admittitibus oibus se posuit. Si qua vero ciuitas sermones eius cōtemnebat aut se corrigere de vicijis nō curabat: p̄dicēte nūcio dei futurū sup eam iudiciū: nō longo tēpore ciuitas illa manus dei seuiēntis euadebat. Sed q̄ vera fuerint eius eloquia experientia cōprobat. Unde cū in quadā ciuitate Apulie populus obstinat⁹ esset: nec ad sermones eius in aliquo se corrigere veller tanta murū multitudō diuino iudicio in toto illo territorio creuit: q oīa virentia et radicē cōsumpsit. Recurrunt ad amicū dei: qui prius negligētes fuerūt emendare promittūt: et vt deum pro eis exoret: humiliter exposcunt: orauit deum vt plaga cessaret: et statim omnes muri mortui ceciderūt in tanta multitudinē: q quasi totā terram operierūt. Lument omnes ex tanta murium mortuorū multitudinē infectionē aeris: sed vir dei iubet foueas fieri et in illas mures oēs sepeliri. Sicq factum est q qui prius verbis credere noluerūt: viso tanto miraculo postmodum crediderūt. Quid vltērius immoror: si singula que in eius sermonibus acta sunt narrare voluero timeo ex dicēdoz nimietate tedium auditoribus generare: p̄missa ergo deuotis lectoribus sufficiant: ex quibus quāta fuerit virtus verborū eius: quātus fructus secutus sit elicere poterūt. Bene itaqz Minist̄ generalis frater Anthoni⁹ de Hereto cum esset pōtifer anni illius de eo p̄phetauit. Qui cum adhuc esset nouicius eum ad se vocans et in eo considerans persone elegantiam: zelum feruentissimū: scientie pulchritudinē: acumen intellectus dixit. Si vixerit iuuenis iste et perseuerauerit: erit ordinis nostri magna corona: speculum et exemplar populī christiani.

De Judeorum hereticorū et scismatici-

corum persecutiōe.

Cap. v.

A Rodens vir deuotissimus: zelo orthodoxe fidei licet vt prenotatum est: omnium malorum et peccatorum exterminator esset: precipue tamen contra tria genera hominum: scilicet Judeos hereticos et scismaticos excandescēbat: vt aut eos ad

fidem conuerteret aut legibus subderet: aut penitus eradicaret. Cō
 siderans enī pfidiſſimos iudeos: poſt alias eorū malicias ⁊ duricias
 cordis iugiter mellifluū nomen domini noſtri Iheſu Chriſti ⁊ glori
 oſe genitricis eius virginis Marie blaſſemare tanta ſuper eos in
 dignatione mouebat q̄ eos ſi poſſibilitas aſſuiſſet a tota Chriſtia
 norū populo repuliſſet. Anima duertēs tñ eos inter Chriſticolas po
 ſitos in teſtimonium mortis ⁊ ſepulture Chriſti: dicente ſaluatore:
 nō p̄teribit generatio hec donec omnia fiant: ⁊ ob hoc eccleſiā ipſos
 licet perfidos ſuſtinere. Circa viuēdi normā eis traditā modis oib⁹
 quibus potuit laborauit vt ſtatuta eccleſiaſtica contra eos edita in
 toto orbe terra ⁊ ſeruarent. In ipſis vero ſtatutis eccleſiaſticis cō
 tinetur ⁊ p̄cipitur diſtrictius: q̄ ipſi iudei uſuras erigere nō poſſunt
 a Chriſtianis: q̄ Chriſtiani eorū familiaritatē vitare debent: q̄ non
 recipiant medicina ſab eis: q̄ non vadant ad eorū balnea ⁊c. multa
 in decretis ⁊ decretalibus cōtenta: vltraq; multa alia per bullas pu
 blicas in fauorē Chriſtianorū cōtra iudeos impetrauit. Que omnia
 premiffa in ciuitatibus ad quas declinabat: nō ſeruari conſpiceret.
 Et precipue ſi contra ea: ſiue per principes: ſiue per prelatos: ſiue ci
 uitates: ſiue per alios quocunq; priuilegiatos fieri intelligeret: nō
 attendens perſonas principū ſiue aliorū: ſed zelo populi Chriſtiani
 armatus contra principes: contra prelatos: contra ciues exclama
 bat: ⁊ talia nullo mō fieri declarabat. Et ſi p̄dicatio publica nō ſuffi
 ciebat perſonaliter principes ⁊ ciues adibat ſepenumero: etiā cum
 lacrimis eos rogās vt Chriſtianos baptiſmate Chriſti ſignatos ab
 infidelibus iudeis moleſtari nō permitterent. Sic in diuerſis mundi
 partibus Chriſtianos quam plures qui a iudeis precipue per uſura
 rū voraginē verabant ab eorū manibus eripuit: ⁊ dyabolica illa pri
 uilegia in iudeorū fauorē edita infringi obtinuit. Si in ciuitatib⁹ ad
 quas p̄dicaturus accedebat: fuiſſet magna copia iudeorū: libenter
 eis predicabat clariffimis documētis eis demonſtrans legē eorū ⁊
 preconia prophetarū in Chriſto cōpleta eſſe: ⁊ illū meſſiā quē adhuc
 venturū expectant adueniſſe: ⁊ ipſum eſſe filiū dei verum: natum ex
 uirgine: ⁊ eorū ſcripturis euidentiffime declarabat. Cum aut aliquis
 iudeus ſecū de veritate fidei conferre ſiue diſputare cuperet pacien
 ter ⁊ benigne eſſi auſcultabat: ⁊ ei poſt longos ſermones veritatem
 fidei vnice ⁊ orthodoxe declarabat: ⁊ ob hoc mltos ex eis in diuerſis
 regionibus in fide Chriſtiana fundatos ad baptiſmi gratiā pouerit
 ⁊ maxime in ciuitate Romana in qua principalē eorū rabi ſiue ma
 giſtrū modo premiffō baptiſari fecit: ex cuius exemplo plures ali
 veritate cōperta: relicto iudaifmo ad Chriſtū ſunt conuerſi. Sed ſi
 cut p̄tactū eſt: iudeos leges ſibi traditas non ſeruantes aut Chri
 ſticolas aggrauātes. indicibili ſeruore perſequebat: vnde de multis
 ciuitatibus eos expelli aut alias puniri fecit. In quadā ciuitate
 Eleſie

Bileste que Tlratistania vocatur: quoddā horrendū sacinus iudeos
 contra Christianos inuenit. Hā multi ex eis quendā puerulū christi-
 anum rapientes: et in quodā loco secretissimo se abscondētes ipsum
 puerulū diu tortū et afflictiū: vt deo sacrificiū offerret: tandē occide-
 runt: sicq; occisum sepelierunt. Aderat tunc in hoc nephario scelere
 quedā paruula iudea: que postmodū diuino intuitu cum esset pue-
 te etatis Christiana est effecta: hec accedēs ad patrē: q; per iudeos
 factū fuerat: reserauit. Mittit pater p consiliibus ciuitatis: vocant
 iudei: era nimanē et torquent: veritas panditur: et finaliter in hoc
 scelere reperti culpabiles qui quadraginta numero erant: cremant
 igne. Alij vero oēs de ciuitate expulsi sunt. Igit vniuersi iudei solo
 eius nomine audito vehemēter pauebant: aliquando ei pze timore
 munera offerebāt: sed ipse subridēs ea capere volebat ac recusabat.
 Verum hereticos eo magis q; iudeos insequēbatur q; eos eccle-
 sie dei plus nocere cognoscebat. Nō cessabat fidei christiane zelan-
 tissimus hereticos in singulis prouincijs inquirere: et quibus alios
 conuertebat: alios capiebat aut captiuabat: alios in fugam cōuer-
 tit: et alios diuersis penis afficiebat. Quod videntes sūm pōtīfices
 Martinus quintus et Eugēnius quartus: Nicolāus quintus: et Ca-
 lirtus secūdus. Ipsam videlicet tam feruenter et diligenter in causa
 fidei ageret et hereticos extirpare in toto orbe generalē hereticorū
 inquisitionem constituerūt: et priuilegijs ad huiusmodi officiū necessa-
 rijs munierūt. Agebat solers inuncti sibi officiū: et licet oēs hereses
 sumope insequeret: tres tñ principaliter suis tēporibus inualescētes
 scz heresim fratricellorū de opinione: heresim Bohemorum: et heresim
 Breconū insecutus est. Fuerūt tēpore Johannis vigesimū secūdi cum
 psequi videreť ordinē fratrum minorū: quasdam contra illū consti-
 tutiones faciēdo: et decretalē exīit qui seminat: in. 6. libro decretalīū
 positi: in aliquibus eius dictis reuocando. Necnō altissimē paup̄ta-
 ti: vt eis videbat: derogādo: quidā fratres: qui ab ecclesia recesserūt
 dicentes. Johānē papam hereticū esse: et ideo priuatum esse papatū
 et ceperunt alios multos ad hanc opinioē inducere: et aliqua loca
 subterranea fabricare: hñ in breui tēpore multos sequaces habue-
 runt: et hic principalis eorū error erat: et est: quia dicunt: nullū fuisse
 rerum papā post Johannem p̄dictum: et per consequens nullum esse
 legitimū episcopum aut prelatū in ecclesia: et ideo ipsi cum eorū se-
 quacibus elegerunt p̄ apam ordināt episcopos et alios prelatos: et
 ecclesiā in ipsis consistere fingunt: Asserunt etiā non licere ecclesia-
 sticis prelatīs aut clericis aliquid proprium possidere et multa alia.
 Interim hec erronea secta excreuerat: q; quasi in principalioribus
 ciuitatibus Italię: q; plures hac heresi erant infecti. Ipsi quoq; fra-
 tricelli sic dicti: aliqua loca acceperant in quibus habitabāt: portā-
 tes habitū sancti Francisci multū a nostro dissimile. Nam capuciū

breuissimū portat sicut beatus Frāsciscus pater noster detulisse fert
 et descriptā s. Frāscisci regulā semp in sinu gestant hos inq̃ fratricel-
 los valide p̃secutus est vbicūq; nouerat eos moram trahere illuc fe-
 stinus p̃perabat. Multa eorum loca in quibus habitabāt destruxit
 Multos effugauit: multos ad veritatē fidei cōuertit: et multi obsti-
 nati qui conuerti noluerūt: igne cremati sunt: et licet aliqui potētes
 hac heresi tenerent nulli tamē parcebat. Unde circa Romā magnā
 quandā dominā que erat de domo Colina que domus potentissima
 est sine timore carcerauit: et ad reuocandū errores suos coegit: pro-
 pter hoc erat ei inimicissimū: et modos oēs quibus posset eum morti
 tradere p̃quirebant: sed semper ei dñs pro cuius veritate pugnabat
 assistit. Nec eum in aliquo offendī p̃misit. Quadā vice dñ per quēdā
 solitariū locum ambulare deberet: intelligētes hoc heretici insidias
 ei parauerūt: quod ignorās seruus Christi: forte ut ei liberius orare
 liceret per longum spaciū socios precedebat. Conspicientes here-
 tici ipsū solum ambulantē: nec tamē quis esset cognoscētes: ad eū
 accessit: et ubi sit frater Johānes de Capistrano furiose perquirunt:
 ad quā vocem prima facie territus: postea in domino plenā fiducias
 habens: religens magis mori q̃ mentiri alta voce: exemplo Christi.
 Ego sum: respōdit. Cuius vocis virtute ipsi insidiatores adeo fuerūt
 attoniti: q̃ nihil cōtra eum facere potuerūt. Interim venerūt socii
 qui retro manserant: et ligantes eos ad ciuitatē proximā deduxerūt:
 ubi debitas pro malicijs penas persoluerūt. Non cessauit ergo hāc
 pestiferam sectam persequi: quousq; pauci ex eis remanserūt. Quia
 Bohemox malorum heresis toti mundo nota est: super illa nō mul-
 tum me extendere curo: hoc tamen sciendū est: quia eorum heresis in
 duobus consistit principaliter. Primo quia asserunt de necessario
 salutis omnes christianos cōmunicare debere sub vtraq; specie. Se-
 cundo quia dicunt prelatos ecclesie clericos et religiosos non posse
 habere bona tēporalia: et p̃pter hoc omnes ecclesias spoliauerūt et
 destruxerūt: vsq; in hodiernū diem bona eorū detinent. Quantū cō-
 tra ipsos exarserit et publice proclamauerit cum adhuc esset Italicus:
 et postq̃ ad partes Bohemie peruenit: et in alijs adiacētibus parti-
 bus toti mundo cognitū est. Veniens enī ad partes Morauie ad ci-
 uitatem que Brūna dicit: per nōnullos Barones et Prelatos mo-
 nitus est: ut verbis māsuētis et mitibus de eorum erroribus p̃dica-
 ret: annuit pater: sed postquā ad ambonē peruenit: facta manu dei
 super eum: in virum alterū mutatus est. Cognouit quidē obstinati-
 onem eorū in spiritu: clamorosis vocibus eos hereticos nominādo: et
 eorū errores cōfundendo ratiōibus claris deducebat: quātē sunt teme-
 ritatis et demētie q̃ huiusmodi hereses amplectant. Ceperūt igit q̃
 plures oēs hereses et p̃cipue q̃bus erant infecti detestari et abiurare
 corā pp̃lo. Inter quos quidā Baro noīe Benesius de Cenuo vnacū

fratre suo extitit: de quo qz vir magne estimatōis erat corda fidelīū
 catholicorū exultabāt. Exinde ad aliā ciuitatē nomie Olmutz pro-
 cessit vbi catholicos in fide firmavit: et hereticos dānauit: multa mi-
 raculosa gessit: ex qbus cateruatim veniebāt heretici et in manibus
 suis publice aburabāt spōsione firmissima pmittentes se a modo rī-
 tus oēs Romane ecclesie seruatuos. Venissent multo plures nisi p
 Bubernatorē Bohemie q illius secte pncipalis erat: qui postea in re-
 gem est assumptus sub penis grauissimis fuissent phibiti. Recedēs
 de Moravia sub cōductu cuiusdā magni Baronis oñi de Rosis in-
 traivit Bohemiā: et ibi multo plus inualefcebat et cōfundeat. here-
 ticos: demonstrabant diuine virtute ipsius meritis miracula. Fie-
 bant dietim prodigia: multorū hereticorū corda mollita sunt. Aliqñ
 enim centum: aliquādo ducenti: aliquādo trecenti ad abiurandum
 hereses venerunt. Hec acta sunt in partibus Bohemie. scz in Cru-
 puaco. in pōte et in partibus a diacētibus: puta in Moravia: in Sile-
 sia: in Silesia. Audiens autem papa Nicolaus quintus fructū ma-
 ximum quem in illis partibus faciebat: missio ad eum proprio nuntio
 concessit sibi plenam auctoritatē in casibus papalibus: et licentiam
 dispensandi in irregularitatibus: necnō interessentibus eius sermo-
 nibus: multos annos indulgentiarū elargitus est. Ex hīs dissec-
 bantur corda Bohemorum hereticorū tremebāt vt apri: et stridebāt
 dentibus in eum. Querebāt eum interficere: sed non valebant: quia
 domini tēporales: ciuitates et omnes viri catholici vt pupillam eum
 conseruabāt. Sed quod non potuerūt ei facere: fecerunt eius imagi-
 ni. Ipsum namqz suspensum per pedes: quādoqz cū mulieribus: quā-
 doqz cum diabolis publice depingerūt. Ultra hec cantilenas detor-
 rias de ipso cantabant. Sacerdotes eorum ipsum fore anticristū:
 seductorē et diaboli incarnatū in ambonibus predicabāt. Dum hec
 referebant virō dei subridebat et vt deus eis parceret isticis manib⁹
 exorabat. Scribebāt ei lōgas eplās mēdacijs plenas et iniurijs: quib⁹
 bus strēmne rīdebat: ac mēdaces eos fore et hereticos demonstrabat
 Nullis igit fractus aut mutatus iniurijs pseuerabat in assertione
 veritatis catholice: querēs oēs vias possibiles p quas eos ab here-
 sibus et a potestate diaboli liberaret: vnde hinc inde circubat rogās
 et supplicās vt sibi liber aditus ad Pragā preberet: de qua hereses
 ortū habuerūt: et in qua deus eorū et pñarcha Rochizana residebat:
 put adhuc inueteratus diuersi malorū in pñi morat. Sed ipsi velle
 potius in ciuitate Pragēsi inmittere cetū milia demones q ipm
 pccatior rīderūt. Vidēs ergo eos iduratos et obstinatissimos ac ob-
 lequio diaboli mācipatos: cōsiderans saluatorē in euāgelio dicentē
 Nō estis das s̄monē vbi nō est audit⁹. Et itex. Si nō receperit vos i
 vna ciuitate fugite in aliā: relict⁹ eis i errorib⁹ suis: maxio tū cumu-
 lato fructu. Tū ppter eos q abiurauerūt: tū ppter stabilimētū fidelīū

Tum etiā propter extirpationē aliquorū errorū: licet non omnium in
 Bohemia: ab aliis partes de quibus infra dicturus sum: denent:
 et postea ad partes Hungarie se transtulit. Prius tñ prophetā.
 dixit: ex quo ego Pragā intrare non possum: breui tēpore catuli
 mei intrabunt. Catulos appellans discipulos suos: et eos quos ad
 ordinē receperat. Sicq; factū est. Nam venerādis pater frater Ba-
 briel de verona: socius eius dilectissimus: nunc Vicarius prouincie
 dignissimus cū vno alio fratre Italico et venerabili patre Bonauē-
 tura de Bauaria: fratre Frāscisco de Bohemia: qui fuit miles in se-
 culo: nūc defuncto: necnō fratre Angelo de Stria: et fratre Micha-
 ele de Russia: Pragā post breue tēpus intrauit: et locū sancti Am-
 brosi p. v. fratrū nostrorū recepit. Cum itaq; ad Hungariā puenis-
 set: inuenit ibi multos grecoz erroribus heresibus inuolutos. Ince-
 pit modo quo in Bohemia contra eos exclamare: et breuiter p. eius
 sermones multi conuersi sunt: multi expulsi: et multi captiuati. Inter
 quos vnū eorū episcopū captiuari et incacerari iussit: et ad verā fidē
 conuertit: et nisi superuenissent Turci cū quibus fuit postea vsq; ad
 mortē occupatus: de quo infra dicturus sum: multo maiore fructū
 de eis indubie reportasset.

Et hunc quomodo scismaticos vniuersaliter obpugnauit: breuiori
 quo poterō modo referabo. Tēpore felicis recordationis Eugenij
 quarti. Congregato Basilee generali Cōcilio: successū tēporum per
 Eugenij ipsum reuocati est. A quo reuocētibz Cardinalibus: vno
 excepto: et alijs quasi omnibus principalibus prelatīs: quidam pa-
 ue estimatiōis et pauci numero remanserunt: ita q. nō amplius con-
 siliū sed consiliabolum merito poterat appellari. Nō nescio quo spi-
 ritu ducti: quendam Amadeum quondā Sabaudie ducem: relicto
 ducatu vitā heremiticā ducentē siue simulantē in Papā temerarie
 elegerūt: cuius electio: quia potēs erat: et multorū illustrium viro-
 rum: puta regis Francie ducis Burgundie: ducis Mediolani et. consan-
 guinitatē habēs magnā: scisma in ecclesia generauit: et papā Euge-
 niū vna cū Cardinalibus non modicū perturbauit. Cognoscēs ergo
 Papa Eugenius: quante prudentie: quante sagacitatis: quante sci-
 entie: quāteq; virtutis scz Johannes de Capistrano in toto populo
 Christiano haberetur: ei per obedientiā inuincit: vt prius ad ducem
 Mediolani: deinde ad partes Francie se transferret: acturus q. sibi
 dei spiritus pro defensione ratiōe ecclesie agenda suggereret: veniēs
 itaq; Mediolanū ad ducē in quo Romana ecclesia plurimū picitari
 timebat: quia ipse dux filiā Antipape duxerat in vxorem. Tanta pru-
 dentia et spiritus virtute cū allocutus est: q. pro magna parte mentē
 eius ne Amadeo consentire: immutauit: et nō solū ipsum ducē sed et
 ducissā filiā Amadei in indignationē patris sui vertit. Insuper in
 toto populo Mediolanēsi: ita eius predicationes fuerunt acceptę:

¶ **M**aximū de ipso populo fructū reportauit. Deinde ad partes Frācie se conferens: potentissimū inter alios Christianitatis principes: ducē Burgundie adijt: Cui ita sapienter: seruenter ⁊ clare de dignitate Romane ecclesie ⁊ de vnico Papa ⁊ vero successore beati Petri Eugenio: de maximo periculo scismatis porauit q̄ ipse dux infāniā Amodei detestatus est: ⁊ in nullo se velle ei consentire aut a uisiliū prebere p̄misit: Tantā deniq; ad beati virum dux ⁊ ducissā deuotionē ceperunt: q̄ eū tanq; alium apostoli aut angelum domini reputauerunt. Oportuit quidē ipsum ad preces ducisse p̄ longissimā uiam ambulare: vt filiū eius vnicū benediceret: firmissime credens ex benedictione tanti patris ⁊ amici dei filiū suū magnā in domo consecuturū gratiam. Trāsiens tandē ad alios regiones illius dños spiritus sancto cooperante: ⁊ virtutē prestante ab eis quicquid postulabat obtinuit: ⁊ contra Antipapā strēnue dimicauit. Maximiū nihilominus lucrum animarū per eius sermones ⁊ uite sanctimoniam reportauit. Audiebat ab omnibus tanq; seruus altissimi: ⁊ a singulis honorabat tanq; legatus sacrosancte sedis apostolice dignissimus. Quapropter Amadeus antipapa cū sibi adherētib; oportunitatē omnimodā exquirebat: qua aut eū expellere: aut de terra eradicare valeret. Quodā die dñi iter suū in causa sibi cōmissa perageret: obuios habuit contrarios ⁊ scismaticos qui eum verbis cōtumelie inuadentes: ⁊ multas minas inferentes. A cepto proposito perturbare credebant. Quibus ipse benigne respondens ⁊ errores quibus tenebant eis insinuans: protegente se domino minas eorū securus euasit. Finita ergo legatione sibi cōmissa ⁊ ad optatū finem deducta: letus ⁊ gaudens ad partes Italie remeauit ⁊ ab Eugenio Papa qui eum miserat honorifice susceptus est.

De aliquorum miraculorū perpetrati one.

Capitulum. vi.

Quia omnipotens deus: qui sanctos suos: non solū in celesti patria: sed etiā in uita presenti gloriosos facere dignas. Alio seruoze maximū ⁊ fructus vberes: quos seruus suus Johannes in horreo suo reportabat: decreuit eū toti mundo per aliqua euidētia signa celebrē ostendere. Et quia si omnia que diuina clemētia per eū operata est per singula describere vellē: nimis in longum sermo traberet: ⁊ mihi ea in vñ colligere impossibile esset. Supplico deuotis lectoribus: vt de infra notatis velint esse cōtēti. Sane quidē vt a fide dignis scripta reperi ⁊ audiui breuitate qua potero referabo. Quamq; autē diuersis ⁊ multis signis clauerit: p̄cipue tñ circa tria deus eum mirabilē demonstraui: videlicet in arcendis demonibus: in sanandis corporibus: ⁊ in transuadendis fluminibus.

¶ **E**cum vir deo plenus in maiori platea Aquilane ciuitatis p̄dicaret

astantibus quasi sexaginta milibus personarum: et ibi esset multitudo languentium: et etiam multitudo non pauca demoniacorum: in ipsa predicatione ad demoniacos conuertens sermonem cum maximo seruiore clamauit dicens: Respondite mihi vos demoniaci nomine Iesu: tria vice dicendo. O vocem virtuosissimam: o vocem terribilissimam: o vocem diuinam? emissam ad quam non solum qui erant presentes deuoti et sensati: sed etiam demoniaci absentes eadem hora et momento responderunt sicut fuerunt in comitatu existentes Aquilano in comitatu Celiae: Celam. etc. hoc testantur Aquilani et dictorum comitatum incole supiuentes qui conscientiose asserunt istam vocem fuisse auditam a demoniacis qui responderunt per. 28. miliaria Italica.

¶ Quodam mulier nomine Valerina de quodam castro dicto Scapa horribiliter obsessa a malignis spiritibus: nullum poterat sibi inuenire remedium: dicens verba terribilia et actus exercens inhumanos. Audita fama beati patris qui tunc Aquile predicabat: cum maximo labore et ingenio fuit ad eam deducta: quam cum perstrata esset cepit altissime et furibunde clamare ac seipsam totam discerpere et dilaniare adeo: ut vix a multis teneri posset: facto signo crucis super eam: mox ad se rediens extitit liberata coram infinita hominum multitudine. In cuius liberationis signum quendam lapillum marmoreum ex proprio ore proiecit: quem quidam magnificus vir dominus Petrus de Capomichis accipiens pluribus ex admiratione ostendit hic homo comes et miles existens huius miraculi testis est: testes sunt etiam consanguinei ipsius liberate et plures alii.

¶ Simile huic factum est Venetiis in magno conuentu fratrum Ordinis vbi dum continuo predicaret et missam deuote celebraret: quodam die circa medium quadagesime ipso missam celebrante: adducta est in ecclesiam quodam mulier horribiliter obsessa. Que dum corpus Christi eleuaret: adeo clamorosis vocibus pretepebat: quod omnes in ecclesia existentes quasi vocem demonis audientes maxima formidine tenebant. Summa missa iubet eam ad se duci: quam adductam signo crucis muniens: cepit in altum saltare: faciem exterminare: spiritum de ore mittere: et terribiliter clamare: nec poterat eam multitudo hominum detinere: quin in aerem saltaret. Tandem diuino nutu expulso demone quiescit et sana remansit.

¶ Item quodam nomine Margaretha vxor cuiusdam Georgii Jacobi de Zamera cum esset annorum. cum. fuit a quibusdam maleficis ita grauiter eorum maleficis prestigiis et incantationibus molestata: ut nullo modo stare posset sine maximo timore corporis. Vellus etiam aliqui faciens terribiles. Cui ita stricte una manus clauderetur: quod nullus quantumcunque fortis illam posset aperire: hec per suos presentata beato patri. Vxor ut fuit ab eo signata et tacta in capite: extitit perfectissime sanata nunquam amplius sentiens de predicta infirmitate molestiam.

¶ Aquilanus quidam Zorzi nuncupatus etatis annorum. xl. veratus a

demonio ad hoc deuenerat: vt incedēs quasi amens omnino se suspē-
dere aut precipitē dare attentaret: qđ fecisset nisi a suis die noctuq;
diligētissime fuisset custoditus. Qui cū maxima deuotione maximo
q; despecto ad virū dei Aquile fuisset deductus: tunc pđicantem: ac
datus duobus fratribus iubet in Camera resedētie beati patris cu-
stodiri. pđoficiēti autē bñō patre ad locū scđi Iuliani extra ciuita-
tem: interea infirmus a suis custodibus derelict⁹ de quadā fenestra
ipsius camere altitudinis qđ passuū septē se pđcipitans cecidit in via
lapidea: ex q; casu factus est quasi exanimis ⁊ oibus mēbris viribusq;
⁊ spū destitutus: amittēs oīno loquelā. Ad qđ spectaculū multi ex
vicina platea pcurrerūt: admirātes quō nō esset mortuus. Imponi-
tur feretro: portat⁹ domū: plangit⁹ qđ mortuus: funeraliaq; parant⁹:
mittit⁹ iterea ad patrē qđ multū tristis effectus: illico ex loco ad infir-
mum pregit ante quē deuotus genuflexit: oculos ad celum leuauit:
feruētē ⁊ lachrymabiliter p infirmo orans: oibus etiā qđ aderāt la-
chrymātib⁹: post paululū pater letus surgēs: ter infirmū vocauit:
ad vni⁹ vocē infirmus respōdens paulatim cōualescere cepit. Iu-
bet deinde pater vt se erigat ⁊ de lecto surgat. D diuinā in seruo dei
bonitatē. D famuli dei potentissimā sanctitatē. D diuinā opera in
seruis suis stupēdissimā. Erexit se illesus sanus ⁊ sensatus qui morti
erat proximus: sensu: sanitate ac membris destitutus. Adiciensq; pa-
ter vt de lecto profliret. D miraculū mirabile cumulati. Ita de le-
cto saltauit ac si nō de infirmitate sed quasi de somno recreatus sur-
rexisset discurrens per domum recte ⁊ ordinate loquens. Sicq; om-
nis fantasia siue amentia cum alijs infirmitatibus ab eo penitus
abscessit: cum gaudio simulq; cum admiratione totius ciuitatis.
Sequentiq; mane suis pedibus ad ecclesiam sancti Francisci con-
citus veniens deuotissime audiuit missā viri dei: qua audita omni-
bus patuit: ipsum ab omnibus infirmitatibus mentis ⁊ corporis per-
fecte esse alienū: viriq; vsq; in finem sanus: sapiensq;. Testatur hoc
tota ciuitas Aquilana: testantur amici obsessi: testantur ⁊ fratres
qui eum in predicta camera custodiebant.

¶ Hō minus a predictis audiui recitari dum beatus pater cuiusdam
demoniaci signū crucis fecisset: ex ore ipsius demoniaci rana exili-
ens eum liberatum dimisit. Quam ranam hinc inde saltantem per
fratres socios apprehendi iussit: ⁊ in vna petia eam ligari faciens in
quodam loco fecit obseruari. Sedebāt in proximo tabularie aleę et
alie vanitates modo quo supra ostensum est comburi. Iubet pater
ranam ligatā afferri ⁊ in ignem iactari: que inde exiliens ignem eu-
dere nitebatur. Iubet eam iterum in ignem proici: que mox in mag-
num fumum resoluta ⁊ maximū fetorem relinquens: demonstrauit se
sub specie rane diabolum extitisse: hjs cui dētissime patet: quomodo
in arcendis demonibus clauerit.

E Sequit̃ nũc videre quomodo in sanandis corporibus gratia dei tradita ei fuerit quod vt clariũs pateat: primo qualiter infirmitates capitis & successiue alioꝝ membroꝝ per ordinẽ meritis ipsius curate sunt enodabo. Tempore quo ipse beatus vir cũ ingenti predicat acceptance reare. Accidit vt quidã vir *Benzania* de ciuitate ducali ex sui imprudentia ob quandã cõmotionẽ que erat inter ciues & quodam pariali: adeo fuit in capite percussus vt ipsum caput in duas partes diuideret: apparente ab vtraq; parte cerebro: ac defluenter desperatus est a medicis: & mors ad horã expectabatur. Cõmouetur tota ciuitas & ei magnũ excidiũ parabat. Nam diuisa erat in duas partes: quaz vna cũ vulnerato, Altera vulnerante tenebat: sic magna effusio sanguinis indubie secuta fuisset. Audiẽs hoc vir dei cõcõtus ad infirmũ properauit: remisit cerebrũ in partes capitis: caput cõiunxit: sicq; qui morti propinquus erat: derelictusq; a medicis: ex frequenti visitatione: & contractatione patris sanus in breui euasit stupentibus omnibus ciuibus *Reatinis*: & alijs qui de hac re firmissimum testimoniũ perhibet propter quod miraculũ pacati sunt ciues nec aliqua sanguinis effusio secuta est. Vixit vero homo ille vsq; ad decrepitã etatem semper agens deo & beato patri *Iohanni de Capistrano* gratias.

E Lucia vxor cuiusdã nomine *Petrarcha* de *Aquila*: grauissimo capitis dolore & nimia vertigine pressa: Romã profecta in anno iubi leo: que cum inter nimia pressurã hominũ pannis beati patris adhereret: & deuote eos illo inaduertente deoscularet: totaliter libera facta est: nihil amplius sentiens talis infirmitatis molestiam.

E Dum vir dei vir adhuc terciũ annum cõpleuisset in ordine: quodam vice per claustrũ ambulans obuiũ habuit quendã mẽte captũ totaliter in capite destructũ. Cui nimia cõpassione: compaciens & in beneficijs dei plene confidẽs: accessit ad eũ: & biretũ suũ capiti eius imponens ad mentem rediit & sanitati est restitutus.

E Cum homo dei anno domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo primo: in ciuitatẽ *Burie* aduenisset tanta deuotio ad ipsum erat vt vndiq; tanq; ad apostolum dei populoz turba concurreret: accurrat etiã languentiu multitudo: quos per septẽ dies pius pater visitans nulli sanitatis beneficiũ collatũ est. Septimo die reperit quendã a natiuitate cecũ: quẽ sua manu palrans & eius oculos fricans: & liniens: orauit: vt visum reciperet. At ipse cecus mox vt fuit tactus illa manu benedicta: clare vidit: interrogatus a multis quod visum recepisset: respondebat: per merita patris *Iohannis*. Creuit deuotio: aucta est populoz affluentia totius *Lombardie*.

E *Blasius* de valle *Ciciliãna* in *Alpricio*: annoꝝ. xiiij. mutus per septẽ annos adeo q; nihil posset exprimere ductus est per parentes suos ad patrem tunc predicantẽ in oppido quod dicitur *Rocho* de medio

medio dioceſi Aquilane. Qui primū vt facta oratione conſignatus eſt ab eo ſigno crucis in lingua ⁊ in fronte corā infinita hoīm multitudine facultatē ⁊ gratiā loquendi recepit: ⁊ ſic poſtmodū locutus eſt q̄ a nemine ipſum extitiffe mutum fuiſſet iudicatus.

¶ Puer quidā Iacobus nomine: filius cuiusdā nomine Ciriaci coriſini de Capiftrano: etatis vnius menſis rupturā habens talem vt ad tres vſq; annos creſcens mirum immodū eum moleſtaret. Nec ei aliquo remedio ſubueniri poſſet: delatū eſt per venerabilē dominum prepoſitū ad oratoriū: ad beatū patrem: qui tunc Capiftrani in domo reſidebat: ſtatim vt fuit ſignatus ſanū prepoſitus eum recepit: a nūq; reſtituit hīs qui eū attulerāt: qui vſq; hodie ſanus ⁊ integer perſeuerat.

¶ Andreas Iohannis cole de Aquila annoꝝ quatuor: habēs. riſi. plagas vermibus infectas a genu vſq; ad ilia: per ſeptē menſes cōtinuos ita claudus effectus eſt: vt ambulare omīno nequibat: delatus per parentes ad preſentiā patris vt eū benedicere dignaretur humiliter rogauerunt. Qui extendens puerū in terra: ⁊ ſuis manibus loca tangēs ⁊ benedicens: ſanus effectus eſt. Quedā puella noīe Maria filia Benedicti patroche de pupleto Aquilañ dioceſi etatis annoꝝ octo: tam deformiter clauda nata eſt: vt vſq; ad verecundiā ſuoꝝ claudicaret: hec miſſa ad patrē mox vt ab eo ſignata eſt: ⁊ manibus contrectata ab omni deformitate ⁊ clauditate liberata eſt.

¶ In ciuitate Birię quidā Chriſtoſorus dictus Zopetus: etatis annoꝝ viginti a natiuitate claudus: non valens ſine ſerulis ambulare: tertio ſignatus eſt a patre: abiectis ſerulis retro ſe illico fuit liberatus: ambulans rectus ⁊ ſanus: ⁊ iubilans. Aliqui dicunt q̄ volēs ſerulas proicere cecidit: ſed eleuatus a patre quarto ſignatus in frōte cepit velocius currere. Ita q̄ in magnū riſum cum admiratione conuertit aſtantes.

¶ In Apulia in terra Baruli Tranēſis: dioceſi. Quidā vir aromatarius p multos annos tali infirmitate premebat: vt nec p ſe moueri nec etiā in lecto ſurgere valuiſſet. Audito aduētū beati patris tūc Alicarh generalis fecit ſe deferri ⁊ poni in eccleſia vnde erat trāſiturus: quē vidēs ſic cōtractū mot? miſericordia: dixit ad eū aſtāte preſſura gentili: o paupercule quid eſt hoc. Qui narrata egritudine ſua: ſe patri cū lacrimis deuotiſſime cōmendauit. Ad quē pater: dic mihi: ſi deus diſpoſuiſſet q̄ ſemp remaneres infirmus: eo modo quonūc es: eſſes contentus: ⁊ ille vtq; pater: a dicit pater. Quā gratiā vis a dñō: ⁊ ille vt ita conualeſcerē q̄ ſaltē ad eccleſiā ⁊ ad meā apotecā poſſem quocunq; ambulare. Cui pater: confide in domino quia magis habebis q̄ deſideras: ⁊ apprehēſa eius dextera erexit eū. Qui ſtupendiſſimā: o miraculū oībus maniſeſtiſſimū: illico ſuis pedibus ſtetit ⁊ domū ac ſi nūq; aliquod malū habuiſſet reuerſus eſt.

cunctis qui aderant et qui ei obuiauerant stupetibus. Ille vero omnibus dicebat. In hac hora possum currere per duo miliaria.

Anthonius filius Petrarce de Aquila cum esset annorum .xii. et per septem septimanas grauius febribus teneretur: nec aliquo remedio sibi posset subueniri: ductus a matre sua nomine Lucia non sine magna difficultate ad ecclesiam sancte Marie de collo medio ubi tunc famulus domini residebat: et cum per nimiam gentium pressuram ad eum ire non posset: dictus febricitans cum magna deuotione ad consilium matris petiit se coopiri matris tello patris: quem quidam fratres Blasii de Boszano deferrebat. Quo facto subito pure conualuit et febris discessit: vires redierunt potes: et cum colore pulcherrimo liber ambulauit. Cui visus est quod maximis corporibus eruiisset: et ab illa hora iposterum nunquam aliquid mali passus est.

Nicolaus notarius domini Rocha de medio Aquilanesis diocesis ex diutina et graui infirmitate ita proximus erat morti ut amotis medicis nihil aliud nisi de funeralibus et eius sepultura ageretur: quem attinentes tanquam mortuum deplorabant. Miserunt nihilominus ad virum dei qui tunc Aquile moram trahebat ut dignaretur venire ad predictum infirmum iam agoniscentem quem ipse semper dilexerat: ut eo benedicto unpenderet ei plenariam absolutionem: quam prius a sede apostolica impetrauerat. Qui respondit non esse opus sua visitatione: quia non moreretur. Et hoc pluries replicaui: sed quod non moreretur: dum eum pulsarent ut veniret. Sicque factum est ut ille qui in proximo mortuus iudicabatur ad horam: pristina redderetur sanitas. Ecce ergo quomodo in sanandis corporibus virtus diuina resultat.

Qualiter autem in fluminibus deus eum mirabilem fecit: duobus miraculis demonstrabit. Cum vir dei de partibus Francie ad quas ab Eugenio papa quarto propter scisma missus fuerat ad eius mandatum Romam reuertere: applicaretque quodam sero ad padum fluvium nominatissimum in Italia: rogauit nautas ut propter amorem dei cito transducerent eum cum sociis: quibus iterum atque iterum rogatis nec sine pecunia volentibus: illis derelictis ad alios venit: qui eundem sermonem sibi responderunt. Nam sol occiderat et nox sequebatur. Cum pater fluvium deambulans non sine admiratione tante duricie nautarum peruenisset ad quendam locum ubi in extremitate fluminis summitas vnius nauicule iam diu suffocate conspexit. spem habens in domino descendit de asello quo pro senectute et longitudine itineris utebatur: dicens ad tres socios: quos secum ducebat. Oremus filii ad deum qui potens est super aquas nos siccis pedibus deportare: et osone facta: dicit ad eos: habetis fidem et creditis mirabilia dei: et vultis facere quod ego facis et dicam: responderunt: habemus: credimus et volumus. Post dictis deponunt sarcinem: tollitur capistrum aselli: ligatur summitas nauicule: trahitur ad littus non sine magno labore. Cumque scapha videretur penitus marcida: plena luto atque arena et ita disuncta ut inter asse-

res facilliter posset immitti manus: accipit scutellam quā pro vſu in itinere ſolebant portare fratres. Euacuant nauiculā: prociunt lutū cum arena. Quo facto magis ac magis ſigure apparebāt. Iubet pater nauiculā in aquā mitti. **O** virum magnanimē, **O** virum inſignē: et omni laude digniſſimū. Sic ſterit ſcapba ac ſi nouiter facta et diſpoſita celitus pro vſu humano fuiſſet. Iubet igitur ſamulus deinauiculam onerari: imponit in eam ſarcinaſ: a ſellum de ſuper aſcendere faciunt. Illa ſixa ſtante tanq̃ ſi rationem habuiſſet. Poſtremo et ipſi quatuor aſcendunt qui mandante patre baculos ad viam deputatos accipiētes: illis pro remigiſ vtuntur. Eleuans autem oculos in celum ac ſigno crucis facto per tam ampliſſimū flumī tam per profundā ac velociter currentem aquam: ſicco nauigio ad aliam fluminis partem concite denenerūt: et depositis omnibus ad terram nauicula que ſeruō dei pro ponte data fuerat: facto ſuo officio ierū ſubmerſa eſt. **Q**uis hic a lachrymis pre gaudio continere valebit. **Q**uis iam de ſanctitate tantī viri dubitabit. **Q**uis eum non predicabit diuino munere plenīſſimū. Cui creature etiam inſenſate in eius obſequiū etiam diuinitus tributum obſequunt et ſamulantur. Non minus mirabile quod prefato beato viro in danubio oſtendit clemētia ſaluatoris. Cum enim in ſubſidium **M**andoralbenſis caſtri cum multis cruce ſignatis ſecunda die **I**ulij. Anno domini. 1456. fuiſſet et eadem die ex illis accepta quadam multitudine vellet cum tribus nauibus deſcendere ad illum qui chriſtiane fidei fuit ſemper maximus ppugnator dominus **J**ohannem de **H**ronyad gubernatorem regis **H**ungarie et **C**omitē **B**iſtricienſem: qui ſeruō dei mirum in modum afficiebatur: qui in quodam oppido dicto **C**ominū morā trahēbat inſiſtens contra **T**urcos: qui cum multitudine **B**alegarū cōtra predictum oppidum **M**andoralben. aſcēdebat exercitu terreſtri per terram venientem circa horam vespere. Ecce aer obſcuratur: flant venti: turbatur **D**anubius cū pluuiā ita denſiſſimā: vt vnus alterū in nauī minime videre valeret: et tanta tempeſtas ſecuta eſt: vt ipſe pater in terrā deſcendere coactus eſt cum nauibus et ſubito facta eſt tranquillitas. Et ecce **T**urci occupant locum: vnde patrem tēpeſtas repulerat: ex quo ſane datur intelligi q̃ deus omnipotens qui fidelīſſimum ſeruū ſuū in flumine **P**adi per tranquillitē a faucibus rapidiſſimi fluminis eripuerat: in danubio etiā p tempeſtate a ſeuīſſimis **T**urcorū manib⁹ liberauit: in illo ipſm reſeruās ad edificatiōē multo ruz: in iſta ad deſtructionē turcorū voluit etiā deus vt illa caro tātis laboribus vigilijs et abſtinētijs fatigata nō per martyriū ſanguinis: ſed per deſideriū mentis poſt glorioſam victoriā martyrii deſiderio ſpiritu deo plenū reoderet. Poſteſt itaq; ex premiſſis miraculis licet paucis in comparatiōe omnīū que per beatū patrē diuina virtute facta ſunt intelligi: quāte ſanctitatis: quāti meriti fuerit apud deū:

que etiā miracula p maiori parte acta sunt: viuēte sancto Bernar-
dino. Hec omittendū est qd̄ dī predicta beatus pater miracula ⁊
alia qñq; pro edificatione populi in ambone recitaret: quidā eius
socius ⁊ cōfessor propter nimīā grossiciē ⁊ ruditatē suā temerarie
eū iudicans ex aliqua vana gloria vel iactātia illa proferre aliqñ eū
absoluere noluit in cōfessione qd̄ pater paciēter ferebat: sciens se in
hoc nō esse culpabilē. Quodā etiā tēpore egrotante beato patre
quedā magna dīa similiter egrotās ipsū visitauit: firmissime credēs
ab infirmitate liberari: si benedictionē patris percipere posset: que
statim accepta benedictione sanata est. Quod videns idē cōfessor
statim penitētiā ductus eo qd̄ patrē iudicauerat: ⁊ eū absoluere no-
luerat pcidēs ad pedes p̄i culpā suā dixit ⁊ penitētiā egit ⁊ recepit.

De locoꝝ ⁊ fratrū multiplicatione per

beatū patrē facta. Et de sancti Bernardini canonizatiōe Cap. vii.

Iam quantū pfectū in ordine fecit auxiliāte deo: demonstrandū
est. Quicquidē faciliter cognosci poterit si cōsideremus: quantū
pro vnione ipsius ordinis laborauit: qd̄ sollicitus in prelacione
fuerit: quantū familia obseruatiē p euis prouidentia p̄fecerit necnō
quantū pro canonizatiōe sancti Bernardini: p gloria dei ⁊ ad bo-
nozem ordinis se fatigauerit. Quia quasi totus ordo sancti Frācis-
coruperat viā suā. Et vix reperiēbat qui puritatē regule obseruare
veller. Quidā autem fratres: in partibus Frācie hoc intelligētes ⁊
periculū aīarum sibi imminere conspicientes p̄fessionis sue memores:
ceperunt regulā velle obseruare. Sed quia Cayn semp̄ p̄sequebatur
Abel. Et Esau Jacob: multas molestias a malis fratribus pacie-
bant: propter quas propositū suū implere nequibāt. Unde spiritu-
scto edocti Bullas a cōcilio Constantien. a Martino Papa quito
Et a cōcilio Basiliē. obtinuerūt: vt aliquos cōuentus reformare
possent: aut in illis regulā obseruare. Ita qd̄ neq; minister nec ali-
prelati ordinis aliquā in eos iurisdictionē exceptis aliquibus casibus
exercerent. Cernēs igit̄ pater ordinē diuisum esse: ⁊ mente reuoluens
qd̄ sit bonum ⁊ qd̄ iucundū habitare fratres in vnū cepit scissurā ma-
tris sue sacrosancte religionis ⁊ discordiā fratrū suorū imminēso do-
lore deslere. Cepit etiā in illo p̄ncipio anteq; veritatē: p experientia
agnosceret cōtrarius esse: ⁊ molestus: illis fratribus qui bullā diui-
sionis impetrauerāt. In Italia siquidē erāt etiā fratres de obseruā-
tia: sed iurisdictione ministroꝝ cū maximis tribulationibus: ⁊ impe-
dimentis pmanebāt: vnde modos omnes exquisēs per quos: ⁊ vni-
onē ⁊ reformationē in toto ordine inducere posset. Martinū summū
pontificē adiūt: qui relaxationē ⁊ diuisionē ordinis ⁊ pericula que ex
ipsis sequi possent ad plenū reserauit: humiliter ab eo postulans: vt
in hīs malis sanctitas sua prouidere dignaret: quaten⁹ ⁊ regula ab

oibus in ordine seruare: et vnio inter fratres habere. Cuius peti-
 tionis tanq̃ sc̃te et rationabili P̃p̃a cōdescendēs. Cuidā reueren-
 Cardinali causam cōmisit mandans vt prelatos ordinis cōgregaret
 de reformatione: et vnioni ordi- p̃uideret. Dans ei sup̃ p̃missis oēm
 iurisdictionē et potestātē. Erequit ipse legatus mandatū apostolicū
 prelatiſq; ordinis assisſi cōgregatis de vnione et reformatione: ordi-
 diligētissime p̃tractat. Vocat interea legat⁹ ipse fratrē Johannē de
 Capistrano districte ad obedientiā ei iniungēs: quatenus ea: q̃ pro
 p̃missis necessaria sibi videbant solerter describere vellet. Excogitās
 igit̃ zelantissimus pater: modū vnum viuēdi oibus cōmunem: possi-
 bilē et facilem: a quo nullus excusari posset. Quasdā constitutiones
 que hodie Martiniane vocant cōposuit: et easdē legato presentauit
 Quas legatus ita rationabiles: claras: et possibiles inspiciens illas
 corā oibus fratrib⁹ insimul cōgregatis alta et intelligibili voce legi
 precepit. Quid plura placuerunt oibus fratrib⁹: et oēs tam p̃lati
 q̃ subditi illas se velle seruare promiserūt. Minister quoq; generalis
 se illas velle seruare. Et in toto ordine iuxta posse suū illas seruare
 facere sub maximis penis et iuramētis sponndit. Gaudet legatus:
 gaudet pater beatus: gaudent et ceteri fratres: bone volūtatis cre-
 dētes iam totū negociū esse cōpletum. Cum nondū esset inceptū: que
 omnia vt maturius diligētius et studiosius perficiant: mādāt legatus
 apostolicus ministr⁹ generalis: vt fratrē Johannē de Capistrano pro
 socio recipiat et in ordine reformando: iuxta ipsius consiliū se regat
 assentire ad hoc se simulat ministr⁹ generalis: assentit et pater prote-
 stan. tñ q̃ si ministrū generalē simulate in hoc se habere agnosceret
 ab eo q̃ citius recedere vellet. Redeunte itaq; legato ad curiā remā
 sit pater cum ministro generali credens q̃ iuxta iusiurandū et pro-
 missiones corā dño legato factas: ad reformationē ordinis intēdere
 deberet. Incepit ergo pater ipse ministrū sequēs sup̃ hoc studiose in-
 vigilare vnde forfices in manica portās: si aliqñ videbat aliquos cō-
 uentuales: nimis difformia: ampla: et longa capucia deferre: clā acce-
 debat et illa p̃cidebat. Sed in breui mētita est iniquitas sibi. Nam
 ministr⁹ et alij ministrī: qui tā seruentē corā legato ap̃lico: constitu-
 tiōes ipsas seruare: et a subditis seruari facere promiserāt: primi ab
 eis recesserūt: et ne seruarent impediē. Quod vidēs pater: et aio
 p̃tractās: ordinē non posse reformare: considerās nihilominus: q̃
 pauperculī fratres obseruātes: a conuēntualibus multas molestias
 sustinerent: ex quibus in obsequio diuinorū obseruatione regule plu-
 rīmū impediēbant: voluit se vnq̃ contrariū fuisse illis fratrib⁹ frā-
 ciet: qui bullas a cōcilij et a P̃p̃a: pro eorū quietā vita ipetrauerāt
 Cogitabat tñ parer die noctūq; si forte viā aliquā reperire posset: p̃
 quā ordo: in vera regule obseruantia posset vniri: Interea mortuo
 Martino creatur Eugenius in P̃p̃a: qui magnā fidē ad seruū dei

Erat enī sicut de sctō Antonio legī: benignus in admonēdis sribus
 seuerus in corripēdis: fecit etiā aliq̄s p̄stitutiōes p̄ maiori instructi
 one fratru in q̄bus cōstitit q̄si medula oīm cōstitutionū ordīs. Et il
 las p̄ oēs punitias destinauit. Cogitās nāq̄ v̄ba apli dicētis. Qui
 p̄est in sollicitudinē: et illi memor sentētie q̄ dicit. Hō pōt esse pasto
 ris excusatio. Cū lupus oues comedit et pastor nescit. Vigilabat er
 go attentius et oēm sollicitudinē apposuit: ne quisq̄ etiā minimus de
 sibi subditis in diaboli laqueum incideret: aut alias a recta viuendi
 norma deuaret. Ex hoc noctes ducebat infomnes: et gemitibus in e
 narrabilibus a deo postulabat: vt ipm cū sibi subditis regeret et gu
 bernaret. Sup oia tamen sanctissimā castitatē: que corona et gloria
 est omnis religionis: qua cessante totū sp̄iale edificium ruit seruandā
 fore verbo et exemplo mōstrauit. Tam honeste siquidē erat cōuersati
 onis vt post ingressum religiōis nihil vnq̄ nec verbo nec signo nec o
 pere inhoneste egit. In hoc erat eius principalis conatus vt mitidissi
 mam castitatē obseruaret. Interrogatus aliquā a fratribus: quis fu
 isset maior labor in ordine: respōdit. In hoc maiorē laborem habui:
 vt immūdas cogitatiōes statim repellerem. Cū adhuc in flore iuue
 tutis esset et eum immūde cogitationes impeterēt indicibili seruoze
 succēsus faculas ardētes capiebat. Et in corpore suo extinguebat:
 ita q̄ quādiu vixit cōbustionis signa semp in eius corpore apparue
 runt: aliqui quiescētibus fratribus: vt carnē suam omnino redigeret
 in seruitutē spiritus: se totū denudabat: et in illo loco vbi fratres ab
 immūditis vestes purgant: quod expulgatoriuū dicit: se extēdebat
 vt sic a vermibus tribulatus se humiliaret et tentationes carnis eu
 deret. Quadā die dum per viā ambularet penes quā quidā nouiter
 suspensus pendebat: Cuius fetorem sentiēs vebemēter abhorruit: et
 nares claudere cepit. Demū memor q̄ beatus Franciscus leprosos
 osculatus fuerat: volēs seipsum vincere et carnē suā in seruitutē re
 digere: cum seruoze maximo per scalā ad eū qui in patibulo pēdebat
 ascendēs: eū iā diu setentē amplexatus est: et osculatus. Cuius chari
 tatem deus ex alto respiciēs fetorē illū in odorē suauitatis immura
 uit: ita q̄ videbat beato patri nō cadauer fetidū: sed aromata sua
 uissima p̄tractare. Alio quoq̄ tpe dñi quidā de principalioribus aule
 pape Martini p̄pter eius demerita: in quatuor partes diuidi debe
 ret: sequebat eum p̄ssimus pater modis oibus quibus poterat ad
 patientiā eū inducēs. Quo diuiso suis mūdīs et sanctissimis manib⁹
 viscera et intestina hinc inde disp̄sa recolegit et charitate nimia succē
 sus sepeliuit. Agebat inq̄ pius pater officiū suū diligēter: et fratrib⁹
 ad eum pro suis necessitatibus recurrētibus nō Prelatū sed seruū
 iuxta regule tenorē se ostēdit. Si quos tñ p̄teruos rebelles: aut secu
 lares scādalszantes inuenisset relicto oleo vinū supinfundebat: vt vel
 p̄ austeritatē eos reuocare posset et si q̄ forte monitiōes eius: et sctā

amplius
 in fustigat

documenta non audissent: absque dubio iudicia dei in breui experiebantur.
 Inter quos quondam famosissimus predicator: cuius verba contineret pa-
 tris: et ei obedire nollit: breui tempore post ruinam passus est: et toti mun-
 do in fabulam datus. Hec eadem in secunda electione sua: in Vicarium
 generale et multa ampliora perfecit. Quantum autem profecerit et ad-
 aucta fuerit observantia per eius providens gubernium siue regimine cla-
 re constabit multiplicatione fratrum locorum: et indulgentiarum: siue priui-
 legiorum, suo in tempore impetraturum inspicere quis velit. Tempore enim
 quo beatus pater religionem ingressus est: paucissima loca de obser-
 vantia et hinc inde dispersa reperiebantur. At postquam predicare cepit di-
 ligentia et opera sancti Bernardini et ipsius unacum sancto seniore ad-
 huc super stite fratre Jacobo de Marchia ita multiplicata sunt in
 omnibus Christianorum finibus et viri repperiunt patriam: in qua non loca fra-
 trum minorum de observantia constructa reperias. Nam ipse pater non solum
 recepit fratres: verum etiam provincias de nouo fundavit sicut provinciam
 Beneventanensem, provinciam Austriam: provinciam Bohemiam: provinciam Poloniam
 et de quibus infra sum dicturus. Recepit etiam loca in Francia: in
 Saxoniam: in Argentinam: in Hungariam: et in alijs partibus mundi: loca
 similiter monialium sancte Clare de observantia: et tertium ordinis sancti
 Francisci. Cum autem pauca: aut nulla essent: in magnis numeris excre-
 uerunt. Sed et multitudo fratrum ita toti mundo publica est ut testi-
 monio meo non indigeat. Currebant turmatim de civitate in civitatem
 mundum relinquentes: videntes signa et prodigia: que per eum quotidie
 fiebant: unde aliqui: xxx. aliqui: xxx. quandoque: xxx. et coram omni populo
 ad ordinem acceptabat. Ex quibus multi tam per sanctum Bernardinum
 quam per ipsum in viros sanctitatis scientia: et doctrina conspicuos excre-
 runt. Plures equidem ita sancte vixerunt quod post eorum obitum miraculis
 etiam claruerunt uti frater Franciscus de Papia: frater Gabriel de
 Ancona: frater Philippus de Aquila: frater Albertus de Sarciano
 Cuius aiam dum pater in remotis ageret vidit ad paradysum deferri
 hic ad instar tube celestis totam Italiam suis gloriosis sermonibus
 illustravit. Fuit etiam in terris infidelium cupiens pro nomine Iesu sub-
 ire martyrium. Sed deo aliter disponente: desiderium suum implere nequi-
 vit. Frater Nicolaus de Ansinum: vir magne scientie et tante sanctita-
 tis et honestatis: quod omnes alios excellere videbatur: hec plura egregia
 opuscula compilavit. Multa etiam alii fratres sanctitatis et clari pre-
 dicatores et doctores famosi in ordine dierum nostris claruerunt: quorum
 nomina: quia deorum et angelis eius nota sunt in libro vite descripta: ad
 presens nominare non curam. Privilegia quoque et beneficia apostolica sol-
 licitudine et diligentia beati patris familie multa extiterunt. Nam omnes
 fratres auctoritate summorum Pontificum Eugenii: Calixti: et huius moder-
 ni in articulo mortis ab omnibus censuris et peccatis plenarie absolviuntur
 ab ipsis quoque summis Pontificibus multa privilegia familie nostre
 concessa

concessa sunt: quibus et ora emulorum obturantur: et familia in pace seruatur. Sed quot labores: quot calumnias: quot iniurias: pro defensione ipsorum privilegiorum passus sit. Qui viderunt testimonium prebire possunt. Quoties eum lacrimantem et anxiatum insperimus: cum cognosceret quicquid mali contra familiam acceptum: pro ipsa tuenda: non parcebat vigilare: non laboribus: non ieiuniis: non discursibus: non cuiusque periculo aliorum: sed se totum quodammodo euiscerabat: et corpus suum exponere: et familiam in obseruatione permaneret: et de bono in melius proficeret. In cuius defensione diuina auxilia ei et miracula non defuerunt. Nam plures ministri generales: qui hanc familiam totaliter euertere et eradicare conabantur: diuino iudicio: quando iam intentum suum consequi sperabant de medio sublatis sunt: quorum aliqui dum se morti proximis cernerent: stimulata conscientia de persecutione familie nostre facta: culpam dicere compulsi sunt. Eruerunt aliqui ex nobis sed non fuerunt ex nobis qui velint ingrati filii matrem suam obseruantiam permere conati sunt. Sed deo pretegere ipsi confusi remanentes: familia victoriam reportauit. Ex quibus vnus frater Iohannes Donzelli vocatus magne reputationis et scientie dum bullam per patrem pro defensione familie impetratam infringere moliret: repetita morte cognita tunc prius ut credo culpa sua preuentus est. Cuius obitum proximus pater ita lacrimose defleuit quod etiam alios ad plorandum induxit. Nam quantos labores derisiones et molestias pro canonizatione sancti Bernardini socii sui pertulerit: prout potero breuitate verborum aperiam. Propter agente ipso sancto Bernardino versus Aquilam: ut ibi euangelizaret: cum iam ciuitati appropinquasset: ab egritudine fluxus inuasus est. Qua inualescente vir ad ciuitatem peruenit ubi infra paucos dies: in die sancte ascensionis dum in ecclesia cantaret. Pater manifestauit nomen tuum hominibus etc. feliciter deo reddidit spiritum. Cuius obitum ciuitas audiens: tota commota est. Pone corpus beatum in ecclesia: ad quod visitandum omnis populus conuenit. Quidam etiam infirmi beato corpori appropinquantes. Illud cum magna deuotione: et fide contigerunt: volens itaque deus quem in vita toti mundo fecerat clarum: in morte facere clarior: multis infirmis merita sancti Bernardini inuocantibus plenam sanitatem largitus est. Fama igitur tam stupendorum miraculorum ubique terrarum diffusa: etiam ad beatum patrem tunc vicarium generale: et in remotis a gentem peruenit. Qui hoc intelligens gaudio et merore repletus est: propter quod a lacrimis: et suspiriis cessare non poterat. Interrogantibus fratribus: cur tam amare fletet: cum tamen deus sic eum magnificaret: respondit non propterea fleo: quia scio eum in celis esse: sed propter me et familiam quam familiaritate et auxilio tanti viri priuati sumus. Tandem reassumpto spiritu versus Aquilam iter festinus arripuit: ubi cum lacrimis visitato sancto pignore. Et deuote pertractato fecit sermonem ad populum: eis firmiter promittens: quod infra certum diuersum terminum multo maiora

prioribus essent visuri. Expectabat infra terminū ipm curiosius po-
 pulus mirabilia a p̄re p̄missa cōspicere. Sed deo ita faciēte nullum
 infra tēpus id demonstratū est. Qua de re anxiat pater : spem ni-
 hilominus firmā habēs in dñō : q̄ eū in tā sctō opere nō relinqueret.
 Et ecce in vltima die statuti terminū aperit deus manū miscēie sue
 apparent eius bñficiā : et miraculis miracula cumulant : que pater
 oculis suis aspiciēs : et diligēter corde ruminans : gratū fore deo cre-
 dens : qđ causa canonizationis bñ Bernardini pponeretur summo
 p̄suli vicario Christi : cōfortatis Aqlanis : et quasi de ipsa canoniza-
 tione certificat is : cōcito gradu Romā applicuit : et Eugenii papā
 visitauit et ei miracula que meritis beati Bernardini fiebāt refere-
 unt humiliter ab eo petēs et supplicās : q̄renus in hac pia causa fauo-
 rē beniuolū impartiri vellet : vt bñs Bernardinus catalogo sctōz
 ascriberet. P̄romisit p̄sulis oēm fauorē se prestaturū : et in hoc dilige-
 ter acturū. Interim etiā scribitur S. sue multiplices lre tam a rege
 Aragonū q̄ ab Aqlanis in quibus hoc idē quod pater postulabāt :
 fit ergo cōmissio tribus cardinalibus : qui duos venerab. ep̄scopos
 miserunt ad inquirēdū an vera essent miracula q̄ dicebant. In hoc
 tpe medio moritur Eugenius : et Nicolaus in papā eligē coram quo
 pater canonizationis causam sollicitat : qui p̄decessorem suū imita-
 tus causam hāc tribus Cardinalibus delegauit. Qui similiter duos
 Ep̄os pro miraculoz inquisitione miserūt. Deinde idem Nicolaus
 duos alios ep̄scopos ad huiusmodi inquisitionē delegauit. Postre-
 mo p̄missis nō contentus vnum aliū specialē et consciētiosum ep̄s-
 copum misit : qui omnes vna et cōcordi voce retulerūt magnalia dei
 que per seruū suū. S. Bernardinū operabatur clementia saluato-
 ris. In his omnibus legationibus beatus pater noster p̄sens epti-
 tit : qui nec ad horam nec momentū quiescebat : sed totum eius studi-
 um : tota vigilantia : totum desiderium in hoc ferebatur : vt canoni-
 satio socij sui ad finem optatū duceretur. Nec putanda est hec cau-
 sa per vnum vel duos annos durasse : sed per septem annos continu-
 os : in quibus beatus pater nō habuit requiem : sed modo ad curiā
 Romanam : modo ad exquirēdū miracula modo ad cardinales : mo-
 do ad ep̄scopos : modo ad alios discurrebat. et quia omni p̄se causē
 diabolus aut per se aut per sequaces suos infestatur : nō defuerunt
 oblocutores et contradictores qui huic diuino operi aduersarentur
 quoz aliqui fuerūt p̄elati eccl̄ie : aliq̄ etiā mali fratres : vt implere
 dictum apostoli : Periculū in falsis fratribus etc. Et quot repulsas :
 quot exprobratiōes : quot iniurias sustinuit : quoties desperauerunt
 fratres : q̄ huiusmodi negociū nō perficeret : sed ipse semp constā-
 tissimus fuit spem habens in deo : in sancto Bernardino : q̄ causam
 suam nō relinqueret. vnde sepe dicere consueuerat beate Bernardi
 ne ora pro te. Quadam vice dū tot cōtradictiōes et impedimenta cō-
 spiceret : zelo charitatis et fidei succēsus summo pōtifici dixit. accipite

corpus beati Bernardini et ipsum una mecum in ignem perire: et si cõbu-
rimur peccatis meis attribuite: si autem illesi seruamur volũtatez diui-
nã intelligite: ad que verba papa et qui cum eo erant nimis admirati vir-
lachrymas cõtinuerũt. Eodẽ tpe quoddã solẽne miraculũ demonstra-
tũ est dum beatus Thomas de Florentia fr̃ laicus vir magne scita-
tis et abstinẽtie: qui lōgo tpe ab infidelibus in carcere detentus fuerat
in ciuitate Reatina: quippe Aquilã sita est: feliciter obisset claretur.
et miraculis adeo quod multi infirmi nõ valẽtes apud sepulchrum beati
Bernardini grãam sanitatis obtineret: visitãtes ipsum beati Thome
corpus perfecte sana r̃etur. Tunc beatus pater noster Joãnes ne per
ipsa miracula canonisatio sancti Bernardini impediret: quia iam in curia
Romana vox insonnerat: Ecce oēs fr̃es de obseruãtia volunt facere
miracula: accessit ad sepulchrũ ipsius beati eiq; cũ esset illo tpe vica-
rius generalis talia verba dixit: beate Thoma dñi viũes semp fuisti
obediẽs nec vnq; platoz iussib; cõtradixisti: in virtute igit̃ obediẽ-
tie tibi p̃cipio q̃tinus ab opatiõe miraculorũ abstineas: ne canonisa-
tiõem beati Bernardini impediãs. Vere stupẽduz et celebre mira-
culũ: o vocẽ beati patris admirabilẽ. post ipsum p̃ceptũ cessauit a mi-
raculis: nec amplius aliquod signũ apud ipsius tumulũ demonstra-
tũ est. Nõ cessauit ergo p̃ssimus pater donec. b. Bernardinus in a-
no iubileo qũ erat maior cõcurus poplũ ex oĩbus mĩdi regionib; in
die sc̃to penthecostes solẽnissime canonisat̃ est. ad laudẽ et gloriã
dei: beate virginis: ad honorẽ et decus ordinis: ad cõsolatiõeẽ bono-
rũ: ad cõfusiõeẽ ṽo malorũ et emulorũ. Nec omittẽdũ est quod dñi papa
Nicolaus videret in seruo dei tãtũ zelũ: simplicitatẽ innocentia et
feruorẽ dixit ei. quis p̃ canonisatiõeẽ vestra laborabit frater Joãnes
cũ humilim; pater r̃ñõit: peccator sum et peccatorib; talianõ debẽt
Episcopi quoq; qui mittebãt ad examinãdũ miracula. b. Bernardi-
ni ex diutina cõuersatione quã habebãt cũ seruo Christi: cõsideran-
tes eius honestã cõuersatiõeẽ et vitã nõ humanã sed diuinã et diuinã
opa que p̃ eũ fiebãt aliquibus dixerãt: nos volumus domino nostro
pape dicere quod cũ beato Bernardino canonisẽt et frater Joannes.

De multiplici beato patri facta reuela-

tione et futurorũ reueratione Ca. viij.

Fateor me nullomõ posse aut narrare aut describere reuelatio-
nes singulas beato patri factas: sed sicut superius in recitatiõe
miraculorũ secũdo descripsi ita et nũc hic. xliij. reuelationes sibi
monstratas: diuinitus referre ppono: rogans deuotos lectores vt
ex his elicere velint quomõ sp̃s dei: qui ei futura reuelauit in cor-
de ipsius habitabat. Et primam reuelationẽ habuit adhuc secu-
laris existens. Qui dum in carcere detineretur prout supra memo-
ratum est videbatur sibi quod totus mundus obscuritate maxima

premeret. Per firuras aut carceris: quidā radij solares de carceribus exeuntes vnde magna populi multitudo ad carcerē veniebat ut vel saltē ex ipsis radijs a carcere exeuntibus lumē videret. Que visio bene cōpleta est: suisq; seruētissimis sermonibus: angelica vita: et mirādois opibus: mundi iam senescentē: et peccatis pluribus offuscatum quantū potuit illuminauit. ¶ Secundā visionem in eisdē carceribus habuit que talis fuit. Post octo dies a prima dñi vigilaret: et deuote officiū beate virginis exolueret: super caput suū: quantū potuit leuare manus apparuit quidā in habitu fratrum minorū qui eū increpare cepit. Quare nō pponeret esse frater minor nō dubiū q̄ hic fuit sanctus Franciscus: qui de ingressu talis filij ad ordinē suū plurimū gaudebat. Et de his duabus reuelatiōibus supra in principio legēde positū est. ¶ Terciā visionē habuit in loco nostro: extra Iberiā posito: qui loc⁹ dicit ad montē. In eodē aut loco: dñi adhuc esset nouicius: et quadā vice dormiret: apparuit ei quedā pulcherrima mulier habēs candidissimū vestimētum: velut nix byemali tēpore: que habēs craterem argenteū in manibus suis. Et leta atq; iucunda facie a p̄pinq̄as ei: porrexit ei bibere: hec nimis mulier beata virgo extitit: quā semp̄ maxio venerabat affectu: de qua cū legebat aut predicabat: ita ex nimis deuotione in lacrimas resoluēbat: q̄ vix verba poterat pferre. Nō ergo dubiū q̄ ipsa beatissima virgo quā tñ diligebat: sicut de suis vberibus creditur beato Bernardo scientiā infudisse: ita et huic seruo suo gratiā: p̄dicandi et dubia soluēdi in cratere argēteo ministravit. In oībus necessitatibus ad eam recurrēbat: et ipsa audire eū nō tardabat. Quadā vice dñi maxime egrotaret: et se omnino moriturū crederet: leuauit mentis oculos ad eā deuotiōe qua potuit: humiliter eā exorās: ut sibi veram peccatorū suorū contritiōē: ante mortē: a filio suo impetrare dignaret. Non fit mora et ecce inundātia lacrimarū ex eius oculis fluit: et cū lacrimis tāta habūdantia sanguinis de naribus exluit: q̄ et verā contritiōē peccatorū et p̄fectā corporis sanitatē cōsecutus est. ¶ Quartā visionē habuit Rome dñi em̄ predicaret in ecclesia sc̄te crucis: rapt⁹ est extra semetipsum p longū temporis spaciū: in quo raptu didicit obitū Martini pape. v. esse vicinū: vocans eū Martinus ipse. Et quid nā in raptu illo habuerit interrogās dñi sibi referare nolle. Timens ne eū perturbaret tandē ab eo coactus quod viderat cū timore narrauit. Quod et factū est: Nam in breui moriēs visionē non fantastica: sed verā fuisse monstrauit. ¶ Quintā visionē habuit de ipso Martino papa: infra breue em̄ tempus: ab eo recedens aliquāliter egrotante. Cū peruenisset ad quendā locū: nō longe positū ab vrbē vidit fulgur velocissime de celo cadere. In quo legit nō videbit lucē sequētis aurore. Quod et factū fuit: nā nocte sequēti obiit ante vel circa mediū noctis. ¶ Sextā visionē habuit de assumptione Enges-

nū pape in papam. Quia ipse Eugenius cū adhuc esset episcopus
 Senens. magnā familiaritatē habuit cū viro dei. Ideo eū visitabat
 sepius: et vti moris sui erat corā oībus prelatis ecclesiasticis se humi-
 liare: qñ ab eo recedebat: ei manū osculabatur. Semel ergo dñs ab eo
 licentiā peteret: volens ad quendā locum remotū se trāsferre: impul-
 sus a spiritū eius pedit pedes: et eos osculatus est. Super quo
 stupefactus episcopus et cur hoc fecisset interrogās: respondit. Nō
 credo amplius te videre nisi papā. Mortuo ergo Martino eligitur
 in Papam Senens episcopus qui vocatus est Eugenius quartus.
 ¶ Septimā visionē habuit in monte sancti angeli cū emi quadā vice
 p aliquibus arduis negocijs ab Eugenio papa mitteret ad regem
 Aragonū deuenit ad quendā locū in monte sancti angeli nuncupatū
 vbi post prandīū redditis gratijs in choro remanēs causā suā p qua
 mittebat fideliter dñō cōmenda bat. Et ecce vidit quendā puulum
 fratrem: quē terra sursum leuare: et celū ad suscipiendū eū se inclinare
 videbat. Cuius visionis misterīū quia nō intelligo nec alijs declara-
 re presumo. ¶ Octauā visionē habuit de ipso rege Aragonū: dum
 ipe serenissimus rex vellet insurgere contra Ianuenses: cōsultuit sup
 hoc beatū patrē in ciuitate Baiete: qui nō semel vel bis sed sepe nū-
 ro ei suauiter ne faceret. Quia futurū erat absq; dubio siue persone pi-
 culū. Qui nō attendēs ad tantī patris presāgia volens propositū
 suū implere a Ianuēnsibus in mari captus est: et p triūpho traditus
 est Duci Theololanensī. Quicquidē rex in eundē patrē tantā rece-
 pit deuotionē et dilectionē vt quicquid ab eo peteret statim obtineret.
 ¶ Nonā habuit de assumptiōe Nicolai ad Cardinalatū et papatū
 dum emi vocaret magister Thomas et creatus esset episcopus Bo-
 noniens. visitauit eū vir beatus cui et dixit hodiē episcopus Bononiens.
 electus es cōgratulor: sed nō remanebis hic. Cardinalatū appropin-
 quans: et papatū festinās: ad que verba dñs rīderet: et credere nollet
 dixit pater: Thomas es tu. Nā Thomas durus fuit in credēdo. In-
 fra duos annos: dñs cardinalatū et papatū fuisset cōsequutus: scrip-
 sit ei pater. Jam nosti qā Thomas fuisti dñs credere noluisti. ¶ De-
 cimā habuit de morte Eugenij: et electione Nicolai: que talis fuit.
 Dicebat beatus pater: officiū in ciuitate Aquilana: cū quodā socio
 suo: q dicebat frater Nicolaus Theutonicus: finito officio: cū iuxta
 morē fratrum diceret orationē p papā. i. Deus oīm fidelū pastor &c.
 Nesciens de morte Eugenij dicebat famulū tuū Eugenij &c. Cui
 pater dicas Nicolai. Et ipse credēs q pater secū iocari vellet dixit
 subridēdo. Ego nunq; ero papa: Post dictas oratiōes solaciando
 dixit patri. Siero papa faciā vos Cardinālē. Tunc pater declara-
 uit ei q Eugenius esset mortuus: et Nicolaus electus hec eadem
 dixit mane populo in ambone. Cū tamē sit distātia triū vel quatuor
 dierū iter Romā et Aquilā. Cōpertū est ergo: qā eadē die Eugenij

esset mortuus et Nicolaus electus: qui Nicolaus papa cepit magnam fidem et deuotionem ad patrem: et multas gratias ei fecit.

E Undecimam habuit in quodam eligendo in episcopum Aquilani: fuit enim quidam de rota de medio Aquilani dioecesis, qui vocabatur dominus amicus: et hic multum familiaris erat patri. Cui semel proposuit: quod futurus esset Aquilanesis episcopus: quod in breui tempore completum est: prout hodierna die episcopus ipse testatur.

E Duodecimam habuit Rome: de quadam muliere moritara. Cum enim predicaret cum maximo hominum concursu: aderat in sermone quedam deuota et honesta mulier tertii ordinis sancti Francisci que nimio ardore succensa: et ingenti capta deuotione se iter populi erexit et alta voce ad patrem clamare cepit: ex cuius clamore populus in admirationem versus est. Famulus autem dei secreta cordis intelligens et sciens quod in primo super eam futurum esset dixit ei. O mulier cito domum rediens propara teipsam: quia offitino morieris. Certe mirabilis deus in seruis suis: domum reuersa: mox ut leto animo seipsam preparauit quieuit in domino.

E Tertiadecimam habuit Venetis: cum scilicet ibi in quadragesima predicaret cum ingenti acceptione: et post pascha venturus esset ad Regem Romanorum in partibus Austrie commorantem: pluries sociis in mensa dixit. Hungaria habebit ossa mea: sicque factum est. Nam ambulans per totam fere Germaniam Bohemiam Poloniam etc. finaliter ueniens ad Hungariam ibi defunctus est. Quadam in ciuitate que dicitur Wylak.

E Quartadecimam habuit in Noua ciuitate ubi cum puenisset ad regem Romanorum: et in dubio esset positus quo iter suum dirigere deberet. Cerrificatus fuit cum impulsu quod iter suum versus Bohemiam extenderet: quia per ipsum bonus fructus animarum sequuturus esset. Sicque ad Bohemiam preiit: et multi relictis erroribus conuersi sunt sicut in superioribus monstratum est.

E Quintadecimam habuit Hurenberge in conuentu nostro: dum de dieta que fuit celebrata Franckfordie: pro causa fidei reuersus fuisset in magno erat dubitationis agone: quoniam pro maiori gloria dei iturus esset. Super quo: ut moris sui erat: diuinum voluit auxilium implorare: unde iniungit sociis ut quilibet eorum tria Paternoster et totidem Aue maria dicerent in cruce: et ipse similiter orauit. Cum ergo se sopori dedisset uidebat ei quod missam celebraret. Cumque consecrasset hostiam et eleuasset: minister accepto calice uini nondum consecratum effudit de calice. Et dum pater instaret ut daretur sibi uinum pro sacrificio: minister porrexit sibi hostiam. Interim socius suus aperuit hostium et ipse euigilauit dixitque socio: parcat tibi deus quare non misisti me finire missam: hoc somnium interpretatus est ipse pater. Quod licet desperaret bibere calicem martyris pro fide Christi. Tamen ipse Christus non per effusionem sanguinis sed ingens desiderium eum martyrem suum facere decreuerat. Et sic factum est:

quia propter maximos labores quos habuit contra Turcos: mortuus est quidem sed non effudit sanguinem. ¶ **S**extamdecimā habuit eadem die in eodem loco. Dum enim missam deuote celebraret: et deu obnixius exoraret vt sibi clarius ostendere dignaretur viam per quam ambulare deberet. visum est sibi in missa quam prius scilicet dñi populo predicaret in sermone q̄ aer vocibus resonaret. In Hungariam in Hungariam: in Hungariam: Et etiam sibi videbatur q̄ quidam eum retardantem ad Hungariam impellerent. quibus visionibus certificatus et totus exhilaratus dixit sociis: iam iter nostrum est versus Hungariam. Veniens igitur ad Hungariam mirabilia ac oī admiratione dignissima per diuinā gratiam in paucis diebus operatus est. et postea quieuit in pace martyr desiderio prout infra loco suo dicetur. ¶ **D**ecimam septimam habuit in noua ciuitate vbi dum apud imperatorem Fredericum constitutus esset: et ibi etiam esset quidam legatus apostolicus dominus scz Papien. dixit pater eidē legator: certifico vos q̄ papa Nicolaus est mortuus. infra breue ergo tempus venerunt nunciū qui retulerunt illo tempore papam Nicolauum esse mortuum quo pater eum defunctum asseruerat: vnde miratus episcopus dicebat: nā volo credere fratrem Joannē habere spiritum prophetie. ¶ **D**ecimam octauam habuit simul et decimam nonam in Hungaria in alba regali in qua solent reges Hungarie coronari: de quibus duabus visionibus ipse scripsit domino Domini. do Cardinali Firmiano: Summo penitentiario pape et protectori ordinis nostri verba sua ad literam: que talia sunt. Deterrebat aliquid quantulum mens ambigua: si scriberem an silerem: vicit tandem zelus antiquę confidentie: quam secure gessi in A. R. D. potius exprimere quā suppressere quod vidissem in festo Bartholomei: in anno presenti in Alba regali predicās multis milibus christicolis: interprete: quod edixeram declarante de propinquis periculis fidei christiane. Vidi quatuor flumina inuicem decertantia: quorum primum ab oriente. Secundum ab occidente. Tertium a meridie. Quartum vero a septentrione: et quodlibet nitebatur in mari magno cum impetu fluere et refluxu. In refluxu autem quodlibet violenter agebat: vt aquam totius pelagi traheret secum: vicit postremo occiduium. Quid hec velint attendite. Quid spiritus indicet propulsate. ¶ **S**equitur decimanona. In festo sacrorum stigmatum seraphici patris Francisci nostri incliti patriarchę: cum interpres exponeret quod a me prius audierat de impressione signaculorum Iesu christi: Vidi seruuulus tuus in celo prelium magnum: inter solem et lunam et stellas. Luna et stelle contra Solem irruentes victoriam deferrebant. Stupescit et admirans. Quid hec vellent ignorans. audiui. Sol a Luna superatus est. Iudicia dei abyssus multas:

tanq̃ attonitus deplorabā: q̃ nō esset Astrologus hec discernens:
 Iterū vox intonuit spiritualis. Incomprehensibilia sunt iudicia dei:
 abissus abissum inuocat: itez deplorabā ⁊ conclusionē hanc p̃cepi
 maior seruiet minori: ⁊ finis properat: hec illius: cuius est cōdere: est
 ⁊ enodare. ¶ Vicesimā habuit in Hungaria: Nam cū esset apud ep̃s
 cop̃i uacien. Tria de proximo imminere mūdo p̃dixit videlicet mar̃i
 mā humani sanguinis effusionē: maximoz edificioz subuersionem:
 precipuoz virozū defunctionē. Primū cōpletum est in Turcoz occi
 sione: secundū in ciuitatū oppidoz ⁊ terraz multarum euerfione in
 regno Ceciliē ⁊ alibi: tertiu in magnoz virozū interitione: sicut fuit
 gubernator Hungarie rex Ladislaus ⁊ ceteri. ¶ Vicesimāximā
 habuit: etiā in Hungaria in oppido quod dicit Zalonkemē. Cū via
 esset ad succurrendū castro Mandoralbeñ. quod a Turcis in propi
 mo obsidendū erat: duceretq̃ secū paucos cruce signatos valde lē
 tus: ⁊ subtristis reddebat p̃e paucitate cruce signatoz. Celebrāte
 ergo eo quodā mane visum est ei: q̃ quedā sagitta celitus emissā in
 momēto super altare appareret: in qua litteris aureis scriptū erat.
 Ne timeas Iohānes: sed securus descende: ⁊ cōstans esto. Quia in
 virtute crucis victoriā de Turcis reportabis. Ex qua exhilaratus
 pater cruce oīa sua insigniuit: ⁊ victoriā de Turcis reportauit. ¶ Vi
 cesimāsecundā habuit de obitu suo. Eodē enī anno quo mortuus
 est scripsit. G. P. fratri Babzeli de verona Vicario prouintie Au
 strie: ⁊ cuidā fratri Italico q̃ si enī viuū videre volebāt: ad eum qui
 tūc Bude predicabat descenderēt. Qui dū descendere disserēt per
 duas alias literas eos vocauit eadē verba vt p̃r replicādo. Insu
 per ⁊ litteris per nunciū addidit similia verba eis nunciādo. Descen
 dētibus itaq̃ ipsis ⁊ a beato patre: cū magna caritate receptis infra
 breue tēpus feliciter migravit ad dominū. ¶ Vicesimamtertiā ha
 in aliquibus generalibus ordinis q̃bus nūciauit in breui mortuos
 si fratres de obseruātia persequi tentarēt. Cuius verba nō aduertē
 tes: ⁊ in obseruātes atrociter seuentes: infra tēpus breue: de me
 dio sublati sunt: ⁊ p̃cipue frater Iacobus de Mozamica: cui cum
 humiliter ⁊ benigne scripsisset: ne fratribus obseruantie grauamen
 inferret. Derisit ipse in p̃iudiciū suū beati patris monitionē: ⁊ super
 oēs molestior obseruātibus extitit sed infra paucos dies cū esset ac
 ceptissimus oībus: ⁊ crederet obseruantia iam destruxisse repētina
 morte p̃uentus est obseruātia in suo statu remanēte. ¶ Vicesimāquar
 tam habuit de reductiōe obseruantie ad pristinū statum ⁊ de cōfir
 matione bullaz Eugenij. Dum enī tēpore predicti fratris Iacobi
 ministri generalis familia obseruantia multas patere cōcussiones:
 ⁊ bulla quā ei dederat papa Eugenij fuisset imutata: Fleuit pius
 pater: ⁊ a lacrimis cessare non potuit: Tandē ad se reuersus ⁊ in spi
 ritu consolatus dixit familia obseruātie nūq̃ in pace erit. Donec
 bulla

bullâ Eugeniâ iterum confirmet : et in breui deo cōcedente iterum cōfirmabit. Mortuo ergo Calisto papa in breui qui bullâ ipsam immutauerat. Electus est papa Pius secundus qui bullâ Eugeniâ confirmauit : et familiâ obseruantium in statum pristinum reduxit.

De beati patris sciētie irradiatione ⁊

multiplici disputatione ⁊ plurium opusculorū cōpositione. Cap. ix.

Iam beati patris enarratis miraculis : ⁊ post diuinas reuelatiōes sibi factas : quāte sciētie p̄spicitate viguerit : ⁊ multiplices disputationes pro defensione veritatis fecerit : ⁊ p̄clara opera ad vtilitatē fidelium eviderit : enarrandum est. Cum adhuc secularis esset : studēs in vniuersitate Perusina adeo in vtriusq; iuris candōci ⁊ ciuilibus facultate p̄fecit vt oibus mirabilis habebat. Itā dedignabāt doctores : ⁊ alij vniuersitatis studētes cōsilia ⁊ sentētiās eius sequi. Seculares quoq; dimissis doctoribus in eorū causis pro cōsilio ad eum recurrerāt. Ipsius responsa ita vera : ⁊ firma putātes : ac si a quouis iuriscōsulto edita fuissent. In t̄m em̄ eius sciētie fuerat opinio diuulgata : ⁊ etiā in anno nouiciatus ipsum : fratres abscondere nō poterāt. Quin ad importunas multorū secularium preces : iuberēt eū cōsilia que requirerāt illis sepe numero cōmunicare : sicut etiā sup̄ declaratum est. At postq; in ordine professus est : spaciosum ⁊ amensum mō sacre scripture capum ingressus est : in quo tā continue : viriliter ⁊ sollicitē laborauit : ⁊ infra breue tēpus multo plus spiritu sancto virtutē prestante p̄fecit : q̄ prius in iure p̄fecerat : in Biblia siquidē ita certus ⁊ exptus erat : q̄ nihil celabat in ea : quin sibi manifestū esset. Magistru etiam sententiarum : ⁊ omnes doctores sacre scripture diligentissimo studio percurrit : nihilq; quod eius noticiā effugeret per eos dicebat. Exinde in toto orbe celebris habebat : de diuersis partibus ad eū pro cōsilio confluebāt : nullus eo melius : nullus clari⁹ dubia soluebat : nullus luculentius casus conscientie declarabat : nullus efficacius scrupulos de mēte extirpabat : nuncq; etiā de eo compertū est : q̄ aut propter timorē : aut amorē : aut aliam quācūq; causam : veritatē suppresserit : siue tacerit : loquēs em̄ magnis ⁊ paruis veritatis iaculis eque feriebat. Siue em̄ loqueret̄ p̄latis ecclesie : siue regibus : siue principibus : siue diuitibus : siue pauperibus : omibus veritatē aperiebat. Nulla adulatio : nulla simulatio : nulla ypocrisis in verbis suis : aut in gestibus deprehēdi poterat. Vidimus eū aliquociēs : eū tanto feruore : ⁊ caritate : vicia aliquorū magnorū vītorū deprehendere : ⁊ etiā ad fletū eos puocabat. Itā solum igit̄ sanctis operibus : ⁊ angelica vita munitus : sed ⁊ diuinarū scripturarū sciētia p̄fectissime imbutus eructabat eloquia deo ⁊ angelis : sapiētibus ⁊ insipētibus acceptissima. A tricesimo quippe anno : quo religionē ingressus est : post professionē suā : vsq; ad septuagesimum primum : quo

spiritum deo reddidit quasi quottidie nisi fuisset aut a domis negocijs
aut infirmitate preuentus: sermonem populo faciebat: imo quodam
febricitans non propterea a predicando cessabat. Sermones autē
suos ita equa lance librabat: et tali studio ad limam rationis deu-
cebat: quod licet in diuersis mundi partibus predicauerit: puta in tota
Italia: in Francia: in Almania diuersorum regnorum et ducatum et
in multis vniuersitatibus coram episcopis: coram doctoribus: nun-
quam in aliquo puncto aut in aliqua falsa quotatione errasse probatus
est. quia nimirum in allegationibus sacre scripture et iuris habundabat
Fuerunt aliqui viri doctissimi: qui in admiratione inducti singulas qu-
tationes conscripserunt: et vtrum bene allegasset diligenter conspexerunt:
sed nunquam eum errasse quisquam in veritate deprehendit. Cum tanta faciei
iucunditate et spiritus alacritate verbum dei proponebat: quod non solum intel-
ligentes verba sua: sed etiam non intelligentes vultum suum tanquam vultum
angeli conspicientes: nunquam in eius sermone tedio afficiebantur. Ple-
rumque dum predicaret in Almania Bohemique Polonie et Hungarie
regnis etc. Illiterati et rustici. qui latinum non sciebant: similiter et mulie-
res donec ipse loquebatur a sermone non recedebant: sed frequenter post-
quam interpretes qui dixerat populis exponere statim visibiles populi per
magna parte ad propria redire: ac remeare: quasi maiorem deuotionem in
solo visu et gratioso aspectu patris quam in verbis cuiusvis interpretis
habentes. Si quando mixta vel pluuia de celo cadebat non propterea seruens
populus recedebat sed usque ad finem verborum suorum perseue-
bat. Quasi in omnibus principalibus ciuitatibus ad quas declina-
bat inuitabatur ab episcopis et a clero ut sermone eis conuenientes face-
ret. ipse vero exclusis secularibus: quia nescire debet laici quid faciant cleri
citius religiosi et clericis de eorum statu predicabat. et maxime de ho-
nestate seruanda et auaricia fugienda: et ceteris virtutibus obseruan-
dis et vitiis fugiendis: et cum tanta verborum grauitate ac humilitate
necnon seruo spiritus: quod licet vniquemque iuxta eorum statum argueret: et
nullius vicia contumaciter magni palparet: suscipiebant tamen omnes tam pri-
lati quam subditi: tam senes quam iuuenes tam docti quam indocti verba eius tam
benigno et grato animo: ac si non ab homine sed ab angelo plura fuissent
Extra vero illos sermones: nunquam cum populo predicabat aliquid: quod in
scandalum cleri vergere posset narrabat. In ambobus quibus pre-
cabat interdum figebant casus intricati: proponebant questiones quo-
dammodo insolubiles: quas omnes mox sine ipsis dilatione solvebat: ita
ut mirabilis sua scientia omnibus videbatur. Multoties insuper pro defen-
sione veritatis publice disputauit: et finaliter de aduersariis victoria
reportabat. Cum semel in prentia sancti angeli in terra sua staret quedam mulier
concubinaria: qui in loco sacro sepeliri non debebat per ignorantiam quo-
runda in cimiterio sepulta esset: et patri inde transeunti hoc nuntiati
esset monuit eam debere exhumari et in loco proprio sepeliri. Cui sententia

tia: q̄a molesta pluribus erat: qui prius forte eam in cimiterio sepe-
 liendā censuerunt. Disputatio publica ordinata est: in qua pater do-
 ctissimus ita causam veritatis deduxit vt oibus p̄stitibus ⁊ tacētib⁹
 imo capitibus demissis ipudica mulier exhumata in campis vt bestia
 p̄iecta est. Aliā in ciuitate Aquile extra locū sacratū sepultā iniūste:
 per vniuersalē ⁊ publicā disputationē licet in ipsa ciuitate sit maxima
 copia viroz doctoz: prudētissimus pater fecit exhumari ⁊ in loco sa-
 cro sepeliri in ecclesia scz sancti Blasii eiusdē ciuitatis. Nemo ergo
 vnq̄ nisi iniuitus cū eo disputabat. Vigebat nāq̄ in eo mirabilis sci-
 entia sale discretiōis condita. Inerat etiā sibi sapiētia ⁊ naturalis
 intellectus: cū diuine gratie infusiōe ppter que ne ingratitudinis apō-
 deū reus esset: erat vbiq̄ veritatis amator ⁊ defensor: ⁊ zelator bo-
 noris oīu: necnō cōseruator fame proximoz. Cum em̄ tēpore obar-
 tini quinti frater Bernardinus de Senis tūc quidā predicator ser-
 uentissimus: nūc aūt Christi cōfessor preclarus in vrbe predicaret:
 essentq̄ sibi ab emulis inuidia moris aliqui articuli impositi: qui vt
 ipsi asserēbāt heresim sapiebāt. Statuta est dies publice disputationis
 super eisdem. Interea quidā Romani dictos articulos: ad patrē
 fratrem Iohannē de Capistrano qui tūc tēporis reate predicabat: mi-
 serūt nunciātes eidem diem disputationis statutā. Quorū articuloz
 principalis erat. Qd̄ frater Bernardinus ydolatra esset ex eo: q̄ no-
 men Iesus in tabula depictū portaret: ⁊ a populo publice faceret a-
 dorari. Quod vt ad aures patris deuenit vidēs iniuriā christiani no-
 minis ⁊ maliciā emuloz: vili p̄ditiū predicatorū: ac succurrere
 volens desiderio deuotoz ordinis nostri. licet ipse Bernardinus di-
 uina gratia plenus ac sciētia doctus cōsideret se defensurū articulos
 falsē sibi impositos: illico tamē zelo sui magistri fratris Bernardi-
 ni: cuius p̄ multos dies discipulus ⁊ socius fuit accensus fecit fieri
 pulchrā tabulā in qua nomē Iesu ornatissime fecit depingi parauit
 q̄ hastā siue lanceā ⁊ assūptis socis omīa p̄dicatiōe Romā aduo-
 lauit. cūq̄ statuto die disputationis pater venisset ad portam ciuita-
 tis tabulā sic ornatā nomine Iesu in hasta ligauit: sicq̄ ligatam in
 hasta leuauit in altū cōcurrentibus ciuib⁹ multis: sicq̄ diuina gra-
 tia fretus: ⁊ nomine Iesu armatus per publicā ⁊ maiore viā ciuita-
 tis cū tali verillo ad scalas pallaciū. S. Petri vsq̄ puenit socis lau-
 des decātantibus: ex quo admiratus est papa: stupuerūt cardina-
 les: ⁊ tota ciuitas cōmota est: differē in crastinū disputatione: cōuene-
 rit emuli: congregant cūes: plati aduocant: ordinatur circulus: re-
 citant articuli: sūt argumēta ac patri datur respondendi loc⁹: oēs
 ad eū oculos vertūt: qui oēs elegātissime cōfutauit errores ac defen-
 dit articulos. nec in tāta vrbe inuētus est q̄ sentētis ⁊ cōclusiōib⁹
 doctissimi viri diceret: erubescūt emuli vitate lucēte. Diestimabilē
 s. Iohānis sapiētia: o prudētiaz zelātissiaz: o charitatē feruentissimā

Ermo de p̄cipitur processio veneranda: ad honore nois. Ihesu qđ etiā
 in tabula depictū pro vexillo portabat: ex tunc in ipsum nomē in tñ
 fioeliū deuotio aucta est: vt in ecclesijs: in plateis supra portas ⁊ ho-
 stia domoz honorifice vbicq; depingat ⁊ veneret. Non mirū ergo: si
 beatus pater suū magistrū fratrem Bernardinū tanta diligētia ad-
 iuuit: per cuius grauissimos labores p̄cedētibz miraculis etiā ad
 canonizationē promouēdus erat. Plures alios fratres q̄ ab emulis
 verabant: sapientissimus pater defensauit: ⁊ per euidētia documēta
 contradictores plus velle sapere: q̄ oportet demonstrauit: ⁊ maxime
 in ciuitate Mediolanēsi in qua viget copia peritoz: in offi scientia.
 Dum quidā maliuoli sermonibus, B. P. Alberti de sarciano cōtra
 dicerēt supueniens egregius pater: ita clare latratia ora cōclufit: q̄
 nullus amplius cōtradictor apparuit. In ciuitate wienneſi. dñi poi-
 casset consiliū Basiliense p̄sumptuose egisse eo q̄ felicē antipapā vi-
 uente Eugenio vero pontifice eligere p̄sumpsisset. Quidā vniuersita-
 tis principales doctores: hoc moleste ferētes: contra hoc publice
 disputare minabant. Quod dñi veridice patrum nunciātū esset: iterū
 quod dixerat replicauit: ⁊ adeo rationibus: ⁊ autoritatibus verba
 sua firmavit. Quot licet doctores predictos ad disputandū munita-
 nerit: nullus tñ qui contrariū assereret: ausus est in publicū appare-
 re. In partibz Burgūdie dñi cōmissarius summi p̄sulis Eugeni esset
 minister illius: p̄uētie insolēter viuēs verbis ⁊ monitionibus patris
 acquiescere volēs: credebatur per suā scientiam ⁊ argumēta sophistica
 manus patris supfugere: ⁊ errores suos defensare. Vocatus ergo
 per patrē cū magna comitūa fratrum: ⁊ alioz arma ferentū comiti-
 ua credens ex hoc patrē debere terrere: venit. Sed intrepidus pater
 scientiā: ⁊ arma ministri p̄uendēs eū errare cōuicit: ⁊ sic a ministe-
 riū auctoritate summi p̄sulis deposuit: licet vero zelātissimus pater
 quottidie p̄dicaret: ⁊ sicut superius declaratū est: pro cōmuni bono
 hincinde discurredo laboraret: nihil tamē se fecisse reputās: multos
 tractatus: ad vtilitatē multoz cōposuit. Nam quendā pulchrū trac-
 tatum de penis inferni ⁊ purgatorij cōposuit. Similiter plures trac-
 tatulos de casibus consciētie: tractatulos de penitētijs mūgendis
 de interrogationibus in cōfessione faciendis: tractatulos de restitu-
 tionibus ⁊ cōtractibus: pulchrū tractatū de excommunicationibus se-
 cir libz de auctoritate ecclesie subtilē: quē ⁊ summo pōtifici presenta-
 uit: scripsit de matrimonijs longū ⁊ vtilissimū tractatū: cōposuit pul-
 chrū tractatū cōtra hereses huscitarū. Multas lōgas ⁊ egregias
 eplās cōtra hereticos ⁊ maxime cōtra hussitas edidit. Composuit
 quendā deuotissimū ⁊ copiosum tractatum de regimine clericoz:
 quē intitulauit speculū clericoz. Sermones sine numero quos p̄-
 dicauit populis. Fecit multa alia vigilāti studio ⁊ diligētia: cura
 que longū foret enumerare. Sunt autē predicta opera: hincinde per

mundū a multis rescripta : et in pluribus libris bononifice collo-
cata. Cogitās siquidē amator dei oportere singulos de dispensatione
tēporis strictissimā reddere rationē: tanta dispensatiōe tēpus dispo-
nebat: vt nec minimā eius particulā absq; fructu praeteriret. Et ideo
predicando: orando: legendo: laborando: et tractatus supradictos
componendo in agro domini vigilantissime insudabat.

De beati patris ad Allemaniā missiōe

et prouincie Austrie in ceptione et mirandorū opatione.

Cap. r.

Post felicē et deo gratissimā S. Bernardini canonizationē in
anno iubileo per papā Nicolāum celebratā. Cum B. pater Vi-
carius generalis officio fungere: ad partes Lombardie: et
Marchie Teruifane se trāsserens: in oibus ciuitatibus quas visita-
bat: inaudita et stupēdissima miracula ex diuina largitate tū meri-
tis S. Bernardini: et tū ipsius beati patris sanctitate monstrabant.
Quorū rumor: et nouitas per oēs ferme mūdi regiones cū oīum admi-
ratione delata est. Et horum certitudine audies serenissimus impa-
tor Fredericus tunc rex Romanorū: missō dñō Enea Senesē episco-
po nūc papā: ad Nicolāū papā quintū magnis rogatibus pos-
tulauit: vt vir dei ad eius p̄sentia mitteret. Scripsit ergo summus
pontifex beato patri vt celebrato festo Pasce versus partes Ale-
manie iter suū ad p̄sentia regis Romanorū dirigeret. Agitur anno
dñi. 1451. post festū Pasce recessit a ciuitate Veneciarū in qua per
Quadragesimā precedentē predicauerat: cū patratiōe multorum
prodigiorū. Anteq; vero de Italia recederet. xij. fratres itineris sui
socios Christiū imitatus elegit scilicet venerabilē patrem fratrē Ba-
briellē de Verona: fratrē Hieronymū de Mediolano: fratrē Nicolā-
um de Farra. Hī tres fuerunt postmodū Vicarij prouinciarū effecti:
fratrē Petrū de Sopronio: fratrem Bernardū de Butina: fratrē
Valentinum de Tuscā: fratrē Christofferū de Varisio sacerdotes:
fratrem Bernardū de Neapoli: fratrē Paulū de Ferrariā: fratrē
Johannē de Camplo: fratrem Michaelē de Prussia: et fratrē Jobā-
nem de Austria laicos: ex quibus duo s. frater Valentinus et Chri-
stofferus infirmitate puenit: in Italia remanserūt: sed frater Chri-
stofferus nō multo post adepta sanitate pristina sequutus est patrē:
quē in Znaīma predicantē inuenit. Verū quā mirabilia Venecijs
et in alijs ciuitatibus Italie ppetrata a q̄ pluribus diligētiori stilo
et sermone cōscripta sunt. Ego breuiori modo quo potero: et summarie
gesta per patrē a recessu a Venecijs: vsq; ad ingressum in Hungariā
solū principaliores ciuitates: et nō nomina singulorū oppidorū et
villarū recitare curabo: breuitatis gratia. In nomine igit domini
nostri Ihesu Christi in cuius virtute sūt signa et prodigia: et qui facit
mirabilia magna solus. ingrediamur pelagus. Primo in ciuitate

Capriolis die. 27. Aprilis. 1451. Quidā mutus a natiuitate amors
 20. pariter et surdus et alter destitutus: cum croculis serpēs: fuerit
 sanati. In portu gruario die vltima Aprilis vnus cōtractus: vnus
 paralyticus: vna clauda: cui elongata fuit tibia per mediam palmā:
 curati sunt. ¶ In castello s. Viti die prima Maij quedā contracta
 a natiuitate: tres claudi et duo muti et surdi a natiuitate frēs: fuerit
 sanati. ¶ In ciuitate Utinēsi die. 4. Maij quatuor cōtracti mēbris
 vna immobilis: vnus mutus per duos annos: et vna trahens post se
 pedem sanantur. ¶ Ibidē quarta die Maij quatuor claudi sine su
 stentaculis nō valētes ambulare. Duo muti a natiuitate: duo gut
 tosi: et vna habens faciem versam immobilē: ac etiā os tortum: sana
 ti sunt. ¶ Ibidē. 7. die Maij quinq; nō valentes sine croculis am
 bulare: vna habēs pedes retractos: tres cōtracti mēbris: et quasi im
 mobiles: portati in grabatis duo: tertius vero in cathedra: vnus
 cecus ab vno oculo: vna surda et muta a natiuitate liberati sunt.
 ¶ In ciuitate Austrie Foruilh. 10. Maij vnus per annū immobilis
 tres claudi sustēti croculis et baculis: vnus habēs brachiū immo
 bile: et vnus surdus per annos plurimos: optime fuerunt sanati.
 ¶ In terra Blemone. 11. Maij quedā surda per. 12. annos in via ad
 Blemonā sanatur. ¶ Ibidē die. 12. in clauistro minorum duo surdi et
 muti a natiuitate etatis virilis. 36. podagrosi nō valētes sine bacu
 lis ire: vnus vir splendore habens ab vno oculo: et vnus affideratus
 et cruribus immobilis sanantur. Eodem die post prandium sex non
 valentes sine baculis ire ex podagra: et alijs languoribus: vnus mu
 tus et surdus a natiuitate: vnus caput nec brachiū potens extendere
 vna ceca ab vno oculo: vna habens manū attractam liberati sunt.
 ¶ Ibidem. 13. Maij tres claudi et podagrosi: septem surdi: vna non
 valens loqui neq; ambulare sine baculo: vnus duodecim annorum a
 natiuitate vir splendorem videns mirabiliter fuerunt sanati. ¶ In
 villa Pūtafil die. 17. Maij vnus mutus et surdus a natiuitate: vna
 penitus ceca nihil videns et vna clauda relicto baculo sanantur.
 In via quoq; in Canali multi sanati sunt: sed pre turba et multitudine
 que vndiq; cōfluebat et etiam propter festinantia itineris scripti
 non fuerunt. ¶ In Villiaco. 18. Maij in vigilia sancti Bernardini
 in eadem ciuitate exortus morbus lauditus paucis diebus multos
 vtriusq; sexus extingit. Nam comedendo: bibendo: corizando siue a
 lia faciendo subito cordis dolore correpti: omnibusq; membris desti
 tuti moribundi ad terram ruebant immobiles. Et sic per aliquot ho
 ras siue dies iuxta robur cōplexionis dolorose animas emittebant.
 Quorū plures in grabatis et super cathedras semianimes adducti:
 domum reuersi sunt cum gaudio: quibus. 14. inter mares et feminas
 pro mortuis in morbo delati proprijs pedibus acceptis crucis sig
 no et de surgendo patris precepto. Dimissis grabatis et cathedris:

que adhuc in testimonio pendet in ecclesia *Winozum*: etiam curre-
tes sunt reuerſi: cum omniſt aſtantium incredibili ſpectu et ſtupore.
¶ Item duo ceci vnus ſurdus: vnus podagroſus: vnus attractus:
in manibus alius attractus in manibus et pedibus: duo habentes
ſedes immobiles in modis crucis tranſuerſos: optime fuerunt liberati.

¶ *Ibidem*. 20. *Wah* in feſto ſancti Bernardini *Alcarius* eccleſie
inutilis effectus ad celebrandis ex gutta: ſunt optime ſanatus. Quo
viſo miraculo tanta fuit turbari oppreſſio vt vir pater ſanus cum
ſocijs euaserit. Et ideo alia facta ſcribi non potuerunt. ¶ In *Stre-*
burga apud episcopu *Burceſi*. 23. *Wah* duo ceci: vnus ſurdus: duo
vel tres membris deſtituti ex morbo pnotato: vna coſumpta viribus
ex ductiuo fluxu ſanguinis: duo claudi: tres attracti et aſſiderati: v-
na renum dolore quaſi deſiciens die noctuq; permaxime grauata: ſa-
ni abierunt. Apud inter medias ciuitates et villas puta in *Frifaco*
in *Iudenburga* fuerunt multa ſigna: ſed propter itineris velocitate
notari non potuerunt: vſq; ad penultimam diem *Wah* quo pater *Ho-*
uam ciuitatem applicuit: glorioſe et honorifice a ſereniſſimo *Roma-*
nozum Rege *Frederico* ſuſceptus.

¶ In noua ciuitate ab ultimo die *Wah* vſq; ad ſextam *Junij* ſeptem
ceci: quorum vnus a natiuitate: ſedecim ſurdi: decem et octo claudi:
vnus mutus et ſurdus a natiuitate: ſeptem attracti: alij in pedibus:
aliqui in manibus: alij in vtriſq; quatuor omnibus viribus deſtituti:
omnino immobiles cum alijs multis abierunt ſani. ¶ In *vienna* in
clyta ciuitate die. 9. *Junij* tres ceci: quinq; ſurdi: quatuor paralitici
non valentes ire: vna omnino immobilis: vna muta et ſurda per vigin-
ti annos curati ſunt. ¶ *Ibidem*. 10. *Junij* quatuor attracti: alij in pedi-
bus: alij in manibus: ſex claudi quorum tibie tribus mirabiliter fuerunt
elōgate: duo ſurdi et muti a natiuitate: vnus cecus: vnus ſurdus: quinq;
oibus membris deſtituti et omnino immobiles ſani abierunt. ¶ *Ibidem*
. 11. *Junij* tres claudi: vnus podagroſus: vnus ſurdus et vnus cecus
ab vno oculo ſani facti ſunt. ¶ *Ibidem*. 12. *Junij* tres ſurde vna oīno
immobilis: vnus attractus in manibus et vna propter dolorem cor-
poris deſtituta ſanant. ¶ *Ibidem* die tertiadecima in die *Penthe-*
coſtes. cum adueniſſent circa quatuor milia infirmorum nec quicquam
memoria dignum actum fuiſſet. Contritatis quaſi ex hoc fratribus:
pater in ſeruoze ſpiritus dixit. *Wodice* fidei quare dubitaſtis: ecce
ſecure volo a canibus comediſi: cras non videbitis mirabilia et glo-
riaz dei. ¶ *Ibidem* die decimaquarta *Junij* quatuor ceci quo-
rum vnus a natiuitate: vna ſurda: et vnus membris deſtitutus: ſex
claudi quorum vni elongata eſt tibia permaxime: duo attracti:
quinq; portati per ſe omnino immobiles: vna yoropica: optime li-
berati ſunt. ¶ *Ibidem* die decimaquinta *Junij* vna ceca penitus
duo membris deſtituti: ſex claudi quorum vnus ſerulas reliquit:

Et duobus fuerūt mirabiliter elongante tibiē: et vnus immobilis sanant. ¶ *Ibidē die .16.* vnus mutus et surdus a natiuitate: quinq; claudi quoz vnus reliquit ferulas: et alteri elōgata est tibia multū vnus surdus: vnus mēbris destitutus: vna repens sicut serpens: nec se erigere valens fuerūt sanati. ¶ *Ibidē die .17.* vna ceca vna clauda: vnus immobilis: vna muta: et vna obsessa fuerūt liberati. ¶ *Ibidem .18.* die duo destituti vnus in brachio: alter oībus mēbris vnus surdus: tres claudi relictis baculis sanati sūt. ¶ *Ibidē die .19.* tres oēs destituti viribus: vnus surdus: vna podagrosa: vnus claudus nō sine baculo incedens omnino liberant. ¶ *Ibidē die .20.* in die trinitatis vna surda et muta a natiuitate vna ceca: et quatuor surdi septem mēbris destituti: duo pedibus tñ: duo pedibus et mambus: reliqua totaliter palitica vnus claudus: nec sine baculo incedēs: vna attracta manibus ita vt per magnā vim nō possent aperiri: vna palitica: vnus qui a natiuitate nō mīuit nisi guttatim et cū dolore: statim sine leſione vinā emisit in copia in ecclesia: et sic oēs fuerunt sanati. Eadem die quedā puella, 17. annoz omnibus iam destituta viribus: velut mortua iacebat in terra parētibus et qui eam attulerant de sepultura Cogitātibus: que ad vnicam vocem patris dicentis, Surge in nomine Iesu et ambula: statim surrexit et quasi de somno veniens non de faucibus mortis: ambulare cepit et recēter currere. ¶ *Ibidē die .21.* due cece: vna immobilis penitus: vna in brachio destituta: cōtinuis agitata doloribus: liberati fuerunt. ¶ *Ibidem* sequēti triduo tanta sunt multitudo infirmoz: q. non solū visitari nō poterant: sed occupatis oībus angulis in conuētū mīnoz: vir pater cū socijs cameras exire poterāt: et ideo licet multi fuerunt sanati: tñ pre pressura: scribi nō potuerunt. ¶ Illis diebus prope ciuitatē Zab in quadā villa dicta Hofflein. Quedā mulier nomie Clara vxor Petri sartoris oī die sabbati pistaret panes circa meridiē: eius filia nomine Katherina duoz annoz cū dimidio cecidit in puteū: qui est in medio ville nemine vidente: in quo suffocata iacuit vsq; in secūdam feriā: quā dolorosa mater extractā assumpto secum Laurentio fratre suo wiennā adijt: portās secum defunctā filiam nemine tamē hoc sciēte. Cum vero venisset ad patrē: nec ad eū propter nimiam pressurā venire posset: appropinquauit ei: quantū potuit: a quo vna cū filia mortua accepta benedictione: et abscondita secedens ad capellā S. Bernardini et inspicēs faciē filie eamq; viuētē intūs: pre nimio gaudio attonita: nihil dicēs: ad propria remeauit: et quod accidit oībus enarrauit. ¶ *Ibidem die .25.* tres surdi: due cece: vna clauda: vna ambulare nequēs sine baculo: sunt liberati. ¶ *Ibidē die .26.* vna penitus ceca quatuor anni s: vna clauda liberantur. ¶ *Ibidē die .27.* tres claudi: vna ceca libere abierunt. ¶ *Ibidē die .28.* duo surdi: vnus Baro claudus: vna obsessa: sanant. ¶ *Ibidē die .29.*

die. 29. due cecæ: vna a natiuitate annoꝝ. 36. surdi: duo claudī: vnus attractus manibus ⁊ pedibus: vnus a sideratus ⁊ destitutus omnibus viribus incolumes abierūt. ¶ **I**bidē die vltima Junij scz claudē: vna ceca: vna attracta mōstruose: due destitute viribus sanant. ¶ **I**bidē die. 2. Julij quatuor surdi: vnus cecus: vnus claudī fuerūt liberati. ¶ **I**bidē die. 3. duo surdi: tres mēbris ⁊ viribus destituti: vna ceca: vna clauda: tres attracti manibus ⁊ pedibus liberant. ¶ **I**bidē die. 4. tres attracte manibus ⁊ pedibus: due claudē quaz vna erat curua: ⁊ in vna manu contracta: vnus qui anhelitū habere nō poterat semianimis effectus: vna mēbris ⁊ viribus destituta. sanant. ¶ **I**bidē die. 6. tres surdi: vnus cecus: vna viribus destituta: vna clauda vna immobilis ex podagra: vna paralitica membris omnes sanati abierūt. ¶ **I**bidem die. 7. vnus cācellarius curie Posonij totus inflatus a medio valde mōstruose statim pristine sanitati restituitur. ¶ **I**bidem die. 8. vna ceca ⁊ clauda: vna attracta manibus ⁊ pedibus vna clauda fortiter sanantur. Interim scz a. 9. Julij vsq; ad penultimā eius cōsiderans zelatissimus pater q̄ in partibus Austrie ⁊ in alijs circumiacentibus nullus erat locus de obseruantia sed nec quid esset obseruantia nouerāt: videns deniq; q̄ multi magistri ⁊ studētes notabiles cupiebant eius esse discipuli: cepit cogitare magnū futurum lucrū animarū: ampliationē diuini cultus ⁊ honorē ordiis: si aliquis locus de obseruatiā recipere. Alloquēs igit sup hoc serenissimū regem Romanorū Fredericū ⁊ ciues viennēsi. post multa loca sibi per eos ostensa: placuit ei locus S. Theobaldi pro habitatione fratrum de obseruatiā: illumq; auctoritate apostolica sultus recepit anno dñi. 1451. de mēse Julij. In quo quidē loco sorores tertij ordinis beati Francisci prius habitabāt: que reuertentis oibus earū possessionibus: ad aliū locum trāsstate subuersi sūt. Ceperunt ergo post loci susceptionē: multi studētes cōfluere: ⁊ ingressum ordiis humiliter petere. Igit infra paucos dies plures magistri Baccalarij ⁊ studētes ⁊ alij per patrē cū magna deuotione populi: ad ordinē recepti sunt: ⁊ sic in nomine dñi Ihesu Christi. Hec nouella plantatio: prouincia Austrie Bohemie ⁊c. incepta est. ¶ Infra istos dies scz a nona Julij vsq; ad penultimā: multa miracula mōstrata sunt: sed solū infra scripta notata reperit: scz decē surdi: duo cecī: due destitute: sed vna brachijs tñi: quatuor claudi quorū vnus cū extremitate tñi digitorū incedēs terrā attingebat: duo attracti: vnus manibus tñi: duo imobiles: sed vnus in pedibus tñi: quatuor nō valētes ambulare sine baculis: ⁊ vnus sine ferulis cū multis alijs optime fuerūt liberati: inter quos quedā nomine Margaretha: ex fontis bibitione maxime inflata: ⁊ nullo valens curari medicamine: ranas discolorēs gestabat in corpore: e quib; cōsumpta paulatim deficiebat: sed signo crucis a patre suscepto: paulo post ranas: quas per quīn-

quernum in ventre portauerat cū nimio dolore ac labore in magna
 quantitate per partes inferiores egressit: et virtute roborata leta et
 sospes efficitur. ¶ Deinde recedēs de vienna pater et veniens ad
 Zab ciuitatē: ibidem vnus cōtractus mēbris: vna transita in bra-
 chio cum cultello: vna multū cōtracta in manibus subito sanatur.
 ¶ In ciuitate Brunne die vltima Iulij tres surdi: quinq; claudi:
 quorū vnus reliquit ferulas: tres manibus destituti: et alter in toto
 corpore semianimis in grabato portatus: vicarius scilicet ecclesie
 principalis: vna immobilis: duo sine baculis nō ambulātes sanati sūt.
 ¶ Ibidem eadē die due destitute in manibus: vnus claudus et vna
 cōtracta in manibus: vna sine baculis non ambulās liberati sunt.
 ¶ Ibidem prima die Augusti Gabriel infans Dorothee filius de
 cōtracta antiqua in Brūna agonizās a matre portatur: sed morā
 faciente patre accensis candelis spirans aspicitur: et post hoc omni
 destitutus vigore: et pulsu cessante a multitudine circūstante mortu-
 us iudicā. Tūc orante matre et meritis sancti Bernardini et beati
 Iohannis vt puer reuiuisceret: et post modicā moram puer quasi ex-
 citatus a somno hilarior apparet: qui prius mori credebatur: vnus
 brachio destitutus. Quedā incedēs pedibus reuolutis mōstruose:
 vna clauda ex breuitate pedis icolumes facti sunt. ¶ Ibidē. 2. Au-
 gusti qnq; ceci vna totaliter mēbris destituta: duo claudi optime su-
 erūt sanati. ¶ Ibidē. 3. Augusti vna sine baculis ambulare nequies
 vnus claudus sanant. ¶ Ibidē. 4. Augusti duo ceci: vna tota desti-
 tuta: vna clauda: vna ex lōga infirmitate in qua iacuit debilissima sa-
 nantur. ¶ Ibidem. 5. Augusti vnus claudus: due surdi: vna ceca:
 vna in brachio destituta: et vnus nō ambulās sine ferulis: liberātur.
 ¶ Ibidē. 6. die vna ceca: vnus surdus: duo claudi quorū alter tū
 in cacumine pedis incedebat liberantur. ¶ Ibidem die. 7. quedam
 Rudmilla nomine pede plano ambulare non valens sanat. ¶ Ibidē
 die. 8. vna attracta nimis in manibus: vna surda: tertia ambulare
 non valens in curru adducta liberati fuerūt. ¶ Ibidem. 9. die vnus
 surdus: duo nō valentes ire vnus portatus in curru: vnus habēs de-
 stituta manum: tres claudi: vna cōtracta in lecto portata. Et quidā
 habens pedem et genu retractū mirabiliter sanant. ¶ Ibidem die
 decima due paralitice vna brachio destituta: due cecae: quarū altera
 nunq̄ vidit et vnus surdus liberantur. ¶ Ibidem die. 11. tres surdi
 vna ceca: quidā miromodo ambulans super calcaneum sanati sunt.
 ¶ Ibidem die. 12. quidā viribus omnibus penitus destitutus porta-
 tus est in magna concha cum lecto: vna ceca: vnus podagrosus: et
 vna surda: leti recuperata sanitate abierunt. ¶ Ibidem die. 13. vna
 muta et surda sex annis: et alia non ambulās sine baculo sanati sunt.
 ¶ Ibidem die. 14. quatuor surdi: due cecae: vnus septem annorū mu-
 tus natus: et voces quidem videbat attendere sed nihil loqui pote

rat sanati sunt. ¶ *Ibidem* die. 15. in die assumptiōis beate virginis
 13. furor per multos annos optimū auditum receperūt. et hoc vt con-
 funderetur furditas huiusmodi qui veritatē audire contemnebāt.
 ibi etiā recepit locum quem inhabitāt fratres: scilicet locum sancti
 Bernardini. In oppido wyschaw vnus surdus et mutus a natiui-
 tate: duo non ambulātes sine baculis et vnus nō sine clamore a na-
 tiuitate audiēs sanant. ¶ *In ciuitate Olmutz* die. 18. Augusti duo
 sine ferulis ambulare nō valentes: et tertius sine vna non ambulās:
 et totus viribus destitutus sanati sunt. ¶ *Ibidem* die. 19. duo furor
 vnus podagrosus vicarius scilicet ecclesie cathedralis et nihil ex in-
 flatione in oculo vno videns: statim sanant. ¶ *Ibidem* die. 21. tres
 furor: quidā qui nunq̃ ambulauit habēs pedes in crucis modū trās-
 uersos: quorū vnū nunq̃ pro sui sustentatione in terrā fixit: vnus ce-
 cus: vna habens manū penitus aridā. Et quedā in manibus ita cō-
 tracta q̃ per magnā vim nō poterat aperiri: sanitatem adepti sunt.
 ¶ *Ibidem* die. 22. Johannes de Carnonia paraliticus sanatur.
 ¶ *Ibidem* die. 23. quinq̃ cecī: vna surda: tres viribus destituti quorū
 vnus lecto importatus est: vna manibus attracta: et vnus sine ba-
 culo nō vadens sanant. Et vnus ex voto venit pro cōtinuo pectoris
 dolore: et sanat. ¶ *Ibidem* die. 24. octo furor: vnus cecus: sex clau-
 di: quatuor nō euntes sine baculis: vnus mutus et furus a natiuitate
 cepit dicere Johānes: et postmodū quicq̃ dicebat ei et ipse dicebat
 sanant. ¶ *Ibidem* die. 25. vna ceca: vna surda et muta: vna destituta in
 brachio: duo claudi: due i singula manu attraxer: et vna surda et mu-
 ta a natiuitate octo habēs annos sanant. ¶ *Ibidem* die. 26. vna ce-
 ca: quatuor furor: et vna clauda liberant. ¶ *Ibidem* die. 27. duo cecī
 tres furor: et vnus mutus et furus a natiuitate liberant. ¶ *Ibidem*
 die. 28. tres furor: vnus claudus: duo destituti vnus in brachio: alter
 in oibus mēbris portatus in lecto: vnus nō vadēs sine baculo: bone
 valitudini restituti sunt. ¶ *Ibidem* die. 29. tres furor: duo viribus de-
 stituti: et duo nō ambulātes sine baculo: vnus furus et mutus: a na-
 tiuitate nunq̃ locutus verbū licet voces audire videret: sanantur.
 ¶ *Ibidem* die. 30. quedā ceca: duo furor: quatuor claudi vna manu at-
 tracta: quatuor mēbris destituti nec ambulātes sine ferulis et bacu-
 lis optime sanitati sunt restituti. ¶ *Ibidem* die vltima Augusti vnus
 furus: due cecē: et vna obfesa curant. ¶ *Ibidem* die prima Septem-
 bris vnus claudus et vna surda liberantur. ¶ *Ibidem* die secunda
 due cecē: tres furor: vnus mēbris destitutus: et vnus impotēs ambu-
 lare sine baculo: sanant. De Olmutz itē reuerſus est ad Brunnā
 et ibi die Septēbris duo cecī: vna surda: vnus in brachijs destitutus:
 et vnus nō valēs sine baculo optime liberātur. ¶ *Ibidem* die. 10. duo
 furor: vna ceca: duo destituti in brachijs: vna clauda: duo cōtracti:
 vnus in tribus digitis manus: alter in toto brachio: sanantur.

¶ Ibidē die. 11. vnus cecus penitus: et vnus surdus sanant. **¶** Ibidē die. 12. quedā clauda fortiter ab vtroq; latere. **¶** Ibidem die. 16. vna surda: et vna clauda: ex vtroq; latere sanant. **¶** Ibidē die. 20. quidā annosus surdus optimū auditum recepit. **¶** De Brunna ad Znohmā prexit: et ibi die. 23. Septēbris duo surdi: duo nō valentes ire nisi ab alio sustentati: vna cōtracta manibus et pedibus: et imobilis effecta. Quedā nomie Dorothea morti proxima in lecto portat: et candelis accensis custodita que iam lōga infirmitate: erat quasi cōsumpta tacta per patrē et vt surgeret: hortata: statim surgens et optime gradiens sibipsi et omnibus astantibus in admirationē facta est et sic omnes sanati sunt. **¶** Ibidē die. 24. tres surdi: et vnus mutus p annū ex infirmitate liberant. **¶** Ibidē die. 25. duo claudi: vna obfesa a demonijs: vnus surdus: vnus viribus destitutus: nec ambulare valēs: sanitate gaudent. **¶** Ibidē die. 27. due surde: et vnus a natiuitate nō ambulauit fuerunt sanati. **¶** Ibidē die. 28. quatuor surdi: vna membris destituta in curru portata: et vna sine baculo non gradiens: et vna. 10. annoz surda et muta a natiuitate: et in manibus contracta liberant. **¶** Ibidē die prima Octobris. 4. surdi: duo claudi: quoz alter nō ibat sine magnis doloribus sanant. **¶** Ibidē die secūda quedā oibus viribus corporis destituta. Et vnus seminat: impeditus in lingua: et male loquēs: sanitatē consequitur. **¶** Ibidē die tertia tres surdi: et quartus semp grauissime audiens: vnus sine baculo non incedēs: vnus. 10. annoz surdus et mutus a natiuitate optime liberant. **¶** Ibidē die. 4. in festo beati patris nostri Francisci due surde: vnus per. 8. annos nō valens leuare brachiū: nec manus ad os ponere sanati sunt. Quidā nomine Iacobus hoc die de se testimoniū reddidit: qd cū blasphemasset S. Bernardinū: et patrē Iohannē tertia nocte excecatus fuit in vno oculo: nocteq; sequenti in somnjs vidit beatū patrem: sed tamē nullam gratiā consequut est. **¶** Ibidē die. 5. quidā habēs manū aridam nec aliquo mō claudere valens: ex cōrectatione patris statim clausit: et libere mouit. **¶** De Znohma ad Egenburgā gressus direxit: et ibi die. 7. Octobris. 36. destituti in brachijs: vnus claudus: vnus penitus imobilis sanant. **¶** Ibidē die. 8. vnus presbyter sine baculo nō vadens: vna surda: due claudē: vna trahens post se pedē: per terrā oibus viribus destituta sanant. **¶** Ibidē. 10. die duo surdi. 6. claudi quoz tres a natiuitate: vna pedibus attracta: vna quasi imobilis viribus destituta liberant. Hoc die relatū est duos sacerdotes s. Plebanum de Diesendorff et dñm Iohannē de Achillspurg: predicasse patrē Iohannem seductorē esse: nec ei fidē adhibendā sicut cani vni. Et ideo vnus statim in adulterio deprehensus per infamiā: alter graui infirmitate per dolores vindictā dei cōsequuti sunt. **¶** Ibidē die. 11. tres claudi: vna surda: vna infirmitate cōsumpta non valēs sine baculo

aliq̄liter tre sanati sunt. ¶ De Egenburga iuit ad Czwehel: ⁊ ibi
 die. 12. Octobris quedā monialis viribus destituta: due puelle clau-
 desozores sanate sunt. ¶ De Czwehel iuit ad Krūnam: que ciui-
 tas est dñi de Rossis ⁊ est in Bohemia: et conduxerunt eū tres filij
 ipsius domini de Rossis scz dominus Henricus: dñs Jobānes: ⁊ dñs
 Jodocus qui nunc est episcopus Bratislauici. In via aūt in quodā
 oppido vnus nobilis per .8. annos surdus: vna a natiuitate super
 extremibus digitorū pedū miserabiliter ambulans: fuerunt sanati.
 ¶ In Krūnam die. 18. Octobris quedā brachijs destituta sanā.
 ¶ Ibidem. 19. duo claudi vnus sine baculo non vadēs: ⁊ vnus cum
 digito pedis terrā tm̄ attingēs: ⁊ sic sup illis miserabiliter ambulā
 sanati abierūt. ¶ Ibidē die. 21. quidā nullomodo valens ambulare
 pedibus videlicet destitutus: vna surda: vna in quatuor annis for-
 titer clauda sanant. ¶ Ibidē die. 22. vnus podagrosus nō ambu-
 lans: vna clauda: ⁊ vna habens septē plagas in pedibus: cū dolore
 cōtinuo optime sanati sunt. ¶ Ibidē die. 23. quatuor ceci: duo surdi
 ⁊ vnus ambulans in digitis tm̄. 30. annis sanant. ¶ Ibidē die. 24.
 duo ceci: vnus surdus: duo claudi: ⁊ vna destituta mēbris ambulare
 nō valens: sanant. ¶ Ibidē die. 25. quinq; surdi: vna clauda por-
 tata in curru: vna incedēs pedibus reuolutis sanati sunt. Eadē die
 quidā sacerdos de villa Comatz: in fide sua retulit: q̄ cum quidam
 rusticus de ipsa villa sermonē in Czwehel audisset: ⁊ eum post ser-
 monē clamantē Ihesus ⁊ Maria cū populo derisisset: ⁊ blasphemā-
 set sequēti nocte in lecto suffocatus ⁊ mortuus inuentus est: in mag-
 num terrore oīm q̄ hoc audierūt. ¶ Ibidē die penultima Octobris
 vnus claudus: cū doloribus continuis: vnus surdus: ⁊ vnus cecus
 ab vno oculo a natiuitate optime liberant. ¶ Ibidē die vltima vn⁹
 surdus in curia domini de Ros. vnus sine baculo nō vadens: ⁊ que-
 dam clauda: fuerunt sanati. ¶ Ibidē die tertia Nouēbris: quedā
 clauda per. 20. annos: ⁊ vna in brachio dextro destituta: ⁊ assidera-
 ta abierūt sani. ¶ Ibidē die. 5. Nouēbris: duo surdi: ⁊ vnus qui nō
 poterat erigere brachiū: penitus destitutus facti sunt sani. ¶ Ibi-
 dē die. 9. quidā annoz. 20. surdus ⁊ mutus a natiuitate sanatus est.
 ¶ Ibidē die. 13. quidā annoz. 20. surdus ⁊ mutus a natiuitate pari
 modo sanatus est. ¶ Ibidem die. 14. vnus in brachio destitutus: nec
 illud lenare valens: alter penitus surdus optime sanant. ¶ In Pa-
 thauia die. 20. Nouēbris: vna surda: ⁊ vna clauda: ambulare non
 valens sine baculo sanant: plures alij obtinuerūt gratiā: sed tantus
 fuit populorū cōcur sus: vt quociēs pater apparebat: etiā p regulas
 ecclesie corrueret. Nullo estimato piculo benedicta sit Almanorum
 deuotio: ideo signari nō potuerūt. ¶ In castello wisspoffen die. 22.
 Nouēbris vnus surdus: vnus claudus: ⁊ vnus surdus ⁊ mutus a
 natiuitate optime fuerūt sanati. ¶ In Ratispona duo surdi: quedā

habēs finistrā manū totaliter contractā: vnus claudus et vnus de-
 stitutus sine baculo nō ambulās: liberati fuerunt. ¶ Ibidē, 26. die
 Ihouēbris tres surdi: due destitute: et attracti prior in manibus tñi
 altera etiā in pedibus adeo qd si debuisset cōburi viribus suis nō fe-
 cisset vnū passum: hec tacta liberaf in pedibus tñi. Sed paulopost
 oblata patri manus eius q per nullā vim aperiri poterāt contractās
 statim extendit crepitātibus neruis et exinde pre leticia lachrymās:
 cepit eas aperire: claudere et mouere p volūtate sua. et alia q ex in-
 firmitate ire nō poterat: sanāf. ¶ Ibidē die. 28. duo destituti in sin-
 gulis brachijs: et duo nō ambulātes: vn⁹ nullo mō: alter sine baculis
 sanāf. ¶ De Ratispona iuit ad Egrā: et in medio in vna villa vna
 vetula penitus ceca oblata trāseunte pforaccepta simplici bñdictio
 ne: et tactis eius oculis cū digitis optimū lumē recepit. quo viso qui-
 dā balistarius q intra se murmurauerat: credēs talia nō posse fieri p
 patrē totus pterritus et qsi exāguis effectus: corā omni populo culpā
 suā recognouit et veniā peccāt ac bñdictiōez recepit. ¶ In Egra vn⁹
 habēs mediū digitū manus. 20. annis attractū: nulla vnq̄ rī extē-
 tum: actū manu patris extēdit: qsi cecā liquefactā vt sibi videbaf.
 Et vnus qui sine baculo ambulare non poterat fuerunt sanati.
 ¶ Ibidē die 8. Decēbris duo surdi: vnus cecus et claudus et alia
 clauda: et vna poropica nō valens ire liberati sunt. ¶ Ibidē die. 9.
 vna in brachijs destituta: vnus habēs pedem valde tortū nec pla-
 num valens in terrā ponere: et vna clauda sanant. ¶ Ibidē die. 20.
 vnus cecus: vnus surdus: quinq; claudī: vnus attractus in manib⁹
 et pedibus: duo nō valētes ambulare sine baculo optime fuerūt libe-
 ratī. ¶ Ibidem die. 23. vna ceca: due claude liberate sunt. ¶ Ibidē
 in die sc̄i Stephani pthomartyris vnus ciuis cōtractus in manib⁹
 et pedib⁹ portatus in cathedra liberatus fuit. ¶ In die sc̄i Iohānis
 quidā nobilis podagrosus dimissis ferulis: et alius sine baculo non
 vadēs sanati sunt. ¶ In die innocentī quedā clauda a natiuitate
 annoꝝ. x. et vtraq; parte claudicans sanata est. ¶ In die sancti Tho-
 me martyris vna destituta in brachio: vna surda: vna clauda optime
 liberant. ¶ In die Circūcisionis vna surda: vna destituta in brac-
 bio: vna clauda: duo nō ambulātes vnus aliquō et in brachio desti-
 tutus et alter sine baculo sanantur. ¶ In octaua sancti Stephani
 sc̄da Januarij. 1452. vna surda: duo destituti vnus in brachio: alter
 totus in curru delatus: vna non ambulans sine baculis. Et vna cui
 per vnā palmam elongata fuit tibia: cum omniū astantū stupore
 sanantur. ¶ In octaua sanctoꝝ innocentū vna clauda: vna desti-
 tuta in brachio: vnus surdus a natiuitate annoꝝ vndecim sanant.
 ¶ Ibidem die sexta Januarij in die sc̄licet Epiphanie vna clauda:
 vnus destitutus brachijs nec valēs vltra os erigere manus et vnus

surdus curati mirabiliter fuerit. ¶ De Egria iuit ad oppidum Ibel-
 sintz: in quo .1. Februarij vna contracta non valens leuare brachia
 vna clauda: miserabiliter vnus claudus: sanantur. ¶ Ibidem secū-
 da die: vnus claudus sine baculo non ambulans: due contracte: in
 vno brachio: non valentes extendere brachia: duo surdi quorū vnus
 cū dextra aure vir audiebat campanā: alius tardum habēs audi-
 tum: sanantur. ¶ De Ibel sintz perrexit ad Zwitteriam. ¶ Ibidem
 4. Februarij due claudae: quarum prima a natiuitate: vnus surdus et
 vna surda a natiuitate: sanantur. ¶ Ibidem die. 6. quatuor claudi:
 quorum vna a natiuitate in vtroq; latere: vnus surdus ab aure dex-
 tra parua audiens. et vnus claudus in vtroq; latere sanantur.
 ¶ Ibidem die. 10. vnus surdus et vna q̄si ceca in vno oculo sanatur.
 ¶ Ibidem die vndecima vnus cōtractus in dextro brachio adeo vt
 cibum sumere non valeret sanatus est. ¶ Ibidem die. 14. vna clau-
 da a natiuitate in vtroq; latere liberatur. ¶ Ibidem die. 15. clauda
 a natiuitate in vtroq; latere sanatur. ¶ Ibidem multa alia facta
 sunt que non repperi signata. ¶ De Switania iuit ad Bemnitz. Et
 ibi die. 17. Februarij vna valde clauda: et vna surda sanantur.
 ¶ Ibidem die. 18. vnus totaliter cecus et vna contracta in vno bra-
 chio: vna surda a natiuitate: vnus contractus in vno brachio libe-
 rantur. ¶ Ibidem die vigesima vna a natiuitate clauda in vtroq;
 latere vna cōtracta in brachio. et alius similiter in vno brachio cō-
 tractus sanant. ¶ Ibidem die. 21. vna cōtracta in vno brachio et
 surda. Et duo frater scilicet et soror gibbosi et contracti sanati sunt.
 ¶ Ibidem die. 22. Dominus Frāsciscus plebanus ville Henuenchen
 adeo podagrosus: q̄ nec minimū passum facere valebat delatus in
 curru sanatus est. ¶ De Bemnitz iuit ad Fribergā. Et ibi. 18. Fe-
 bruarij vnus claudus nō ambulās sine baculo: et vna quasi ceca li-
 berant. ¶ Ibidem die. 2. Martij vna podagrosa nullo mō incedere
 valēs liberat. ¶ Ibidem die. 3. vna miserabiliter clauda sine baculo
 nō ambulās: et vnus claudus filiter sine baculo nō ambulās sanati sūt.
 ¶ Ibidem die. 5. due claudae quarū vna a natiuitate et duo claudi
 vnus a natiuitate sanati sunt. ¶ De Fribergā iuit ad Disznam.
 Et ibi die. 9. Martij vnus cecus totaliter: vnus claudus trabēs si-
 mitatem pedis dextri per terram: et vna surda sanatur. ¶ Ibidem
 die decima vnus claudus et vna cōtracta: scilicet donb⁹ baculis nō
 ambulās dimissis baculis: similiter vnus surdus et vna surda sanati
 sunt. ¶ Ibidem die. 11. vnus claudus et viribus destitutus: et vna ab
 vtroq; latere clauda dimissis baculis sanatur. ¶ Ibidem die. 12. vnus
 claudus habēs pedes in modum crucis: et duo cōtracti vna in digi-
 tis: alia in brachijs sanatur. ¶ Ibidem die. 13. vna cōtracta in ma-
 nibus et pedibus et penitus immobilis ita vt in Capisterio porta-
 retur: vna surda et vna ceca sanati sunt.

E Ibidem die. 14. due clande: quaz vna a natiuitate miserabiliter clauda. Et vnus de ordine cruciferoz penitus immobilis: delatus ad patrem: sanati sunt. **E** Ibidē die. 16. duo claudi: quoz vnus sine baculo nō ambulabat: et vnus surdus. **E** De **S**ina iterū reuersus ad **F**ribergā. Et. 22. **S**ah vnus totus podagrosus sanat. **E** De **F**ribergā iuit ad quoddā oppidum dictū **S**ahda: et ibi die. 23. **S**arch duo surdi: vna cōtracta in brachio dextro: et vnus podagrosus: sine baculo non vadens: dimisso baculo liberant. **E** De **S**ahda iuit ad ciuitatē **P**ōtensem: in regno **B**ohemie: et ibi. 26. **S**arch. 5. claudi: quoz quatuor nō ambulantes sine baculis: dimissis baculis sanati sunt. **E** Ibidē. 27. vnus podagrosus nullomodo sine duobus baculis ambulans: et etiā manum erigere nō valens: et vnus claudus nō ambulans sine baculo liberati sunt. **E** Ibidē die. 28. vna clauda nō valens tangere terrā nisi cum summitate pedis: et nō valens eleuare brachia vltra caput: et vna ceca: sanant. **E** Ibidē die. 29. quatuor claudi quorū duo nō ambulabāt sine baculo: liberant. **E** Ibidē die vltima tres claudi quorum vnus a natiuitate: vna surda: et vna contracta in manu: sanati sunt. **E** Ibidē die prima **A**prilis vna clauda liberata est. **E** Ibidē die. 5. quatuor claudi nō ambulantes sine baculis: vna cōtracta in brachio et vna surda liberant. **E** Ibidem die. 11. due claudē quarū vna a natiuitate: vna immobilis. 7. annis portatur in curru liberant. **E** Ibidē die. 13. quatuor claudē: quaz vna a natiuitate: duo surdi: due contracte quelibet in brachio vno: sanati sunt. **E** Ibidē die. 16. vna immobilis portat in brachijs ad patrem duo claudi: tres cōtracti in brachijs liberati sunt. **E** Ibidē die. 21. vnus. 12. annis claudus in vtroq; latere: dimisso baculo sanatur. **E** Ibidē die. 22. duo claudi dimissis baculis: et vnus surdus liberant. **E** Ibidem die. 23. **S**ah vnus surdus octo annis: et vnus claudus non ambulans sine baculo: sanant. **E** Ibidē dominica infra octauā **A**scensionis quidā sacerdos claudus nullomodo ambulās: sine baculo liberatus est. **E** Ibidē in die **P**enthecostes: due surde: vnus cecus: et vnus claudus sine baculo nō vadens: sanant. **E** Ibidem die. 4. **I**unij vna cōtracta in vno brachio liberat. **E** In ipsa ciuitate cū esset **A**licarius generalis et appropinquaret festū **P**ēthecostes memor bonitatis diuine per quā missus est spiritus sanctus in discipulos corā fratribus astantibus brachijs in modū crucis extensis: vertit se ad quatuor partes mundi scz orientē et occidentē: septētrionē et meridiē dicens. Vos estis mihi testes qd omnes fideles in oibus mundi partibus existentes: ad nostrā confraternitatē recipio: eis qd quantū possum participationē oīm bonoz concedo. **E** De pōte vocatus est per dominū **N**icolai de **C**usa Cardinalē sancti **P**etri ad vincula et legatū apostolicū ad dietā que tenebatur **R**atispone cum **B**ohemis festinus recessit et in septē diebus venit de **P**onte ad **R**atisponam

137

Ratisponam: et ibi. 22. die Junij due cōtracte: vna in brachijs: et in
 gressu: alia immobilis: duo claudi: sanati sunt. ¶ Ibi dē die. 23. que-
 dā cōtracta: non valēs leuare brachia: vsq; ad os sana ta est. ¶ Ibi
 dem die. 25. due cōtracte: quaz vna immobilis absq; duobus baculis
 nō ambulare valens: vnus cōtractus in brachijs: vnus claudus: nō
 ambulans sine ferulis: et vna clauda nō ambulans sine baculo libe-
 rant. ¶ Ibi dē die vltima vna clauda: annis. 15. non ambulans sine
 baculo: vna surda: vnus claudus dimisso baculo sanant. ¶ De Ra-
 tispona iuit ad Ambergam: et ibi. 4. die Julij vnus claudus. 8. annis
 nullomodo sine baculis ambulans: sanat. ¶ Ibi dem die. 5. vna sur-
 da. 20. annis: et vnus cecus liberant. ¶ Ibi dē die. 11. quatuor surdi
 quoz vnus a natiuitate surdus et mutus: et vnus cōtractus in bra-
 chio dextro: sanati sunt. Et ibi recepit pulchri loci vbi fratres stāt.
 ¶ De Amberga iuit ad Nouū forum: ad illustrē dñm Ottonem
 ducē Bavarier: et postea ad Eßstet. Et in hīs duabus ciuitatibus
 multa facta sunt miracula: sed propter negligentā scriptoz illa nota
 ta nō repperi. Signa tñ ibi relicta sunt baculi. ¶ De Eßstet iuit ad
 inclitam ciuitatē scz Huremburgā: et ibi. 20. Julij: vnus cōtractus
 portatus a quatuor: tres claudē: quaz due sine baculis: tertia sine
 ferulis: non ambulabāt: et vnus claudus ambulans cū ferulis: et duo
 surdi: sanant. ¶ Ibi dē die. 21. quatuor claudē sine baculis: nō ambu-
 lantes: tres surde: et vnus claudus sine vno baculo: et alius sine duo-
 bus nō ambulantes: sanati sunt. ¶ Ibi dē die. 22. id est in die Mari-
 emagdalene: quatuor claudi: quoz tres sine ferulis non potuerunt
 ambulare: alius ambulans cū manibus ad genua: et nō valens eri-
 gere brachij: vna ceca: vna cōtracta: nō eriens lectū: vnus surdus et
 cōtractus in manibus: liberant. ¶ Ibi dē die 23. duo claudi: quoz
 primus sine duabus ferulis: alius sine baculo: nō ambulabāt: vnus
 cecus: vnus surdus: vna surda liberati sūt. ¶ Ibi dē die. 25. due sur-
 de: vnus cōtractus in vna manu: duo claudi cū baculis ambulātes
 vna ceca: et vnus surdus: sanant. ¶ Ibi dē die. 18. vna surda per. 12.
 annos: sana ta est. ¶ Ibi dē die. 29. tres surdi: due cece: quaz vna
 a natiuitate: quinq; claudi: quoz duo sine ferulis: alter sine baculo
 non ambulabāt: vnus surdus: et vna ceca: in vno oculo: sanati sunt.
 ¶ Ibi dē vltima die Julij: quatuor surde: vna clauda oīno non am-
 bulans: vna ceca in vno oculo: et vnus claudus: qui a bñq; vna ferula
 non ambulabat: liberant. ¶ Ibi dē prima die Augusti tres claudē
 ambulare nō valentes: quaz vna etiā erat in manibus contracta: et
 vna surda: liberati sunt. ¶ Ibi dē die. 3. duo surdi: vnus claudus nō
 ambulans sine duabus ferulis: et due surde: sanant. ¶ Ibi dē die. 6.
 tres claudē: sine baculis nō valētes ire: due cōtracte: vna in brachio
 altera totaliter portata in lecto: et duo surdi: sanati sunt. ¶ Ibi dē
 die. 17. vnus cecus qui. 20. annis nō vidit: vnus surdus: vna clauda:

due cōtracte in manibus quarū vna etiā manum nō poterat leuare
 ⁊ vna ceca liberant. ¶ Ibidem die. 19. vna clauda sine vna ferula
 ambulare nō valens vnus claudus sine duabus sanant. ¶ De Mu-
 remberga ad Bambergā perrexit. Et ibidem die. 15. Augusti idest in
 solēnitare gloriose virginis marie quinq; claudi quoz tres sine feru-
 lis ambulare nō poterāt. Duo sine vna: vnus cecus in vno oculo: et
 vna ceca a natiuitate liberant. ¶ Ibidem die. 16. tres claudi vnus si-
 ne duabus ferulis: aliū sine baculis nō ambulātes: duo surdi: vnus
 cecus sanati sunt. ¶ Ibidem die. 17. vnus mutus: due claudae, prima
 sine ferulis duabus: alia sine vna nō ambulātes: duo claudi quoz
 primus sine duabus ferulis ambulare nō poterat: vna surda ⁊ vnus
 cecus a natiuitate liberant. ¶ Ibidem die. 19. vna cōtracta in am-
 babus manibus: vnus contractus in vno brachio vna clauda cum
 duabus ferulis ambulās. Et duo claudi ambulātes cū baculis sine
 ferulis: liberati sunt. ¶ Ibidem die. 20. due claudae ambulātes cum
 duabus ferulis: ⁊ vnus claudus similiter cū duabus ferulis ambu-
 lans sanatur. ¶ De Bambergā iuit ad Coburg. Et ibi. 23. Augusti
 vna cōtracta in brachio vno. tres claudi nō sine ferulis duabus am-
 bulantes: ⁊ vna clauda similiter duas ferulas portans sanati sunt.
 ¶ Ibidem die. 24. quatuor claudi quoz duo cū duobus ferulis. ter-
 tius cum vna: et aliū cum baculo ambulantes sanati sunt.
 ¶ De Coburg iuit ad Arnsteth vbi est loc⁹ noster de obseruātia:
 Et ibi multa mirabilia facta sunt: sed non fuit qui scriberet. Signa
 tñ adhuc in ecclesia apparent. ¶ De Arnsteth ad inclytā ciuitatē
 Erfordia ⁊ ibi prima die Septēbris due claudae: ⁊ vnus claudus cū
 vna ferula ambulātes sanati sunt. ¶ Ibidem die secūda due cōtrac-
 te vna in pedibus ⁊ alia in brachijs. vna clauda ⁊ vnus claudus cū
 duabus ferulis ambulātes sanati sunt. ¶ Ibidem die tertia vna clau-
 da cū baculo. ⁊ duo claudi cum duabus ferulis ambulātes sanant.
 ¶ Ibidem die. 4. vnus surdus ⁊ vnus claudus cū vna ferula ambulās
 sanati sunt. ¶ De Erfordia perrexit ad yenis ad illustrē principē
 Ducem wilhelmū ducem Saronie. Et ibi die. 6. Septēbris quatuor
 claudi: duo sine duab⁹ ferulis. vnus sine vno baculo. ⁊ aliū sine
 duobus ambulare nō valētes. due claudae: vna cū duabus ferulis. ⁊
 alia cū baculo incedens. due contracte: vna in vno brachio: alia in
 duobus: due surde: ⁊ vnus surdus liberantur. ¶ Ibidem die. 7. duo
 claudi dum duabus ferulis. ⁊ vna clauda cū vno baculo ambulātes
 due surde: ⁊ vnus cecus in vno oculo sanatur. ¶ Ibidem die. 8. vnus
 claudus nō nisi cum duobus baculis ambulās: ⁊ vnus surdus sana-
 ti sunt. ¶ Ibidem die nona due claudae sine baculo nō valentes am-
 bulare sanantur. ¶ Ibidem die. 10. vna clauda cū duabus ferulis.
 ⁊ vnus claudus cum vno baculo ambulantes: ⁊ vnus cōtractus in
 dextro brachio liberati sunt. ¶ Ibidem die. 11. tres claudi vnus cū

duabus ferulis: alius cum vna. tertius per. xii. annos iacens in lecto
 et sine vlla ferula non ambulans sanatus. ¶ Ibidem die. 12. vna con-
 tracta in brachio dextro: et vnus sex. annorum qui nunquam potuit aperire
 manus sinistra sanatus sunt. ¶ Ibidem die. 13. vna clauda absque vno
 baculo: et duo claudi quorum vnus sine baculo ambulare non poterat:
 liberantur. ¶ Ibidem die. 14. vnus contractus in sinistra manu. vnus
 surdus: vna ceca in vno oculo: vnus claudus et vna clauda non am-
 bulantes sine baculo: liberantur. ¶ Ibidem die. 15. duo claudi quorum
 vnus cum duabus ferulis. alter cum baculo ambulabat: et vna contra-
 cta que per quatuor annos non potuit genuflectere sanantur.
 ¶ Ibidem die. 16. vnus surdus et vna surda sanati sunt. ¶ De ye-
 nis iterum reuersus est Erfordiam. De Erfordia iuit ad Odersberch.
 Deinde ad Alis. Deinde ad Magdeburg. Deinde ad Czeruist. Post
 modum ad Zipfk. Et in hac via scilicet ab Erfordia vsque ad Zipfk in
 p̄nominatis ciuitatibus: et in alijs pluribus quorum nomina ignoro: mul-
 ta miranda et p̄clarissima opera facta sunt: sed propter negligentiam et
 defectum scriptorum notata non repperi: baculi tamen et sustentacula alia in
 ecclesijs pendencia demonstrant rei veritatem. ¶ Ad Zipfk autem veni-
 ens est susceptus maxima cum deuotione: precipue auit ab alma vniuer-
 sitate illa studentium omnium facultatum: et aliquoties eorum deuotione
 allectus in eorum collegio maiori cathedra magistrali sublimatus cir-
 cumfidentibus magistris et studentibus in suo ordine salutaria ac sa-
 lutem animarum spectantia monita maximo cum seruiore dedit. ¶ Manens
 ergo ibidem longo tempore facies mirabilia que etiam ex negligentia scri-
 ptorum non nisi summarie pauca scripta repperi die ac mense scilicet:
 duodecim claudi: due contracte: quarum vna in grabato portata fuit.
 alia in vno brachio contracta: tres surdi: et quatuor surde: vnus cecus:
 vnus magnam infirmitatem patiens: vnus contractus portatus in vna
 gerula: vnus in vno oculo cecus: et quinque claudi sanati sunt. Et ibidem
 multos magistros baccalaureos ac studentes variarum facultatum: et
 notabiles inclytosque viros ad ordinem suscepit circa numerum septuaginta.
 Quorum ego a Zipfk vsque ad viennam aliquos duxi in magnis frigi-
 goribus cum ieiunio quottidiano forte. 24. quorum nonnulli iam sunt
 mortui. Reliqui adhuc supersunt scilicet frater Jacobus de Blogonia nunc
 Bivaridianus Oppaniensis. frater Bonauentura nunc B. Xerobscen.
 frater Franciscus de Silesia qui fuit primus receptus. nunc B. sancte Ra-
 degundis. frater Paulus weyffina nunc B. Langnicen. frater Christo-
 ferus de Pretin et alij plures: hospitatus ibidem in Comentu fra-
 trum Minorum. Qui Couentuales post recessum patris seipsos lau-
 dabiliter reformauerunt viuentes secundum Regulares institutiones: ip-
 sus exemplo et exhortationibus inducti. De Zipfk tandem recedens
 secum ducens nouicios plurimos: licet etiam plurimos miserit ex Zipfk
 ante recessum suum ad pres superiores fratres de obseruancia educandos.

Eodē ergo anno. 1452. viceſima die Nouēbris pagrauit multas ciuitates ſc3 Brēm: Torgo: Drefen: ibi natiuitatē domini excepiuus Hanitz: Cametz: Budiffum: Borlitz: Zubanā: Zemburg &c. Et in iſtis ciuitatibus multa ac ſtupēda: demonſtrata ſunt opera dei: ſed propter intenſum frigus: & ſcriptoz negligentia notata nō fuerunt. ¶ In Boltzberg die tertia Februarij duo claudi: vna duobus annis non ambulās: & alius nō ambulans niſi in ſuſſitate pedis: & vna infirma per quatuor ebdomodas ſanant. ¶ Ibidē die. 4. vna contracta nō valēs ſe inclinare: & vna clauda: ſanate ſunt. ¶ De Boltzberg venit ad Lignitz: & ibi die. 10. Februarij due contracte: vna in manibus: ſimiliter & alia curate ſunt: Duo claudi & vna clauda multum diſtorte ambulans: ſanant. ¶ De Lignitz pagratis nōnullis alijs ciuitatibus in via occurrentibus: venit tandē ad Vratiſlauā magnificā & inclitā ciuitatē. 3. feria idēſt vltima die carniſciuū ſuſceptus a clero & populo tam magnifice ductus proceſſionaliter ad eccleſiam Cathedralē: vbi poſt eius ſuſceptionē ab epifcopo & clero: poſt longū ſermonem: factū a quodā doctore: iterū reoducitur tandē ad hoſpitiū ſibi preparatū: cū indicibili oīm gaudio. ¶ Ibidem die vltima Februarij quedam nobilis virgo per. 20. annos ita cōfracta a febribus q̄ nullo modo ambulare poſſet: delata ad patrē in lecto: vna. 20. annoz podagroſa: & deſtituta viribus in grabato portata: claudus vnus: q̄ ſine ſerulis ambulare nō potuit: ſanati ſunt. ¶ Ibidem die. 3. Marcij vna muta: vna ceca: vna cōtracta in manibus: & vnus claudus: liberant. ¶ Ibidē die. 6. vna cōtracta in ſiniſtro brachio: vnus ſurdus in vna aure: vnus cecus. 8. annis: liberati ſunt. ¶ Ibidē die. 9. vſq; ad diem. 20. ſc3 in feſto ſancti Benedicti: due ſurde: & duo ſurdi: quinq; claudi: & duo cōtracti: vnus in toto latere dextro: alia in brachio ſanant: ſimiliter vnus nō valens ſpirare per nares ſanatus eſt. ¶ Ibidē a die. 20. vſq; ad finē duo claudi: quorū vnus dimiſſis baculis: duo cōtracti in māibus & pedibus: due clauder: vna ceca: vnus grauiter infirmus: duo ſurdi: vna alia ceca: vnus cōtractus in brachio: vnus claudus: & vna cōtracta in ambab; manibus: ſanati ſunt. Multa plura in quaduplo numerāda: & p̄clara opera etiā patrata ſunt in ipſa que per negligentiam ſcriptozū non fuerūt ſignata. Propter que ipſa ciuitas inter omēs Almaniae ciuitates ſemp maximā deuotionē habuit ad patrem oī viueret: & etiā poſt mortē: & vſq; hodie pſeuerat. Pater etiā inter alias ciuitates: ipſam maxime diligebat: & dicebat eā ſuā. Inſuper propter ſermōes patris: ipſa ſola noluit adherere Georgio de Badbrath heretico & ſc3 Bohemie niſi prius cōſtaret de eius conuerſiōe: q̄ catholicus verus declararet per apoſtolicā ſedē. In eadē etiam ciuitate vel ſuburbio eius recepit locū: qui. 1452. in die Paſcaſcenes cōcluſa poſcatiōe paſſionis oī in ciuitate per patrē: & Iheſu poſito in ſepulchro deſe-

rendo ipsum sepulchrum per fratres cum maxima comitibus populi civitatis: et cleri professionaliter ordinati: solenniter traditus est et susceptus ad laudem et gloriam dei: et sancti Bernardini in cuius titulo est consecratus demum. In quo positi sunt novicij in Lipsk: et alibi per eum vestiti ducetes usque hodie et perficientes in vita et observantia regulari. Quod locum divini quidam vulneratus ad mortem: de cuius vita spes nulla erat fuisset: promissus per alium amicum suum scilicet quod visitaret ecclesiam S. Bernardini sanitati pristine restitutus est. Tandem post longam et gravem infirmitatem: quam pater passus est in dicta civitate: paulatim conalescens: vocatus est per serenissimum regem Polonie: et reverendissimum dominum Cardinalem episcopum Cracoviensem. S. bigneus gressus suos versus Cracoviam civitatem dirigit. Ibi anno domini 1453. die 2. Septembris due cecce. 10. annis: et alia a natiuitate in vno oculo: tres claudes: quarum una sine baculo non potuit ambulare: tres claudi quorum duo sine baculis ambulare non poterant: et vnus surdus: sanati. ¶ Ibidem die 5. vna contracta in pectore: tres cecce quarum due in singulo oculo: quatuor claudi quorum tres sine baculo non ambulabant: dimissis baculis sanati sunt. ¶ Ibidem die 7. vnus surdus in aure: vnus claudus: vna clauda: et vna surda: liberantur. ¶ Ibidem die 8. duo ceci: quorum vnus in vno oculo: et alter in ambobus: et etiam vnus surdus: vnus claudus cum baculo ambulans: et vnus surdus et vnus mutus a natiuitate: liberati sunt. ¶ Ibidem die 12. due claudes: quarum vna sine baculo ambulare non potuit: vna surda: duo claudi: vnus dimisso baculo: sanantur. ¶ Ibidem die 14. duo claudi: dimissis baculis: sanati sunt. ¶ Ibidem die 16. vnus contractus in manibus et tibis: vnus cecus: vnus claudus dimisso baculo: et due claudes liberate sunt. ¶ Ibidem die 21. duo surdi vnus in vna aure: vnus cecus: due surde: quarum vna a natiuitate: et vna contracta in manibus sanantur. ¶ Ibidem die 28. tres cecce: tres surde: quarum vna ab vna aure: sanate sunt. ¶ Ibidem vltima Septembris vnus cecus: due surde: in singula aure: et vnus claudus dimisso baculo sanantur siue liberantur. ¶ Ibidem die 3. Octobris: vnus cecus a natiuitate: vnus claudus: et vna clauda cum baculo ambulantes liberati sunt. ¶ Ibidem die 7. duo surdi sanantur. ¶ Ibidem die 10. duo claudi: quorum vnus sine baculo non valebat ambulare: sanati sunt. ¶ Ibidem die 12. vna surda: vna ceca: et vnus poropicus: et vnus contractus in brachio scilicet sacerdos: qui per annum non potuit celebrare: sanati sunt. ¶ Ibidem die 14. vnus claudus: vna contracta in brachio: et vna ceca: liberati sunt. ¶ Ibidem die 18. quatuor cecce: quarum vna in vno oculo trisi: vna surda: vna clauda: que non potuit planare pedes: vnus qui non potuit ambulare dimisso baculo: et vnus infirmus: sanantur. ¶ Ibidem die 19. due cecce: vna in vno oculo propter ignem: qui in illo ceciderat: et due sorores etiam cecce: sanate sunt. ¶ Ibidem die 21. a iuneture vnus parum videns: et vna offensa in pede liberantur. ¶ Ibidem die 26. vna ceca

parum videns: et vnus claudus liberati sunt. ¶ *Ibidē die. 28. vna infirma: vnus nobilis destitutus in brachio: et in vno oculo parum videns: et vnus claudus nō valēs sine baculo sanant. Similiter et vna clauda cōtracta in manibus. ¶ Ibidem prima die Nouēbris due clande: vna in vno pede: alia a cunabulis. Due cecē: vna in vno oculo: et alia in duobus curata est: quia tacuit et noluit laudē deo dare. Nocte sequēti magnus dolor et tumefactio oculorū eam inuasit. Sed vōlēs vīstare ecclesiam sancti Bernardini sanata est: et vna surda similiter sanatur. ¶ Ibidem die. 4. vnus surdus nō bene audiens: vnus grauitē infirmus: vnus non valens ambulare: sanati sunt. ¶ Ibidem die. 7. vna ceca: vna male verba proferens. vnus viribus destitutus liberant. ¶ Ibidem die. 11. vnus viribus destitutus nō valens ambulare nec pedē ad terrā ponere: vna clauda ambulans supra summitatē pedū: vnus claudus cū baculis ambulās. Et alius nō valens ambulare sine baculo: liberati sunt. ¶ Ibidē die. 13. vna clauda due surde. ¶ Ibidem die. 21. vna. xviii. annorū surda a natiuitate liberat. ¶ Ibidē die nona Decēbris. Quedā mulier duz esset sana: et cōtemneret signari a patre: cepit dolere in oculis: et dñi iterū cōtemneret venit sibi inflatura admodū vesice sub oculo: fecit votū beato Bernardino et curata est in oculo: sed remansit surda: postea signata a patre sanata est. ¶ Ibidem die secūdo mēsis Februarii 1454. Quidā habēs magnū peccatū nō fuit ausus signari reliquijs sc̃ti Bernardini quia nolebat cōfiteri peccatū: vnde recedēs de Cracouia inflatus est toto corpore: ductus ergo in curru ad patrem: et ab eo signatus sanatus est. ¶ A secūda die Februarii vsq; dum pater stetit Cracouie infrascripta miracula notata repperi sine die et mēse. Quedā mlier ifatuata pcutiēs boiēs: facto voto p fratrem suū ad s. Bernardinū: et p̃us signata p patre: sanata est. Vna inflata in gutture: vna habēs dolores in oculis: vna inflata in collo: vna tumefacta in oculis: vnus surd⁹ in vna aure: vn⁹ nō valēs ābulare: vnus cecus: vnus surdus: vnus claudus cū baculo ambulās: vnus p̃tractus i brachio. vna nō valēs ābulare. vna destituta i brachio. vna obfessa a diabōlis horribiliter clamās: vna ceca: vna surda i vna aure: vna ambulās cū duob⁹ baculis. vna p̃tracta in brachijs: vna surda vnus surd⁹: vnus p̃tractus in vno brachio. Dñs Cracouie p̃tracta i vna manu sc̃z sinistra. vna surda. vna ceca i vno oculo: due p̃tracte. vna in vno brachio: alia in manu oēs sanate sunt. Multa alia signa facta sunt Cracouie forte in septuplo: que ben propter defectū scriptorū signata non sunt. Multa etiā preclara et miranda miracula facta sunt hinc inde Polonie: patre existente Cracouie ad inuocationem sancti Bernardini. Nam plures mortui sunt suscitati: plures a faucibus mortis liberati: plures ceci illuminati: carcerati liberati. Et multa alia facta sunt: que narrare nō curo: cum intentio mea sit*

solum illa referre que per manus et ministerium patris facta sunt.

CIn hac inclyta etiam ciuitate recepit nouum locum sibi oblatum per dominum Sbrigium. Reuerendissimum Cardinale: et Episcopum Cracouensem cum solenni processione et immenso gaudio cleri et populi. Et ibi collocauit Magistros: Baccalaureos, studentes et alios quos ibi recepit ad ordinem numero forte centum triginta. In hac etiam ciuitate Regem et Reginam desponsauit: et alia plura laude digna egit. De Craconia venit Bitubom: et ibi duo claudi non ambulantes sine baculo quorum unus erat etiam in manu contractus: et una clauda sanantur. De Bytubom venit ad Doppel: et ibi duo claudi quorum unus sine duabus ferulis ambulare non valebat: sanati sunt. De Doppel venit ad Storzic: et ibi duo surdi quorum unus a nativitate: et una surda liberati sunt. Deinde peragratis multis ciuitatibus venit wratislauam: ubi per multos dies stetit. Postea accersitus per dominum Eneam tunc Episcopum Senensem: et Legatum apostolicum: nunc vero papam Pium. 2. ad dietam que Franckfordie celebrata est contra Turcos pertransiit Silesiam Morauiam Austriam: partes Rheni: et celebrata dietam qua multa fecit pro causa fidei: habitis reuelationibus de quibus supra ut iret ad Hungariam: iterum reuersus est viennam: et postea iuit ad Hungariam. In premisis vero patris et ciuitatibus mirabilia et stupendissima gesta sunt: que propter negligentiam et pigritiam scriptorum (deus parcat eis) notata non sunt. Sed totus mundus et etiam signa in ecclesiis pendentia testificantur veritatem. Hec sunt que gloriosus beatissimus: et toto orbe venerabilis pater: diuina in se fulgente virtute: in his Germanie partibus mirabiliter egit. Verus medicus non solum animarum sed etiam corporum. Hec mirum si tanta per sanctissimas manus eius monstrata sunt. Quia omnipotens deus charitati ardentissime eius correspondebat: Cum enim miserrimus esset corpore: delicatissimus nihilominus propter nimiam compassionem quam habebat in infirmis. Cupiens omnes si potuisset sanitati restituere. Non horrebat leprosos: non vlceribus plenos. non alios quomocumque deformes. Sed eorum vlcerum manibus contingebat. lippos oculos tergebat. digitos in aures surdorum immittebat. Et ut omnia pius pater agebat que poterat ut infirmi sanarentur: licet iam esset decrepitus: et quotidie predicaret et libros componeret. consuleret et diuersimode laboraret. Nihilominus seruus fidelis non considerans estus: non timens frigora: non pressuram populum: non irrisiones emulorum. nimia charitate accensus. visitabat infirmos: tangebat manibus. et cum Reliquis sancti Bernardi quas secum deferabat deuotissime signabat. Non sibi attribuere miracula humillimus pater: et prodigia que fiebant. sed meritis sancti Bernardini cuius Viretum secum portabat: et cum eo egrotos quosque signabat. Imitatus nimirum illum sanctum Episcopum

de quo Gregorius refert in dyalogo: qui cū multis miraculis claresceret: et ob hoc infirmi ad eū cōfluere: accipiebat calceū p̄decessoris sui: et cū illo tangēs infirmos: dicebat meritis eos ipsius p̄decessoris sanatos: hoc modo sub pretextu calcei sanctitatē suam abscondere desiderās: cū tñ ipse Gregori⁹ dicat miracula nō virtute calcei sed propter humilitatē ipsius sc̄ti episcopi fuisse facta. Sic p̄fecto vir iste beatus licet miracula meritis sc̄ti Bernardini attribueret: et cū bireto ipsius se abscondere niteret: fiebant tñ mirabilia p̄pter ipsius maximā fidē: ardentissimā caritatem: p̄fundissimā humilitatē et hoc sepius clariis indicis demonstratū est. Nam sepe infirmi cum bireto sancti Bernardini signati: nullum sanitatis consequēbantur beneficiū: sed postea reuertētes: et manibus patris cōtractati sanabant. Sicut enī supra tactū est: multa miracula ante mortē sancti Bernardini per ipsum beatū patrē facta sunt. Nec hoc ideo scribo q̄ intendo in aliquo sancto Bernardino derogare aut illi beatū patrem nostrū p̄ferre: cū iam ipse sit in celo: et in terra canonizatus: sed vt veritatē referā: et vnicuiq; quod suū est tribuam: Nouit totus mundus: q̄ sanctus Bernardinus multos mortuos suscitauit: et in diuersis mūdi partibus multa mirabilia ipsius meritis: et facta sunt: et quotidie fiunt. Noscat etiā q̄ meritis beati patris Johannis de Capistrano multa facta sunt ipso viuēte: et adhuc continue post mortem fiunt ad laudē domini nostri Ihesu Christi Amen.

De beati patris in Hungariā ingressione.

Et de Thurocorum: per eius orationes deuictione. Et de felici ab hac vita migratione.

Capitulum. xi.

Iam disponente deo: laboribus fidelissimi sui beati Johānis finē imponere: ei per plures reuelatōes: de quibus aliq̄e supra sunt posite: diuinitus inspirauit: vt iter suū versus Hungariā dirigeret. Unde obediēs pater voluntatē diuinā: adimplere cupiēs: necnō per martyriū vitam suā finire desiderās: festinus de Frācofordia: vbi fuerat in causa fidei dieta celebrata: viennā aduolauit: vbi in loco sancti Theobaldi et Bernardini quē ipse receperat: moram trabens p̄ plures ebdomodas: cū filiis suis quos ipse ad ordinē assumpserat in maximā caritate: et gaudio spiritali conuersatus est. Deinde eos exhortās ad obseruantia p̄fessionis nostre: et regulę dicto matutinali officio p̄ themate verbū apostoli cepit. In disciplina p̄seuerate: quo themate verbū apostoli cepit. In disciplina p̄seuerate: quo themate mellisua fundēs protraxit sermonē vsq; ad auroram: regulā obseruantia morum: ac ceremoniarū commendans omni efficacitā spiritus: quo valuit: reuerendo patrī Alcario prouintie patri fratri Gabrieli de verona: cōmendans prouintia: qui et assuit et fratres: vbi et p̄phetico spiritu p̄uentus dicit. Quia amplius non me visuri estis: addens. Scio q̄ post mortē meā aliqui venturi sunt afferentes

afferētes alias: doctrinas cōstitutiones: et ceremonias: nō credatis
 eis nō credatis eis: addēs etiā si angelus de celo venerit anathema
 sit. Sicq; illachrimatis patre beator Alicario pūitrie: fratribus sin-
 gulis. Quis cogitare valet: nisi pietate Christi persusus vltimū hoc
 et amore vale. Cū ergo auroa quasi finē daret: genua flectēs persū-
 sius: vberum lacrimis pastor bonus: ioues singulatim gembūdas
 osculatus est: moxq; danubiū ingressus Hungariā peciit. Venit
 igif primū ad Jaurinū: vbi ab episcopo Jauriensi et vniuerso clero et
 populo: pcessionaliter magna cū solēnitatē: sicut in alijs ciuitatib;
 Almaniā per vniuersam receptus est. Ut aut posteris nostris ad glo-
 riam dei: et ordinis honore: detur intellectus: cū quanta solēnitatē:
 beatus pater noster in oībus partib; ad quas declinabat: suscep-
 tū est: libet paulisper: a materia discedere: et cōpendiose prout possū;
 declarare. Nam in oībus ciuitatibus: oppidis terrar;: quasi supra
 notatis: ad quas declinabat: eribāt clerus et populus: mares et fe-
 mine: iuuenes et senes: cū magnis iubilis: et canticis spiritualibus
 beatū virum: et dei nunciū tanq; alium apostolū: introducētes: reli-
 giosi sacerdotes seculares vestibus sacris induti: sacras reliquias
 deferētes: ceteriq; clerici tanq; bone penides sup pellicis: post quos
 vulgus quilibet in suis turmis se iungens: pcessionaliter deuota cū
 melodia ac deuotione ei occurrētes suscepērūt. Ad dēdignabātur
 pefules ciuitatū: tanto patri obuiā ire: nō alij prelati: non oīi tēpo-
 rales: nō Cardinales: nō reges et regine et. sicut Cracouie factū est:
 vbi serenissimus dñs rex Polonie et regina: et reuerēdissimus domi-
 nus Cardinalis ac vniuersus clerus: et populus per longū spaciū
 humiliter ei obuiauerūt: alicubi vidisses scolares pcedere: et suauis-
 simos more angelor; cantus varie decātare. Alicubi omēs virgines
 in vñū congregatę: aerem suauī melodia replebāt. At vbi vir beatus
 sic susceptus: ciuitates ingrederet. memor verbor; Christi qui dicit.
 Primū q̄rite regnū dei et. Primo ecclesiā visitabat. cū vniuerso cle-
 ro: et populo. Post cessationē laudantiū in organis et musicis instru-
 metis: ceterorūq; vt pmissum est. Facta reuerētia primū: ac oratiōe
 breui sermonē per ipsum facto secundū tēporis cōgruentiam absol-
 uens cum gratiarū actione se a populo. quietis hospitii ac resectio-
 nem cū suis adiut. Quādo vero domū egrediebāt altera die. et per
 offiē tēpus qua moratus est in aliqua ciuitate. congregabant prin-
 cipaliores populi et cleri eū conducētes etiā nōnunq; cū luminarib;
 siue cum iret ad celebrandā missā. siue ad predicandū. siue ad infir-
 mos visitandū inter nōnunq; ab ytroq; latere eor; brachia cū omni
 reuerētia deducētes maxime tēporali hiemali. et pluuiali. sic et redu-
 cebāt. In hīs oībus nō extollebat animū eius neq; aliq; vana glia
 aut reputatiōe propria efferebat. sed de die in diē. humilior effectus
 reodebat gloriā deo replicās cū ppheta. frequētius versiculū. Non

nobis dñe nō nobis: sed nomini tuo da gloriā. Coniūgens cōtempla-
tioni. Laudate dñm oēs gentes: et collaudate eum oēs populi. et.
Sepe etiā post tantos et tam multiplices honores susceptos: intra-
bat mor cubiculū: mēteq; reuoluēs fragilitatē suā et peccata que in
mūdo aliqñ cōmiserat: innumeras amarascq; lacrymas effundebat:
risum in plactū: gaudiūq; in merorē vertit. Sed preter hec quis pē-
sare (taceo exprimere) poterit ppter pericula viarū et latronū: heretico-
rum? Puscitarū p̄cipue saluū et mirificū conductū: quo de ciuitate
in ciuitatē fuit associatus. Adīsses namq; in eius recessu tantū fletū
omniū et plactū: ac si cuiusq; pater vel primogenitus obīssēt. Nam
iuxta quantitātē gaudiū in aduentu cumulabatur meror: in recessu
tam amabilis patris. Adīsses deniq; turmatim viros bellicos co-
piose et curiose ordinatos: per suas acies exercitus: tam in equestri-
bus q̄ in pedestribus armis suis bellicis instructos. Cū q̄bus pius
pater suo infidēs iūmeto: cū comitūa fratru gradiebat securus ad
locū: vbi similis vel maior apparatus suū prestolabat aduentū: a
q̄bus gaudiose susceptus. licentiabant priores bñdictione p̄ris rece-
pta: nōnulli tñ et cōiter potiores: q̄ nō valentes faciri eius p̄stia:
iter p̄sequentes vsq; in ciuitates primas se receperūt. Hec in regno
Bohemie et eius p̄sinitibus vt est Silesia Morauia. et. nō immerito
ad laudem dei et ecclesie Romane studiosius per fideles ad heretico-
rum reprimendā temeritatē frequentius patri exhibita vidimus.

E Ad propositū aut nostrū redeūtes: postq̄ per dies aliq̄s Maurini
euāgelizauit: pagrauit quasi totā hungariā oēs ipsius ciuitates vi-
sitando sc; Albam regalē in qua reuelationes supra memoratas ha-
buit: Zegedinū Budam. et. in quibus multa miracula et stupēda si-
gna sunt facta: que nō repperi notata. Et quia inimicus crucis chri-
sti imperator Turcorū cum magna potētia iuxta illud tēpus inelytū
regnū Hungarie nauali bello et terrestri violēter inuadebat. Zelan-
tissimus pater fidei christiane: licet iam esset decrepitus: et incōpes
virib;. Discurrebat tñ hinc inde p̄dicando crucē contra Turcos cum
feruore maximo reducēdo ad memoriā christianoꝝ: quanta saluator
noster pro nobis passus est: q̄ grauiā tormēta martyres pro defen-
sione christiane fidei ptulerūt: q̄ multis miraculis vīdīssima et vnica
fides Iesu christi: extra quā nō est salus p̄ oēs sanctos roborata sit:
insup informabat: vt cogitarēt quōd canes illi iugiter nomē dñi blas-
phemāt: fidē Christi deridēt: ecclesias destruit: altaria sacra p̄p̄ba-
nant: nō abhorrētes v̄gines sup altarib; deo dicatis desforare: san-
guinē christianoꝝ truculēta rabie effundunt: eos in seruitutē redi-
gunt. fidē suā autē a diabolico viro Machabeto eis traditā spurci-
tīs et ignominīs plenā extollūt: magnificāt: et exaltant. Hīs et alijs
sermōibus multitudinē hominū tā nobiliū q̄ ignobiliū: tam diuitū
q̄ pauperū ad defensionē fidei catholice animauit: eosq; signaculo

crucis Christi contra Turcos insigniuit. Ipse quoque verus amator crucis et sanctissime crucis eius: licet eam semper fixam in corde haberet. Nilominus crucem rubeam per papam Calixtum sibi transmissam a Reuerendissimo domino Cardinali sancti Angeli Legato Hungarie reuereretur et deuote suscepit: et usque ad mortem habitui affixa portauit. Decebat enim: ut qui toto tempore vite sue a die conversionis eius crucem sequutus fuerat: et eam iugiter in corde detulerat: infinitasque lachrymas pro amore crucis Iesu effuderat: moniti cum signaculo crucis vitam finiret. Quoties cum predicabat de passione Christi coram omni populo tanquam puerulus fleuit: et ad flendum totum populum induxit. Similiter cum aliquo legebat: loquebat: meditabatur de passione Christi: a lachrymis se continere non poterat. Multi insuper in partibus Alemanie intelligentes beatum patrem crucem suscepisse: et in partibus Hungarie predicare: exemplo ipsius animati: et de sanctitate ipsius confisi. Et ipsi crucem receperunt: ad partes Hungarie se quatuordecim transferentes: non solum ut contra Turcos pugnarent: sed ut videre possent patrem quem in earum ciuitatibus mirabilia facere spererant.

Edum hec agerent Turcorum potentia indies augebatur: inuadebant oppida: deuastabant villas: populum christianum abducebant: et velut pecora mactabant: flumina maxima scilicet Danubium et Zauam potentissimis nauibuscum bene munitis occupauerant: ita quod aquam et terram velut locuste vel musce cooperiebant. Et licet intentus eorum esset non solum Hungaria: sed totam christianitatem occupare. Conatum tamen tunc magnus et impersus faciebatur ut castrum fortissimum et munitissimum Handozalbe occuparet. Duo habito firmiter oppugnantes se facili ter aditum in totam Hungariam habituros. Circa ergo illud castrum figunt tentoria: disponunt machinas: conducunt naues: dirigunt acies et cetera preparant pugne necessaria. At contra christianam: licet sine comparatione Turcis pauciores: quorum dux et Capitaneus erat illustris vir et fidei christiane propugnator fortissimus dominus Iohannes de Hunyad. Comes Bistriceus. et gubernator regni Hungarie. In despectum tamen spem ponentes: et in patris sanctitate confidentes: se prout melius possunt ad resistendum senissimis Turcis disponunt. Omnes igitur ad patrem confugiunt: qui tunc non longe a castro Handozalbe positus erat. Et quid facto opus sit: consilium eius exquirunt: promittentes se in omnibus suis consiliis velle acquiesceret iussiones eius implere. Pater vero non haec nec clipeos: sed sermonibus optimis armans eos: exhortabatur ut in dominum Iesum Christum spem ponerent: qui se promissit fidem suam: usque ad finem defensurum. Nec terrent multitudinem inimicorum. Quia potens est deus ita saluare in paucis sicut in multis: et superinduxit exempla sacre scripture: quoniam maxime exempla posita in libris Machabeorum. Adiciens: o quam felices qui in hac pugna Christi moriuntur: quia statim ab angelis: cum sanctis martyri-

bus: qui pro fide mortui sunt: coronabuntur: hīs et alijs diuinis elo-
quijs animatus populus Christianus sine omni timore ad bellum
contra inimicos cruc Christi anhelabat: pparant interea naues vt
velocius Christiani ad succurrendū castro Handozalbe descendāt:
cū quibus et pater oīno: vt dux exercitus descendere disposuit. Intelli-
gens tñ a referētibz innumerabilē Turcoz multitudinē: et oīa dūer-
tens Christianoz paucitatē: tristis aliquāliter effectus est. Timens
ne forte propter peccata populi Christiani: victoriam Turcis a deo
cuius iudicia abyssus multa tribuat. Sed dū missam celebraret sicut
supra notatū est: reuelationē habuit vt securus descenderet: quia
victoriā de Turcis reportaret. Ascēdens itaq; letus naum et ppo-
nens illa die cū cruce signatis applicare cuidā castro siue oppido
Cominū nūcupato. Sed ecce venti validissimi surgūt obscurat aer:
turbatur Danubius: ita qd cōpulsī sunt Christiani in terrā descende-
re: quod misterio dei factū dinoscit. Quia si Christiani illa die ad
illud oppidū deuenissent: fuissent oēs vna cū patre captiui Turcozū
Quia ea dē die illud obsederūt. Postq; igit in terrā descenderunt:
serenat aer: tranquillat Danubius: et oīa in priorē statū reformant
Sicq; dimissō oppido illo: per rectā viam ad Handozalbā descende-
runt: quos intuentes habitatores castri: cū magno gaudio suscep-
erūt: sperātes se ab eis et maxime propter merita patris auxiliū recep-
turos. Ingressō igitur patre vna cum militibus Christi: castrū illud
egregiū ascēdit cū socijs: ad superiora ipsius: et circūquaq; respiciēs
vidit Turcozū tentoria: terrā replentia prospicit eoz innumerā mul-
titudinē: considerat bombardas: et arma bellica: et eleuās oculos in
celū: ad Christū orabat. Dñe Ihesu Christe: causa tua agit desce-
causam tuā. Sero facto inspiciēs castra intuent innumerā luminariū
multitudinē: vnusquisq; eīz Turcoz faculā ardētē in manibz gesta-
bat: et flexis in terrā genibus auxiliū ducis et rectoris Machometi
postulabat. Sed pater deum precabat dicens: Obsecro dñe allide
fortitudinē: et robur eoz qd fidē vnigeniti filij tui destruere molitū ē.
Vane facto ecce Turci sanguinē Christianoz auide sicientes iun-
gentes machinas machinis: et bombardis similiter multiplicatis
innumeris: tā fortes em̄ erant machine et bombarde: et tanta eozum
multitudo: qd muri castri paulatim ruebāt: vt iā ad capiendū ipsum
se prepararēt. Quod cernēs pater: voce magna: multiplicabat nomē
Ihesu: et ceteros ad clamandū incitabat. Deinde cū magno seruiore
descendens de castro: cepit baculū suū: in quo signū Thaw appa-
rebat: et post se vocans Christi milites. i. cruce signatos: portā castri
iussit aperire: sed castellanus supra turrin castri: que adhuc reman-
ferat: cuncta prospiciēs: et videns Turcoz robur: nō intelligens aut
misteriū dei: de turri valida voce clamabat: nō exeat pater: nolite
epire quia oēs moriemini. Interea dñi hec agerent: strēnuissimus mi

les ille magnus fidei propugnator: gubernator: Hungarie sepe dicitur
 Johannes nauale bellū cum hostibus agebat. Cuius audacia: et di-
 uino auxilio suffragante: Turcorum classes: alique submersę: aliq̃ cōbu-
 ste: alique capte sunt. Eriens igit̃ pater castrū cum paucis cruce sig-
 natis tanq̃ alter Josue: p̃cedebat populū: clamās quantū poterat
 Ihesus Ihesus Ihesus. At ubi ampli⁹ clamare nō poterat dicebat
 socijs suis: qui cū eo erant: O fratres clamate: imitate me. Interim
 sagitte et lapides a Turcis p̃iecti: circa caput patris volitabant: sed
 nihil ei nocere potuerūt. In virtute igit̃ nominis Ihesu Christi: versi
 sunt hostes in fugā: quos Christiani animati p̃sequētes: infinitos ex
 eis occiderunt: alios fugauerūt: et alios captiuos duxerunt. Sed et
 imperator eorū vulneratus vir tandē effugere potuit. Munitiones
 eorū etiam scz machinas: bombardas: currus: equos &c. Christiani
 capientes ad castrū cum gaudio deduxerūt. Quidā vero ex Turcis
 captiui dñ̃ interrogarent quare in fugā conuersi sunt: cū tamen tam
 potentes essent: responderūt. Quia aer plenus vocibus clamātibus
 Ihesus videbatur. Cum in capitulo generali celebrato in monte Al-
 uerne. Ego frater cherubinus de Saxia hanc victoriā diuinitus a
 patre: factā narrassem. Assuit quidā venerabilis pater nostri ordi-
 nis predicator famosus de prouintia Calabria qui confirmās oīa hilari
 animo dixit. Cum predicarē viatoribus Christianis in quadā ciuitate
 Turcis subiecta: p̃ quadragesimā: et quadā vice associatus Chris-
 tianis: ibā per quendā vicū manu deferens baculū: cū signo Ihu
 habui obuū insperate quendā Turcū: qui mox me intuitus stetit fre-
 mens dentibus turpissimē: hū vero qui me associabāt: locuti sunt ei
 lingua sua: quare ita fremeret dentibus: respondit. Iste est vnus ex
 illis: qui volitātes in aere: cū talibus baculis nos in tāto exercitu in
 fugā ab Hungaria de castro Mandoralber: verterūt. Et isdem Ap̃-
 ter exposuit pie q̃ angeli dei ministerialiter ex diuina voluntate sic
 eis apparuerūt: rogans me multo sermone vt narrarē alijs: vbi hec
 victoria cōmunis foret pro honore optimi dei et laude. Et quia cōso-
 nat historie dicte. Nam possibile est: q̃ aliqui vidētes in aere fratres
 cū baculis: aliū vero ex virtute nominis Ihesu in fugā conuertebant̃
 Habita est ergo hec celebris et memorāda victoria in virtute nois
 Ihesu: per preces et oratiōes beati Johānis de Capistrano per in-
 tercessionē etiā beate Marię magdalene: cuius festū agebat eadē
 die anno dñi. 1456. finito bello et Turcis procul fugatis: propter
 immēsos labores: curas et vigilas: et penurias: et alias tribulatiōes
 quas sustinuit seruus Christi Johānes senex exhaustis viribus na-
 turalibus: egrotare nō mediocriter cepit. Dixitq̃ socijs: adhuc non
 sum certus: virū hac egritudine moriari: sed tali die certificabor qua
 lucescente certificauit socios suos: se esse moriturū. Et quia fratres
 Hungari: tūc sub Vicario nostro generali existētes se difficiles redde-

bant in suscipiēdo conuentū in wylak. Cum tamē super hoc haberent bullas aplicas iussit zelantissimus pater se ad ipsum Conuentū deferri dicens. Si in illo moriar fratres de obseruātia amplius ipm non dimittent. O mirabilis seruator vīri dei. O immensus zelus quē habuit ad obseruantia. Qui licet mortuus esset: cupiebat tamen adhuc istum etiā locum per eius mortem in obseruantia stabilire. Delatus ergo ad predictū locum in wylak positū per plures dies valida super egritudine (qua et s. Bernardinus obiit) laborauit ita vt nihil penitus reficere posset: quā infirmitatē pacientissime semper deo gratias agens sustinuit. Nec vnq̃ ab oratione vacās: diuinum officiū vsq̃quo os aperire potuit p̃soluit. Solebat quidē ipse beatissimus pater quo adusq̃ in ordine fuit diuinū officiū deuotissime tractim et punctuato dicere. Nec vnq̃ ppter aliquos labores aut alia negocia visus est diuinas laudes: ad instar aliquorū trāscurrendo dicere. Tādē inualescēte morbo: viribus corporis deficientibus vtcūq̃ tamē eleuās. Et super stropodio sedens vñ de socijs fratrem scz Hieronymū de Utino ad se trahēs: et caput suum in eius gremio reclinans per prius ecclesiasticis sacramētis munitus: deuotissime felicem spiritū creatori suo: cui fidelissime seruauit reddidit plenus spū sancto: ac bonis operibus: et martyriū palma coronatus. Quia etsi sanguinē in martyrio nō effudit: ppter tñ nimios labores: vigiliās: et tribulationes quas in causa fidei: contra Turcos: passus est grauem infirmitatē incurrit: de qua et mortuus est. Quo fit vt nullus sane mentis ambigat eum martiriū coronā cōsequutū a domino: qui nō solū effusōem sanguinis: sed et desiderū martiriū: et alias ad martiriū cōcurrentes causas pensat. flebāt vero astantes fratres p obitu tāti patris lacrimosis vocib⁹ dicētes: cur nos deseris pater: aut cui nos desolatos relinquis? quis iā familiā obseruātie: quā tuis laboribus plāstī et fouisti tuebitur? Quis pro nobis coram papa et Cardinalibus respōdebit? Quis ampli⁹ aduersarijs nostris resister? Nec et similia verba fratres in toto ordine constituti: audita morte beati patris referre potuerūt. Sed super omnes nouissimi eius filij fratres scz Austrie Bohemie Polonie. et. tanq̃ iuniores et auxilio tantī patris plus ceteris indigni deplorabāt. De quibus pater tanquā de vltimo gemitu: in ipsa egritudine marimā habuit curam recōmendandi eos prelati ordinis: et precipue. U. P. fratri Gabrieli de werona nūc prouintie Austrie Polonie. et. Vicario dignissimo: cui et illo tēpore quo mortuus est: eadē scz nocte in somnis apparēs dixit. Cōstituo te Cōmissarium meū: et tribuo tibi oēm auctoritātē meam. Erat autē tunc ipse pater Gabriel in partibus Polonie. Qui audita post morte patris et facta cōputatione dierū pro certo didicit patrem ea nocte mortuū esse qua dictam visionē habuit. Sed et omnes prelati ecclesiastici: domini tēporales: et ciuitates que patris

noticiam habuerāt: intelligētes eius obitū: multum lamentū faciebant. Pro quo et in multis locis a quā pluribus dominis: prelati: et ciuitatibus solennes equeie celebrate sunt. Non quod putaret eum talibus indigere: cum indubitatē oēs crederent eum in celis collocatum: sed in signum amoris et dilectionis tanquā veri filiū hec agebant. Et merito quidem: quia ipse sanctus homo fuit verus omniū pater. Unde adhuc viuens sanctus pater ab omnibus vocabatur. In cōmuni enim dum diceretur: sanctus pater hoc fecit vel dixit: de fratre Johāne de Capistrano intelligebat. Obiit ergo vir dei et cōmunis omniū pater beatus. Anno dñi. 1456. die. xxiij. Octobris.

De multoꝝ miraculoꝝ meritis B. P.

post eius obitum perpetratione.

Capitulum. xij.

Mortuo beato patre et corpore eius inhumato iacente. Cum iam inciperet aliquibus miraculis clarere. Ecce dyabolus inuidia motus incitauit quendā plebanū in wylak qui prius ab ordine nostro apostatauerat. Et nō mirū cū oīs apostata est psequutor sui ordinis ut scriberet curā Cardinali legato in partibus Hungarie: quō fratres corpus bñ patris inhumatū tenerēt: et eum p sancto venerari faciebāt. Cuius scriptis ipse dñs Cardinalis puocatus districte mādauit fratrib⁹ ut eū q̄citius sepelirēt. Cuius iussione frēs adimplētes: eligētes potius obedire q̄ sacrificare eum dolēter sepelirūt. Audiēs autē magnificus dñs dñs Nicolaus patrē sanctū in ciuitate sua wylak esse defunctū: cū in remotis esset festinatē et ad ciuitatē suā gaudēs de tam p̄cioso thesauro quē sibi dñs largitus fuerat pperauit. Ingressus autē ciuitatē ad locū fratrū subito accessit ardētī flagrans desyderio sanctū illud corpus: intueri tangere et oculari. Sed repperiēs eum humatū zelo bonous dei et beati patris accensus. Cepit fratres argueret: quare tā sanctū pignus in terrā posuissent. Cui rei seriem cū fratres referassent: mādauit famulis suis ut sanctū corpus exhumaret: quod exhumatum cum reuerētia magna per multos dies supra terrā tentum est: ut illud omnes intueri valerēt: aliqui etiam eum p̄ nimia deuotione contingebāt: cuius membra ita mollia et ductibilia videbant: ut non mortuus sed dormiens crederetur. Elapsis postmodum diebus pluribus positum est in Capsa ferrea: quatuor clauibus et ferts obfirmata. Et in quadam Capella locatum cum multis luminariibus die noctuq; ardentibus. Cum autē magnificus dñs Nicolaus predictus ad presentia Legati peruenisset: audacter ei loquutus est. Vos in Italia usurarios et malos frequenter homines supra ecclesiārum loca emunētia tumultatis: et hunc seruum dei qui tanta bona

operatus est. Contra iusticiā sub terra sepelire iussistis: hoc in domo meo: nullo pacto sustinere ppono. Mansit igitur corpus beati honorifice conditū vt tactū est: et statim multis cepit clarere miraculis nam mortuis vīta: cecis vīsus: surdis auditus: infirmis sanitas meritis sancti pignoris reodebant. Confluebat vnoiq; populus: et miracula miraculis addebant: quē oīa si scribere vellē: in magno volumine cōtineri nō possent: recita bo ergo aliqua ex eis: et vt in dicendis aliqualis ordo seruet: sequētem modum seruare studebo.

E Primo de mortuis suscitatis.

E Secundo de liberatis a mortis articulo.

E Tertio de contractis sanatis.

E Quarto de deficientibus in vīsu auditu et loquela liberatis.

E Quinto patientibus morbum caducum.

E Sexto de patientibus alias infirmitates.

E Septimo de pluribus alijs miraculis perpetratis.

De mortuis suscitatis.

E Primus ergo mortuus suscitatus est hoc modo. Quidam puer nomine Petrus: filius Clemētis vīda de Chasar: per longū tēpus die ac nocte: caduco morbo maxime verabatur: vt nec matris poterat suggere vbera: sed diētim deficienti mortis potius erat. primus q̄ vite de quo parētes: quid facerēt ignorabāt. Venerūt igit filii ad tumulum famuli dei fratris Jobānis deportare. Inuoluerēsque veratū in panniculis: cepere pergere ad votum perficiendū: cum aut essent in prima platea ciuitatis vīslak: mater sollicita de puero: et discoopiēs repperit eū mortuū: infrigidatū: et denigratū: totaliter: ostendensque eū marito ait: reuertamur in domū nostrā: et sepeliāmus eum: quia mortuus est. Volētes aut certius agnoscere: vtrū mortuus esset an non stringebāt puero manū et pedū digitos: nares quoque et aures: et oīa mēbra: et neq; sensus aliquis: neq; vox apparebat. Unde mater pueri Helena nomie sollicitabat maritū: vt reuertētes sepelirēt mortuum suū: cui maritus profecto nō reuertar. Quoniā deus oīpotēs potest nobis eum reddere: p merita beati ipsius Jobānis. Venerūt igit ad sepulchrū viri dei. Et tribus vicibus cū puero sic infrigidato tumulū circūeuntes: in vltima circūitione puer reuixit in oīni sanitate. Estque hodie puer recentissimus et sanus.

E Secundus: hoc modo suscitatus est. Quidam nomine Andreas filius Laurentij Broki p sex annos patiens morbi caduci quolibet anno: quatuor diebus cōtinuis ita eū p̄dictus morbus verauit die et nocte: vt quarta die eū septies inaderet ita q̄ in brachijs matris expirans moreretur. Duo vīso dolorosa mater mītrēs post patrē filij in campū eiꝯ nūciāns rei geste seriem: vt facta sonea sepulture traderetur. Sed anteq; pater veniret mater stās sup filij iam infrigidatū corpus

corpus cū fletu ⁊ suspirijs innocauit dñm vt per merita viri dei fratris Iohannis uiuificaret filium. Quo facto mox filius denigratus cepit albescere: cepit oscitare: cepit manus mouere. Et ante aduentum patris de Campo: puer integre cōualuit: nec imposterū aliquid mali passus est.

Tertius suscitatus est hoc modo. Quedam nomine Katherina Antonij Crochij de Capistrano: cum maximis doloribus peperit puerum penitus exanimē ⁊ mortuū. Cumq; mulieres q̄ plurime que cōuenerant: pre cōpassione lacrumarent omnes genufere: deinde ad merita beati Iohānis recurrerūt: dicentes corde ⁊ ore. O beate Iohannes tanta sunt miracula: que deus per tua merita facit: fac vt puer iste: uiuat. saltē vt baptisef: ⁊ dixerunt p̄ n̄s. Duo etiā fratres inde pro elemosina transiētes: hoc videntes etiā ipsi ante hostium cū alijs: pre cōpassione genufecerūt: quo facto: puer reuixit: ⁊ baptisatus est cū ingenti gaudio: vocatusq; est Iohānes: ⁊ uiuit recēs ⁊ sanus ad honorem dei ⁊ serui sui Iohannis.

Quartus hoc modo suscitatus est. Quedā nomine gemma vxor Iuuenalis Angelini de Capistrano: cū intollerabilibus doloribus angere: nec posset parere: mēte deuota btō Iohāni se cōmendauit: ⁊ peperit puerū totaliter mortuū: ⁊ extinctū: ad preces vero mulierū que illuc cōuenerant ob merita beati Iohānis reuixit illa nocte baptisatur: ⁊ vocatus est Iohannes: ⁊ adhuc superstes: ⁊ elegans infans uiuit.

De liberatis a mortis articulo siue periculo.

Quorū primus fuit: quidā filius cuiusdā Georgij Thererek qui dicitur Thureus: q̄ in extremis agens: morti erat proximus in Athia pro quo mater anxia cōcito gradu: iuit ad wslak per milia vngarici: ad sepulchrū viri dei: filium agonizantē: relinquēs. Quo cū peruenisset: orationē fudit p̄ filio: ⁊ domū reuerfa filiū quē in extremis positū reliquera: sanum ⁊ incolumem repperit.

Secundus fuit quidā infantulus noniter in lucē editus filius cuiusdā Valēntini de Thithems: habēs os ita obstructū: vt nouem diebus fugere vbera matris nequiret: essetq; mortui primus: facto voto per matrē: ad sepulchrū viri dei: os infantis mox apertū est: et vbera sana tus fuit.

Tertia fuit quedā nomine Katherina de Curko prope Bachiam in distantia quatuor miliarū a wslak: que per tres mēses ita oppressa fuit a febrib⁹ inflata mirabiliter: vt nulla spes esset: de eius vita vsq; ad crastinum: quam mater deuouens ad tumultū beati Iohannis sanitati integre mox restituta est.

Quarta fuit quedam paruula filia: cuiusdā Helie carnificis de

Canonicz que patiens febres per duos annos cōtinuos : mortu iam erat vicina: nec sperabatur vel modico tēporis spacio supernictura: quā deuouens pater deferre ad sepulchrū beati patris: mox a febre liberata integre sanitati restituta est.

¶ Quintus fuit quidā puer Laurentius nomine filius cuiusdā Johannis Memes de Zegedino: qui infirmitate nimia decumbens in agone mortis cōstitutus erat: nec cognoscebat vtrū viuus vel mortuus esset. Pro quo dolorosa mater Elizabeth nomie genuflectēs et ad tumultū beati Johannis eum deferre promittēs: mox puer recēs et sanus effectus est anno dñi. 1458. in festo Corporis christi. Sed cū votum soluere neglexisset: ecce eodem anno circa festum Assumptiōis beate marie puer grauiori infirmitate percussus: pene deficiebat. Pro quo pater et mater euilantes pariterq; genua flectentes: votum ipsum renouauerūt: puerumq; mox sanatum ad beati patris tumultū detulere dicentes. Non minus estimamus ac si beatus Johannes filium nostrum a mortuis suscitasset.

¶ Sextus fuit puer quidā quinq; annorū nomine Johannes: filius Stephani Becher de Zegedino: qui infirmitate oppressus grauissima per octo dies agonizans iacuit. Et tanq̃ mortuus spumas ex ore emittebat: omnino factus insensibilis: nec in illis octo diebus aliquam vocem emisit. Pro quo mater eius Sophia nomine votum emisit q̃ deferret eum ad tumultum viri dei. Mirabile certe mox vt voti emisit puer loq̃ cepit: et eadē die sanus effect⁹ est et incolumis.

¶ Septimus fuit puerulus quidā vndecim mensū nomine Barnabas filius Valentini Batak de villa Thythens: qui infirmitate grauissima tentus quasi mortuus iacebat: ita vt nec vox ei erat: nec sugere vbera matris valeret: nihilq; in eo appareret viui hominis: sed potius mortuus ab oībus iudicabatur. Quē parētes ad sepulchrū beati Johannis deferētes: mox in tantū cōualuit: q̃ puer cepit vbera matris palpitare manibus: eademq; hora fuit plene sanatus.

¶ Octauus fuit puer quidā sex annorū nomine Petrus filius Ihele Kednek vocat⁹ de Syzegh: qui febres patiens validas per dies plurimos: amplius non sperabatur viuere. Pro quo parentes eius votum facientes ad beati patris sepulchrū: illucq; puerū portātes: mox integre fuit sanitati restitutus.

¶ Nonus fuit quidā puer trium annorum nomine Petrus filius Warbei de Pesth ex opposito wylak: qui graui infirmitate pressus agonizabat. Quod videns pater amaricatus ad deum suspirās ait. Quā magna sint peccata mea coram te domine: quā tanta permittis aduersa venire super domū meam. Sed rogo maiestātē tuā: vt per merita sancti Johannis restituas mihi et hunc filium meum: per inuocationē namq; beati patris: multa alia beneficia prius repperat sicut in sequētibz videbitur. Et voto se obligans filium ad

sepulchrum deferre: eum sic agonizantē iuxta votum detulit: ubi puer mori sanitati restitutus est.

C Decima fuit quedā mulier vxor Nicolai Sartoris ciuis de Wyłak que grauissima infirmitate verata: a festo sancti Georgii vsq; ad festū sancti Iacobi iam loqui nō poterat. In vltimoz vite articulo posita agonizabat: ac amplius supervictura non sperabat: huic sic agonizanti data est candela accensa: more solito in manibus. Sed mori voto facto pro eaz ipsa mentis ratione vtens: ad viri dei conuolauit merita et immediate sanitati restituta fuit. Et die sequēti sepulchrum beati Iohannis: gratias agens domino visitaunt.

C Undecimus fuit quidā puer quatuor annoz Odathias nomine filius cuiusdā Ruce Zwgya vocati de Zatha. Qui patiens morbum caduci die noctuzq; per totum medii annū totus erat cōsumptus: pedesq; et brachia ericcata fuerūt et velut lignū aridum extenta: ita manebāt: vt curuari vel flecti minime valerēt. Palme vero manū ita aperiri nō possent. Os quoq; eius similiter clausum ita erat: vt nō nisi cultello aperiretur per. xij. hebdomadas: nutriebatur autem puer cura materna de stillatiōe aque vel vini vel bzozi: aut in lactis in os eius. xij. septimanis cōtinuis: quibus nec vocem aliquā emisit. Qui etiā collū vi infirmitatis ita habebat constrictū: ad spatulas herentē: vt ex illa besione et cōnexionē collum et spatule putrescerent. Jamq; puer in extremis agebat agonizans: quē parētes ad tumultū beati Iohānis in Capisterio detulerūt cum deuotione illa vice aliquā liter cōualuit. Secūdo vero rursus ibi portatus in festo sanctorū apostolorū Petri et Pauli anno dñi. 1457. Cum eoq; sepulchrū viri dei circumētes mori sanitatē plenā puer est adeptus: et cepit loqui quī in. xij. hebdomadis verba nō protulerat. Et petijt a matre pisces ad comedendū. In omnibus aut per optimā sanitatem fuit adeptus: vt nullius in eo infirmitatis vestigiū appareret. Et est puer vsq; hodie sanus: et de eo hodie magnū gaudiū habent parentes: et omnes qui sic eum prius despectum in infirmitate viderunt.

C Duodecimus fuit quidā nomine Fabianus Kexer nominatus de platea kykolonch. in roylak. Qui nimiaz patiens pectoris inflammationē vi doloris frenesim incurrit et mēte alienatus est. Cepitq; vti proximū mori agonizare. Pro quo vxor sua nomine Helena beatum Iohannem supplex facta gemitibus flexis et fuis lacrymis exorabat: vt apud dominū intercedere dignaretur. Ne maritus eius in agonia positus moreretur. Vxor vir cōualuit: et iuxta votum vxoris pro se factum beati Iohānis sepulchrū sanus visitaunt: ac sinūq; qd mali passus fuisset quā per hebdomadas sustinuerat: huius Fabiani filius Nicolaus nomine etatis annoz quatuor a caduco morbo liberatus est: facto voto pro eo ad sepulchrū beati Iohānis: nec quicq; lesionis postmodum passus est.

Tertiusdecimus fuit quidā puerulus duorū annorū nomine Lazarus: filius Petri Therek in platea sc̄i Zadissai in w̄slak qui patiebatur febres quotidianas: a sua natiuitate: et morbum caducum a natiuitate usque ad festū sancti Georgij: et propter egritudinē in vno oculo: excatus est necnō adeo maceratus et efficcatus in toto corpore ut nulla spes de eius vita habere: in tūc ut p̄biberet pater matrē pueri Katherinā nomine: ne eius curā gereret ut cicius moreretur. Nēbat enim matrī noli sollicita esse circa eū: ut cicius moriatur quā plus mortuus quā viuus reputabatur: noli ergo eū impedire: verū audientes miracula: que fiebant circa sepulcrū beati Iohānis deuouerūt filiū suū illuc deferre: cū cerea imagine: quā facto mortuus puer cōualuit et a caduco morbo liberatus est: visus quoque clarus restitutus est ei: usque in hodiernum diem.

Quarta decima fuit quedā nomine Elizabeth vxor cuiusdā Egidij de Zopoz: que quadā mirabili infirmitate ita verabatur in corpore ut. 15. diebus nec cibū sumeret: nec potū: cuius vita erat ab omnibus desperata: et nō amplius credebatur victura: hac spe sumpta in oratio deuouit se beati Iohānis visitare sepulchrū si cōualeret: quo facto cōualuit et sanata est ab omni infirmitate: venitque magnificās et grās agēs oratio.

Quinta decima fuit quedā nomine Barbara: adhuc puella: filia cuiusdā Galētini Baglhas de Bheroz: cui cū mater Helena nomine dedisset corticē oui ad ludendū illam p̄ticulā illius corticis in os proiecit: que intrās guttur: nec deglutiri poterat: nec eici verabatur ergo puella: vbera matris per integrā ebdomodā sugere nō valens: itaque agonizabat facta nigra tanquam mortura. Venientes etiā honeste matrem puellae: cōsolabantur: ne se affligeret de morte pueri ex quo remediū fieri posse nō cernebat via humana: Tūc mater anxiam mentem: recurrēs ad beati Iohānis merita cū deuotione deuouit deferre filiā ad beati patris Sepulchrū: si sanitati redderet. Mirabile dictum: mortuo voto facto cortex oui de ore puellae exiit et p̄fecte liberata est.

Sexta decima fuit quedā nomine Susanna vxor nobilis viri Blasij Kyrbij: que cū bis abortiuū peperisset: et fetus ex utero non recte egredere: sed cū pedibus: ac sic mortuus nascere. Tertiaro in simili laborans periculo beato Iohāni se cōmendauit: et eū inuocauit ut eam a tali periculo liberaret: mirabile certe ita fetus pedes emisit sed ut mortuus. B. P. mulier se cōmendauit: puer retrahit pedes: et renouatus in ventre: cū capite prior sanus exiit: et integer natus: qui et viuū usque in presentē diem. Alia quoque vice eadē nobilis oratio Susanna: in periculo partus posita. Cū haberet apud se quandā Tobaleā qua corpus sancti Iohānis tersum fuerat: defuncti post locutionē iuxta morem ordinis nostri: cū mulier ipsa anxietate in partu: hac Tobalea se precingit: et sine omni molestia peperit filiū masculū: qui adhuc viuū puer recens.

¶ Decimus septimus fuit quidā puerulus duoz annoz : filius cuiusdā nobilis de Erdem: q̄ cū in agone mortis existeret : voto facto pro eo per patrē ad sepulchrū beati Iohānis mor̄ sanitati restitutus est: immo tanq̄ de morte ad vitā suscitatus: cuius iam anime exitus expectabatur.

¶ Decimus octauus fuit quidā paruulus filius cuiusdā Helie de Lithorh: qui cū in agone mortis esset: facto pro eo voto per patrem ad tumulū bti patris mor̄ sanitati p̄fecte restitutus est: ⁊ cōualuit.

¶ Decimus nonus fuit quidā Demetrius nomie de Lithorh: qui cum esset mortis p̄rimus votū faciens viri dei visitare sepulchrū: sanitati restitutus est.

¶ Vicesimus fuit quidā Dionisius nomine: quatuor annoz filius Jacobi de Zauraha: de Aquila: q̄ ex infirmitate pestis ad extremū veniēs viter: adeo mortis p̄roximus erat: vt nō nisi de funeralibus: ⁊ sepultura ageret: hic delat⁹ a patre in brachijs ad fratres: ⁊ signat⁹ cū quibusdā panniculis: quibus ipse beatus Iohānes utebatur ⁊ ei commendatus subito cōualuit.

¶ Vicesimus primus fuit puer quidā nomine Parasceus etatis duorum annoz filius Georgij Saccellarij de Aquila: qui cū more puerili gradiens: ⁊ incedens per domū cecidisset in quandā peluim plenā aqua satis magnā portatā pro pānis lauandis: staretq; in ea capite dimerſo nō p̄ modicū spaciū: adeo q̄ iā totus dealbatus appareret clamabat: accurrete: eius mater tera nomine Martha subitū leuauit eum: quo leuato inaduertente dicta martha iterū capite dimerſo cecidit in ipsam aquā. Mater vero sua nomine Iohanna periculū mortis filiū perpēdens: anxia ⁊ genu flexa ac p̄fusa lachrimis recurrit ad merita beati Iohānis dicēs. O glorioſe beate Iohānes de Capistrano: tibi cōmendo filium meū orans te vt deus tibi concedere digner: vt filius meus nunc nō submergatur: euadatq; sanus: quo facto ⁊ eleuato puero: dixit puer: mater mea nō timeas quia nīhil malī habeo. O rē om̄i admiratione dignissimā sic stetit puer: ac si nunq̄ aquam attigisset: sanus ⁊ bene coloratus.

¶ Vicesimus secundus fuit quedā Maria nomine Angelucie Iohānis Vanicine de Aquila: cū esset quatuor annoz horribili infirmitate: affecta erat: vt per seip̄m intestina emitteret. Ex qua deuenerat ad talē vite extremitatē: vt oīno spiritū exalare videret quā intuens mater: iam reuolutis oculis ⁊ manu accēsa candela sicut mos est genū flexit cū lachrimis deuotissime ad merita beati Iohānis recurrat dicēs. O beate Iohānes per illas tuas sanctissimas predicationes quas faciebas: ⁊ per illos sanctissimos pedes tuos: quos te inaduertente aliqui sum osculata: ⁊ per tua sanctissima merita oro te: vt tua intercessione facias: vt filia mea quā vnicā habeo: nunc nō moriatur: ne paciar tūm dolorē: ⁊ ego promitto depingere imaginē tuā pro mea

deuotione ante domū meā. Quo cū lachrymis ⁊ tuncionibus dicto subito que agonizabat: ⁊ pene mortua erat cōualuit ⁊ perfecte liberata fuit ab instanti piculo mortis.

C Vicesimus tertius fuit quodam nomine Frācisus filius Joānis de Escto habitatoris in Aqla: q̄ cū infirmus esset tā graui apostemate p nouē dies vt omīo morti primus adiudicaret: nec esset āplius spes de eius vita: facto voto ad beatū Joānez subito a mortis faucibus ereptus est. nec quicq̄ mali amplius eum deprehendit.

De contractis sanatis

C Primo igitur sanata est quedā dñia Barbara. vxor Baltasaris pellificis in wylak: que cū passa esset per annū dentium intollerabiles dolorē: ⁊ vi paralisis collū ipsius immobile siue potius inuolubile esset reddidit: votū emittens ad tumulum famuli domini visitandum: mox ab omnibus his sanitatem recepit.

C Secūdo sanata est quedā nomine Margaretha vxor Mathie dicti Contra de wylak: q̄ in vna pede ꝑcussa quodā apostemate ita q̄ pes duobus mēsis cōtractus esset: nec omnino ambulare valeret: facto voto visitandi sepulchrū beati Joānis mox integre sanitati restituta est.

C Tertio sanata est quedam nomine Helena mater cuiusdā Joānis lapicide de wylak. Que quodā infirmitate ꝑressa vnius manus ⁊ vnius pedis adiutorio fuit priuata: ita vt nec manum nec pedem leuare posset. Sicq̄ desolata per longū tempus iacuit. Emittēs igitur votū visitare bti patris sepulchrū: immediate sanitati integre fuit restituta. Et cepit ambulare: sanaq̄ ad sepulchrum venit.

C Quarto sanatus est quidam Zaurētius papa nominatus: habitans in wylak in platea piscatorū. Qui cum iacisset per annū ⁊ amplius paralisiū patiens pedibus erat cōtractus: oculorūq̄ luminibus sic orbat⁹ vt nil videret. Emittēs igitur votū ad sepulchrū bti Joānis: mox sanitatē recepit: ⁊ absq̄ baculoꝝ adminiculis ambulat ⁊ clare videt: ⁊ cū alijs piscatoribus artem piscatoriā exerceat.

C Quinto sanata est quedam puella parula filia Gregorij Pap dicti de mobo: que existēs cōtracta: ita vt amplius nō valeret: nisi in genibus manibūsq̄ gradiendo ambulare: voto emissō pro ea per parentes: q̄ eam deportarent ad sepulchrū beati patris si sanitati restitueretur: mox sanitatem recepit.

C Sextus sanatus est quidā Nicolaus dictus paruulus de opido Razoin: qui existens cōtractus in pedibus ⁊ dorso: voto emissō visitare sepulchrum beati Joānis statim sanitatem adeptus est.

C Septimo sanata est quedam nomine Elizabeth vxor Petri Zeleer de Zegedino que cōtracta in vno pede vltra spaciū vnius anni ita q̄ ambulare nequiret: voto facto visitandi corpus famuli dei:

continuo sanita tem in suo pede consecuta est.

E Octauo sanatus est quidā nomine Benedictus Bonos dictus de Erdoyd qui cū in festo sancti Michaelis sederet ad mensam anno dñi. 1457. in hac ceciderat infirmitatē: vt vna pars corporis sui qñi tota arderet: essentq; vnus pes ⁊ vna manus qñi immobiles: atq; os ipsius qñi vna ex parte vsq; ad aures protēsum ac tractū sic turpiter erat: vt nil penit? loqui valeret: hic faciēs votū itra se: q; sepulchrū bti Johannis visitaret: mor os in locū rediit debitū ⁊ loquēdi libertatē vt prius plenariā recepit. In Nouēbre ante festū scē Elizabeth ad tumulū beati patris duci se faciens die crastino perfecte sanatus existit: ⁊ ariditas ipsa penitus a suo corpore fugata est.

E Nono sanatus est quidā puerulus Emericus noie Zalonkemen qui a festo natiuitatis bti vginis anno dñi. 1456. vsq; ad festū Bartholomei anni sequētis habēs pedes cōtractos ⁊ velud aridū lignū effectos: nihil valebat ambulare: hic facto voto ad sepulchrū beati Johannis cum illuc ductus fuisset cōtinuo integrā sanitatē recepit.

E Decimo sanatus est quidā puer nomine Blasius filius Petri Institozis de Zegedino qui etatis sue anno septimo tam valida percussus est infirmitate vt manib⁹ pedibus cōtractus iaceret: ⁊ dorso curuatus retrosum: ⁊ veluti trūcatus inflexibilis per oīa effectus erat: omninoq; erat inutilis: nec spes de eius vita vlla habebatur. Quem deuotentes ad tumulū beati Johānis deferre: mor sanitati epistit restitutus: estq; puer delectabilis ad videndū ⁊ tenetur quasi a morte resuscitatus a parentibus.

E Undecimo sanata est quedā mulier Margaretha vxor cuiusdam Augustini Chleplere noiati de villa Poczai distāte ab vylak. 37. miliaribus hūgaricis. Hec graui infirmitate percussa fuerat: ita impotens ad ambulandū effecta vt septem annis integris nō nisi manibus ⁊ pedibus serpendo sicut pueri faciunt gradiebatur: ad totius ville noticiam: que facto voto veniendū ad tumulū beati Johannis sanitati taliter fuit restituta: vt sola peditādo de tam longo spacio ad beati patris sepulchrū votū implens veniret: manibus etiā sana: quas ad os declinare nequibat: sed alioz manibus cibum sumebat.

E Duodecimo sanata est quedā mulier Anna nomine vxor Simonis Sutoris de vylak: que pariendo filium masculum manibus et pedibus ⁊ toto corpore impotens fuerat: in tantū effecta vt mouere se nequaquā nequiret ⁊ ambulare minime posset ⁊ infantē lactare nō valeret: sed alie eum nutrierunt. Hec facto voto ad tumulū beati Johannis se fecit deferri vbi sic conualuit: q; die crastina suis pedibus venit ad tumulū integre sanata: quāquam quinq; mensibus antea nihil ambulasset penitus. Filius quoq; mulieris huius: qui vno pede cōtractus erat: facto voto p eorū sanitati restitutus est.

Terciodécimo sanatus est iuuenis quidā annoz. 14. filius Zaza flani de villa que dicitur sanctus Jobānes vulgo Zentivan vocant qui viribus totaliter sic erat destitutus per trienniu: q se nullomodo erigere poterat: sed extrēis manibus: pedibus serpebat in terra: hic facto voto visitandū sepulchrū beati Jobannis: in mediate erectus surrexit: & sine molestia ambulans votum impleuit.

Quartodécimo sanatus est quidā Mathens filius Oswaldi de Pest trans Danubiū in opposito vñlak: qui cū haberet brachium dextrū ex infirmitate quadā: ita obfirmatū & inuolubile: q on dextram manū applicare nequirit per duos mēses: facto voto ad visitandum tumulum beati Jobannis: mox integre sanatus est.

Quintodécimo sanata est quedā puella nomine Katherina annorum nouē: filia cuiusdā Michaelis de villa Thanchwys que tribus mēribus ambulare nequies viribus oibus destituta statim vt mater eius Elizabeth noie: p ea: ad sepulchrū beati Jobānis votū emisit sanitati restituta est & pedibus suis ad sepulchrū venit sana: gratias agens deo.

Sextodécimo sanata est quedā Ursula nomine: vxor Andree Ithas de Okornika: que cū per quatuor mēses epiccata fuisset tā q truncus immobilis: nec se posset de vno latere ad aliud ppria virtute mouere vel voluere: neq etiā ad opa nature ire: missa ab alijs portata in maxima angustia posita: Christū Ihesum per merita beati Jobānis inuocauit: vt pristine redderet sanitati: ac sic cū deuotiōe vna cū matre sua se ad sepulchrū beati patris deuouerūt: & mox sanitati pristine ipsa Ursula restituta. Cū matre q sua Helena grās deo egit.

Decimoseptimo sanata fuit qdā vidua Helena vxor cuiusdā Jacobi de Maradinor: q ambos pedes habēs cōtractos: virib⁹ iacebat oīniū destituta sex mēribus: nō valens penitus quidquā ambulare nec egredi lectū: etiā manibus pedibusq serpeō nisi p alios ducta: bec faciēs votū visitare sepulchrū beati Jobānis: aliquāliter cōualuit: ita vt sustentata duobus baculis paulisper ambularet: sed voto persoluto mox sanata est in tantū vt currēdo ambularet corā multitudine hominum sine sustentaculis.

Decimo octauo sanatus est quidā puer Lucas filius magni Jobannis de Ched q cū esset cōtractus in pede sinistro tā valde vt vir cū pedica terrā tāgeret nō valens omnino erectus ambulare: sed manibus & pedibus in terra gradiens: facto voto per matrē & patrē eius: portandi eū ad sepulchrū beati Jobānis continuo sanitati integre restitutus est: perfecte ambulans.

Decimono sanatus est quidā Jobānes nomine Bentzeff de Hagozelg prope Posega: hic habēs vnū brachiū efficitū ita vt nullomodo flecti aut curuari posset aut quouis modo manus eius ad os duci: deuote p. Jobāni se cōmendans & ad eius sepulchrū ire promittens

promittens: statim sanitati perfecte restitutus est.

C Vigesimo sanatus est quidā Stephan' filius Nicolai Zeegeel de Oboncha: que cū infirmitate quadā faciente cōtractus esset in vna manu et in vno pede: ita vt illis in nullo vti posset: facto voto ad sepulchrum beati Iohannis: mor perfecte sanatus est.

C Vigesimo primo sanata est quedā nomine Dargaretha vxor Nicolai parui de Kerezthor: que habēs manus aridas: et pedes exsiccatos: oculisq; clare videre nequies. Sed velud in quadā vmbrosa nubecula visum dirigēs non cognoscebat res distincte: lingua etiam eius erat impedita: ita vt balbuciēdo verba formaret: hec in angustia magna cōstitutā: voto se obligauit visitare sepulchrum beati patris Iohannis adiciēs q; quocūq; modo posset votū adimplere curaret: veniensq; iuxta votū in festo Penthecostes anno dñi. 1458. ad sepulchrum ibidē iacens: ac sepulchrum ipsius aliquoties circūns: plene fuit ab oībus predictis impedimētis mor liberata ad gaudium et leticiam omnium ibi existentium.

C Vigesimo secundo liberata est quedā nomine Checha vxor Dathel de Concia de villa sancte Lucie et Offena: que cū per quatuor mēses ita arida: et ab vno tñ latere dextro ita imobilis effecta esset vt nihil penitus opari aut exercere posset: Nec sine maxima difficultate valeret comedere: veniēs cum magna deuotione ad videndum res quasdā que ad vsum fuerāt beati Iohannis et que paucis diebus elapsis: fuerāt Capistranū deportate ad locū sancti Francisci: mor vt illas deuote osculata est et cū illis signata: perfecte sanitati restituta est.

C Vigesimo tertio sanata est quedā virgo. 20. annor: nomine Grise dia filia Iohannis Theutoni ciuis Aquilani que cū de mēse Aprilis anno dñi. 1458. maximū dolorē in dextro brachio: patere: adeo vt timeret ipsius brachii ariditatē: remittens votū ad beatū Iohānem offerre ac suspendere ante ipsius imaginē: siue figurā vnā imaginē cere: illico sanata est: et nūq; in dicto brachio postea quidquā mali sensit: que ex deuotionē quā ex hoc miraculo cōcepit ad ipsum beatū singulis diebus: dicit quinq; pater noster et totidē Ave maria.

De deficientibus in visu auditu loquelā sanatis.

C Quidā Balchazar pellifer de wñlak: habēs claudam filiā noīe Elizabeth: paraliticā in collo et capite tā valde veratā vt vi doloris etiā oculorum lūmē amississet per tres annos integros: ita vt nihil penitus videret sed per sororē suā manu ducere ad locū quēlibet. Hec ducta ad corpus beati Iohannis nondū sepulture traditū et deuote deosculās manus defuncti: a paralisi mor liberata est et sanata et amborū recepit lumen oculorum. Reuersa estq; ad domū sola sine

ductore que prius manu ducebat. ¶ **H**obilis quidā Gregori⁹ noie
de villa Bede vocata: ex quadā nimia infirmitate surdus fuit effec-
tus vt nil penitus audiret in ambabus auribus: sed si quid faciendū
ei insinuabatur manu tū indicijs. et quibusdā nutibus discere pote-
rat: quā surditatē cū rvi. ānis passus esset cōtinuis: venit cū deuoti-
one visitare sepulchrū beati Joānis: et statī sanitatē plenā assequit⁹
est ac bñficiū auditus recepit. ¶ **G**alētinus Zabo noiatus de rvi
saln tribus ānis cōtinuis lumē sic amiserat oculorū vt nihil penitus
videret: nec valeret remediū aliquod inuenire: facto voto visitādī se-
pulchrū beati Joānis et cōplens anno dñi. 1457. in festo apostolorū
Petri et Pauli illico lumē recepit plene videns. ¶ **F**ilius Matbie
Zede de Kenheres Nicolaus noie in silua quadam existens infirmi-
tate graui preuentus loquelā amiserat: et pedibus ambulare nequie-
rat: cōtractus ergo iacebat p quattuor hebdomadas nec cibū nec
potum summere nequies: nec os valens aperire stillicidijs bzdiorū
nutriebatur: quē pater eius ad tumulum beati Joannis deferre vo-
uens mor loquelam recuperauit: et sanitati integre restitutus est.
¶ **Q**uidā nomine Matheus filius Osvaldi de West trans Da-
nubium in opposito wylak quadā infirmitate grauissime pressus vi-
sum perdiderat per duos menses. hic facto voto ad tumulum beati
patris Joannis perfecte sanatus est. ¶ **M**ulier quedam honesta
vpor Joannis Lokū nominati cuius in wylak quodam morbo pesti-
lenco percussa in grauem incidit infirmitatem vt in ea visum audire
tū loquelam amitteret: hec intra se recolēs sudariū apud se esse quo
corpus beati Joannis tactum fuerat quod pro sua deuotiōe mulier
apud se tenebat: accipiensq; illud sudariū deuote cepit osculari et se
cū illo in facie tergere: quod faciēs mor sanitati pristīne restituta est
et visus loquē beneficiū recepit. ¶ **Z**adissaus infans tri-
um annorū filius Benedicti sutoris de Kelexo vno oculo duobus
mensibus orbatus est: et cum eo amplius videre non potuit: et medi-
corum arte curari nequiuit: nec quouis medicamine curare ipsas ce-
cit atē causante quadā inflatura: pro quo faciēs pater votū ad tu-
mulum beati Joannis eundēq; illuc portās mor ibi sanitati integre
est restitutus. ¶ **C**lara quedam vpor Stephani de Bara in comi-
tatu Baciē. habitantis in villa que dicitur sancta Katharina
amborū oculorū priuata lumine per spatij medij anni nil videbat:
hec se vōnēs ad sepulchrū beati Joannis duci se fecit ad illud p ma-
nus mariti et filij sui: et circūiens semel sepulchrum oculorum ipsius
obscuritas abscessit et videre cepit: secundo vero circūiens rur-
sus clarius vidit magisq; extitit illuminata: sed tertio rursus circū-
iens integrum cepit amborū oculorū lumen: nullum habens omnino
visus impedimentū et rediit domū suam sine ductore gratias agens
deo et beato Joanni. ¶ **K**atharina quedam vpor Zadissai Kobloj

habens filiā paruulā in vno oculo per integrum annū excecātā: cū
 vouisset illam deferre ad sepulchrum beati Joannis mox illuminā
 ta est. ¶ Alia nomine Karbarina relicta cuiusdam nomine Galli de
 Doca in comitatu Bachiēsi: habens defectum in vno oculo p̄ r̄ij.
 hebdomadas ita q̄ nihil videret: cum vouisset visitare sepulchrū be
 ati Joānis ⁊ tribus vicibus ipsum circuisset plene extitit in vno ocu
 lo illuminata oī macula dispārente. ¶ Vir quidā nobilis Blasius
 noīe de Enoch dum in vigilia natiuitatis dñi. 1458. cū familiā suā
 circa mensam pranderet repēte incurrit infirmitatē oculorū: qua di
 etim crescēte factus fuit omnino nihil penitus videns nec nō incēde
 re valens sine ductore: etiā in domo ppria: hic facto voto ad sepul
 chrum beati Joannis: cōtinuo clarum lumen oculorū cōsecut⁹ est:
 venitq; ad sepulchrū ad. xxx. miliaria hūgaricalia. ¶ Stephanus
 quidā Serpapho vocatus de Bodizethnicos q̄tuor annis erat
 cecus: surdus ⁊ mutus: quē deuotētes sui portare ad sepulchrū b̄i
 Joannis: dum votum complent ipsum deducētes in ipso itinere p̄
 fecte sanitati restitutus est: vt aperte videret loqueret⁹ perfecte: et
 sine omni impedimēto planam haberet loquelā: estq; modo sanus q̄
 olim vt truncus inutilis. ¶ Anthontus Pasqual de Razenths de
 Aquila etatis vero. 65. annorum ab vno oculorū totaliter cecus per
 tres menses: mox vt cū lachrymis quendā panniculū quem beatus
 pater in tergendis oculis habuerat: deuote osculatus est: ⁊ cum eo
 signatus: perfecte est illuminatus: ⁊ ita clare videt ac si nihil mali ei
 accidisset. ¶ Quedā nomine Clara filia Jacobi de Bigno de Aq̄
 la etatis annorū. 40. tali infirmitate depressa est vt per septē septi
 manas omnino nō loqueret⁹: nec tantū poterat se mouere vt manū
 ori apponeret. Nec ad instantiā suorū in domo sua tacta ⁊ cōsigna
 ta cum quodam panniculo qui fuerat ad vsum beati patris: pristina
 sanitati restituta est: ⁊ ab omni infirmitate liberata quam per tres
 menses passa est: per septem vero septimanas loquela prius priua
 ta fuerat.

De patientibus morbum caducum: sanatis.

¶ Uxor Pauli pellificis de oppido Futak cōtinuis annis quatu
 or: patiens morbum caducum: venit tumulū beati Joānis visitare:
 ⁊ a morbo predicto plene extitit liberata. ¶ Caspar filius Valenti
 ni Pasge de Titel a iuuentute sua morbum caducum patiens. Cum
 votum fecisset velle visitare sepulchrum beati Joannis: mox libera
 tus est. ¶ Filius Benedicti Zongo de Koronz etatis decem an
 norum patiens morbum caducū a iuuentute tam valide: vt iam mor
 ti putaretur propinquus: nec vllō posset remedio iuari: voto facto
 pro eo ad sepulchrum beati patris: perfecte fuit sanitati restitutus.

E Filius cuiusdā Andree de magna villa Iohannes nomine: paciebat morbum caducū: cadebatq; quādoq; in mēse semel: quādoq; infra octo dies: qñq; post triduū: faciens ore et oculis tam terribiles et horribiles actus et gestus vt astantes timerēt et horrerēt aspicere. Hic faciens votū quod quolibet anno visitaret sepulchrū beati Iohānis. Si ab ipso morbo meritis ipsius liberaret. Mirabile certe: post factum votū ab illo die ita liberatus est: q; nil penitus haberet impedimēti. **E** Elizabeth quedā vxor Georgij Usah de villa Sabaitolze nominata: morbum caducū paciebat per quinq; annos que in vltimo anno scz. 1458. aliquā in ebdomoda ter vel quater cadebat in terrā miserabiliterq; verabatur: hec in carnis pūio dicti anni votū faciens visitandi sepulchrū beati Iohānis morbo a predicto morbo plene fuit curata. Et imaginē ceream secū detulit veniens ad ipsum sepulchrū. **E** Puer quidā. 8. annoꝝ Franciscus noie filius Anthonij de Zerlews morbum caducum cōtinuo paciebat: facto voto pro eo ad sepulchrū beati Iohānis cōtinuo liberatus est. **E** Ladislaus Bogardictus de Zegeдино: a iuuetute per. 40. annos morbum caducū tam horribiliter paciens: vt in vna die ter vel quater: ac etiā qñq; quies caderet a morbo ipso veratus frequēter etiā cadebat in aquā vel ignem: hic audita fama miraculoꝝ que fiebāt meritis beati Iohannis: voto se obligauit sepulchrū eius visitare: et accepto itinere: sanatus est de morbi ipsius veratiōe. **E** Iohānes iuuenis filius Iacobij de Pustan Zentmichal paciens morbum caducū tres annis cōtinuis facto voto ad patris beati sepulchrū visitandi: integrā sanitatem adeptus est. **E** Mulier quedā Ursula nomie: vxor Balli de Bantbia per cōtinuos quattuor annos morbum caducum paciēs in vltimo anno frequētius et grauius ab ipso morbo puniebat et verabatur: cadensq; volutabatur horribiliter: hec in mēse Februarij anno 1478. faciens votum visitandi sepulchrū beati Iohannis a morbo ipso liberata est: nec quicquam mali postea passā est.

De curatis ab alijs diuersis infirmitatibus.

E Quidā puer quinq; annoꝝ filius Petri Zeep de platea Renugethen in vñlak quodā vlcere pessimo in gutture percussus: ita vt nec poculū aque deglutire posset: nec quicq; sumere: semel curatus validius postmodū inuasus fuit ab infirmitate predicta: pro quo pater suus astringit se visitare sepulchrū beati Iohannis quo cōpleto puer integre sanitati restitutus est. **E** Quedā iuencula filia cuiusdam Anthonij Porokolab noiat de vñlak apostemate pestilētico percussa est ita vt timeret mortis proxima. Sed parentes eius spem habentes et deuotionē in meritis beati Iohannis: duxerūt eam ad tumulū ipsius: statim ergo vt ibi extitit apostema fuit anichillatū.

¶ Puer quidā quinq; annoꝝ filius cuiusdam Michaelis Legges
 noīati in wñlak: de platea sancti Zadislat: paciēs febrem tertianā
 p̄ medii annū: qui ita viribus extitit destitutus vt iā putaret mortī
 proximū non valēs aliquid sumere alimentī nec quoquā ambulare
 quē parentes eius vouerūt ad sepulchrū beati Jobānis: est cōtinuo
 sanatus. ¶ Puer quidā Benedictus noīe filius cuiusdā Georgij
 Brozar nominati de Gornes: tali premebat infirmitate q̄ secreta
 nature p̄ vīne meatū sibi egredereēt essetq; iam in extremis p̄ quo
 Helena matre sua faciēte votū ad beati Johannis sepulchrū eodīe
 ab omī infirmitate plene fuit liberat⁹. ¶ Filius Emerici pellificis
 de Zegeđino Dominicus noīe quadā grauissima p̄ssus infirmitate
 ita fuit pedū manū beneficio priuatus: vt velut trūcus imobilis iace
 ret: non valens de latere in latus se mouere nec cibū vel potū in os
 porrigere sed alioꝝ manib⁹ alebat⁹ ⁊ leuabat⁹ a festo sc̄ti Xuce vsq;
 ad natīuitatē. i. 4. 5. 7. quē p̄ deuouens ad sepulchrū beati Jobānis
 paucis diebus sanitati restitutus est. ¶ Emericus pellifer de Zege
 dino habens rupturā tam grauē vt nec limen domus proprie posset
 erire: eo q̄ intestina ad genitalia descenderēt: vt nec quoquam sine
 stricto ligamine ire posset: voto se astringēs ad tumulū beati Jobā
 nis venire in via positus sanita tē integram obtinuit. ¶ Dorothea
 quedā vxor Emerici insititoris de Cameshar filia iudicis ciuitatis
 infirmitate grauī percussa vltra spaciū anni vnius lumen amiserat
 oculoz: iamq; vltimis tribus mēsis penitus nil videret: nec me
 dicoꝝ arte curari poterat: que voto se astringēs visitare sepulchrū
 beati Jobānis mor illuminata nullū postea in oculis senciēs impe
 dimentū. ¶ Margaretha quedā vxor Benedicti sartoris de Chika
 prope Bachā in distantia quatuor miliarū ab wñlak: intēssimas
 febres tertianas vltra annū paciēns pene erat viribus consumpta
 nec vllō poterat inuari medicaminē: que deuote vouēs visitare sepul
 chrū beati Jobānis mor fuit integre sanata. ¶ Puerulus quidam
 filius Nicolai Zadosi nomiati de wñlak: quadā plaga feroce lupa
 scz vel cancro in pectore percussus est: ita q̄ per tres dies carnes ip
 sus a dicta infirmitate vorabant⁹ ⁊ infirmabant⁹: ac cōsumebantur
 ita q̄ ex hac vita migrare credebant⁹: vnde pater ⁊ mater noīe Doro
 thea votū pro eo ad sepulchrū beati patris facientes ⁊ p̄mittētes
 vnā cereā imaginē: vna cū puero portare: si eoz sanaret⁹ filius. Mi
 rabile certe portatus puer cū cerea imagine ad sepulchrū: mor sani
 tatem integrā recepit: ita q̄ nullū vestigiū cicatricis predictę plage
 in eius corpore remaneret. ¶ Infantulus quidā Adrianus nomine
 vnius anni ⁊ dimidiij: filius Michaelis Bierze de villa Fulzergh per
 mēsem paciēns inflaturā tam grandē in facie: vt eius oculi nullo
 modo videri valerēt: facto voto pro ipso per patrē ⁊ matrē Ursulam
 nomine ad beati Jobānis sepulchrū portatus est: ⁊ eodē die oculi

clari apparuerunt: ac per dies paucos sanitati restitutus est.

Puella quedam Barbara nomine filia Valentini Damarios de Fiff:gh sex menses patiens febres grauissimas. Emissio voto visitandi sepulchri viri de: statim eadem hora sanata est. **P**uella quedam Katherina 13. annor filia cuiusdam Michaelis Wiski de villa dicta: passa febres quartanas: quādoq; quotidianas: a mēse Septembris vsq; ad mensem Aprilis: ducta per matrem Scolasticā nomine ad sepulchri beati Iohannis sanata est: et non amplius febrium molestata est. **Q**uidam puer filius cuiusdā Mathei de Pestb trans Danubiū in opposito wylak: Emericus nomine: habēs quandā plagam in ore: que vulgo lupa vel cancer nuncupatur. pñ. diebus ita q; cancro maxille cōsumi videbatur. Plaga vero ita magna erat: q; digitus immitti poterat: facto voto ad sepulchru beati Iohannis mor sanatus est. **Q**uidam adolescēs. rñ. annorum de wylak a diuturna febre cōcussus: dum voti pro eo factū fuisset ad sepulchri bti Joānis sanat' est. Eius q; soror Agata noīe a frenesi et mētis insania sanata facto p eo voto. **A**gatha quedā vxor Be origē pellificis de Barfan prope wylak apostemate quodā grauata pedis dextri omnino amiserat virtutem vt nullū illius pedis haberet iuuamē: nec quouis modo ambulare valeret a festo sancti Nicolai vsq; ad natiuitatē dñi: sed facto voto ad beatū Joannem eius sepulchrum visitare mor sanata est. **C**ur quidam nobilis Ladissaus nomine de villa Banthoe decem mēribus infirmitatem lupe siue canceris penalter paciens et curari nesciens: facto voto ad beatū Joannem eius sepulchrum visitare: et impleto continuo sanatus est. Sic etiam Ladissaus ab infirmitate quam patiebatur in vna manu et vno pede similiter voto facto sanatus est. **B**enedictus quidam puer filius Petri Joannis de Arbia patiens febres quotidianas a mense septembris vsq; ad mensem Martii totus erat cōsumptus: facto voto pro eo per matrem ad beati patris sepulchrum et impleto ibidem sanitati integre fuit restitutus nec amplius a febribus veratus est. **A**gatha quedam vxor Ladissai de Bodogogzontel kon patiens in vbere dextro vulnus quoddam horribile per spatium decem annorum: nullo poterat iuari medicamine sed die noctuq; cruor sanies et immunditia fetidissima ex illa effluebant plaga incurabili. propter quod mulier ipsa erat omnibus despecta: et sibi met et alijs importabilis: hec in tāta angustate posita: et velut cadauer horridum effecta: lacrimose venit visitare sepulchrum beati Joannis quo facto horrenda illa plaga integraliter sanata est ipsaq; veniens ad sepulchrum cum gaudio omnibus hoc recitauit. **M**ulier quedā vidua Elisabeth noīe cuiusdā Nicolai Zelees cōiunx in wylak tacta quadam plaga insanabili lupa nuncupata a cingulo infra

in parte inferiori tota erat ab ipsa plaga consumpta fetebatq; nimium: nec aliquis ei appropinquare poterat: de qua plaga pene carnis putride tanquam de pectore per feminas abscedebantur: que et ipse nimium horrebant ac timebant actum illum facere: diem quoque hincinde multe fouee fiebant in circuitu plage: sanie fluentes. Apparebat etiam ipsa plaga tanquam fenestra quedam ut inspicere retur in eam velut in quoddam vas apertum. Sic igitur mulier ipsa iacebat: tanquam mortua loqui non valens quindecim diebus: sensus tamen habens integrum. Cui deuote mulieres persuadebant: ut beato Johanni deuote seipsam commendaret: que intra seipsam cum magno suspirio et deuotione se recommendauit. Et quibus poterat indicibus manuum et oculorum nutibus mulieribus suadentibus hoc ipsum demonstrabat. **O** mirabilis deus: mor vt hoc fecit alleuiata est: et loqui cepit: paucisq; diebus omnis eius plaga plenissime sanata est: nec minus indicant persone que eam nouerant et eius plagam: quam si resuscitata esset a mortuis.

Emulier quedam Helena nomine vxor Stephani ysspan in Simelchen quadam infirmitate pressa: ut in puerperio ambas manus habebat contractas et inflatas: ac miserabiliter incuruatas: ut penitus nihil operari posset: nec puerum enitum quouis modo gubernare per tres annos integros. Hec viuente adhuc beato Johanne vouerat presentiam eius visitare sed nequiuit. Post votum tamen tantum conualuit: ut omnia opera eius manibus posset exercere: quamuis quandam contractionem digitorum adhuc haberet. Post mortem vero eius sepulchrum deuote visitans perfecte sanata est. Et digiti flexibiles facti sunt et extenti et omnino liberati.

Calētinus quidam Olas dictus de Zegeдино infirmitate grauissima oppressus: per annum integrum sic iacebat egrotus: ut de latere in latus nullo modo se posset vertere: sed aliorum voluebatur auxilio: sanguinisq; fluxum per idem tempus incessanter paciebatur. Hec vlllo poterat curari auxilio medicorum. Hic audiens ea que apud sepulchrum beati Johannis deus operabatur deuotione deuotus se sepulchrum visitare si sanitas ei restitueretur. Mirum dictu tertia die perfecte sanatus est: et sanus sepulchrum visitauit.

Martinus quidam de Wylak famulus prouisoris curie Bag-nifici domini Nicolai de Wylak: sex mensibus ambulare non poterat: nec de lecto exire: nec in illo reuolui sine adiutorio alieno: siquidem a planta pedis usq; ad verticem in parte sinistra totus erat constitutus viribus factusq; contractus: hic duorum baculorum adminiculo visitare tentauit beati Joannis Capistrani sepulchrum: minime tamen potuit sed adiutorio aliorum illuc fuit perductus. Cumq; esset ibi circumlatus a multis iuuantibus: mor ergo sani-

tatē integrā recepit ⁊ sanus domū rediit: gaudēs atq; gratias agēs
 ⁊ baculos cū quibus ambulare nitebāt: super tumulū relinquens
 ītestimoniū adepte sanitatis. ¶ Barbara quedam vxor Balli de
 Zatha in grauissimā inciōēs in firmitatē: nil alimēti sumere: poterat
 multis diebus: iacebatq; in lecto vt truncus mouere se non valens
 vsum quoq; loquendi perdidērat duabus ebdomadibus: verū quia
 mente sana erat: intra se deuote vouit beato Jobāni vīitare sepul-
 chrū: si nō aliter saltē cū manibus ⁊ genubus: quo facto beneficiū
 loquendi reaccepit ⁊ comedit: atq; ita cōualuit vt quarto die p tria
 miliaria Hungarica ipsum sepulchrū vītaret gratias agens deo ⁊
 beato Johanni. ¶ Katherina quedā relicta Petri de Zegedino
 per quatuor annos integros in infirmitate decubans grauissima du-
 obus etiā annis fluxū sanguinis paciēns totaliter erat cōsumpta ⁊
 viribus omibus destituta: que etiā videndi ⁊ audiendi erat priuata
 beneficio: nec se de latere in latus haberet aliquā facultatē mouēdi
 hec cū esset in angustia posita cū suspitio febili beatū Johannē in-
 uocauit: ⁊ pmissit si sanaret: eius sepulchrū vīitare: quo facto mor-
 cōualuit ⁊ euolutis paucis dieb⁹ integraliter sana: ipsum sepulchrū
 per 32. miliaria Hungarica peditādo vītauit. ¶ Stephanus qdē
 nobilis vir p octo annos integros quadā infirmitate ita detinebāt
 grauissima in vltimo anno dñi. 1458. circa natiuitatē dñi validissī-
 me fuit inflatus in toto corpore: vt nec ambulare posset: nec se de loco
 mouere: adhibitisq; diuersis medicinis nil pficiebat: sed magis gra-
 uabāt ⁊ inflatura crescebat: hic audiēs de miraculis q̄ fiebāt erga
 beatū Jobānis tumulū illuc se deuouit iturū si sanaretur: quo facto:
 cōtinuo cōualuit ⁊ integre sanatus est ambulans quocūq; libere: ⁊
 nullū habens penitus signū inflature prioris. ¶ Puer quidā septē
 annorū filius Laurētī Thachkeri paciēns febres tertianas p annū
 integrū curari nō poterat: sed dietim cōsumebāt: hunc deuouētes
 parētes eius ad sepulchrū beatū Jobānis: voto cōpleto illico puer
 sanatus est: ⁊ sanus rediit domum: nec amplius febres passus est.
 ¶ Helena quedā vxor Jobānis fabri de Zegedino: grauissima p-
 cussa infirmitate: oibus viribus erat destituta: ⁊ omī fortitudine pri-
 uata: ita vt nec manus leuare quouis modo posset: nec se de latere
 in latus voluere sine adiutorio alieno. Siquidem manus vna ⁊ pes
 vnus ⁊ pars totius corporis insensibiles erāt: tanq; vitā nō habē-
 tes: hec in angustis posita deuouit beatū Jobānis sepulchrū vīta-
 re: ⁊ morū sanitati optate restituta est. ¶ Margaretha quedā vxor
 Fabiani de villa Zanthgiere vocata: pedū suorū erat priuata adiu-
 torio: per quinq; annos: nec amplius tā habebat spem cōualecendi
 hec audiēs mirāda q̄ circa sepulchrū beatū Johannis fiebāt: deuote
 vouit quocūq; mō eius sepulchrū vīitare: quo facto in triū cōualuit
 vt quāuis non integre sana: sepulchrū tamē vītauit: vbi morū sanita-
 tem ꝑam

tem tā integrā est consecuta: vt cū magna leticia corā multis diceret
iam ita sana sum: vt currendo valeā ad domū meam redire: de quo
magna exstitit exultatio cū vociferatione nois **I**hesu vsq; ad sidera
¶ **A**ir quidā honorabilis sacer dos Stephanus nomine plebanus
de Haghekezh infirmitate grauatus p dies plurimos in oculis ita
erat infirmus: vt perpetuā cecitatē timeret incurrere. Qui vouens
beato **J**ohāni visitare sepulchrū: mox oculoꝝ integrā recepit sani-
tatem: et in toto corpore integerrime restitutus est sanitati. **¶** **D**ña
Agnes mulier cōscientiosa et tertij ordinis de obseruantia degēs in
monasterio sancte **E**lizabeth de Aquila cum ex quadā superueniēte
necessitate festina incederet: accidit vt percuteret pectus in vno lig-
neo palo inaduertēter: adeo dure: vt vna pectoris costo vehementer
curuaret: ex quo ita infirma facta est: vt superueniēte quadam sui
corporis totius inflatione mirabili: oīno crederet vnū latus se amissi-
suram destituta oībus mēbris et viribus: hec cōmendans se bto **J**o-
hāni: et deuote emittēs votū facere depingi ipsius beati imaginē si
a dicta infirmitate euaderet libera: mox integre et perfecte fuit libe-
rata: nullū in posterū sentiētiens dolorē. **¶** **M**auricia relicta olīm **B**e-
nediti Stephani de Aquila: per tres septimanas taliter infirmata
est: vt nec surgere nec se mouere posset quoquo modo sine multoꝝ
adimiculis: hec cōmendās se beato **J**ohāni erga quē deuota semp
fuit: et deosculans deuote quosdā pāniculos: quos ipse beatus pro
suo vsu habuerat ac cū eis signata: mox extitit pfecte sanata: et post
modū ambulauit ac si nūq; infirmata fuisset. **¶** **L**ucia vxor cuiusdā
magistri **J**ohānis aurificis de aquila per .10. mēses quandā maximā
et horribilē infirmitatē passā est: nec poterat sibi ope medicoꝝ subue-
niri: hec cōstringēs se voto bto **J**ohāni: q; in die obitus sui reficeret
tres pauperes: faceretq; celebrare vnam missam: ac suū diem vt diē
dominicū celebraret: statim ab oīni infirmitate fuit liberata. **¶** **J**o-
hannes **T**rich de **P**aganica ciuis Aquilanus ab ilibus vsq; ad ta-
lum: vehementissime per integrum annum cruciatus est intollerabili
dolorē: et sibi nullum remedium reperire valens: constrinxit se voto
ad beatum **J**ohannem q; si suis meritis liberaretur: suam imaginem
faceret depingi in ecclesia sancte **M**arie de **P**aganica que est vna
de maioribus et potioribus ecclesijs Aquilane ciuitatis: quo facto
illico ita liberatus est vt postea scz sequenti die absq; aliquo dolore
quocunq; vellet incederet liber et sanus.

¶ **F**ranciscus filius **J**ohannis de Estulo Aquile habitantis: gra-
uissimo et mortifero morbo pestilentie siue pestiuero taliter per nouē
dies infirmatus est: vt non nisi mortuus iudicaretur: pro quo facto
voto per patrem et matrem eius gentilenam nomine ad beatum **J**o-
hannem illico conualuit et a faucibus mortis exstitit liberatus.

De quibusdam alijs miraculis.

¶ **M**argaretha quedam vxor Martini sartoris de vtilak habēs vas vnum vini fratris sui in cellario suo: ipsius vasis omnes circuli: quibus ligabatur rupti fuerunt: ita quod vinū habundanter effluebat nec sperabat qd aliquid remaneret. Quod videns mulier flexis genibus: beatum Iohannē inuocauit: vt custodire dignaretur eam a damno. Statim ergo vinū stetit nec amplius efflurit: quousq; mulier vocato artifice vas ipsum ligari fecit. ¶ **P**uer quidā vndecim annorum Thomas nomine filius Michaelis de Kosde dicti de villa Petzken versus fuit in insaniam intellectumq; rationabilē omnino non habens: sed diebus octo continuīs gestus mirabiles et brutales manibus et pedibus faciebat: ac collū mirabiliter torquebat: facto voto pro eo per parentes ad sepulchrū beati Iohannis: mox ei sanus sensus: sicuti prius restitutus est. ¶ **M**ulier quedam Agnes nomine vxor Rusa de Bathka per vnum annū obsessa verabatur a demone: nec liberari poterat quousq; auxilio: pro qua vir ipsius et fratres votum emisērūt qd eam ad sepulchrū beati Iohannis ducerent: qd cum implere conarentur ducebāt ipsam in curru: dum essent in quodam planissimo cāpo: mulier ipsa demoniaca: voce terribili et rauca clamare fortiter cepit dicens: Noli ire ad sepulchrū monachi: noli ire: et huiusmodi verba dicendo fecit strepitū et impetum adeo quod curru in plano campo totaliter dirupit et confregit: quo facto mulier ad sanū sensum rediens: gratias agendo clamauit dicens: liberata sum gratia dei et meritis beati patris fratris Iohannis: monstrantq; in minoris pedis vnius digito quoddam vulnus ad instar lenticule vnius vnde sanguis fluebat et inde exisse demonium mulier ipsa testabatur: nec amplius ipsam vexauit demon vndecunq; exierit. ¶ **I**ohānes filius Cristoforelli de balneo Aquilani. annorū vndecim a demone vexatus cū incredibili tremore faciebat actus et gestus ita horribiles vt abhominabilis omnibus redderet et quasi morbum caducum habere videbatur: hic ductus per patrē suum ad ecclesiam sancti Francisci in Aquila: ac tactus cum quodā panniculo quo pater ipse beatus ad oculos vtebatur: illico liberatus est. ¶ **S**oror predicti pueri habens annorum nouem etatem: simili infirmitate et veratione pressa per annum: tacta et signata cum predicto panniculo cum admiratione omnium sana et incolumis euasit. ¶ **Q**uidam Bartholomeus de Brixia hoc patiebatur disfortunū: quod quādoctiq; nascebatur ei filius ex vxore: postq; attingebat quintū decimū diē illico moriebatur: hic habens fratrem in ordine qui dicitur frater Andreas de Brixia cui infortunium reuelauit: qui compatiens fratri dixit astringas te aliquo voto propter hoc beato Iohanni de

Capistrano cuius sanctitatem pridie nouisti: interpositis aſit paucis diebus: ipſe Bartholomeus ⁊ eius pater ⁊ fratres: ac vxor grauidā concorditer vouerunt: quod filius eius ſi ſuperuideret: faceret eum per tres annos continuos deferre habitum ſancti Franciſci ad honorem beati Iohannis. Si vero eſſet filia facerent depingi imaginem ipſius beati. Et ecce nō multo poſt habuit filium ex vxore ſua pulchrum ⁊ alacrem qui per gratiam dei ⁊ merita ipſius beati patris viuit rectus ⁊ ſanus. Hec ſupraſcripta miracula que facta fuerant in wſlak apud ſepulchrum beati patris ſiſtris Iohannis de Capistrano diligenter fuerunt examinata: per viros conſcientioſos ⁊ bone fame ciues in wſlak: ſc3 Bwidonem Italicum de Aretio Michaelem Zaſſar: ⁊ Bartholomeū Arcupiar Itam videns magnificus ciuitatis wſlak dominus ⁊ patronus: q̄ omnipotens deus mirificabat ſeruum ſuum per ſigna ⁊ prodigia diſpoſuit predictos ciues ad examinationē miraculorum que quotidie fiebant: qui diligenter hoc pium opus eſſecuti ſunt. Nec aliquod miraculū conſcripſerunt: niſi habitis plenis probationibus ⁊ receptis iuramentis. Et licet plures alii ſemper interfuert: ipſi tamē tres nūquā defuerunt. Miracula etiam facta in Italia diligentiffime examinata ſūt cum plenis atteſtationibus ⁊ iuramentis: ⁊ conſcripta veraciter. Sed vt euitarem nimiam prolixitatem: teſtes ⁊ iuramenta tam de miraculis factis in Hungaria quā in Italia p̄termiſi: p̄miſſa aſit miracula facta ſunt a die obitus beati patris qui fuit anno domini 1456. die xxiiij. Octobris vſq; ad. 1459. a quo quinquageſimo nono vſq; nunc cum iam ſumus in anno. 1463. prima die Aprilis: multo plura ⁊ magis ſtupenda patrata ſunt ⁊ quotidie meritis ipſius beati patris ſunt tam circa eius ſepulchrum ad quod viſitandum vſq; hodie de diuerſis partibus innumerabiles populi conueniunt: quam in alijs mundi partibus. Diuino vero conſilio factum eſſe nō ambigo: q̄ beatus pater in wſlak in q̄ ſunt Iudei: Peretici: ⁊ Scismatici: atq; Chriſtiani ſepultus eſt: vt ex hoc demonſtraretur ipſum fuiſſe omnibus cōmunem: Chriſtianis quidem eos ad fidem animādo ⁊ confirmando: ceteris verō eos conuertendo: ⁊ eorum errores atq; perfidiam conſutando: decebat etiam vt qui per eius ſanctiſſimas orationes: Turcos deuicerat in obprobrium eorum non longo ab eis ſepeliretur. Suscipe ergo pater beate que ſo hoc munuſculū quod indignus diſcipulus ⁊ filius tuus tibi offert ⁊ parce ignorantie ac negligentie mee: Orare pro me filio tuo ⁊ hac prouincia Auſtrie Bohemie: Morauię: Hungarięq; ⁊ Polonie: Sileſie: Maſſowię: Stirie: Coſitbie ⁊c. quas de tuis laboribus fundasti: non deſinas domum noſtram Iheſum Chriſtum: qui eſt benedictus in ſecula ſeculorum Amen: in vigilia Petri ⁊ Pauli. 1489.

**Preconizatio beati patris Johannis
de Capistrano edita a fratre Petro de
Sopronio eiusdem socio.**



Mlucescat cunctis Christi fidelibus: quæadmodum
beate et pie memorie deuotissimi patris fratris Jo-
hannis de Capistrano: ordinis minorum zelantissimi
obseruatoris ac strenuissimi: in omni scititate et parci-
tate vite: abstinentie sancte: eiusdem ordinis: necnon
Christiane fidei zelatissimi defensoris: auctoritate
summorum Pontificum: generalis inquisitoris: in toto orbe: venerabilis
ac celeberrimi lucerne ardentis: et splendide in ecclesia dei fulgentis:
et rutilantis in toto mundo. Tuba cecinit: cuius sonitus excitauit cli-
mata orbis: cuius beata memoria requieuit in sancta pace. Digra-
uit autem de hac vita caduca: mercans eterna: anno ab incarnatione
domini 456. die vicesima tertia: mensis Octobris in regno Hungarie
in oppido Wylak: Diocesis Quinqueeclesien. et quiescit in clauistro
beate et intemerate: temperque virginis Marie apud fratres minores
de obseruantia nuncupatos. Ipse venerabilis et beatissimus pater
clausit diem ultimum vite sue septuagesimo etatis sue anno: plenus
dierum atque virtutum. Ego siquidem frater Petrus de Sopronio eiusdem
ordinis: quancumque indignissimus: ex auctoritate predicti beati patris
fratris Johannis: qui erat tunc Vicarius generalis videlicet tempore
iubilei: super fratres de obseruantia totius Italie: et Hungarie pro
mea deuotione iuram ad annum iubilei: ipse me per obedientiam secum
retinuit: in ciuitate Paduana: quod die noctumque secum fui: et multas ter-
ras atque regna secum peragraui: ultra quinque annos cum dimidio.
Invoco igitur in teste illum qui nil ignorat: ut que et quanta operatus
est ipse deus: per seruum suum declaret et confirmet ipsa sua diuina
maiestas. Sint et illi testes preclarissimi et prestantissimi viri ecclesi-
astici: et seculares in infra dicendis prouintis et regnis commorantes:
qui ea viderunt. O ciuitas Venetorum famosissima in toto mundo: ac
deuotissima. O ciuitas Paduana quid dicerem. O ciuitas Vincen-
tina: O Verona: O Brixia: O Mantua: et alie ciuitates: et castra
interposita: O Lombardia: O Foriulium: O Charinthia: O Sti-
ria: O Austria: et maxime Vienna: O Moravia et magna pars Bo-
hemie: O Bavaria: O Wisna: O Frankfordia: O Turingia: O
Saxonia: O magna Silesia: O gloriosa ciuitas: et laudabilis (quia
constantissima et catholica fuisti contra hereticos et pusillitas) magna

Gratissimam: **D** inclita regna Polonie & Hungarie in terris vestris,
 quis & qualis apparuit: vir iste: **D** imperialis maiestas: vna cum
 fratre tuo Adalberto illustrissimo: si es (prout fuisti) defensor & pro-
 tector veritatis sicut decet: cesareā maiestatem redde testimonium
 de tanta veritate que gesta & facta sunt in populo tuo. **D** gloriosissi-
 mi & illustrissimi principes Bauarie dux Rudouice: Et dux Otto cū
 filio tuo Ottone: pariterq; vos illustrissimi Marchiones Branden-
 burgenses: Johannes & Alberte, Et tu Casimire serenissime rex Po-
 lonie: vna cum genitrice tua: & cōiuge tua deuotissima: que oculis
 proprijs conspexistis in ciuitate Cracouia. Et tu a deo Electe Ma-
 thia serenissime rex Hungarie: qui fuisti aliquando comes itineris
 sui vna cū genitore tuo illustrissimo & genitrice de Thorda Transil-
 uanie: vsq; ad Huniadam: & de Huniadam: vsq; ad Themesswar: reddi-
 te testimoniū de tanta veritate vna cum magnificis baronibus mi-
 litibus: nobilibus: **D** omnes ecclesiastici & religiosi: **D** omnes secu-
 lares diuites & pauperes: parui & magni Iuuenes & senes: reddite
 testimoniū veritati. **D** regnum Hungarie sede in puluere: & cinere &
 cilicio & plange orbata de tāto patre: vexillifero Ihesu Christi: cui
 nomē exaltabat vsq; ad celum & maxime in castro Albanandori
 vna cum altero inclito ac illustrissimo & strenuissimo atq; famosissimo
 Johāne de Huniadam: qui erat terror infidelis & scutum Christianorū
 quondā Subernatore: & vero protectore regni Hungarie de quorū
 gloriosa memoria merito habet Hungaria lamentare: & flebilē plac-
 tu ad deū exclamare: tanq; pro huiusmodi vexilliferis ducibus exer-
 citus crucis Christi: qui erant in castri Mandoralse cōseruatione
 a Turcis zelatissimi exhortatores: & feruentissimi precessores breui
 itaq; stilo non possem centesimā partem enotare: que & quanta deus
 omnipotens per illū beatū patrem operari dignatus est: que oculis
 proprijs conspexit: & manibus meis contrectauit. Scio tamē q̄ inter
 alios libros sue paternitatis habet registrum populi nominibus
 conscriptū illorum: qui reuocarunt hereticā prauitatem hussitarum
 in manibusq; suis: & meis abiurarūt credo q̄ nō deficient homines
 viginti de decem milibus hominum regni Bohemie: & Morauie
 Non recordeor quot milia hominum valachorum & Rascianorum
 baptizati sunt: propter sermones & miracula: que viderunt quorum
 nomina & numerus similiter in registro habent. Ad religionē nostrā
 induit manibus suis. In Italia: & extra Italiam: vltra mille & sexcē-
 tos fratres.

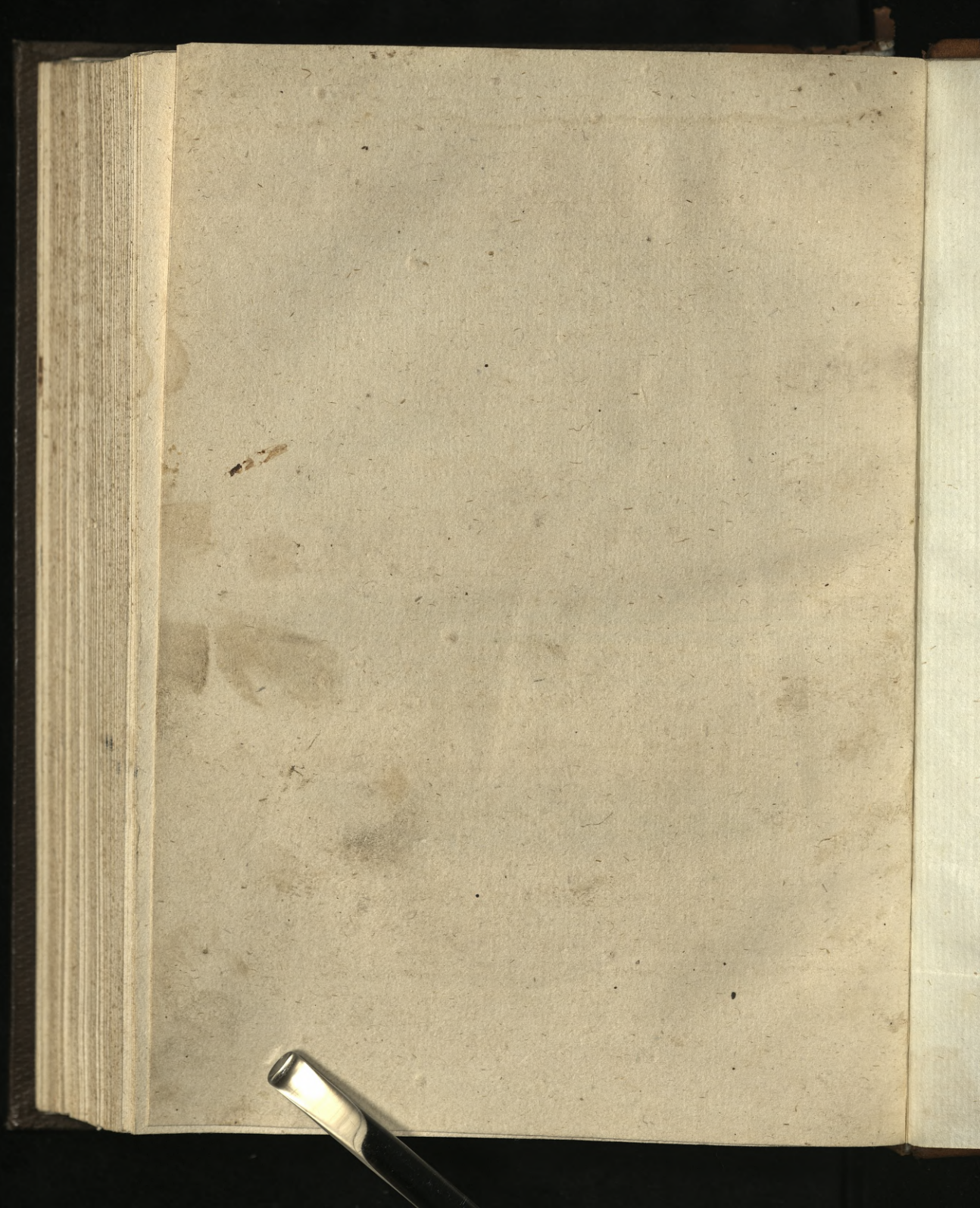
C Loca multa de nouo recepit & procurauit pro nostra religione:
 Numerū ignoro sed ni fallor bene viginti quatuor: in illis quinq; an-
 nis cum dimidio quibus secū ambulauit: Quid dicam de cōfluētia
 populi ex magna deuotione sepe: & sepiissime vltra centena milia ho-

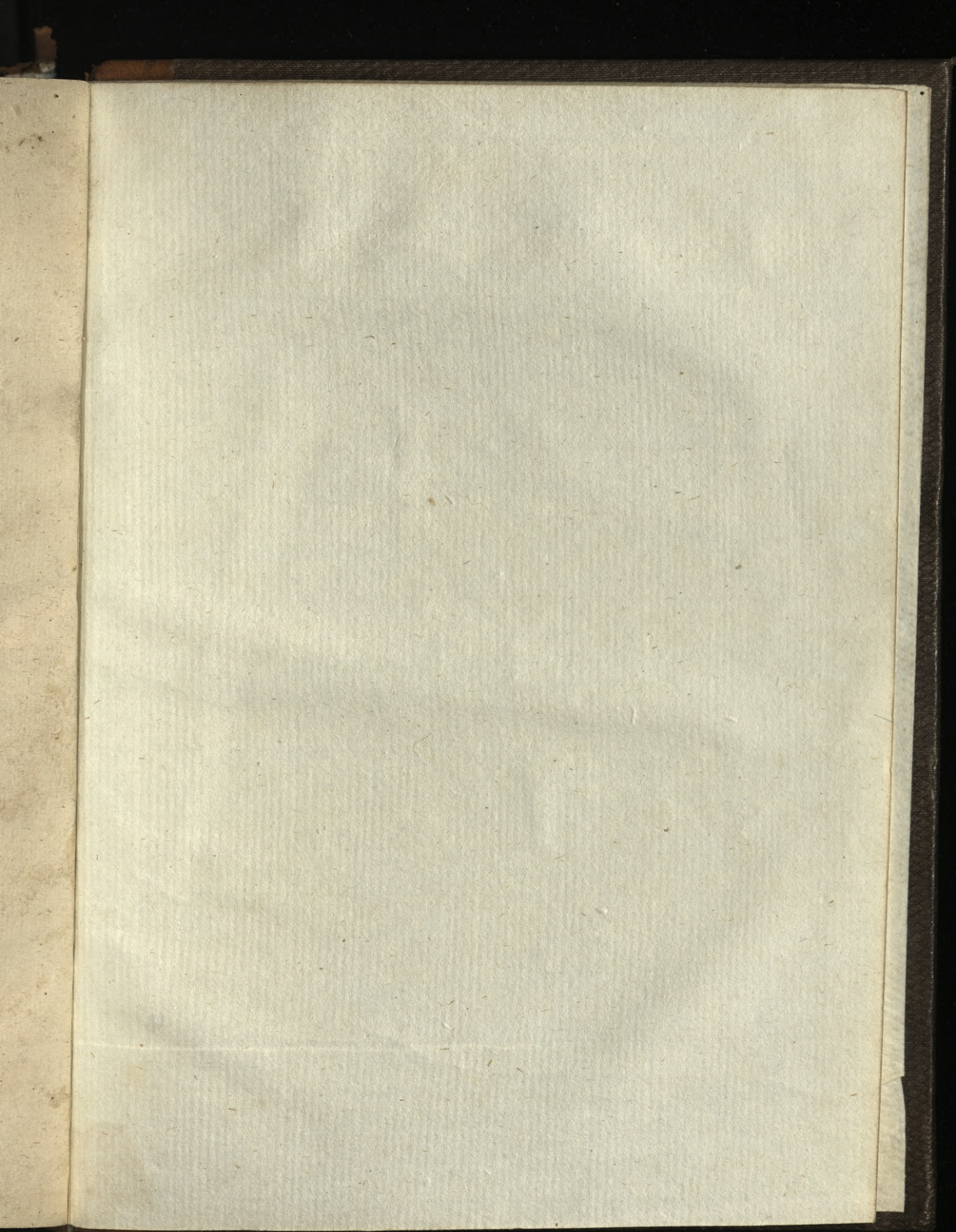
minum: adhuc in Italia: in Burgia fuerunt estimata ultra ducenta milia hominum. In vienna ultra trecenta milia hominum: In Ba-
 thauia ultra centum milia hominū. In Ratisbona similiter: in Egra
 regni Bohemie etiam ultra centum milia hominū. In egregia ciuita-
 te: et famosa Hurenberga ultra ducenta milia hominum. In Ham-
 berga etiam similiter: in Erfordia magna Turingie ultra trecenta
 milia hominū similiter estimata fuerunt. In Waidenberg magna
 Saxonie similiter in Litzka Ducatus Misnie: ultra centum milia
 hominum. In Cracouia Polonie similiter Bude Hungarie: et Alba regali qui
 q; Ecclesijs: Chanadini: et Zege dini: ac alijs ciuitatibus Hungarie
 populus innumerus consuebat ita q; homines dictis in ciuitatibus
 dicebant sese nunq; tantam multitudinem hominum in vita sua vi-
 disse: nec victualia eis sufficebant: et maxime panes non poterant
 illis appromptuari: pro tanta multitudine: et tenebant se pro beatīs
 qui ipsum patrem beatū possent vel videre: vel audire: et q; maxime
 tangere ac secum colloquium habere: ita q; hac tempestate: nō fuit
 homo in terra ab omni populo sic desiderabilis ad videndū: miracula
 que gesta sunt in vita conscripserūt: socij sui fratres Italici: faciētes
 super illis registrum valde copiosum fide dignis testimonijs appro-
 batum: feci et ego hoc ipsum post obitum beati viri: et mandato reue-
 rendi patris fratris Jacobi de Marchia: nunciū sedis apostolice
 ac inquisitoris heretice prauitatis in regno Hungarie: et in circum-
 finibus eiusdem: ac venerandi patris Stephani de Vassau: Alcarū
 Alcarie Hungarie ordinis minorum de obseruantia qui mihi fratri
 Petro de Sopronio pluries id fieri cōmiserunt: et preceperūt. Hec
 exscriptis memorati fratris Petri de Sopronio.

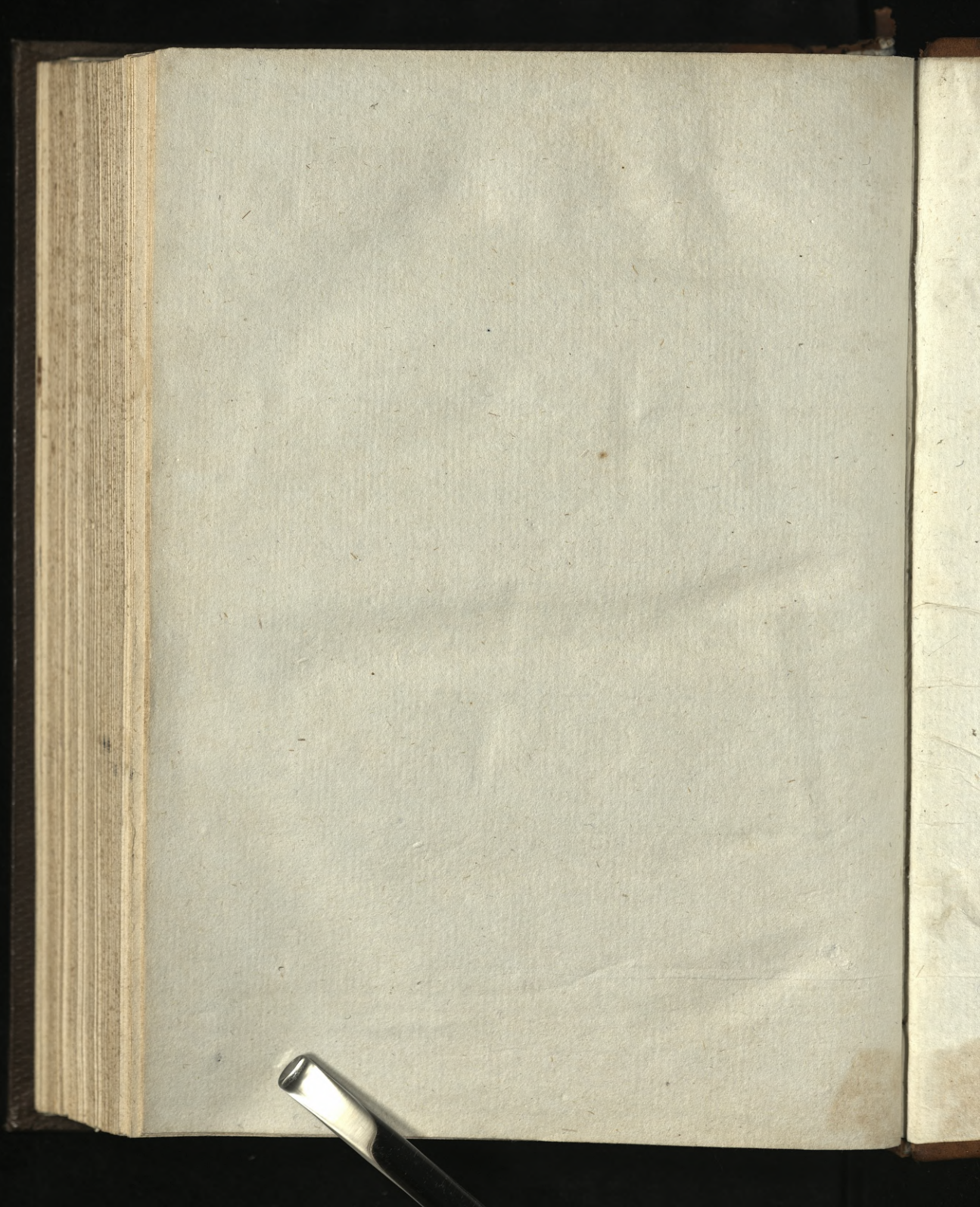
Deo viuente finis cui soli gloria.
 Anno salutis. AD. D. XXij.

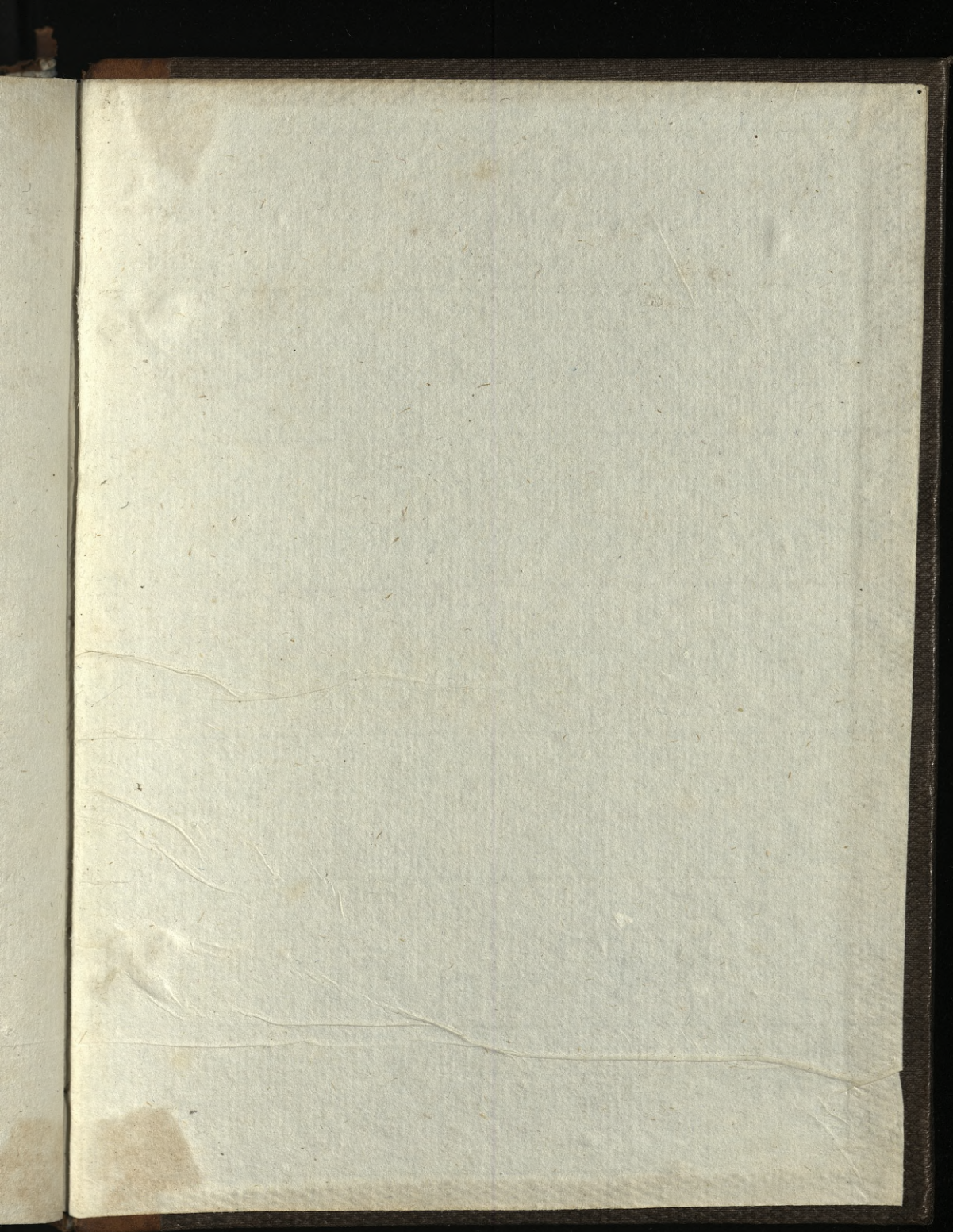


ta
da
ra
ta
n/
ta
na
ia
m
ui
ie
as
ri
nt
s
e
it
a
s
o
e
e
n
h
i
c









BIBLIOTEKA KÓRNICKA

14054

